

TROJSTVO

vjekovna misterija hrišćanstva

Prijevod:
Ma.sci. Mirsad Aslani

SENAD MAKU

Naslov:

Trojstvo vjekovna misterija hrišćanstva

Autor:

Ma.sci. Senad Maku

Kontakt, E-Mail:

senad_maku@yahoo.com

senadmaku@gmail.com

Mob.: +382 69 649 664

www.bibladhekurani.com

Recenzent:

Prof. Dr. Zija Abdulahu

Preveo na bosanskom jeziku:

Ma.sci. Mirsad Aslani

Izvadač:

Senad Maku

Prvo izdanje:

Tiraž: 3000

Ulcinj, 2020

ISBN 978-9940-9991-0-0

© Sva su prava zagarantovana. Zabranjeno je izdanje, prevod, ili izdanje knjige na bilo koji način, bez pismene dozvole autora, osim u slučaju kratkih citata ili kritičke analize.

BIBLIJA KAŽE:

“Oni koji pretvoriše istinu Božju u laž, i većina iskazivaše čast i služšše stvorenju nego Stvoritelju, koji je blagoslovljen u vijeke.”
(RIMLJANIMA, 1:25)

“Upoznat ćete Istinu, i ona će vas osloboditi.”
(IVAN, 8:32)

KUR’AN KAŽE:

Reci: “O sljedbenici Knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke: da se nikome osim Allahu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne držimo!” Pa ako oni ne pristanu, vi recite: “Budite svjedoci da smo mi muslimani!”
(ALI IMRAN, 64)

“U vjeru nema prisiljavanja – Pravi put se jasno razlikuje od zablude!”
(BEKARE, 256)

RIJEČ RECEZENTA

Vjera je kroz historiju igrala ključnu ulogu u čovjekovom životu, a koja je i dalje prisutna u današnjem vremenu, jer je bila, i dalje je, i ostat će suštinski dio ljudske ličnosti u cjelini, bilo kod pojedinaca ili u društvu, podrazumijeva se uz izuzetke. Jasno to možemo vidjeti u nerazdvojjivosti veze čovjeka i vjere, jer kada se spomene imenica čovjek, neodvojivi dio njega jeste i vjera, jer nijedno drugo fizičko stvorenje nije religiozno. Ovu potrebu možemo najbolje uočiti kod izmišljenih vjera, koje iskazuju neposrednu potrebu čovjeka prema njoj, bez predrasuda i osuđivanja njenih autentičnosti.

S obzirom da je položaj vjere u čovjekovom životu toliko bitan, čovjek, da bi upotpunio ovu potrebu svojim ograničenim mogućnostima, a pogotovo po pitanju metafizike, često se može dezorjentisati i degradirati od svoga ljudskog položaja i zato nalazimo neprekidnu brigu Boga preko Njegovih objava, preko poslanika, u cilju podizanja svijesti kod čovjeka u ovom segmentu života, da se ne bi pogubio slijeđenjem lažnih vjera.

Iako su objave bile iste, vremenom su formirana razna vjerska ponašanja i tako su nastale različite kulture. Možemo vidjeti i u objavljenim vjerama, kao što su: judaizam, hrišćanstvo i islam, kao glavne monoteističke religije u svojoj suštini i svojim globalnim razmjerama, svaka od njih u sebi sadrži spoljnu ličnu dogmatiku, koja se mijenja iz jedne u drugu. Da bi spoznali različita mišljenja, neophodno je formiranje osnovnih elementarnih znanja za svaku religiju, jer

svaka religija ima potrebu za ispravnim razumijevanjem i razlikovanjem od drugih.

Ova spoznaja nesumnjivo pomaže u učvršćivanju međusobnih odnosa i izbjegavanju konflikata, pa čak i njihovo potpuno iskorenjivanje. Zašto da ne, pružiti i pomoć jedni drugima ovom spoznajom da bismo došli do prave istine, jer je upravo to i cilj svakog čovjeka na ovome svijetu.

U ovom smjeru Islam od prvih dana njegovog pojavljivanja, suočava se sa drugim vjerama, najprije sa politeizmom, koji je bio rasprostranjen na tim teritorijama, a zatim i sa monoteističkim vjerama, judaizmom i hrišćanstvom. U ovom kontekstu možemo vidjeti da islam podstiče na spoznaju drugih, pruža ruku dijalogu sa njima, ali i prihvatanje njih, jer dijalog sam po sebi podrazumijeva prihvatanje suživota sa drugima, pa čak, slijedbenicima objavljenih religija pruža poseban status nazivajući ih "*Ehlul kitabi*"- "Slijedbenici Knjiga"¹.

Zatim, kasnije međuljudski ratovi različitih religija, naročito muslimana i hrišćana, imali su uticaj u presudi i vođenju islama i hrišćanstva od strane samih njih, kako iz ugla doktrine, tako i politike, a pogotovo na Balkanu, gdje je uvijek postojala međusobna mržnja zbog političkih interesa, udaljavajući bližnjeg u svakom pogledu života, a posebno u kulturno-vjerskom. Još veći podsticaj međusobnog neznanja u našim krajevima dao je i dominantan politički sistem, dugo vremena na Balkanu, što je i ostavilo dubok jaz u ovom segmentu života.

Nestankom ovih sistema u posljednjem vremenu i promjenom kulturno - vjerskog koncepta prema drugim bez imalo sumnje odnosi se mogu promijeniti, upoznavajući drugog što je bolje moguće, posebno osnove i temelji vjere,

¹ Vidi: Kur'an: 3: 64, 71, 113, 199; 4: 123, 153, 171, 5: 15, 19, 47, 59, 68, 77; 29: 46]

spoznajom hrišćanske vjere, a posebno Trojstva kao osnovni stub hrišćaske vjere. Vjera nije samo lični fenomen, nego i društveni, koji se manifestuje u svim životnim aspektima.

Posmatrajući iz ovog ugla, autor knjige Senad Maku, u svom djelu: *“Trojstvo – vjekovna misterija hrišćanstva”*, potrudio se da dokuči međusobno spoznavanje, ispoljivši realnost onakvom kakva jeste, izbegavajući predrasude, tvrdeći na mnogim mjestima međusobno suočavanje vjera hrišćanstva i islama, te za istu stvar iznosi dokaze obje strane, logičnom presudom i opravdanjem, dokle je bilo moguće doprijeti. Dakle, rad je ozbiljnog karaktera, jer je urađen naučnom metodologijom, koja je omogućila autoru da kritički sagleda stvari, pa je iznio javno sva pozitivna i negativna gledišta iz onoga što je istražio, oslanjajući se na pravilno iznošenje odgovarajućih argumenata.

Fokus, autora Senada Maku, je u doktrini svetog trojstva - koji nam nudi obilno znanje, obrađivajući veoma precizno i sa veliki broj dokaza iz Biblije i Kur’ana, koja se prostire kroz dugi vremenski period, počevši sve od postanka doktrine, oko 3000 god., p.n.e., zatim od vremena Isusa, pa sve do današnjeg vremena, koje predstavlja temelj hrišćanske vjere. Dakle, cjelokupna predstavljena dimenzija uvjerljivo govori o jedinstvenom radu autora.

U ovom radu autor podstiče i čini znatiželju za što dubljim analiziranjem činjenica, sve do otkrića istine i veoma je objektivna u svome izlaganju. Stoga, rad je izuzetno primamljiv, ali, istovremeno podstičaj i vjetar u leđa za daljim istraživanjima, koja su veoma potrebna. Ovim radom autor otvara nove vidike ozbiljnog izučavanja vjerskog gledišta na Balkanskim prostorima.

Bez imalo sumnje ovakva vjerska pitanja, kao što je Trojstvo u kontekstu unutar Balkana, su veoma malo analizirana i proučavana za razliku od toga koliko je to potrebno, zato ovakva djela popunit će veliku prazninu u ovoj oblasti. Također, rad će pronaći zasluženo mjesto kod prosječnih čitalaca iako

rad nije posvećen određenoj grupi već širokom krugu čitalaca, može se dakle slobodno reći da je namjera autora bila jasna, a to je, da ovaj rad bude pogodan širom čitalačkoj javnosi.

Molimo Allaha, dž.š., da nagradi uvaženog autora za ovo djelo, a mi mu želimo i dalje uspjeh u svakom pogledu!

Priština, 2020
Dr. Zija Abdullahu

RIJEČ PREVODIOCA

Svako djelo u islamu se zasniva na iskrenosti i ukoliko nema iskrenosti onda djelo gubi na svojoj vrijednosti, kako na ovom, tako i na budućem svijetu.

Zatim, također, kako bi jedno djelo bilo uspješno ono mora biti precizno, temeljito i veoma studiozno urađeno. Možemo osjetiti iskrenost autora u ovom obrađenom djelu, a pored iskrenosti veoma je uočljiva i druga navedena tačka, a to je, preciznost, temeljitost i studioznost rada. Ovo su bila dva osnovna i glavna razloga koja su me podstakla na prevod knjige. Da je autor iskreno uradio ovo djelo možemo dokazati time da ni u jednoj navedenoj rečenici se ne može pronaći vrijeđanje, omalovažavanje ili ponižavanje drugih, pa čak, do te mjere možemo uočiti da zaista sa velikim uvažavanjem iskazuje svoje mišljenje prema Doktrini Trojstva, koju je ugledni magistar Maku, veoma studiozno obradio. I ovo su dvije tačke koje ovaj rad, a također i svaki drugi rad čine vrijednijim, boljim, interesantnijim i sl. Poznavajući autora kao prijatelja i kao jednog izvanrednog intelektualca, nije se drugo moglo ni očekivati, te mu zato mogu samo pozavidjeti na izvanredno urađenom radu.

Tema o kojoj je pisao uvaženi autor, je tema o kojoj su pisali mnogi drugi prije njega, ali to ništa ne umanjuje vrijednost ovoga rada, jer, ovakve tematike, koliko god bile obrađivane, nikad nije dosta, jer se radi o osnovi filozofije čovjekovog postojanja na ovome svijetu. Čovjekovo vjerovanje je najbitnija stvar na ovome svijetu i ukazivanje na ispravno vjerovanje je osnovna obaveza svakog čovjeka. Tako da, možemo uočiti da autor poziva na dijalog i studiozno

istraživanje o pravoj i istinskoj vjeri. Iz rada možemo uočiti da se ne radi o nadjačavanju vjera i o tome da je jedna vjera snažnija, bolja ili vrijednija od druge, nego se radi na buđenje svijesti kod čovjeka, da zna u šta vjeruje i da dobro spozna svoje vjerovanje.

Djelo: *“Trojstvo vjekovna misterija hrišćanstva“*, upravo ima za cilj podstaći hrišćanske vjernike da dobro spoznaju Trojstvo, počevši od njegove historije, njegove osnove i kako se razvijalo do dana današnjeg, kao doktrina vjerovanja (ubjeđenja). Upravo, pomenuto djelo temeljito obrađuje njegov historijat, osnovu, formiranje i način kako hrišćanski vjernici gledaju na ovu doktrinu, dokazima iz Biblije i Kurana časnog, ali također racionalno i studiozno razmišljanje mudrih ljudi i njihova istraživanja, kako bi dokazali realnost onakvom kakva ona zapravo i jeste.

Bez imalo sumnje da djelo: *“Trojstvo-vjekovna misterija hrišćanstva – (Triniteti-Misteri shekullor i krishterimit)”*, ima manjkavosti u prijevodu, jer čovjek je sam po sebi manjkav, savršenstvo pripada samo Savršenom Stvoritelju. Nije moguće prevesti knjigu bez ijednog ispusta, jer zbog razlike u jeziku nekada je trebalo prilagoditi značenje. Cilj prijevoda je da se ljudi okoriste knjigom, i spoznaju što bolje doktrinu Trojstva.

I na samome kraju, kolegi Maku, kao prijatelju i brižnom intelektualcu, želim puno uspjeha u daljem radu na polju istraživanja, te da sva djela koja bude radio u budućnosti budu na ovako visokom nivou, ako Bog da i još bolja! Uz dovu plemenitom Bogu, da nagradi autora za trud i rad, kako bi ljude uputio na razmišljanje i istraživanje svog životnog cilja i da sve što se radi iskreno i zbog Božijeg zadovoljstva bude od koristi ljudima, kako na ovom, tako i na budućem svijetu! *Amin!*

Prizren, 2020
Ma. Sci. Mirsad Aslani

“U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog”

PREDGOVOR

Hvala Uzvišenom Allahu, dž.š., Stvoritelju svjetova, i neka je salavat i selam na posljednjeg Allahovog miljenika Muhammeda, s.a.v.s., na njegovu časnu porodicu, plemenite ashabe i sve sljedbenike do Sudnjega dana.

Kada čovjek istražuje i proučava određenu religiju ili o religijama općenito, njegov istraživački način se razlikuje od izučavanja jednog vjernika o svojoj vjeri, u ovom slučaju je riječ o jednom hrišćaninu i izučavanju vjere hrišćanstva. Pripadnik jedne vjere je odgojen na način da vjeruje da je samo njegova vjera ispravna i jedina vjera koja se treba slijediti, te da su sve druge vjere neispravne.

Hrišćanski misionari se trude da na svaki način ubijede druge da je vjera hrišćanstva ili hrišćanstvo, koje je doseglo do današnjih dana, vjera koju trebamo vjerovati, biti njene pristalice i dio nje. Dok sa druge strane zagovornici drugih vjera, po njihovim ubjeđenjima su ljudi, koji su iskvareni i lažljivci. Zatim, oni tokom njihovog istraživanja, ako u drugoj vjeri vide sličnosti, kao što je to u njihovoj vjeri, odmah tvrde da je to samo jedna kopija, koja je preuzeta od njih i da je ta sličnost samo uzrok uticaja hrišćanstva.

Mi kao muslimani smo obavezni vjerovati u poslanike, koji su poslani narodima sljedbenika knjiga, jevrejima ili hrišćanima. Mi ih trebamo vjerovati i

iskazivati naše poštovanje prema njima, tj., prema: Ibrahimu (Abrahamu), Musau (Mojsiju), Isau (Isusu), isto kao što poštujemo i volimo posljednjeg Božijeg poslanika Muhameda, s.a.v.s., jer nam je naređeno od Boga, dž.š., preko Njegovih riječi, tj., Kur'ana časnog, da uvažavamo sve Njegove poslanike, a.s.²

Muslimani se povodeći vjerodostojnim islamskim učenjima, koji objašnjavaju originalnost vjere judaizma i hrišćanstva, očajni su kada vide kako su se jevreji i hrišćani djelimično udaljili i promijenili svoja originalna učenja, s kojima su došli poslanici, kako su bezosjećajno odstupili od podučavanja Musa/Mojsija a.s., i Isa/Isusa, a.s.

Prilikom razgovora sa neislamskim grupama, a posebno sa hrišćanima, u dijalogu s njima, uočio sam, da su mnogi bili u kontradiktornosti sa propovjedom Kur'ana časnog, pa čak, bili su u suprotnosti sa velikim dijelom biblijskog sadržaja, u sukobu sa zdravim razumom, posebno u ovom pogledu takva je i doktrina Trojstva, koja u hrišćanstvu predstavlja osnovni elemenat vjerovanja.

Sa namjerom što bolje shvatiti ovu doktrinu, što detaljnije upoznati njenu važnost u hrišćanstvu kako bih mogao objasniti čitaocima, odlučio sam se ka proučavanju i nastojanju da naglasim istinu koja se temelji na Kur'anu, Bibliji, zdravom razumu, logičkoj kritici, i sl.

Ovaj rad osim predgovora sadrži i tri poglavlja. U prvom poglavlju prvobitno se dovodi u pitanje doktrina Trojstva drugih vjera, njen historijat kao doktrine, a posebno doktrina u koju hrišćani vjeruju.

Zatim, u drugom poglavlju sam predstavio biblijsku i kur'ansku perspektivu prema ovoj doktrini, ističući njena imena od kojih se sastoji ova

² Vidi: Kur'an: Bekare 285.

doktrina, kao što su: Otac, Sin i Sveti Duh, razmotrivši svaku od njih zasebno sa biblijskim i kur'anskim citatima.

Dok u trećem poglavlju, tj., posljednjem poglavlju ovoga rada, pregledao sam citate koji po hrišćanstvu dokazuju ovu doktrinu. Zatim sam razmotrio mišljenja poznatih ličnosti i na kraju stav plemenitog Kur'ana o njoj.

Šta je istina, jedna verzija sa naslovom: *“Doktrina Trojstva – između istine i neistine”*, odbranio sam kao svoj diplomski rad na Fakultetu Islamskih Studija u Prištini, ispred stručne komisije pomenutog fakulteta.

Svjestan sam da pokušaj spoznavanja jedne tematike, koja ima dvije strane (iz prizme islama i hrišćanstva), je jedan veoma težak i kompleksan rad, ali svjestan sam i da interesi spoznaje ove doktrine sa obje strane, imaju veliku važnost, jer se ovim pojašnjava jedna velika misterija.

Potrudio sam se da doktrinu Trojstva prikažem iz ugla Biblije i Kur'ana, na što ispravniji mogući način i sa dokazima. Najprije ću predstaviti segment hrišćanstva, a potom i islama. Ova metoda nam faktički daje realan prikaz kako iz historijskog tako i sa hronološkog gledišta ove doktrine, a također i kao pojavu konfrotacije između njih. I na samome kraju, istaći ću greške i neistine koje su pogodile hrišćanstvo kroz njegovu historiju.

Nemam ni najmanju namjeru niti želju da povrijedim osjećaje mojih hrišćanskih prijatelja, jer ja volim Hrista (Isa, a.s.), Mojsija (Musa, a.s.), Abrahama (Ibrahima, a.s.), onako kako volim i Muhameda, s.a.v.s., i sve Božije poslanike, a.s.

Svojim radom nemam namjeru da povrijedim srca vjernika, izazovem nedorazume, a najmanje sa hrišćanima, niti želim podstaknuti mržnju prema nekom ubjedenju, samo želim da pozovem na dobrovoljno prijateljsko i zajedničko istraživanje (o pravom vjerovanju), i da ovo uradimo sa osjećajima i ljubavlju i bez nikakvih drugih ciljeva. Ako se hrišćani udalje od njihovih

viđenja kako bi ograničili suštinu Superiornog Postojanja (da je Isus, Božiji Sin i Bog), i da prihvate Njegovu apsolutnost (Da nema drugog Boga osim Allaha), onda ujedinjene između hrišćanstva i islama nije samo moguće, nego je veoma vjerovatno. Stoga, dobro proučimo gdje stoji istina i udaljimo se od neistine.

Potrudio sam se da rad pojasnim citatima Biblije i Kur'ana časnog, ali i komentarima, objašnjenjima i različitim idejama, bilo to od islamskih ili hrišćanskih autora, sa namjerom da rad bude što bolji i korisniji.

Također i susrete sa različitim hrišćanskim sektama, metoda direktnog istraživanja i dijaloga. Tako da, kao model potrebnih znanja za određeni istraživački objekat korištene su knjige, enciklopedije, različiti rječnici, publikacije, te dijalog sa određenim hrišćanskim grupama i sektama.

Ne smatram da ovaj rad o obrađenoj tematici ima svoju posljednju riječ, ima mogućnosti za još više diskusije o ovoj temi, ali svakako, potrudio sam se predstaviti ono za što sam smatrao da je krucionalnog značaja.

Osjećam se dužnim zahvaliti svima onima koji su mi pomogli na različite načine tokom ovoga rada, u istraživanju literature, i oni koji su mi pomogli u prevođenju sa drugih stranih jezika. Također, zahvaljujem se i mojim profesorima, koji su pročitali i proanalizirali moj rad, pomogli mi i podsticali me različitim komentarima i savjetima. Zahvaljujem se i mome prijatelju magistru Mirsadu Aslani, na dobroj volji da prevede ovu knjigu na bosanski jezik, kako bi se i oni koji ne znaju albanski jezik, mogli okoristili.

Zahvaljujem se izdavačkoj kući CIMS iz Aleksandrije Egipat, koji su omogućili izdanje ove knjige na hiljade primjeraka, gdje će biti i dostupno u našim krajevima na albanskom jeziku, a sad hvala Allahu, dž.š., Njegovom voljom i voljom dobrih ljudi iz dijaspore, koji su htjeli ostati anonimni, djelo će biti dostupno i u izdanju na bosanskom jeziku.

Molim Allaha, dž.š., da primi moj trud i rad, a ako ima neke manjkavosti u radu, to je zbog ograničenog čovjekovog znanja i uma. Upućujem dovu Allahu, dž.š., za milost i oprost, jer samo Njegova milost može obasuti sve čovjekove manjkavosti. Molim Uzvišenog Allaha, dž.š., da naš rad i doprinos budu teži na desnoj strani mizana, na budućem svijetu. Amin!

Ma. Sci. Senad MAKU

Ulcinj, 2020

SENAD MAKU

PRVO
POGLAVLJE

HISTORIJA TROJSTVA

DOKTRINA TROJSTVA KOD DRUGIH RELIGIJA

Doktrina³ Trojstva u hrišćanstvu smatra se osnovnim elementom vjerovanja i nije novost u vjeri, kao takva je postojala i kod prijašnjih vjera, izmišljenih vjera, paganskih vjera.⁴ Doktrina Trojstva je jedna od dominantnih teoloških fenomena i puno starih primitivnih vjera na Sredozemlju kao što su tipa: Egipatska vjera, naime, porijeklo njene doktrine datira još od 1700 god. prije Hrista (p.n.e. - prije nove ere); Vavilonska doktrina oko 1200 god. p.n.e.; Sirijska doktrina 1160 god. p.n.e.; Grčka doktrina 1100 god. p.n.e.; Perzijska doktrina 400 god. p.n.e., itd.⁵ Također, možemo pomenuti staru

³ Doktrina - naučna ili filozofska teorija; cjelokupnost teoretskih načela ili jedna od njenih grana. Materijalna (revolucionarska) doktrina. Ideološka (reakcionarska) doktrina. Filozofske (političke) doktrine. Doktrina Marksa i Engelesa. "Rječnik današnjih albanskih riječi - (Fjalor i gjubës së sotme shqipe)", Tirana, 1980, str. 356.). Ovdje se radi o vjerskoj teološkoj doktrini.

⁴ Paganizam - vjerovanje u mnogo svetosti ili božanstava, stari oblik vjere (ali i sadašnje), prije prelaska u monoteizam. "Rječnik današnjih albanskih riječi - (Fj. i gj. së sotme shqipe)", str. 1324; vidi opširnije, Dr. Ekrem Murtezai, "Rječnik vjere -(Fjalor i feve)", Priština, 2000, str. 337; i također: Dr. Ivan Cvitković, "Rječnik religijski pojmova", Sarajevo, 2005, str. 333).

⁵ Dr. Adel Elsaie, "Please revise the Bible, again", (drugo poglavlje: Ancient and Christian Trinities, (str. 92.), bez mjesta i godine izdanja, knjiga napisana na web portalu: <http://www.usislam.org/revise/toc.htm>).

egipatsku vjeru, koja datira Trojstvom od "Izista", "Ozirista" i "Horusita". Istu šemu možemo vidjeti i u vjeri Sumera⁶: "An", "Enki" i "Anlilj". U staroj Sjeverno arapskoj vjeri: "El", "Asirat" i "Baal", dok u Staro - grčkoj vjeri: "Zeus", "Apollon" i "Hera", i u Staro - rimskoj religiji: "Jupiter", "Mars" i "Cuirinus".⁷

⁶ Religija Sumera je religija prije semita u vremenu između 3000 i 1950 god., p.n.e., koja je uključila Južnu Mezopotamiju, niz rijeke Eufrat i Tigris, koje su se tada ulivale odvojene u perzijskom zalivu. Religija Sumera pripada mezopotamskoj religiji i perzijskoj. Od 3000-2800 god. p.n.e. Sumeri su se naselili na jugu Mezopotamije (zemlja između dvije rijeke). (Gerhard J. Belinger, "Veliki leksikon religija", Beograd, 2004, str. 380.).

⁷ Sarikçioğlu, "Baslangıcın Gunumuzde Dinler Tarihi", Ipsarta 2000, str. 32, 45, 60, 81, 85, prema Çani Nesimi, "Pravoslavlje kod Albanaca (Ortodoksisizmi tek shqiptarët)", Tetovo, 2005, str. 151; o ovome pogledaj također: Victor Paul Wierwille, "Jesus Christ is not God", Ohio, 1985, str. 11-12.

U starom Rimu vidimo vjerovanje u Trojstvo, kao što je bio "Mars", koji je kasnije bio poznat kao Bog *rata* i mjeseca. Mars je poznat kao mjesec početka godine i vojnih invazija, dok drugi Bog je bio "Quir-inius", koji je imao tajnu duhovnu moć, koji se kasnije pridružio sa *Romulus*-om, legendarnim osnivačem Rima. Treći Bog je bio "Jupiter", koji se pretvorio u glavnog Boga. (O ovome detaljnije pogledaj: Geoffrey Parrinder, *El-Ukubat ed-Diniye Ledej esh-Shuub* (međunarodna vjerovanja), preveo: Imam Abdulfettah Imam, Kuvajt, 1993, str. 94-95.).

Dakle i u Rimu je bilo prisutno Trojstvo gdje je dominirao mitraizam kao paganska vjera. Kao što je poznato, hrišćanstvo kasnije je afirmisano toliko puno da je dostiglo i postalo državna vjera Rimskoga Carstva. "Ipak, *mitraizam* je ostavio značajne tragove, posebno se vidi uticaj koji je *mitraizam* ostavio na hrišćansku vjeru. Mnogi pogledi, ideje, dio iskustva i vjerske prakse mitraizma uključeni su u doktrinu i vjersku praksu hrišćanstva: liturgijska upotreba kruha i vina tokom sakramenta, asketizma, krsta, i vjerovanje da je *Marija* rodila svoga sina Isusa kao djevica i da je ostala nevina itd." (Opširnije o ovome: Dr. Ekrem Murtezai, "Rečnik vjere (Ejfalori i

Ovo potvrđuje i historičar, Will Durant⁸, koji smatra da: “Ideja o Svetom Trojstvu stigla je iz Egipta”.⁹

Vjera *Hittit*, kojoj je pripadao narod Hiti, tokom Hitskog Carstva (1640 – 1200. god. p.n.e.), bila je prostranjena od Male Azije (današnje Turske i Istočne Sirije), vjerovali su u tri boga, koji su bili ujedinjeni u trojstvu i sačinjeni od oca “*Teshuba*”, majke “*Hepate*”, i sina “*Saruma*”.¹⁰

U Starom Egiptu, vjera je bila prepuna božansatva, koji su vjerovali u Sveto Trojstvo, iako se s vremena na vreme pojavljivao monoteizam, koji je bio prisutan na određeni period. Džefrej Parinder (*Geoffrey Parrinder*), o ovome je rekao:¹¹ “Bogovi su se okupljali po centrima obožavanja sličnim Heliopolisu.

feve”, str. 289. Prema dr. Zija Abdullahu: “*Uvod u vjerska izučavanja (Hyrje ne studimin e feve)*”, (neobjavljeni rad), str. 32.

⁸ Will Durant, rođen je 5. novembra 1885. a umro je 7. novembra 1981. u Los Anđelesu (SAD). Njegovo puno ime je William James Durant. Od njegovih istaknutih djela su: *Story of Civilization*, 11 tomova. (1935–75); *Philosophy and the Social Problem* (1917); *The Story of Philosophy* (1926) (ova knjiga je prodana sa preko 2.000.000 primjeraka, tokom tri dekade, i prevedena je na mnogim svjetskim jezicima), (Durant, Will, *Encyclopædia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite*. DVD).

⁹ “*The Story of Civilization*” Part III, “*Caesar and Christ*”, by Will Durant, 1944, (Simon and Schuster, NY) str. 595, Prema “*Da li trebaš vjerovati u trojstvo (A dubet të besosh në trinitet)*”, str. 11; vidi i , M.A.C. Cave, “*Is the Trinity doctrine divinely inspired*”, str. 25.

¹⁰ Gerhard G. Belinger, “*Veliki leksikon religije*”, str. 135-136.

¹¹ *Geoffrey Parrinder*; profesor komparacija vjera na Univerzitetu u Londonu. Radio kao svećenik u protestantskoj Crkvi. Proveo je dugo vremena u Africi, također obišao mnoga srednjoistočna mjesta. Proučavao je različite vjere i objavio o njima više od dvadesetak knjiga. Nekoliko njih su prevedene i na druge jezike. Od najistaknutijih njegovih djela su: “*Tradicionalne vjere u Africi*”, “*Magija u Evropi i Africi*”, “*Mesih u Kur'anu*”, “*Dub koji se ne može izgubiti*” i “*Čovjek i Bog*”. Podatci o knjizi pomenutog

Tamo je bilo i drugih poredaka, koji su se okupljali po načinu rangiranja, kao npr., prema porodičnoj ljubavi, samo ovdje u trojskom pogledu izabran je bio lokalni Bog kao glavni, zatim njegova žena i na kraju Božiji sin. Možemo vidjeti i bogove "Ptah", "Sehmet" i "Nefertum"¹², koji su bili postavljeni u gradu *Menf*.¹³ Također, po ovom rangiranju okupili se i bogovi "Amon", "Mut" i "Hons", u jednom od drugih Trojstava. Formirano je i trojstvo između "Ptah"-a, "Sokaris"-a i "Osiris"-a, koji su bili tri mrtva boga muškog pola. Nevjorovatna je sličnost između tekstova Trojstva.

Menfi'at-a i postojećih Trojstava. Želim istaći činjenicu vezano o ovome Trojstvu prema jednome Bogu, da je ovdje veoma jasno da se nalazimo u utrci vjere hrišćanstva na isti način, pa čak, iako imamo jasne dokaze koji nam mogu potvrditi da je bilo određenog uticaja na način hrišćanskog izražavanja."¹⁴

autora vidi: *Medžu religiozne vjere*, str. 429. Prema, Dr. Zija Abdullahu, "Uvod u vjerska izučavanja (*Hyrje në studimin e feve*)", str. 33.

¹² Prvi je bio muž, zatim druga žena i treći sin.

¹³ *Menf-Memfis*: Grad u starom Egiptu, oko 25 km daleko od juga današnje Koreje, blizu slavni egiptskih piramida. Vidi: *Elektronska Enciklopedija*: DVD. Enciclopaedia Britanica Library 2007, "Memphis".

¹⁴ Geoffrey Parrinder, *El-Ukubat ed-Dinije Ledej esh-Shuub*, (Međureligijski vjerovanja), Kuvajt, 1993, str. 52; također vidi: Gerhard G. Belinger, "Veliki leksikon religije", str. 89.

U njegovom izučavanju vidimo uticaj vjere *Memfisa* na Starom grčkom vjerovanju, a pogotovo što se tiče "riječi" - "Logos", koja je kasnije imala direktan uticaj na hrišćanstvo, čak na samo Evanđelje: *Ptah*, je bio Bog koji je stvorio grad *Menf*, koji se u međuvremenu zvao *At Eme* u "teologiji menfisije", koji je izvandredan dokumenat i čitav je od Stare države. Dokumenat kaže da je stvaranje zemlje plan božijeg uma, dok način realiziranja je bila "Rječ", koju je izgovorio. Zanimljiva utrka grčkog vjerovanja koja se pojavila nakon dugo vremena u vezi sa "logos-om" ili "svete riječi".

Također, imamo još jedno Trojstvo, koje je sastavljeno od “*Vajrapan*”, “*Manjusr*” i “*Avalokitesvara*”, i ima oblik Trojstva, tri u jedan, kao jedan Bog, nazvan “*Buda*”. Tako da, Kinezi i Japanci, obožavaju *Budu*, i razlikuju ga tako što ga nazivaju “*Fo(Fu)*”. Tokom obožavanja govore: “*Fo je jedan Bog, prikazan u tri oblika*”.¹⁵

Doktrinu Trojstva možemo vidjeti i u hinduizmu, izmišljenoj vjeri, koja datira od XV. vijeka, p.n.e., i dan danas ova vjera je većinska u Indiji. Počevši od VII. vijeka p.n.e., nazvana je *brahmanska ili brahmanizam*, po njihovom bogu Brahmi.¹⁶ Ovaj bog, prema njihovom ubjeđenju, iako je jedan, u pogledu rada i obaveza dijeli se na tri:

- *Brahma* – bog koji stvara;
- *Višna* – bog koji nadgleda sve;
- *Šiva* – bog koji uništava.

(Geoffrey Parrinder, *isto*: str. 47.). Ovdje vrijedi uraditi komparaciju sa evanđeljem Ivana, gdje vidimo nevjerovalne sličnosti između “*Rječ*” u oba teskta: “*U početku bijaše Rječ, i Rječ, bijaše u Boga, i Bog bijaše Rječ. Ona bijaše u početku u Boga. Sve postade po njoj i bez nje ne postade ništa. Svemu što postade.*” Zija Abdullahu, u knjizi: “*Uvod u vjerska istraživanja (Hyrje në studimin e feve).*”, str. 33. (U vezi ovog biblijskog citata opširnije vidi analizu u trećem poglavlju knjige.).

¹⁵ Misha'al Ibn Abdullah, “*What did Jesus really say?*”, USA, 2001, str. 303.

¹⁶ Naim Ternava, “*Islam, vjera istine i druge vjere – Akaid 2 (Islam, besim i vërtetë dhe fetë e tjera – Akaid 2)*”, Priština, 1998, str. 112.

Ovim stavom Indijaca, o vjerovanju u mnogoboštvo, prenijelo se ubjeđenje na Trojstvo. Ovo ubjeđenje se prenijelo iz VII. vijeka prije Hrista (p.n.e.).¹⁷

U Enciklopediji vjere i morala (*Encyclopedia of Religion and Ethics*), Džejsms Hasting, piše: “U indijskom vjerovanju kao primjer vidimo grupu, Trojstvo sačinjeno od Brahme, Šive i Višne; u egipatskom vjerovanju naći ćemo oblik Trojstva, vjerovanja formiranog od Osirida, Isida i Horusi”.¹⁸ Sigfrid Morenz, u svojoj knjizi “*Egipatska religija*”, navodi: “Trojstvo je bilo glavna preokupacija egipatskih teologa ... Tri boga su sastavljena i pomiješana kao jedno biće, smatrajući ga jednim. Na ovaj način duhovna snaga Egipatske vjere iskazuje direktnu vezu sa hrišćanskom teologijom”.¹⁹

U francuskom rječniku možemo vidjeti komentar poput: “Platonsko Trojstvo, koje samo po sebi sadrži rekonstrukciju starih trojstava, koji proizilaze od starih drevnih naroda, čini se da je filozofsko racionalno trojstvo i obilježje

¹⁷ Isto: 112-113; Postoji jedna legenda u vjeri hinduizma vezano za jednoću i trojstvo u istom vremenu. Ona kaže: “Jednom jedan od vjerskih vođa obratio se u jednom mjestu gdje su se nalazila tri kipa: Brahma, Višna i Šiva, upitavši ih: Ko je od vas pravi Bog? Sva trojica su odgovorili; svi smo mi pravi bogovi; bog je jedan, ali on se pojavljuje na osnovu djela koje radi, ko bude obožavao jednog od nas, obožava ih svu trojicu!”. Dr. Safvet Hamid Mubarek, “*Istraživanja o vjeri*”, str. 25. Vidi: Dr. Zija Abdullahu : “*Uvod u vjersa izučavanja - (Hyrye në studimin e feve)*”, str. 33.

¹⁸ “*Ko je jedini i istiniti Bog (Kush është i vetmi Perëndi i vërtetë)*”, Ustanite, Mjesečna novina, objavljena od Watchtower Bible and Tract Society of New York, štampana u Italiji, od Jahovinih Svjedoka na albanskom jeziku, Rim, 22 april 2005, str. 7; vidi i, M.A.C. Cave, “*Is the Trinity doctrine divinely inspired*”, str. 26.

¹⁹ Siegfried Morenz, “*Egyptian Religion*”, 1973, (Cornell University Press, Ithaca, NY) str. 255. Prema: “*Da li trebaš vjerovati u trojsvo (A dubet të besosh në trinitet)*”, str. 11. Također vidi, M.A.C. Cave, “*Is the Trinity doctrine divinely inspired*”, str. 25-26.

koje je dalo temelje životu ili svetim ličnostima podučene od hrišćanskih crkava. Ovaj filozofski grčki koncept Svetog Trojstva, može se pronaći u svim staropaganskih vjerama”.²⁰

Druge doktrine Trojstva i druge paganske vjere, možemo naći kao npr:

Vavilonsko Trojstvo:

- Ana;
- Enli;²¹
- Ea.

Egipatsko Trojstvo:

- Oziris;
- Horus;
- Isis.

²⁰ Maurice Lachatre, “*Nonveau Dictionnaire Universel*”, Paris 1467, Odlomak, 1, str. 1467.

²¹ Osim što Encarta 2009. potvrđuje ove doktrine Trojstva drugih vjera koje sam naveo u radu, želeo sam iznijeti jedno objašnjenje o vavilonskom Trojstvu kao što Encarta opisuje na ovaj način vavilonsko Trojstvo koja su sačinjena od: Ana, Bel i Ea. Više o ovom vidi: Microsoft Encarta Premium 2009 (DVD), sa podnaslovom: “Trinity” ili “Triad”.

Grčko - Rimsko Trojstvo:

- Mars;
- Jupiter;
- Venera.

Egipatska tradicija Ramsesit II:

- Amon;
- Ra;
- Nut.

Tradicija Palmiresa:

- Bog mjeseca;
- Bog raja;
- Bog sunca.²²

²² Sve ove doktrine možete pronaći: Abuhuraira Abdurrahman, *“The bible or the Quran nich one is the word of God?”*, Malaysia, 2001, str. 48; M.A.C. Cave, *“Is the Trinity doctrine divinely inspired”*, (bez mjesta objavljivanja) 1996, str. 26; i Miša’al Ibn Abdullah, *“What did Jesus really say?”*, USA, 2001, str. 152; Dok prikazane fotografije su preuzete iz knjige: *“Da li trebaš vjerovati u trojstvo (A dubët të besosh në trinitet)”*, grupa autora, izdato u Italiji, od Jahovinih Svedoka, izdavač Watchtower Bible and Track Society of New York, Rim, 1996, str. 10.

TROJSTVO – VJEKOVNA MISTERIJA HRIŠĆANSTVA

Egipat: tradicija Horusa, Osirides i Isides, hiljadu godina, p.e.r. (slika: Muzej i Luvrit, Pariz)

(Nacionalni muzej francuske)
Kambođia: Sveto budističko Trojstvo iz.XII. vijeka nove ere.

Indija: Trojstvo hindusko božanstvo iz VII. vijeka nove ere.

Palмира: Triada božanstva- mjeseca, bog nebesa i bog sunda, oko - I - vjeka nove ere.
(Slika: Muzej Luuv) Pariz)

Također u budističkom vjerovanju proučavanjem možemo vidjeti da su njeni sljedbenici došli do zaključka navodeći da On (Buda), nije bio običan čovjek, nego čovjek u kojeg je personifikovana, tj., inkarnirana duša božija. Ovo je vjera inkarnacije ili personifikacije, koju su kasnije preuzeli i hrišćani, kada su rekli da je Isus imao dvije ličnosti: (Svetu i ljudsku). Inkarnacija svetosti u čovjeka, što znači, da je to upravo Isus.²³

Sva ova Trojstva nas podsjećaju na Isusa i Sveto Trojstvo kod današnjih hrišćana. Ovo možemo vidjeti iz razloga što sve paganske vjere imaju stariju historiju nego li hrišćani, zato uticaj na hrišćanstvo samih tih religija je jasan u

²³ O Budi vidi: “*Čovječanstvo u potrazi za Bogom*”, grupa autora, Brooklyn, New York 1995, str. 159, 160; i Dr. Ahmed Shelebi, “*Vjere u velikoj Indiji (Fetë në Indinë e madhe)*”, str. 170-173. Prema: Dr. Zija Abdullahu, “*Uvod u vjerska izučavanja (Hyrye në studimin e feve)*”, str. 37.

Sljedbenici budizma smatraju ga kao: Sin Božiji, spasilac čovječanstva, od bola i poteškoća. Vjeruju da se Bog, inkarnirao kod djevice majke njegove Maha-Maje. Predpostavljajući kada se rodio Buda, na nebu se pojavila jedna zvijezda kao predznak njegovog rođenja. Njegovom rođenju su se veselile vojske nebesa, dok su anđeli pjevali himnu u čast njegovog rođenja. Buda je rekao svojoj majci da je on najveći čovjek čitavog čovječanstva. Također su rekli da je Buda kada je ušao u hram da svi mu se idoli klanjali, dok se đavo trudio da ga prevari, ali nije uspio. Budi je dato jedno svjetlo, omotano oko glave i iztijela izbacio veliko svjetlo, zato oni koji su ga vidjeli rekli su: “Ovo nije čovjek nego veličanstveni Bog”. Kada je Buda umro, rekli su da se uzdigao na nebo sa njegovim tijelom, nakon što je završio svoju misiju na zemlji i ponovo će se vratiti kako bi vratio mir i blagoslov na zemlji. Prema: “*Enciklopediji pisana po vjeri, doktrine i savremene partije*”, odlomak. 2, str. 769. Prema: Dr. Zija Abdullahu, “*Uvod u vjerska izučavanja (Hyrye në studimin e feve)*”, str. 45. Ukazali smo nekoliko najbitnijih činjenica vezano o Budi, tako ako ga uporedimo sa Isusom, prema Bibliji, vidjeti ćemo jednu veliku sličnost. Onaj koji ima malo znanja kako je Isus predstavljen u Bibliji, veoma lahko može uraditi identifikaciju sličnosti između njih i uticaj koji je pretrpilo hrišćanstvo i od ovog paganskog vjerovanja - budizma.

ovom pogledu. Ovo se posebno istaklo kada je Pavle prihvatio hrišćanstvo i u njega ubacio dosta toga od paganskih vjerovanja.

Hrišćanstvo u svom originalnom obliku bilo je vjerovanje u jednoga Boga, Koji je naredio svim svojim poslanicima da poduče čovječanstvo o ovome. Kada su prihvatili rimljani hrišćanstvo imali su poteškoće odustati od svojih mitskim bogova i postati monoteisti. Postepeno ovi mitovi su postali dio “*zvaničnog*”- hrišćanstva, kao npr., crkva je prihvatila paganizam i svaka odluka je bila prihvaćena od strane Crkve.²⁴

Ovo čak priznaje i pastor protestantizma, dr. Fehmi Cakoli, koji je rekao: “Kako u judaizmu tako i u hrišćanstvu, mogu se pronaći paganski elementi. Ne može se poreći da nema nekog paganskog elementa, odnosno da nema prisustva elemenata drugih religija”.²⁵ “Porijeklo [Trojstva] je kompletno pagansko.”²⁶ Hrišćansko Trojstvo je paganski ritual i sami hrišćani je ne mogu shvatiti.

U knjizi: “*Približimo se Jehovima*”, navodi se: “U prvom vijeku hrišćani su imali mnogo duhovnog blagoslova, ali Isus i apostoli²⁷, predskazali su pravo

²⁴ Sejjid Kutub, “*Islam i univerzalni mir - (Islami dbe paqa universale)*”, Tetovo, 2005, st. 49.

²⁵ Dr. Georges Houssney, “*Bogovi prije islama kod arapa - (Prendite paraislame të arabëve)*”, Priština, 2004, str. 1. (Predgovor prof. Dr. Fehmi Cakolli), također vidi: Dan Brown, “*Kodi Da Vinči*”, Tirana, 2004, str. 195-196. (I ako roman Dan Brown nije naučno djelo na koje se možemo osloniti, naveo sam ga kako bi čitaoci uvidjeli kako autor navodi realnost ove vjere, izvitoperenost i uticaj paganstva na nju.)

²⁶ Arthur Weigall, “*The Paganism in Our Christianity*”, 1928, (G. P. Putnam’s Sons, NY, London) st. 197; “*A Dictionary of Religious Knowledge*”, edited by Lyman Abbott, 1875, (Harper & Brothers, Publishers, NY) str. 944.

²⁷ Apostol-i (gr. Apostolos- proroci) – u celini: glasnik, poslanik, posrednik; onaj koji je poslan na iskreni način, doktrina, stanovište, dogme, ideje, itd., i na načinu samog poricanja pokušava se zaštititi posebno u širenju ovih ideja i stanovišta, s kojima je

vjerovanje da će se izvrgnuti i izgubiti.” (Matej 13:24-30; Djela 20:29-30). Nakon apostolskog vremena, na pozornici se pojavilo, tzv., hrišćanstvo. Sveštenici su preuzeli učenja i pagansku praksu. Također, učinili su gotovo nemoguće zbližavanje sa Bogom, opisujući Ga kao jedno, nerazumno tj., neshvatljivo Trojstvo ...”²⁸ Crkva je dala Bogu čovjekov oblik i tako je ljudima predstavljala Boga u čovjekovom obliku. Pod uticajem vjere hrišćanstva ljudi su od djetinjstva zamišljali Boga kao čovjeka, kao nešto materijalno.²⁹ Tako je Hrist postao Bog, zajedno sa historijskim čovjekom iz Nazareta. Dakle, sam se Bog inkarnirao u čovjeka kroz historiju. Tako je Crkva fanatizmom i na silu prisiljavala ljude da vjeruju u svetost Boga u čovjekovom obliku ...³⁰

Sveštenik Šćevola, nije želio podučiti narod o Bogu i pravoj istini, da se ne bi njihova vjera umanjila i zbog toga je sudio pravedno, jer je u vjeri obavezno bilo prevariti ih.³¹

Obožavanje paganskih bogova koji su bili sastavljeni od tri svetosti, bili su rasprostranjeni, kao što se navodi i prije rođenja Isusa.

ubijeden da je u pravu, da su dobre, opravdane i korisne: (Ekrem Murtezai, *“Riječnik vjere- (Fjalor i feve)”*, str. 37.

²⁸ Grupa autora, *“Približimo se Jehovu (Ti afrolemi Jehovait)”*, izdana od Watchtower Bible and Tract Society of New York, objavljena u Rimu, 2003. od Jahovinih Svjedoka, na albanskom jeziku, str. 80.

²⁹ Dr. Murteda Mutahhari, *“Uzroci pristrasnosti ka materializmu - (Shkaqet e animit ndaj materializmit)”*, Gnjilane, 1997, str. 27.

³⁰ Prof. Dr. Bekir Topaloglu, *“Postojanje Boga (Ekezistenca e Zotit)”*, Priština, 2002, str. 189.

³¹ De Civitate Dei, IV, 27, prema Fatmiru Cupi, *“Autoriteti i autentičnost Svjetih Pisama - (Autoriteti dhe saktësia e Shkrimet te Shentë)”*, Tirana, 2003, str. 41-42.

Historičar Will Durant, je rekao: “Hrišćanstvo nije uništio paganizam, nego ga je usvojio ...”³² Mnoge paganske dogme su izvitoperene su od strane egipatskih Platonskih idealizacija, i očuvani su kao pouzdani za vjerovanje (Prema: *History of christianity*), i razvilo se i odcijepilo od hrišćanstva, od strane Eterskih Platonista (*The Church of the First Three Centuries*).³³ Uticaj filozofa i paganskih religija u Izraelu bio je toliko snažan da je bio prisutan i tokom Isusovog života. Svi historijski izučavatelji Izraela znaju veoma dobro ovu stvar.³⁴ Kako god, Trojstvo je jedna veoma oštećena doktrina, preuzeta od paganskih vjerovanja i predstavljena kao hrišćansko vjerovanje.³⁵

Tako da, kada imamo u vidu Sredozemnu teritoriju, to je mjesto, gdje je živio i delovao svojim radom Sveti Pavle, koji je bio i dobar poznavalac paganizma, te slobodno možemo zaključiti da Trojstvo u hrišćanskoj ideologiji nije ništa drugo osim pagansko vjerovanje u drugom obliku, preneseno iz shvatanja drugih vjera na tim prostorima.³⁶

³² Will Durant, “*The Story of Civilization*”, Part III, “Caesar and Christ”, 1944. (Simon and Schuster, NY). str. 595. Prema “*Da li trebaš vjerovati u trojstvo*”, str. 11; vidi i, M.A.C. Cave, “*Is the Trinity doctrine divinely inspired*”, str. 25.

³³ “*Da li trebaš vjerovati u trojstvo (A dubet te besosh ne trinitet)*”, str. 11; vidi i, M.A.C. Cave, “*Is the Trinity doctrine divinely inspired*”, str. 27.

³⁴ Pogledaj temu: “*Pagan sources in the New Testament*”, u “*Dictionary of New Testament Background*”, InterVarsity Press, Illinois, 2000, str. 756-763. Dok, Ekrem Murtezai u: “*Rečnik vjere*”, str. 567., kaže: “Predstavnicima škole Tybingenit, David Shtraus (1808-1874), su mišljenja da su evanđelja utemeljena () na mitovima i legendama koje cirkulišu kroz prve hrišćanske zajednice; ovog je stava i Artur Shopenhaueri, (1788-1860)”.

³⁵ “*A Dictionary of Religions Knowledge*”, prema: “*Da li trebamo vjerovati u trojstvo*”, str. 11.

³⁶ Qani Nesimi, “*Ortodoksiizam kod albanaca*”, str. 151.

U predgovoru knjige Eduarda Gibonia (*History of Christianity*), možemo vidjeti: “Ako se paganizam iskvario od hrišćanstva, toliko je i istine da je hrišćanstvo iskvareno od strane paganizma.³⁷ Mnoge paganske dogme, izvitopirene su od strane egipatskih Platonskih idealizacija i tako su očuvane kao pouzdane za vjerovanje.”³⁸

“Veoma je jasno da Trojstvo nema Biblijsko porijeklo. Ovaj kult može se pratiti kod drevnog Vavilona, kod Grka i Rimskih pagana. Imponirana su vjerovanja hrišćanskoj crkvi od strane Kostantina, kojeg su podržavali biskupi, jer su se bojali govoriti protiv njega. Zatim, kada su se predstavnici odcijepili od strane Rimske - Crkve, većina njih je nastavila vjerovati u pagansku doktrinu Trojstva, jer je to bio dio njihove vjere dugo vremena, od kojeg se nisu mogli olako odreći.”³⁹

Možemo pomenuti intelektualca P. Hadota, koji kaže: “Više o paganizmu trebamo govoriti o ujedinjenu između njih i hrišćanstva. Naime, iako je nakon nasilnog političko - duhovnog rata hrišćanstvo pobjedilo paganizam, istina je, da zahvaljujući historijskom procesu potvrđuju se u svakom vremenu dva suparnika u toku užarenog sukoba su međusobno uočena.”⁴⁰

Ova situacija je bila podsticaj autora Johannes Lehmana, da u njegovoj knjizi: “*The Jesus Report*”, str. 127., napiše: “... nepovezivosti između historijskog

³⁷ “*Da li trebamo vjerovati u trojstvo*”, str. 11.

³⁸ Edward Gibbon, “*History of Christianity*”, 1891, (Peter Eckler, No. 35, NY) str. 14.

³⁹ Rev. Alexander Hislop, “*The Two Babylons*”, 1916. Prema: “Christianity.” Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. I kod: “biblical literature. (Judaism)” Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. DVD.

⁴⁰ P. Hadot, “*La fine del paganesimo*”, u “*Le Religioni del mondo classico*”, (pod pažnjom H.C. Puech), Rim-Bari 1987, str. 295.

crkvenog Isusa Hrista, do te mjere su uveličane, da nemaju ničeg zajedničkog čime se mogu spoznati.”⁴¹

VIDI I UPOREDI TROJSTVO KROZ NEKOLIKO SLIKA⁴².

Indijsko Trojstvo

⁴¹ “*Evangelje prema Barnabi*”, preveo, Avdi Beriša, str. 190.

⁴² Slike su preuzetoe od: Buđenje, 22 prill, 2005; *Da li trebamo vjerovati u trojstvo; Koji je cilj života*, i www.google.com “Trinity”.

Hrišćansko Trojstvo

TROJSTVO – VJEKOVNA MISTERIJA HRIŠĆANSTVA

Egipatsko Trojstvo

Brahmansko Trojstvo

(Slika: Muzej i Beaux-Arts de Troyes)

(Na lijevoj strani: Egipatska skulptura, stara hiljadama godina. Gdje se vidi tradicija Amon-Ra II i Muta.

Dok na Desnoj strani: Skulptura Trostva Isusa Hrista, Oca i Svetoga Duha XIV vijek. n.e. Možemo primjetiti tri osobe ali četiri noge.)

(Slika iz Britanskog muzeja i Egipatskog muzeja u Torinu)

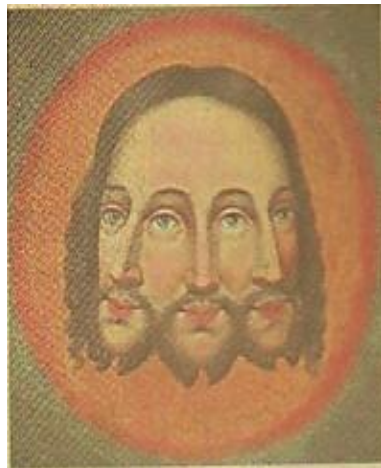
Brahmanska Traidna

Franc.: Trojstvo, oko XIV v.n.e.

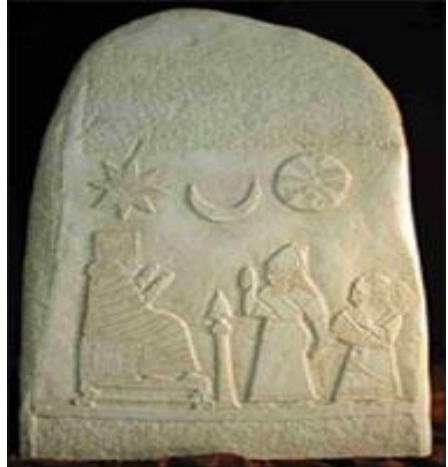

Italija: Trojstvo oko XV vjeka

Njemačka: Trojstvo oko XIX vjeka.

TROJSTVO – VJEKOVNA MISTERIJA HRIŠĆANSTVA

1. Indija: Trojstvo božanstvo, Indija oko. VII vijeka;
2. Babilon: Ishatarska, tradicija Sini i Šamaši, hiljadama god., II vijeka p.n.e. (Nacionalni muzej Francuske);
3. Budistička Tradicija;
4. Egipatsko Trojstvo

DOKTRINA TROJSTVA KOD HRIŠĆANA

“*U ime Oca, Sina i Svetoga Duga*”, je vjera koju hrišćanstvo nudi ljudima. Ovo je osnova i temelj hrišćanstva, i ukoliko ne budeš vjerovao i ne budeš kršten ovom formulom, onda nisi hrišćanin. Ova doktrina je od najvažnijih crkvenih učenja. Smatra se kao glavnim stubom hrišćanske religije.

Trojstvo znači: Jedan Bog, koji se dijeli na tri ličnosti: Otac, Sin i Sveti Duh, i ove tri ličnosti su Jedan, kao jedan Bog.⁴³

Po mišljenju hrišćana i biblijskih citata koji nam se nude, Bog se dijeli na tri ličnosti: Jedna je osoba, koju Biblija naziva Ocem, znači Bog Otac: “*Milost vam i mir od Boga Oca i Gospodina našega Isusa Hrista.*” (Galaćanima, 1:3) Druga ličnost je Isus ili drugačije Sin ili “*Riječ*”, nazvana također Bogom, dokazujući biblijskim citatima kod Ivana, 1:1, gdje se navodi: “*U početku bijaše Riječ, i Riječ, bijaše u Boga, i Bog bijaše Riječ.*” Također i drugi dokaz da je Isus bio izjednačen s Bogom: “*... i Boga nazivao Ocem svojim izjednačujući sebe s Bogom.*” (Ivan, 5:18) Dok treća ličnost ove doktrine jeste: Sveti Duh, kojeg također u istom vremenu smatraju Bogom: “*Troje su onih koji svjedoče na nebu: Otac, Sin i Sveti Duh; i oni su jedno.*” (1 Ivan, 5:7)

Dakle, oslanjajući se na ovo troje prema hrišćanstvu, Bog ima tri ličnosti, i u istom vremenu je jedan Bog. Što se tiče majke Isusa, djevice Marije, koja je rodila Isusa, smatra se kao Majka Božija.⁴⁴

Albansko - pravoslavna crkva, kao i druge pravoslavne crkve, Svetu Mariju, smatraju majkom, da je ona rodila Boga (theotocos). U historiji hrišćanstva sve od V. vijeka raspravljalo se o Mariji, da li je rodila Isusa Hrista Boga ili Isusa

⁴³ Josh Mc Dowell i Don Stewart, “*Odgovori & Argumenti*”, Albania, 2002. str. 39. vidi i Dr. Ivan Cvitković, “*Rječnik religijski pojmova*”, Sarajevo, 2005, str. 455.

⁴⁴ Don, Nosh Gjolaj, “*Meditacija o Svetom Trojstvu*”, Priština, 1999-2000, str. 17.

Hrista čovjeka. Sveti Cyrilli⁴⁵, iz Aleksandrije kaže: “Ako je Isus Hrist Bog, onda i Sveta Djevica (Marija), koja ga je rodila, jeste *theotocos* – Majka Božija. Zato prihvatljivo mišljenje je da je Marija rodila Boga i da je Majka Božija”.⁴⁶

Rimska katolička crkva ističe: “Trojstvo je termin koji se koristi da bi odredio centralnu doktrinu hrišćanske religije ... Znači, riječima Kredosea Atanasiane: Otac je Bog, Sin je Bog i Sveti Duh je Bog, međutim, nisu tri Boga, nego samo jedan Bog u ovom Trojstvu ... Ličnosti su jednake, i vječito izjednačene na isti način, svi su Vječni i Svemogući.”⁴⁷

S ovim zaključkom slažu se gotovo sve crkve, to jest tzv., hrišćanstvo. Naprimjer, grčko-pravoslavna Crkva naziva Trojstvo: “Doktrina osnove hrišćanstva”, čak kažu: “Hrišćani su oni koji su prihvatili Hrista kao Boga.”

U jednoj knjizi o pravoslavlju, ista Crkva ističe: “Bog je trojni ... Otac je cjelokupni Bog, Sin je također cjelokupni Bog i Sveti Duh je cjelokupni Bog.”⁴⁸

Dakle, doktrina Trojstva iskazuje postojanje jednog Boga, u tri ličnosti i svako od njih je svetost, bez početka, Svemogući, niti manji, niti veći i izjednačeni su međusobno. Ova formula je uvijek zbunjivala čitaoce, bio on hrišćanin ili ne, i podsticala na veoma zbunjujuće pitanje: Kako je moguće i Otac

⁴⁵ Sveti Cyrilli, rodio se 375. Godine je dok umro je 27. juna 444. godine. Bio je hrišćanski teolog. (“Cyril of Alexandria, Saint.” Encyclopedia Britannica. *Encyclopedia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite*. DVD).

⁴⁶ Popović, „*Dogmatika Pravoslavne Crkve*”, v. II, str. 233. Prema: Cani Nesimi, „*Ortodoksiizam kod Albanaca*”, str. 165-166.

⁴⁷ The Catholic Encyclopedia; grupa autora, “*Da li trebaš vjerovati u Trojstvo*”, izdana u Italiji, od Jehovinih Svjedoka, izdavač Watchtower Bible and Track Society of New York, Rim, 1996., str. 3.

⁴⁸ Our Orthodox Christian Faith: “*Da li trebaš vjerovati u Trojstvo*”, str. 3.

da bude Bog i Sin Božiji, da bude Bog i Sveti duh, također Bog i da nemamo tri Boga, nego samo Jednog?!

Učenjaci biblijske teologije vijekovima su se trudili i zalagali da nađu odgovarajući odgovor na ovo pitanje i druga slična pitanja, koja su veoma nelogična doktrini poput ove. Ali, svaki pokušaj je završio stvarajući još veću zbrku i nejasnoću.

HISTORIJA DOKTRINE TROJSTVA U HRIŠĆANSTVU

Isa/Isus, a.s., bio je jedan od odabranih Allahovih poslanika, a.s., tj., jedan od poslanika od Adema/Adama, a.s., pa sve do posljednjeg poslanika Muhameda, s.a.v.s., poslani su kako bi prenijeli Božiju poruku ljudima različitih naroda i kad god bi bilo potrebe za to ili kad god su se udaljavali ljudi sa Božijeg puta.

Izraelci koji su se udaljili od poziva Musa/Mojsija, a.s., i drugih poslanika koji su im bili poslani, udaljavali su se sa pravoga puta, čistog vjerovanja, na kojem su bili upućivani od Božijih poslanika, a.s.

Bog, dž.š., pripremio je na poseban način Isa/Isusa, a.s., kako bi nastavio poslaničku misiju onih prije njega, pozivajući ljude na pravi put i vjerovanje u Jednoga Boga, udaljavajući ih sa krivoga puta, tj., mnogoboštva.

Četrdeset godina nakon Isa/Isusa, a.s., Rimljani osvajaju Jerusalem, dio židova ubili, dok drugi dio prisvaja ih kao svoje robove. Toru i druge knjige gotovo su sve spalili. Jerusalem se vratio u ruševinama, a sljedbenici Isa/Isusa, a.s., razišli se svuda i počeli su širiti Isusovu vjeru, čistu vjeru, i vjerovanje u samo Jednoga Boga.⁴⁹

⁴⁹ Osman Nuri Topbash, "*Lanac Poslanika 3*", Istanbul, 2004. str. 210-211.

Nakon ovoga Jevreji su se ujedinili sa Rimljanima, dok Grci i mnogobošci su bili protiv Isa/Isusa, a.s. Pa čak kada su sretali sljedbenike Isusa hranili su njima svoje lavove. Židov Dhunuvras i njegovi ljudi su bacali hrišćane Nedžranijama, koji nisu prihvatili judaizam u rovovima s vatrom, sve do smrti. Ali ipak, vjernici koji su bili pokorni Isau, a.s., nisu odustajali od svoje vjere iz ličnih razloga i bez straha prihvatili su vatru.⁵⁰ Kur'an časnih njih naziva "Prijetelji Hendeka", za koje Allah, dž.š., kaže:

"Tako mi neba sazviježđima okićenog, i Dana već određenog, i prisutnih, i onoga što će biti prisutno, prokleti neka su oni koji su rovove iskopali, i vatrom i gorivom ih napunili, kada su oko nje sjedili, i bili svjedoci onoga što su vjernicima radili!" (Burudž, 1-7)⁵¹

Učenci i sljedbenici vjere Isusa/Isa, a.s., su zlostavljani barbarizmom na različite načine od strane Židova. Naime, među jevrejima bilo je onih sa imenom Pavle (koji se na jevrejskom zvao Savlo⁵²). Pavle je bio jevrejski fanatik, čak je bio veoma aktivan kao pripadnik "odabrane rase", nije želio čuti da se u Palestini pojavio neki poslanik, koji se predstavljao kao Mesih. Kratko rečeno, bio je veliki protivnik Isusa i veliki fanatik njegovih sljedbenika, neumorno je radio na maltretiranju i okrutnosti prema njima. I na kraju, kao glavni protagonista transformacije židovske sekte ju je pretvorio u svjetsku religiju.⁵³

⁵⁰ Ismail ibn Kethiri, "Tefsirul Kur'anil Adbim", Tom. 4, Bejrut, 1969. str. 494.

⁵¹ Citati Kur'ana časnog preuzeti su iz Kur'ana - Prevod Besima Korkuta i plemeniti Kur'an.

⁵² Claude Tresmontant, "Sveti Pavle", Prizren, 1999, str. 3.

⁵³ "The Jesus report", Johanes Lehman, str. 128, prema Hajrudin Muje, "Pauliansko hrišćanstvo", vidi web portal: www.zeriislam.com i www.bibladhekurani.com.

Kasnije Pavle počeo pisati raznolika pisma gradovima, pozivajući ljude u novu vjeru, vjera Pavla smatrajući ga svetim, Isusa, dozvoljavao nedozvoljeno i učlanio se u

Zlostavljanja koje je radio Pavle i drugi, možemo vidjeti u Djela apostola, 26:9-11, o ovome također svjedoče i riječi Pavla:

“Sa svoje strane, ja sam stvarno vjerovao da moram, mnoga zla činiti protiv imena Isusa Nazarećanina. To sam i činio u Jerusalemu. I mnoge sam od svetih pozatvarao u tamnice dobivši vlast od poglavara svećeničkih, i odobravao sam, kad bi ih ubijali., dobijali su moje odobrenje. I kaznio sam ih često po svim sinagogama, i nagonio sam ih, da hule, i bjesneći preko svake mjere progonio sam ih sve do tuđih gradova.”

Na drugom mjestu se navodi i način ubijanja Stefana u prisustvu Pavla i njegovo odobrenje sličnih ubistava:

“I iznadvši ga iz grada stadoše ga zasipati kamenjem, i svjedoci haljine svoje metnuše kod nogu mladića po imenu Savla. I zasipahu kamenjem Stefana, koji se moljaše Bogu i govoraše: Gospode Isuse! primi duh moj.” (Djela apostola, 7:58-59)

grupu fanatika, dok je kasnije dobio ime i Kristian. Šta je sve uradio za dekadu nakon konvertiranja ostaje tajna, jer ni njegova () pisma, niti apostolska djela nisu ništa jasno definisala.

U njegovim pismima nije razlikovao rimsko idopoklonstvo i grčku filozofiju sa doktrinom nove vjere, kako bi se prilagodio ideopoklonstvu Rimskog carstva, koje je postalo njihova tradicija. Tako da, kada je primijetio da se Rimljani ne sunete, i sam je zabranio sunećenje; kada je primijetio da jedu svinjsko meso i druge zabrane, dozvolio im je; kada je uvidio da vjeruju u mnogoboštvo i u njihove potomke, učinio je Isusa svetim i rekao da je on Božiji Sin, ali ujedno i Bog. Ovim je on radio na ujedinjene hrišćanstva i paganskog idopoklonstva Rimljana sa grčkom filozofijom, i zato Rimljani nisu prihvatili hrišćanstvo, nego su hrišćani postali Rimljani. Jedan veliki broj učenjaka i hrišćanskih historičara vjeruju da je Pavle primio hrišćanstvo da bi ih preusmjerio svojim lukavstvom. U Rimu je bio dvije godine. Uhapšen je i zatvoren u rimskom zatvoru, osuđen je na smrt od Nerosa i ubijen je sabljom, tri milje daleko od Rima, godine () 67. ili 68. (Hajrudin Muja, *“Pauliansko Hrišćanstvo”*).

“Savle pake bješe pristao na njegovu smrt. A u taj dan postade veliko gonjenje na crkvu Jerusalimsku, i svi se rasijase po kerajevima judejskijem i samarijskijem osim apostola... A Savle dosađivaše crkvi, jer išaše po kućama, i vucijase ljude i žene te predavaše u tamnicu.” (Djela apostola, 8:1-3)

“I ja rekoh: 'Gospodine, sami znadu, da sam ja zatvarao u tamnicu i tukao po sinagogama one, koji vjeruju u tebe.; I kad se proljevaše krv Stefana svjedoka tvojega, i ja stajah i pristajah na smrt njegovu, i čuvah haljine onijeb koji ga ubijaju.” (Djela apostola, 22:19-20)

U međuvremenu progonio je i druge učenike: *“I dok Savle, i dalje diše pod prijetnjama, koji je uradio pokolj nad Božjim učenicima.”* (Djela apostola, 9:1)

Jevreji se nisu zadovoljili maltretiranjem hrišćana, izradili su planove kako iskorjeniti vjeru Isusa/Isa, a.s. Pavle je bio čovjek koji je napadao i na svaki način se trudio uništiti Isusovu vjeru, ulazio je po domovima, hapsio je po zatvorima i maltretirao Isusove sljedbenike na svaki mogući način.

Po učenju Ibn Hazma,⁵⁴ o likvidacijama koje su se događale, navodi se da su hrišćani izgubili jedan veliki dio originalnih biblijskih tekstova iz nekoliko razloga. Kao, npr., broj vjernika kada je Isus/Isa, a.s., širio svoju misiju je bio mali i u tajnosti vjerovanja vjernika, dok nakon Isusa/Isa, a.s. i bili su pod velikim pritiskom. Ovo je bilo nekoliko razloga koji su uticali da originalni

⁵⁴ Ibn Hazm, rođen 7. novembra 994, u Kordovi (Halifat Kordave), dok umro je 15. avgust 1064. Po profesiji je bio historičar, pravnik i teolog, izučavatelj vjere, koji je korištenjem knjiga hrišćanskih i jevrejskih učenjaka, kritikovao njihova učenja. Njegovo puno ime je bilo, Abu Muhammad Ali ibn Ahmad ibn Said Ibn Hazm; prema “Ibn Hazma” Encyclopedia Britannica. Encyclopedia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite. DVD.

(objavljeni), tekstovi nestanu. Novi pakt, trenutno nije isti onaj koji je bio objavljen Isusu.⁵⁵

PAVLE – HRIŠĆANSKI ARHITEKTA

Jednoga dana putujući za Damask Pavle na putu mu se pojavi jedno svjetlo sa neba, koje je palo na zemlju i nakon toga se čuo glas: “Pavle, Pavle, zašto me progoniš?” Upita Pavle: “Ko si ti gospodine?” Reкао je: “Ja sam Isus kojeg si ti progonio ...!” Zatim, Pavle inspirisan svetim duhom od tog momenta poče da propovjeda Isusovu vjeru i od tada više nije progonio sledbenike Isusa.

Ovo je bio jedini način prema kojem se navodno Pavlu obratio Isus i tako ga počeo slijediti. Upravo je to bio jedini način, kako da naruši Isusovu vjeru i da pridobije vjeru onih koji njega slijede.

Historija Pavla i pojava Isusa pred njim u obliku svjetla navode i Djela apostola. Tako možemo vidjeti veliku kontradiktornost koja nas dovodi do sumnje, da li je ovaj događaj istiniti ili ne? Prema Bibliji se navodi u Djelima apostola, 9:3-4,7: “*A kad bješe na putu i dođe blizu Damaska, ujedanput obasja ga svjetlost s neba. I padnuvši na zemlju ču glas gdje mu govori: Savle! Savle! zašto me goniš?...* *A ljudi koji idahu s njim stajahu i čudahu se, jer čujahu glas a ne vidahu nikoga.*” (Djela apostola, 9:3-4,7)

Također Djela apostola, 22:6-9:

“A kad idah i približih se k Damasku, dogodi mi se oko podne da me ujedanput obasja velika svjetlost s neba., I padoh na zemlju, i čuh glas, koji mi govori: Savle! Savle! zašto me goniš?” A ja odgovorih: ko si ti, Gospode? A on mi reče: ja sam Isus Nazarećanin, kojega ti goniš. A koji bijahu sa mnom vidješe svjetlost i uplašiše se; ali ne čuše glasa koji mi govoraše.”

⁵⁵ “*Ibn Hazm Al-Andalusi i njegov stav prema doktrini trojstva*”, Muhamed Uruči, Takvim, 2003, Priština, 2003, str. 92-93.

Ovdje možemo jasno vidjeti kotnradiktornosti i nepodudaranje riječi u istoj knjizi. Možemo li biti sigurni da izvor ovih kontradiktornosti je od Boga? Naravno da ne! U poglavlju 9 odlomku 7, navodi se da su ljudi koji putovali sa Pavlom čuli glas, ali nisu vidjeli nikakvog čovjeka, dok u poglavlju 22 odlomku 9, navodi se suprotno ovome, oni su vidjeli svjetlo osobe s kojim je razgovarao Pavle, ali nisu čuli niti jedan glas. Ova historijska činjenica nas navodi na sumnju da li je događaj bio istinit ili ne? U vezi pomenutog događaja bivši svećenik Anselm Tormedi,⁵⁶ tokom XIV. vijeka, navodi da ovaj događaj koji povezuje Pavla, je samo jedna laž i izmišljotina.⁵⁷

⁵⁶ Anselm Tormed rođen je u jednoj hrišćanskoj porodici u Španiji, u gradu Palma de Majorka, pri kraju XIV. vijeka. Nakon višegodišnjeg školovanja i njegovog rada kao svećenika, godine 1420. primio je islam. Nakon što je primio islam, promijenio je ime u Abdullah et-Terxhumani. Napisao je poznato djelo *“Tuhfetul-erib fir-reddi ala eblis-salib”*, gdje govori o životu i svome putu ka islamu, dok kasnije na kritički način razmatra koncept hrišćanstva. Prije šest vijekova ovaj događaj je bio velika senzacija, jer je katolička crkva u tom vremenu bila na vrhuncu svoje moći i u njenoj inkviziciji. Na radost ovo djelo bivšeg svećenika, imamo prevedeno i na našem jeziku, naslovljeno *“Svećenikov put u Islamu”*, prevedena sa bosanskog jezika od Šaćira Ismailija, izdanje izdavačke kuće El-Kelimeh, Novi Pazar, 2006. (biografija preuzeta iz knjige *“Rruga e Priiftit në Islam”*, str. 5).

⁵⁷ Šire vezano o ovom događaju vidi: Abdullah et-Terxhuman, *“Svećenikov put u Islamu”*, Novi Pazar, 2006, str. 57-58.

No, kakva je stvarnost svjetlosti koju je vidio Pavle. Jeli to lažna vizija Isusa? Da li je ovo svjetlo moglo biti od nekog demona ili duha Satane, jer je Isus rekao ko me bude vidio u pustinji nemojte mu vjerovati :*“Ako vam dakele reknu: evo ga u pustinji, ne izlazite; evo ga u sobama, ne vjerujte”*. (Matej 24:26), onda ko je bio taj koji je prevario Pavla. Prema Pavlu, Satana se pretvara i u svjetlost anđela: *“Ti ljudi su lažni apostoli, krivotvoritelji prikeriveni u apostole Kristove. I nije čudo, jer se sam sotona pretvara u anđela svjetla.”* (2 Korinćanima 11:13-14)

Ovaj historijski događaj sadrži i druge proturiječnosti. U 29 poglavlju “Djela apostola”, rečeno je da je Pavle, koji je uzeo svoja uputstva od Isusovih židova tokom svoje vizije, dok u 22 poglavlju “Djela apostola”, se navodi da nakon njegove vizije je otišao u Damask, a zatim se vratio u Jerusalem i tada je prihvatio instrukcije njegovih uputstava. Također, druga proturiječnost je u “Pismima Galaćana“, gdje Pavle potvrđuje da se nije vratio direktno u Jerusalem iz Damaska (kao što je potvrđeno u “Djela apostola”, 22), nego je čekao pune

Odakle je znao Pavle da anđeli satane se pretvaraju u svjetlosne anđele? Pavle je izjavio da zna i da se Isus uzdigao na treće nebo, ali jedan anđeo Satane tukao ga je kako ne bi priznao.

“Znam čovjeka u Hristu, koji prije četrnaest godina (ili u tijelu ne znam; ili osim tijela, ne znam: Bog zna) bi odnesen do trećega neba. I znam da je taj čovjek - da li u tijelu, da li izvan tijela, ne znam, Bog zna, taj čovjek bi uznesen sve do raja i saslušao neizrečive riječi koje nije dopušteno čovjeku ponoviti. Time ću se hvaliti, a samim se sobom neću hvaliti osim slabostima svojim. Jer kad bih se i htio hvaliti, ne bih bio bezuman, jer bih istinu kazao; ali štedim da ne bi ko više pomislio za mene nego što me vidi ili čuje što od mene.. I da se ne bih ponio za premnoga otkrivenja, dade mi se žalac u meso, anđeo sotonin, da me čuša da se ne ponosim.”(2 Korinćanima 12:2-7)

O kome je govorio Pavle: *“S tim čovjekom ja ću se ponositi”!?* *“Ponosim se Isusom Hristom bez vjerovanja u telo.” (Filipinćani 3:2-3)* Zašto Pavle kaže: *“dobio sam trn u tjelo, jedan anđeo Satanin, da bi me tukao.”*

Jer u njegovom viđenju u pustinji, čuo je iz svjetla: *“teško je za tebe da podstakneš protiv Boga”.* (Djela apostola 9:6)

“A kad bješe na putu i dođe blizu Damaska, ijedamput obasja ga svjetlost s neba,. I padnuš na zemlju ču glas gdje mu govori: Savle! Savle! zašto me goniš?“. A on reče: ko si ti, Gospode? A Gospod reče: ja sam Isus, kojega ti goniš: ``...A ljudi koji idahu s njim stajahu i čudahu se, jer čujahu glas a ne vidahu nikoga.”(Djela apostola 9:3-7) Više, vezano za događaj, vidi: “Da li je razapet Isus”, autora Džemis Stafa, koji se nalazi na web portalu www.bibladhekurani.com. Dio knjige ne objavljen *“Islam, brišćanstvo i satanski poziv”*.

tri godine da to uradi.⁵⁸ Dakle, Pavle potvrđuje da nakon pristupanja na putu ka Damasku nije otišao u Jerusalem da bi vidio apostole prije njega (Galaćanima, 1:16-17), u međuvremenu u knjizi “Djela”, navodi se da je pobjegao u Jerusalem i to je bila prva stvar nakon što je napustio Damask. (Djela apostola, 9:26)⁵⁹

U Djela apostola (23:6), Pavle kaže da je bio iz plemena Farise sin Fariseja: *“Ljudi braćo! ja sam farisej i sin farisejev: za nad i za vaskrsenje iz mrtvih doveden sam na sud”*. Da li je moguće da je Isus odabrao pleme Farisej za svoju misiju, dok u Matejevom evanđelju (23:15), po Isusu, Fariseji su bili dvolična djeca pakla: *“Teško vama književnici i fariseji, licemjeri, što prebodite more i zemlju da bi prisvojili jednoga, i kad ga prisvojite, činite ga sinom paklenijem udvoje većijem od sebe.”*

Tako da, Pavle je počeo sve više i više lagati, uz to je počeo pisati drugačije evanđelje sa svojim lažima i prevarama i počeo je izmjenjivati Isusov zakon. Nameće se pitanje: Ko je osnivač nove vjere, koju danas poznajemo kao vjeru hrišćanstvo?

Poznati historičar H. J. Wells⁶⁰, daje odgovor na ovo pitanje rekavši: “Sveti Pavle je ličnost kome pripadaju velike zasluge u širenju novog hrišćanstva, nije nikada vidio Isusa/Isa, a.s., niti je čuo ono što je rekao ljudima. Njegovo pravo ime je Pavle, koji je na početku bio veliki protivnik Isusove vjere i progonio

⁵⁸ Halil Ibrahim, *“Islam i hrišćanstvo”*, Priština, 2005, str. 94-95.

⁵⁹ Bart D. Ehrman, *“Da pogrešno citiraš Isusa – Kao i zašto se Biblija izmjenila (Të keqcitosh Jezusin-Si dhe përse u ndryshua Bibla)”*, “Erasmus”, Tirana, 2007, str. 32.

⁶⁰ Herbert George Wells, rođen je u Bromley, dok je umro je 13 avgusta 1946 u Londonu. Profesionalno je bio historičar, sociolog, novelist. Od odabranih djela su mu: *The War of the Worlds* (1898); *The Food of the Gods* (1904); *The Stolen Bacillus* (1895); *The Plattner Story* (1897); *Tales of Space and Time* (1899.), itd. - Prema: “Wells, H(erbert) G(eorge).” Encyclopædia Britannica. Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. DVD.

njegove učenike. Na neočekivan način je prihvatio hrišćanstvo i promijenio ime Pavle ... Pavlu je je bila poznata grčka filozofija aleksandrijske škole i tako je uspio postići da u njene plodove ubaci i hrišćanstvo, iz osnove koja je prešla u Trojstvo i s njom se podudarao jedan veliki broj onih, koji su vjerovali u mngoboštvo. Neki od sljedbenika Pavla imali su uspjeh da pristupe Crkvi i tako osvijestiti razum hrišćanima. Tako je na taj način bilo ujedinjenje starih filozofskih stavova i novog hrišćanstva.”⁶¹

Sveti Pavle, bio je Tarsuskog porijekla, odgojen u fariseskom samoopredjeljenju, također odrastao je kao židov u zajednici gdje je veliki uticaj imao helenizam i misteriozne stare vjere, tipa misteriozne vjere Tarsus, vjerovanje u *Sandana*, *Misra* i muž svete *Cybele*, *Attis*. Ovaj posljednji u Egiptu i Srednjoj Aziji obožavao je *Osiris*, *Tammuz*, *Dumuz* ili *Adonis*. Od drugih doktrina vjerovanje u *Kyrios*, koji zauzima zasebno mjesto u doktrini Svetoga Pavla.⁶² Pavle je bio dobar poznavalac paganske kulture. Komentarišući poruke Isusa na osnovu helenske kulture, misterioznih vjera, gnostičkih vjera i židovske vjere, izgradio je temelje današnjeg hrišćanstva.⁶³

Pavle kaže da je Bog jedan uz tri svojstva. Vjeru je pisao prema filozofiji Platona, dok srž platonske filozofije je:

⁶¹ Muhamed Gazali, *Islam ili kršćanstvo izazov vremena*, Sarajevo, 2005, str. 11-12, vidi i: Muhamed Kutb, *“Svijet u fokusu Islama”*, Tirana, 2006, str. 15.

⁶² Više vezano za koncept logike Pavla, vidi Sinasi Gyndyz, *“Pavlus Hirstijyanligin Mimari”*, Ankara Okulu, Ankara, 2001, str. 95-97.; *“Rastežot na Ideite”*, grupa autora, Kultura, Skoplje, 1995, str. 69-71; Butmann, R., *“Theology of the New Testament”*, London, 1952; str. 133; Machen, J. G., *“The Origin of Paul’s Religion”*, The Macmillan Company, New York, 1923, str. 56, prema Qani Nesimi, *“Pravoslavlje kod Albanaca”*, str. 27-28.

⁶³ Qani Nesimi, *“Pravoslavlje kod Albanaca”*, str. 29.

- Bog – Nevidljivi Stvoritelj;
- Logos (logika, razum), pomoćnik i vidljivi zamjenik Boga;
- Univerzum koji sve vidi i zna.

I Pavle je formirao vjeru, ovako:

- Bog;
- Sin Isus;
- Sveti Duh.

Ovako je postepeno ubačeno Trojstvo u hrišćanstvo, tj., doktrini Trojstva.⁶⁴

Platonska filozofija je zasnivana na čistoj metafizičkoj ideji, tako da tri originalna principa su predstavljena u platonskom sistemu u tri unifikovana boga, dok međusobno u jednoj misterioznoj generaciji i zasebno *Logos*, je smatran karakterom Sina, Oca i Stvoritelja i Vladara svijeta. Tokom vremena se desilo poistovjećenje “Hrista”, sa “Logosom”, i tako je nastala “doktrina Trojstva”, koja je konačno okrunjena pravoslavnim hrišćanstvom.⁶⁵

Poznati istražitelj T.W. Doane, u svom djelu: *“Bible Myths and Their Parallels in Other Religions”*, navodi: “Platonsko djelo se dugo proučavalo od strane crkvenih očeva⁶⁶, jedan koji je sa neopisivim entuzijazmom upoznao svoga

⁶⁴ Osman Nuri Topbash, *“Lanac Poslanika 3”*, str. 211-212, također vidi *“Hrišćanska vjera i zapadna civilizacija”*, Dr. Čazim Čazimi, *“Islamsko znanje”*, br. 178, Maj, 2005, Mjesečna novina koju izdaje Islamska Zajednica Kosova, Priština, str. 25.

⁶⁵ Hajrudin Muja, *“Paliansko Hrišćanstvo”*, Vidi, :www.zerislam.com i www.bibladhekurani.com.

⁶⁶ Očevi crkve poznate ličnosti starog hrišćanstva, autor puno apologističkih djela (II vijek - početak III vijeka), antiheretici, komentator, njegove historije, takozvane svete

učitelja i odgajatelja, koji je tokom vremena upućivao one bez vjere kod Hrista, onako kako je radio i Mojsije sa jevrejima.”⁶⁷

Malo po malo Pavle je počeo iskorjenjivati čistu Isusovu vjeru, i tako postao jedan od osnivača hrišćanstva. Čak Majkl Hartit, u djelu: “*100 najuticajnijih ljudi u historiji*”, je postavio Pavla na šestom mjestu, rekavši: “Ne postoji druga individualna ličnost, koja je igrala tako veliku ulogu u širenju hrišćanstva. Uistinu uticaj njegovih ideja je bio tako snažan, da veliki broj istraživaatelja kažu Pavle a ne Hrist se treba smatrati osnivačem hrišćanske religije.”⁶⁸

Onima koji su ostali vjerni Isusovoj vjeri (judo-hrišćanskoj), Pavle je bio izdajica; jevrejsko-hrišćanski dokumenti ga smatraju svojim “neprijateljem”, optuživajući ga da je “dvolični fanatik”.⁶⁹ Pavle je bio taj, koji je postavio temelje hrišćanske vjere, počeo je propovijedati novo evanđelje, koje je bilo napisano njegovom rukom, udaljavajući se od prave upute Isusa/Isa, a.s. Ovo možemo vidjeti i u njegovim pismima, kao što su: *Prvo pismo koje je poslao Korinćanima, dok se drugo pismo poslao Rimljanima*, gdje stoji:

literature (II-VIII vijek), nazvan patrističko. Pravoslavlje ga poznaje kao “*otac crkve*” samo Atanasije Aleksandrie, Vasilin Veliki, Grigori Niskon, Grigori Nazianskun, Joan Zllatoustin i drugi, dok katolička crkva ga poznaje i kao svetac Klimentin Aleksandrije, Origenin, Jeronimin, Stridonskun, Amvroosi Mediolanskun, Augustinin, Martin Turskin i Gregorin Veliki. Dogma “*očevi crkve*” je formirana, sa jedne strane, u ratu sa paganimom i judaizmom, dok sa druge strane sa hrišćanskim hezerima: agnosticizam, arianizam, i drugi. (Halit Muharremi, “*Teološki rječnik*”, Tirana, 2006, str. 84.)

⁶⁷ T.W.Doane, “*Bible Myths and Their Parallels in Other Religions*”, (bez godine izdanja), str. 375-376.

⁶⁸ Majkl Hart, “*100 najuticajnijih ljudi u historiji*”, Skoplje, 2000. str. 34-35.

⁶⁹ Dr. Maurice Bucaille, “*Biblija, Kur’an i nauka*”, Džakovica (bez godine izdanja), str.71.

“Po blagodati Božijoj koja mi je dana ja kao premudri neimar postavih temelj, a drugi zida u visinu; ali svaki neka gleda kako zida.” (1 Korinćanima, 3:10)

“Na dan kada Bog uzasudi tajne ljudske po jevanđelju mojemu preko Isusa Hrista.” (Rimljanima, 2:16)⁷⁰ Također, u pismu Pavla koje je zapisano i prikupljeno u Novom Zavjetu i navodi se da je Pavle postao veoma lukav, koristeći trikove. Riječ je o 2. Korinćanima, 12:16 gdje se navode riječi Pavla: *“Ali neka! Ja vas nisam opterećivao, nego "lukav" kako jesam, "na prijevaru vas uhvatih.”* Onda se možemo zapitati kakvog je čovjeka Bog inspirisao da bi pisao Svetu Knjigu, lukavog i sa trikovima?!

Imajući u vidu dokaz da je Pavle ili njegovo Evanđelje bilo u proturiječnosti sa drugim evanđeljima, jer je on želio da njegovo evanđelje sve druge nadvlada, kako bi ispunio svoje ciljeve i tako je proklinjao sve one koji su mu se suprostavljali, pa čak je ustao i protiv anđela i smatrao ih prokletima, tj., sve one, koji se nisu pridržavali njegovog evanđelja.

Ovo svjedoče njegova pisma poslata Galaćanima, gdje se navodi:

“Pa čak, ako i anđeo s neba javi vam jevanđelje drukčije nego što vam javismo, proklet neka je! Kao što prije rekosmo i sad opet velim: ako vam ko javi jevanđelje drukčije nego što primiste, proklet da bude!” (Galaćanima, 1:8-9)

Ovo je razlog Pavlove ljubomore i u tom vremenu osim njegovog Evanđelja postojala su i evanđelja pravih Isusovih apostola, koje je Pavle smatrao neispravnim: *“Čudim se da se tako odmah odvrćate na drugo evanđelje od onoga koji vas pozva blagodaću Hristovom,, Koje nije drugo, samo što neki smetaju vas, i hoće da izvrgnu jevanđelje Hristovo.”* (Galaćanima, 1:6-7)

⁷⁰ Ovako Heinz Zahrtm tvrdi: *“Pavle je bio onaj koji je podkupio Isusovo Evanđelje”*; Johannes Lehman, *“The Jesus Report”*, str. 126, prema Misha'al Ibn Abdullah, *“What did Jesus really say?”*, USA, 2001, str. 188.

Tako Pavle je savjetovao svoje sljedbenike da ne slijede tuđa učenja nego samo njegovo, rekavši im: *“Od Pavla, po volji Božjoj apostola Isusa Hrista, svetima koji su u Efesu, i vjernima u Hristu Isusu.”* (1 Matej, 1:1,3)

Dok protiv Pavla govori i Petar na indirektan način, rekavši:

“Bilo je i lažnih proroka među ljudima, kao što će biti među vas lažnih ljudi, koji će potajno ujesti pogubna krivovjerja i poricati Gospodina, koji ih je podkupio, name će sebi brzo uništenje. I mnoge će povesti u svoju razorenu doktrinu i zbog njih pravi put će se vrijeđati.” (2 Petar, 1:20-21)

U međuvremenu Pavle i Petar nisu imali jedinstveno Evanđelje za sve ljude, jer je sam Pavle, rekao: *“Nego nasuprot doznajući da je meni povjereno evanđelje u neobrezanima, kao Petru u obrezanima.”*(Galaćanima, 2:7)⁷¹

⁷¹ Ako proanaliziramo kod Mateja, 24:1-22 vidjet ćemo proročanstvo Isusa za Pavla. U citatima ovog Evanđelja, u ovom dijelu proročanstva, Isus govori o uništenju Hrama u Jerusalemu: *“Zaista vam kažem: neće ostati ovdje ni kamen na kamenu koji se neće razmetnuti.”* (Matej, 24:2)

“A kad sjedaše na gori Maslinskoj pristupiše k njemu učenici nasamo govoreći: kaži nam kad će to biti? I kakav je znak tvojega dolaska i posjetka vijeka?. “I odgovarajući Isus reče im: čuvajte se da vas ko ne prevvari.! Jer će mnogi doći u ime moje govoreći: ja sam Hristos. I mnoge će prevariti.” (Matej, 24:3,4,5.)

Prema Isusu ovo su prvi signali rušenja Hrama. Ko je došao sa Isusovim imenom i kaže da je vidio Isusa prije rušenja hrama od strane Rimljana, 73. godine. Niko drugi osim Pavla. Tvrdio je da je primio Evanđelje od Isusa, dok je vidio samo jedno svjetlo, koje ga je proganjalo, a ne Evanđelje. Dok je Pavle rekao: *“Ali vam dajem na znanje, braćo, da ono jevanđelje koje sam ja javio, nije po čovjeku, jer ga ja ne primih od čovjeka, niti naučih, nego otkrivenjem Isusa Hrista.”* (Galaćanima, 1:11-12)

Isus ponovo zaustavlja ove prevarante koji su bili glavni rizik njegovih učenja. Prorekao je kako će se zvati i sta će raditi ovi lažni proroci i hrišćani: *“Tada ako vam ko reće: evo ovdje je Hristos ili ondje, ne vjerujte... Jer će izići lažni hristosi i lažni proroci, i pokazće*

znake velike i čudesa da bi prevarili, ako bude moguće, i izabrane...Obavjestio sam vas, ako vam dakle reknu: evo ga u pustinji, ne izlazite; evo ga u sobama, ne vjerujte.” (Matej, 24:24,25,26)

Po biblijskim citatima Isus je obavijestio ljude da budu pažljivi i da ljudima ne vjeruju koji kažu da su ga vidjeli u pustinji. *“Tada ako vam ko reče: evo ovdje je Hristos ili ondje, ne vjerujte.” (Matej, 24:23)*

Ko su bili lažni proroci i lažni učitelji koji su izašli nakon Isusa i prije rušenja hrama 73. godine? U Bibliji se spominje nekoliko proroka, koji nisu primili svete objave da bi se nazvali prorocima. *“A u crkvi koja bježe u Antiohiji bijahu neki proroci i učitelji, to jest: Varnava i Simeun koji se zvaše Nigar, i Lukije Kirinac, i Manail odgajeni s Irodod četverovlasnikom, i Pavle.” (Djela apostola,13:1)* Riječi Isusa: *“Izći će lažni proroci i lažni učitelji”* može se interpretirati i kao predskazanje o pojavljivanju malih antihrista. Svako ko se nazove lažnim hristom može se nazvati i malim antihristom, jer, veliki antihrist pojaviće se u vremenu dolaska drugog Isusa. Upravo jedan od ovih lažnih hrišćana prema Ivanu je i Pavle. *“Na zemlji se pojavilo puno prevaranata, koji kažu da je Isus Hrist došao kao tijelo (kao čovjek);on je prevarant i antiobj.” (1 Ivan, 1:7)*

Dakle, prema Ivanu, onaj koji ne svjedoči da je Isus došao tijelom (kao čovjek), je antihrist. Ovo potvrđuje i drugi citat:

“Voljeni, nemojte vjerovati svakome, testirajte ih kako bi dokazali da su od Boga, jer su se puno lažni proroci pojavili. Iz ovoga možete upoznati Svetost Boga: svi koji svjedoče da je Isus Hrist došao tijelom, od Boga je. I svi koji izjavljuju da Isus Hrist nije došao tijelom,nije od Boga; ovo je struja antihrista, kao što ste čuli da će doći; i da je sada na zemlji.” (1 Ivan, 4:1-3)

Dakle, Ivan u njegovom pismu govori o dolasku lažnih proroka i antihrista, od kojih je bio i Pavle: *“Sada je na zemlji.” (Vidi: Djela apostola, 13:1)* o ovome potvrđuju i citati *“svi oni koji ne potvrđuju da je Isus Hrist došao tijelom, nije od Boga; i oni su antihristi”* ili *“pojavi se mnogi prevaranti, koji poriču da je Isus Hrist došao tijelom (kao čovjek);on je prevarant i antihrist”.*

Ko je bio taj koji je izjavio da Isus nije došao tijelom (kao čovjek)? Naravno da je bio Pavle, u njegovima pismima *“Čuvajte se tih pasa, čuvajte se loših radnika, čuvajte se osakaćenih. Jer smo mi obrezani, jer smo mi koji služimo Bogu i Dabu koji se ponosimo Isusom Hristom ne vjerujući u tijelo.” (Filipinčani, 3:2-3)* *“Dakle od sad pa na dalje ne vjerujemo u nekog*

Vidjevši da je Pavle odabran od Isusa i da je dobijao objave, počeo je slati poruke na različita mjesta i na taj način počeo je osnivati doktrinu buduće vjere, tačnije hrišćanstva. Od njega je počela i ideja da je Isus razapet, ukopan je, a zatim uzdignut na nebu (1 Korinćanima, 15:3-4). Kasnije teološki koncept hrišćanskog Trojstva u potpunosti će se zasnivati na riječima i stavovima Pavla.⁷²

Dr. Annold Meyer, profesor teologije na Univerzitetu u Cirihi, ističe: “Ako hrišćanstvom podrazumjevamo vjerovanje u Hrista kao nebeskog Sina Boga, koji se nije susreo sa ljudima ovoga svijeta i živio podjednako sa Bogom, koji se spustio sa neba, ušao u čovjeka i uzeo njegov oblik, preko Djevice Marije, da bi odkupio grijeha ljudi preko njegove krvi, razapevši ga, koji se kasnije probudio iz smrti i ustao na desnoj strani Boga, kao Gospodar svoga naroda, koji je u njega vjerovao, slušao njegove molitve, branio ih i predvodio, koji je ipak živio i individualno radio za svakog od njih i koji će se ponovo vratiti da bi presudio svijetu i uništiti sve Božije neprijatelje i uzdići će svoj narod u svoju nebesku kuću, kako bi postali njegovo popularno tijelo, ako je ovo hrišćanstvo, onda takvo hrišćanstvo je osnovao Sveti Pavle, a ne naš Bog.”⁷³

sa tijelom; i kada bi smo upoznali Hrista sa tijelom, ne poznavamo ga takvog.” (2 Korićani 5:16) (Više o ovoj analizi, vidi: “Da li je Isus razapet”, autora Džemis Stafa, koji se nalazi na web stranici www.bibladhekurani.com).

⁷² “*Rastezhet na Ideite*”, Grupa autora, Kultura, Skoplje, 1995., str. 69-71.; Sinasi Gunduz, “*Din ve Inanç Sozlugu*”, Vadi, Ankara, 1998., str. 302-303, prema Čani Nesimi, „*Pravoslavlje kod Albanaca*”, str. 27.

⁷³ “*Jesus or Paul*”, str. 122. prema: “*Evandjelje prema Barnabi*”, preveo Avdi Beriša, (vidi dodatak knjige), str. 179.

HISTORIJA TROJSTVA NA NIKEJSKOM⁷⁴ VIJEĆU

Trojstvo je definisano puno godina nakon Isusa/Isa, a.s. Vjerovanje u Boga, koji se dijeli na tri ličnosti, nije praktikovano od strane Isusa i nijednog prijašnjeg poslanika. Kasnije su se počela održavati vijeća, sastanci i dosta toga se počelo određivati i dodavati Isusovoj vjeri. Počela su izlaziti različita evanđelja, pisana od strane različitih autora. Tako da je evanđelje izgubilo svoju originalnost.

Ovo potvrđuje mislilac i profesionalni poznavalac starog hrišćanstva, Bart D. Ehrman⁷⁵, koji iznosi: “Profesionalni pisari su se pojavili u hrišćanstvu veoma kasno, nakon četvrtog vijeka. Baš iz ovog razloga logično je da je u starim kopijama sačinjeno dosta grešaka tokom kopiranja. Međutim, bitno je napomenuti da su pisari bili lično uključeni u teološke rasprave, koje su uskratile dosta ljudskih života u starom hrišćanstvu ... Imajući u vidu polemike, konflikte, teološke nesuglasice, a pogotovo debate u vezi kriptologije⁷⁶, hrišćanski pisari su podsticali na promjenu riječi svetih djela, iz razloga da ih učine korisnijim za svoju raspravu. Pisari su promijenili tekstove u njihovim rukopisima kako bi

⁷⁴ *Koncil* - (lat. *concare*-crkveni skup, grčki: *Sinod-i*) - skup, savjetovanje; opća skuptština apostola i drugih crkvenih dostojanstvenika. Saziva iz razloga kako bi razmotrili ili kako bi donijeli važne odluke o pitanjima iz područja teologije, liturgije, ili drugim područjima, koja imaju veze s duhovnim životom hrišćana. Tokom hiljada godina naše ere sazivali su izričito carevi ili kraljevi, dok je kasnije to radio Papa. (Ekrem Murtezai, “*Riječnik Vjere*”, str. 194).

⁷⁵ Bart Ehrman je poznati izučavatelj Novog Zavjeta kao i jedan od eksperta starog hrišćanstva. Master i doktorat završio je na Teološkom Fakultetu Princenton. Trenutno je šef odeljenja vjerskih nauka na Univerzitetu “Chaper Hill” Sjeverna Karolina. (Biografija iz njegove knjige: “*Da pogrešno citiraš Isusa....*”, na kraju knjige).

⁷⁶ Kriptologij-a: nauka koja se bavi šifriranjem i dešifriranjem tajnih pisama. (Mikel Ndreca, “*Riječnik riječi i stranih fraza*”, Priština, 2000, str. 415.).

sastavili “pravoslavne” tekstove, jasnijim i manje “iskorištavane”, od strane njihovih protivnika.⁷⁷ Ovo se događalo kad god su odgovorni književnici željeli kopirati tekstove i tako osigurati da sadržaj teksta govori upravo po njihovoj volji.⁷⁸

Na sastanku koji je pozvao car Konstantin 325. god. n.e., pojavio se veliki broj evanđelja, od kojih su se samo četiri prihvatila kao vjerodostojna: Evanđelje Mateja, Marka, Luke i Ivana, koji također imaju međusobne i ideološke neusaglašenosti.⁷⁹

Prema islamu, Bog objavljuje knjige samo poslanicima, dok u hrišćanstvu ovo je prihvatljivo i za njihove sljedbenike i zato imamo Evanđelje: Mateja, Marka, Luke, Ivana, Pavla, itd. Da li su potrebne sve četiri knjige u istom vremenu (kao što su četiri Evanđelja)? Ne! Jer sasvim je jasno da će Bog poslati jednom poslaniku jednu knjigu.⁸⁰

“Izašlo je puno djela o Isusu. Hrišćanstvo modela Pavla je preovladavalo i svoju je verziju tako pretvorio u zvanični “Kanon”, koji negira i osuđuje kao suprotnim ispravnom vjerovanju sve druge dokumente, koji nisu bili u podudarnosti, koje je Crkva odabrala”.⁸¹

⁷⁷ Bart D. Ehrman, “*Da pogrešno citiraš Isusa – i zašto se izmjenila Biblija*”, str. 10.

⁷⁸ Isto, str. 78. Tokom II i III vijeka, također za vrijeme Konstantina, Bart Ehrman iznosi “Ova dva vijeka su bila posebno bogata teološkim izmjenama među starim hrišćanima. Zaista, teološke razlike bile su toliko rasprostranjene, da su grupe koje su se nazivale hrišćanima slijedile vjerovanja i prakse koji bi puno današnji hrišćana reklo da ovo nema veze sa hrišćanstvom”. (Isto, str. 78.).

⁷⁹ Šire vezano za Evanđelje vidi: Halit Muharremi, “*Rječnik Teologije*”, Tirana, 2006, str. 333-334.

⁸⁰ Abdurrahman Ajgyn, “*Poslanik Islama u Evanđelju Barnabe*”, Konija 1989, str. 25.

⁸¹ Ovo navodi i R.P. Kannengiesser, prema, Dr. Maurice Bucaille, *citirano djelo*, str. 73.

Također, na Nikejskom vijeću 325. god., donijeta je odluka o karakteru svetosti Isusa, po kojima je Isus Bog.⁸² Na ovom vijeću pojavila se hrišćanska dogma o Svetom Trojstvu.⁸³

Slika odbora Konstantina iz Nikeje⁸⁴

Tokom vremena bilo je puno suprostavljanja na temi da je Isus Bog. U potrazi za rješavanjem konflikta Rimski car Konstantin⁸⁵, okupio je odbor

⁸² *“Da li trebaš vjerovati u trojstvo”*, str. 8. također vidi, Hassan Hathout, *“Citanje muslimanskog uma”*, Tirana, 2006, str. 28.

⁸³ Dr. Ivan Cvitković, *“Rječnik religijski pojmova”*, str. 455.; također i u: Ekrem Murtezaei, *“Rečnik Vjeere”*, str. 561; Također još jedna hrišćanska knjiga negira doktrinu trojstva, izjavljujući da se to desilo u odboru Nikeje godine 325, i ova doktrina je bila nepoznata za stare hrišćane, vidi: *“Osnovi Biblije - Uputa poglavlja”*. (Ispoljavanje radosti i mira pravog hrišćanstva), izdato od Christadelphian Bible Mission (CBM), England (bez godine izdanja), str. 154.

⁸⁴ Slika: Skala, New York/Firence, prema *“Da li trebamo vjerovati u trojstvo”*, str. 8.

⁸⁵ Također se naziva i Veliki Konstantin, njegovo ime na latinskom je Flavius Valerius Constantinus, bio je prvi Rimski car prihvaćen od hrišćana. Rođen je odprilike 380. god., n.e., u Naissus (današnjem Nišu, Srbija) i umro je 337. u Ancyrona, blizu

Nikeja i sve episkope. Međutim, samo nekolicina njih, oko 300 bili su prisutni. Konstantin nije bio hrišćanin. On, kao i njegov otac, obožavali su nepobjedivo sunce.”⁸⁶

Koju je ulogu imao car u odboru Nikeja? Jedna od Enciklopedija o ovome kaže: “Sam Konstantin bio je na čelu predvođeni vatrom sastanak i sam predložio, odlučujuću formulu koja je iskazivala vezu Hrista i Carstva, odluka odbora je bila: Da je on (Isus), jednake supstance sa Ocem ... Iz razloga potpune predanosti i straha od cara, episkopi izuzev dvojica su odlučili da je ova odluka doneta protiv većinske želje.”⁸⁷

Stannus Hugh, u svome djelu: “*Historija doktrine Trojstva u Staroj crkvi*”, navodi: “Prije nego li zatvorim ovo poglavlje, neophodno je da vam iznesem, dragi čitaoci, originalnost doktrine Trojstva, možete biti sigurni da nije proizašla iz svetih tekstova niti iz zdravog razuma, drastične proturiječnosti ... Onda znaj prijatelju moj, ova doktrina se pojavila 300 godina nakon deklaracije Starog Evanđelja; formirana je iz neznanja, čuvana je i proširena na silu.”⁸⁸

Također i Viktor Paul Wierwille⁸⁹, izjavio je: “Doktrina po kome je Isus Hrist sin Božiji, i da je Bog, izložena je od strane vlasti, sveštenika i carstva. Ljudi su bili prisiljeni da to prihvate, pa čak, pod prijetnjom likvidacije ukoliko se

Nicomedia (Izmir, Turska). (“Constantine I.” Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. DVD).

⁸⁶ “*Da li trebamo vjerovati u Trojstvo - (A dubet të besojmë në trinitet)*”, str. 8.

⁸⁷ Isto: str 8.

⁸⁸ Stannus Hugh, H., “*A History of the Doctrine of the Trinity in the Early Church*”, London, 1882, (Christian Life Publishing Co. 281 Strand London), str. 7.

⁸⁹ Također od djela ovog autora su: *Jesus Christ is not God* (1981.); *The Bible tell me so; The new dynamic church; Jesus Christ our passover; Forgers of the Word; Receiving the Holy Spirit today*; itd.

suprostave ovoj ideologiji. Tako da, greška Trojstva je mnogo rasprostranjena, do te mjere da su ljudi počeli vjerovati u nju kao istinu. U osnovi hrišćanstvo je postalo jednako kao Valvanski paganizam, samo različitim hrišćanskim imenima.”⁹⁰

Prema izvorima jedne hrišćanske knjige: (*A short History of Christian Doctrine*), navodi se: “Konstantin nije imao ni najmanju ideju o grčkoj teologiji. Počeo je shvatati da su vjerske podjele bile prijjetnja za njegovo carstvo i zato je želio učvrstiti vjeru.⁹¹ I tako je Konstantin pomiješao politiku i religiju crkve sa starom vjerom Rimske države. On javno nije prihvatio, niti odbio, niti dao prednost nekoj od njih. Branio je obje. Njegova djela nam daju do znanja da je tolerancija zvanične Crkve branila poziciju cara, a ne da bi prihvatila hrišćansku vjeru.”⁹²

⁹⁰ Victor Paul Wierwille, “*Forgers of the Word*”. 1983; prema www.erasmusi.org, “(Nekoliko izreka vezano za trojstvo (Disa thënie në lidhje me trinitetin)”, Sakupio Rrezart Beka.

⁹¹ Da li trebaš vjerovati u trojstvo, “*Original: A dubet të besosh në trinitet*”, str. 8.

⁹² Ahmad Thomson & Muhammad. Ata’ur-Rahim, “*For Christ’s Sake*”, London, 1996; str. 17.

Konstantacija unifikovala Sabathina (subotom – o i slavlju, odmoru o Isusu) je ozvaničila nedjeljom – dan obožavanja Boga sunca *Dies Solis*. Odlučio je da ubaci paganske simbole u novu hrišćansku vjeru, preciznije u novu zvaničnu crkvu. I krst, koji je bio simbol rimskog boga sunca *Dies Solis*, postao je simbol hrišćanstva i sada u carskom sistemu nije bilo neke razlike biti hrišćanin ili idopoklonac. Gibboni kaze da vojska Rimske Carevine, puno ranije, nosili krst kao svoj simbol. Više vidi: E. Gibbon, “*Decline and fall of the Roman empire*”, poglavlje. II, 1823, 1909.-1914, str.454;458; također: Hajrudina Muje, “(Pavlovo hrišćanstvo -Original:Krishterimi Paulian)”, vidi na web portalu: www.zerislam.com i www.biblad.hekurani.com.

RAZVOJ TROJSTVA NA OSTALIM VIJEĆIMA, NAROČITO ONOG U KONSTANTINOPOLJU⁹³ (V. 381)

Nakon Nikejskog vijeća, dekadama su nastavljene rasprave o Isusu/ Isu, a.s. Čak, i oni koji nisu vjerovali i prihvatili izjednačenje Isusa sa Bogom nakon izvjesnog vremena su ga favorizirali. Ipak u Nikeji, donijeli su odluku o prirodi Isusa, ne o ulozi Svetog Duha.⁹⁴ Kada bi Trojstvo bilo jedno jasno biblijsko učenje, zašto onda nisu odabrali i Svetog Duha kao dio Trojstva? Što se kasnije i dogodilo.

Kasnije na Konstantinopoljskom vijeću, koje se održalo 381. godine prihvaćeno je vjerovanje, koje se sada naziva hrišćansko vjerovanje, po kome *“Sveti Duh”*, proizilazi od Božijeg Sina. Ovaj odbor je Svetoga Duha prihvatio i izjednačio na istom nivou kao Boga i Hrista. Na početku Trojstvo, tj., takozvano hrišćanstvo, počelo je biti u centru pažnje.⁹⁵

Veoma smo začuđeni kada vidimo kako od jedne doktrine o vjerovanju, odlučuju obični ljudi, sa dokazima da doktrine su objavljene, i određene od

⁹³ Kostantinopol (Današnji Istanbul).

⁹⁴ Sveti duh.

⁹⁵ Vidi: *“Da li trebaš vjerovati u trojstvo: (A dubet të besosh në trinitet)”*, str. 8; Hajrudin Pekarić - Dino, *“Sjedbenici Knjige”*, Tuzla, 2003. str. 133; Dr. Muhamed Ali El-Havli, *“Komparacija između četiri evanđelja (Original: Komperacioni mes katër ungjijve)”*, Skoplje, 2002, str. 70; Victor Paul Wierwille, *“Jesus Christ is not God”*, Ohio 1985. str. 25; Marmarinta - Omar P. Mabaya, *“Božija Jednoća: Konačno rješenje proturiječnosti trojstva”*, Sarajevo, 2003, str. 8; i u: *“Constantinople, Council of.”* Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. DVD; dok prema Ivanu Cvitkoviću u njegovoj knjizi *“Religije suvremenoga svijeta*, Sarajevo, 2005. str. 169. kaže: *“U dva odbora, sastanka Nikeji 325 i u Carigradu (Konstantinopolju) 381, dokazani su temelji učenja i osnove hrišćanske vjere”*.

Svemogućeg Boga, ovo nam dokazuje da se svetost Isusa zvanično nije pojavila tokom njegovog života, nego nakon njegove smrti, od prilike tri vijeka, koje dokazuju da Isus sin Merjeme, nije autor ovih izvitoperenih riječi, nego su to izmislili njegovi “sljedbenici”, a na čelu njih, kao što smo i naviše naveli bio je Pavle, iskrivljujući upute Isusa.

Iz ovoga možemo shvatiti da svetost Isusa je fabrička proizvodnja, laži njegovih sljedbenika, jer u ispravno objavljenim vjerama ne može imati uticaj čovjek ili u njenim odlukama i vjerovanja ne mogu biti rezultat odluka od sastanka do sastanka, djelo neke organizacije ili izmišljanja neke određene grupe, niti rezultat odluka Pape (sveštenika), nego su to definitivne stvari, istinite i potvrđene Božijom objavom preko Njegovih poslanika. U međuvremenu, prenosioći su propovjedali ljudima onako kako su ih čuli, onako kako im je bilo objavljeno, ne promijenivši ili izvitoperivši ništa od toga.

U američkoj Enciklopediji, stoji: “Trojstvo IV.vijeka bilo je odstupanje od prvobitnih učenja hrišćanstva.”⁹⁶ Također i nova Enciklopedija hrišćanstva daje nam do znanja da doktrina Trojstva nije bila poznata kod starih hrišćana i bila je donešena u posljednjoj četvrtini IV.vijeka.⁹⁷

Trebamo imati na umu, da je Pavle bio taj koji je izjednačio svetost Boga sa Isusom i naredio da se Isus naziva Bogom, smatrajući ga jednakim, otvarajući vrata pogrešnog prihvatanja i pripremajući teren za formiranje nove hrišćanske doktrine. Ono što je Pavle uradio sa Isusovim učenjima, to su isto drugi uradili njemu! Ovaj proces je dostigao vrhunac kada je doktrina kao doktrina Trojstva počela označavati se kao zvanična na Nikejskom vijeću, 325. god., dok, na

⁹⁶ “*The Encyclopedia America*”, prema “*Da li trebaš vjerovati u trojstvo (A dubet te besosh në trinitet)*”, str. 8.

⁹⁷ Ulfe Azizus Samed, “*Islam i Hrišćanstvo (Islami dhe Krishterimi)*”, Prizren, 1992; str. 35.

drugim vijećima, pogotovo na Konstantinopoljskom vijeću, na kome se spaja i Sveti Duh kao dio Trojstva.

Trojstvo je definitivno odlučeno u Kredon Atanasiane. Atanasije je bio svećenik kojeg je podržao Konstantin i Nikej. Kredo, koji čuva njegovo ime sadrži: “Mi obožavamo jednoga jedinoga Boga u Trojstvu ... Otac je Bog, Sin je Bog i Sveti Duh je Bog, a ipak nisu troje, nego jedan jedini Bog”.⁹⁸

Najveći suparnici ove ideje bile su dvije grupe, *arianisti* i *atanasisti*. Arianisti su bili “sljedbenici Arije”⁹⁹, koji je bio jedan od predstavnika škole Antakisa, koji su bili mišljenja da je Bog jedan i nepodjeljivi, da je Isus Božije stvorenje i zato ne nije svetost. Isus se može prihvatiti kao Božije usvajanje, dok sin ne može nikako postat. Druga strana bili su *atanasiani*, koji nasuprot prvoj ideji, su bili mišljenja da pravi Bog je jedan, ali prikazuje se u tri oblika, ili u tri lica, smatrajući Isusa kao svetost ili Boga, tako su tretirali i Svetoga Duha. U vezi ovoga održano je vijeće u Aleksandriji 319. god., pod rukovodstvom patrijarha¹⁰⁰ Aleksandra

⁹⁸ “*Da li trebaš vjerovati u trojstvo (A dubet të besosh në trinitet)*”, str. 9.

⁹⁹ Arija je rođen 250. god., u Libiji, dok umro je 336 u Konstantinopolju (današnjem Istambullu). Bio je hrišćanski svećenik Aleksandrije, Egipta, njegova učenja su dala vjetar postizanju jedne nove doktrine nazvane arianizam. Odbor Nikeja, u maju 325 godine, proglasili Arija kao heretika koji je odbio potpisati formulu vjere, zasnovana na tome da je Hrist bio jednak sa prirodom Boga. Opširnije vidi: “Arius.” Encyclopædia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite. DVD.

¹⁰⁰ Patrijarh potirće od riječi *patriarches* i ima značenje prvi otac, prvi , prvi u plemenu. Po starom zavjetu patrijarh su nazivani proroci: Abraham, Ishak, Jakub. Dok kasnije ovim imenom su nazivani vođe jerusalemske crkve, Antakisa, Aleksandrisa, Rima, Konstantinopolja (Istambula). Danas se ovim imenom nazivaju vođe pravoslavne crkve koji se nazivaju patrijatsi, kao srpski, grčki, itd. Patrijarh Fanara u Istambulu se naziva *patriah ekumenik*, dok onaj eremenske crkve se naziva *katolikes*. Zato, ako u nekoliko slučajeva čitaoc naiđe na naslov patrijarh dok za istu stvar na drugome mesto naiđe na biskup znači da jednom je, a onda drugi put nije

i tako su stavovi Arije bili odbijeni od strane Crkve. Ova odluka je još više otvorila konflikle između ove dvije grupe. Car Konstantin strahujući o bezbjednosti svoga carstva sam se založio da riješi ovaj problem i pozvao obje strane na vijeće, koji se održao u Nikeji 325. god., kako bi ujediniio mišljenja jedne ideologije za čitavo carstvo. Na ovom vijeću, kao što smo mogli primijetiti, donijeta je odluka o svetosti Isusa i na kraju se tako prihvatila teorija *Atanasiana*, iako je ova teorija više odgovarala caru, koji je bio idopoklonac, pa čak je insistirao na kompromisu između vjere koja je bila u rastu, i građana carevine koji su bili pagani. Zato je odredio veliki broj pravila za one koji imaju suprotno mišljenje od onog zvaničnog. Između ostalog kao npr:

- Prokleo je Ariju i njegove sljedbenike, zatim zapalio njegove knjige i postavio vjeru Anatasiana, koji je Isusa smatrao Bogom.
- Donio dvadeset zakona kako organizirati Crkvu.
- Prihvatio četiri Evandjelja (Evandjelje: Mateja, Luke, Marka i Ivana), i nekoliko letaka Novog Zavjeta, dok sva ostala evandjelja je spalio, nakon ovog vijeća, počeo je otvoreni rat protiv neautorizovanih evandjelja.
- Unifikovao Sabasina (subotom - je bio proslavljen Isus), dok zvanične Crkve nedjeljom – dan obožavanja Boga nedjeljom, *Dies Solis*.
- Preduzeo mjere o pripisivanju paganskih simbola u novu hrišćansku vjeru, preciznije u zvaničnu Crkvu. I Krst, koji je bio simbol Boga sunca, *Dies Solis* Rimljanin. Nakon ovoga u sistemu Carevine nije bilo nikakve razlike biti hrišćanin ili idopoklonik (paganin).

patrijarh. Također, trebamo imati u vidu da svaki patrijarh je biskup, a svaki biskup nije patrijarh. (K. Watkins, Patrijarh, *Enciklopedija Živih Religija*, Nolit, Beograd, 1981; str. 539. Ekrem Murtezai, "Rečnik vjere - (Original: *Fjalori i feve*)", str. 358.).

- Konstantin je sačinio jednu političku mješavinu religije zvanične crkve sa starom rimskom religijom. Javno nije prihvatio nijednu, niti je odbio, niti dao prednost jednoj nad drugom. Branio je obje. Njegova djela nam daju do znanja da tolerancija zvanične Crkve je osnovana kako bi politički branila Carstvo, a ne da bi prihvatila vjeru hrišćanstva.¹⁰¹

Profesor Abdul Ahad Dawud¹⁰², ranije poznat kao David Benjamin Keldani, bio je biskup Kaldeas u Urmiah (Iran), kada govori o Trojstvu, kaže:

¹⁰¹ O ovome pogledaj više: Ekrem Murtezai, "Rječnik vjere (Fjalor i feve)", str. 561; Ekrem Sarikçioğlu "Historija vjere od početka do danas (Historia e feve, prej fillimit deri sot)", Skoplje 2007. str. 498-500; Qani Nesimi, "Pravoslavlje kod Albanaca (Ortodoksizmi te shqiptarët)", str. 30-33; Ahmad Thomson & Muhammad. Ata'ur-Rahim, "For Christ's Sake", str.17, i Dr. Zija Abdullahu, "Uvod u vjerska izučavanja", str. 38.

¹⁰² Abdulahad Davud, u početku poznat kao Otac David Benjamin Keldani, rođen 1867. u Urmia (Iran). Nakon završetka filozofskih i teoloških studija "Propaganda Fide" u Rimu, postavljen je za svećenika 1895. Zatim, učlanjen () u Francuskeumisiju Lazarist Urmias, dok je 1897 godine poslan kao predstavnik Istočno - katoličke crkve na Kongresu Eukaristik održanog u Parai-le-Monial, u Francuskoj, pred komisijom kardinala Perrodija. Godine 1898., Otac Benjamin je poslan od crkvenih autora preuzeti biskup grada Iranskog Salmasa. Tokom ljeta 1900., povukao se u svoju vilu Digala, gdje je proveo mjesec dana u molitvama, meditaciji i proučavanju. Nakon ovoga, tražio je povlačenje od biskupa Urmias. Godine 1904., nakon posjete Istanbulu i razgovora sa učenim muslimanima, primio je islam. Prof. David poznaje nekoliko stranih jezika: latinski, grčki, jevrejski, sirijski, arapski, turski, engleski i francuski. Poznat je po svojim člancima u puno poznatih novina kao npr: "The Tablet", "Irish Record", "The Levant Herald", "Kala-La-Shara", i jedan broj prevoda "Ave Maria" na različitim jezicima, objavljeno u njegovoj novini "Illustrated Catholic Missions", itd. Prof. Abdulahad Davud umro je u SAD, 1940 godine. (njegova biografija je preuzeta

“Ogranak Trojstva hrišćanske crkve se gotovo XVII vijekova sa svim svojim umovima i filozofima trudi da definiše suštinu i ličnost Boga. I šta su otkrili? Otkrili su da svi oni koji su primorali hrišćane Atanasiane, Augustinase i Akuinase da “pod prijetnjom stalnog prokletstva”, vjeruju u nekog boga, koji je “treći od troje!”¹⁰³

Jedan od istaknutih predsjednika Amerike Thomas Jefferson (1743-1826), u jednom pismu upućenom Džejsmu Smitu, kaže: “Niti jedan historijski dokaz nije toliko duboko ukorijenjen kao doktrina jednoga Boga, Jednoga Jedinoga, koja preovladava u starom vremenu hrišćanstva ... Spoznajе superiornog Stvorenja, nije izbačeno iz hrišćanske vjere preko logike, nego se to desilo na silu vođa, pod naredbom Atanasija. Fantazije boga sličnim Cerebusima, jedno tijelo tri glave, rođen i odrastao na patnji hiljada mučenika ... Besmislica Atanasije je, da je jedan tri i tri je jedan, toliko je ovo neshvatljivo za čovjekov um, tako da nijedan razuman čovjek ne može shvatiti šta se pod tim podrazumijeva; kako može neko da vjeruje u ono što ne predstavlja nikakav smisao? Onaj koji drugačije razmišlja, sam sebe vara. Ovo, također, dokazuje da čovjek kada se prepusti svojoj logici, ne preostaje mu nikakva odbrana od raznolike apsurdnosti, kao brod bez kormila, ostaje na milost i nemilost. S jednim takvim čovjekom prevara, koju oni nazivaju vjerovanjem, preuzima kormila iz ruku milosti i tako se na štetu uništava čovjekov um.”¹⁰⁴

iz njegove knjige “*Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)*”, Tirana, 2004 (novije izdanje od onoga 1995.).

¹⁰³ Prof. Abdul Ahad Dawud, “*Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)*”, Priština, 1995. str. 18.

¹⁰⁴ Thomas Jefferson: Pismo poslato James Smithit, 8 decembar 1822, prema www.bibladhe.kurani.com, “*Neshvatljivo Trojstvo (Original:Triniteti i pakuptuesbëm)*”, od Rrezart Beka.

Migel Servetos¹⁰⁵, izučavatelj Svetih pisama, u svojoj knjizi: *“Greške Trojstva”* (latinski), kaže: “Hrišćanstvo je bilo podmićivano tokom prva tri vijeka naše ere. Podučilo je nas, a njegove sljedbenike je podsticalo na lažna učenja i tako prilagodilo Trojstvo kao zvaničnu doktrinu”.¹⁰⁶

Autori (teolozi, historičari, komentatori, biskupi¹⁰⁷) Hyppolytos, Tertullion, Eusebius, Epiphanius i Teodor, na čelu Crkve sa ocem Irinejem¹⁰⁸, koji je živio tokom II.vijek, n.e., zbog izlaska van doktrine Pavla, bio je stalno pod

¹⁰⁵ Migel Servetosi je rođen približno 1511. u Vilanueva, ili Tudela Španije. Po profesiji je bio psiholog, teolog, i izučavatelj svetih pisama. Zauzimao se doktrinom Trojstva i došao do zaključka da ova doktrina ne pripada Isusovim učenjima. Bio je protivnik ove doktrine (kao što smo i naveli njegovo mišljenje vezano za ovu doktrinu, preuzeto iz njegove knjige *“Greške Trojsva (Original:Gabimet e trinitetit”*), od najznačajnijih njegovih djela Trojstva su: *De Trinitatis erroribus godina* (1531); *Dialogorum de Trinitate godina* (1532), itd., umro 27. oktobar 1553. Prema: “Servetus, Michael.” Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. DVD.

¹⁰⁶ *“Migel Servetosi jedini u potrazi istine”*, “Buđenje”, mjesečna novina, izdata od Watchtower Bible and Tract Society of New York, objavljena u Italiji, od Jehovnih svjedoka na albnaskom jeziku, Rim, maj 2006, str. 19; u vezi Servetosit vidi u: Marmarinta - Omar P. Mabaya, *“Božija Jednoća: Konačno rješenje proturiječnosti trojstva”*, str. 9.

¹⁰⁷ Biskup-i, m. (gr. nadzornici), predsjednik pravoslavnog biskupa. (Mikel Ndreca, *“Rječnik riječi (original:Fjalor fjalësh....”*, str. 545.).

¹⁰⁸ Irinej je rođen 120/140 u Maloj Aziji, dok umro je 200/203, po svemu sudeći u Lionu. Irinej bio je biskup Lugdunumit (Liona) i vjerski vođa hrišćana, teolog tokom drugog vijeka. Njegov rad je bio protiv krivoverja (Adversus haereses) napisan tokom 180 godine, pobijanje gnosticizma. Tokom njegovih pisanja, Irinej razvio zakon autora crkvi svetih pisanja (bibliskih citata), vjerovanje i autoritet biskupa (kancelarija biskupa), itd. Više vidi: *“Irenaeus, Saint.”* Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. DVD.

optužbom od strane zvanične Crkve. Od spomenutih autora nazvani su imenom Ebioniti. Ovo ime je korišteno za prvo društvo Isa/Isus, a.s., koje je postojalo prije dolaska Pavla. Ebioniti su nazvani i Nasuraji. Ebioniti su vjerovali da Isa/Isus, a.s., je poslanik i protivnik svetosti Isusa, koji je izmišljeno kasnije od Pavla.¹⁰⁹

Da bi dokazali mučenja i pokolje, koji su rađeni hrišćanima mogu nam poslužiti i pisma Irineja. Pisao je Papi Viktoru, da zaustavi pokolj nad hrišćanima, koji nisu prihvaćali ovu doktrinu, koja je donesena od strane Pavlove crkve, a također podržana od strane Rimljana.¹¹⁰

Prvo opće vijeće o progonima i masakrima osudilo je Arija, koji je tvrdio da Isus nije Bog, nego obično stvoreno biće.”¹¹¹

Možemo reći da su za tri vijeka održana različita vijeća, mijenjući ili dodavajući uvijek nešto novo u hrišćanstvu. Čak to se i dalje nastavlja u današnjem vremenu, gdje Papa sa sjedištem u Rimu, po njihovom vjerovanju je na razini apostola Isusa, ili kao zamjenik Hrista na Zemlji¹¹², i kao takav može praviti izmjene u hrišćanstvu, jer je on inspirisan od strane Svetoga Duha. Do

¹⁰⁹ Qani Nesimi, “*Dijalog kao sveta dužnost (Original:Dialogu obligim hyjnor)*” str. 151-152; vidi opširnije: “*Ebionite.*” Encyclopædia Britannica 2007. Ultimate Reference Suite. DVD

¹¹⁰ E.J. Goodspeed, *The Apostolic Fathers*, 1950.; Muhamed Ata Ur-Rahman, “*Jesus: Prophet of Islam*”, Rijad 1984, str. 74-75, prema Marmarinta- Omar P. Mabaya, “*Božija Jednoća: Konačno rješenje proturiječnosti trojstva*”, str. 6.

¹¹¹ J.F. De Groot “*Katoličko učenje (original:Mësimi katolik)*”, str. 149, prema: Ulfe Azizus Samed, “*Islam i hrišćanstvo (original:Islami dhe krishterimi)*”, str. 37.

¹¹² Abdullah et-Terxhuman, “*Svećenikov put u Islam (original:Rruga e Priftit në Islam)*”, str. 83. Vidi: Halit Muharremi, “*Rečnik teologije (Original:Fjalori i teologjisë)*”, str. 254-255.

sada je održan veliki broj vijeća, počevši od vijeća Nikeja (325. godine), dok posljednje, drugo vijeće Vatikana (1962-1965), održano je u Vatikanu.¹¹³

Tokom održanih vijeća o doktrini Trojstva, kao ono održano 325. god., u Nikeji, zatim 381. god., u Konstantinopolju, počele su nesuglasice¹¹⁴, tako da, kasnije hrišćanstvo se dijeli na različite sekte i grupe.

SMATRANJE I MERJEME/MARIJE “MAJKOM BOŽIJOM”

Imajući u vidu skretanje sa pravoga puta vjere hrišćanstva, obožavajući Božija stvorenja, smatrajući ih svetim, trebamo se osvrnuti i na temu majke Isusa, Marije (Merjeme), jer kao što smo gore i napomenuli, hrišćani je smatraju Majkom Božijom (Teodokos)¹¹⁵, ili kao majka koja je rodila Boga, neke od hrišćanskih sekta i pravoslavlje je obožavaju i smatraju je dijelom Svetog Trojstva, koja zauzima posebno mesto.

¹¹³ Vijeće održano je : Vjeće Nikeja (325); K. I Konstantinopola (381); K. i Efesit (431); K. i Halkedonit (451); V. drugo Kostandinopolja (553); V. treće Konstantinopolja (680); V. Drugo Nikeja (787); V. Konstantinopolja (869); V. Laterianta (1123); V. Drugo Lateranita (1139); V. Treće Lateranit (1179); V. Četrto Lateranit (1215); V. Prvo Liona (1245); V. Drugo Liona (1274); V. Vijene (1311); V. Konstance (1414-1418); V. Bazela (1431-1437) {U *Enciklopediji Britanika 2007 (DVD), (1431-1437)*, Peto vijeće (1512-1517); Prvo Vatikansko vjeće (1869-1870) i drugo Vatikansko vjeće (1962-1965). - Ekrem Murtezait, “*Rečnik vjere (origina: Fjalori i feve)*”, str.194; također pogledaj: “council.” *Encyclopædia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite. DVD.*

¹¹⁴ Nesuglasica je bilo i prije ovih vijeća, ali konfilkti, nesuglasice, velika suprostavljanja su počela nakon ovih vijeća, u različitim sferama: u vjerovanju, doktrini, svetih knjiga - Biblije, vjerskih rituala, itd., do te mjere da su se podijelili u različite grupe.

¹¹⁵ Don Nosh Gjolaj, “*Meditacija o svetom trojstvu (Meditime për Trininë e Shenjtë)*”, str.19.

Jedno od navedenih kontradiktornih pitanja vezano za Mariju/Merjemu i njenog sina jeste, da li je ona bila majka čovjeka ili Boga?! Onda, da li je rodila Boga ili čovjeka? Ako je rodila Boga, kako trebamo smatrati njeno postojanje?

Isusova majka je uzdignuta na veliki nivo u vjeri hrišćanstvo, kao rezultat logike ako je zaista Isus bog, onda bi ona trebala biti *“Majka Božija”*.¹¹⁶ Međutim, niko od hrišćana ne smatra da je ona Božija žena. Tokom vremena bila je uvažavana do te mjere da su je počeli obožavati i upućivati joj molitve, iako ona zapravo u realnosti nije bila ništa drugo osim biološke majke Isusa. Ona se smatra kao *‘Kovčeg Zanjeta’*, i ova svetost je prisutna među ljudima (...) i Hram Božiji, (...) mjesto gdje se Bog nalazi, svetost svih svetosti.”¹¹⁷

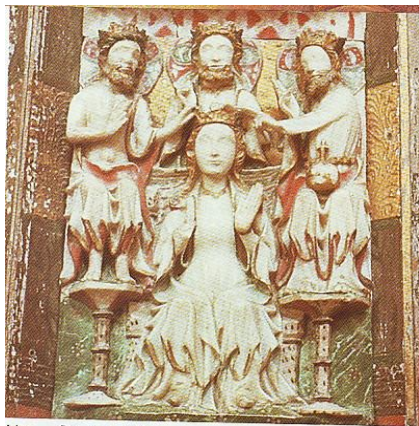
Kao npr., u Pravoslavnoj Istočnoj crkvi, Isusove ikone, Marije (majke Isusove), Trojstvo, i sl., predstavljaju ih kao simbole obožavanja i predano im se, mole i obožavaju ih. Jedno pravoslavno grčko djelo navodi: “S posebnim

¹¹⁶ Grupa autora, *“Čovječanstvo u potrazi za Bogom”*, str. 277.

¹¹⁷ Don Nosh Djolaj, *“Meditacija o svetom trojstvu (Meditime për Trininë e Shenjtë)”*, str. 23-25.

Također se naziva *“Devica”* i da je ostala trudna od “Svetog Duha” a ne sa nekim drugim, preciznije sa nekim muškarcem. Negiranje takvog vjerovanja vjernika izbacuje iz hrišćanskog vjerovanja. Onaj je bila devica ne samo prije rođenja, nego i nakon rođenja. Vjeruje se da ona posebnom nadarešću od Boga nije uradila nikakav grijeh i bila je čista, i prije i nakon rođenja Isusa. Ovo mišljenje zastupaju hrišćani. Dok pravoslavci zastupaju mišljenje da je nasljedila grijeh Adama i Eve kao i svi prijašnji ljudi, ali nakon rođenja Boga očistila se, i od tada postala bezgriješna. Dok, kod protestanata i nakon rođenja Boga nije očišćena iz razloga jer nije spomenuto u Novom Zavjetu o ovome. (Vidi: Čani Nesimi, *“Pravoslavlje kod Albanaca (Ortodoksizmi te shqiptarët)”*, str. 165-168; i Dr. Zija Abdullahu, *“Uvod u vjerska izučavanja”*, str. 52.).

vjerovanjem i obožavanjem, mi uvažavamo Svetu Božiju Majku, Majku našeg Gospoda i tražimo od Nje da nas čuva i brani”.¹¹⁸

Ova stara skulptura (slika na desnoj strani) u Francuskoj vijekovima (Kolegiata Montreali, Jonne Franca), iskazuje vezanost “Djevice” Marije u Trojstvu. Vjerovanje u Trojstvo i uvažavanje Marije otišlo je do te mjere da su je nazvali “Majkom Božijom”

Godine 431. n.e., u Efesu¹¹⁹, sačinjen je Treći vesiljenski sabor¹²⁰, gdje je diskutovana priroda Hrista ... Također, odluka koja je donešena u Efesu, gdje je uloga Marije uzdignuta od nositeljice Hrista do nositeljice Boga, postavivši je

¹¹⁸ “*Trebamo li koristiti ikone pri obožavanju- (A duben përdorur ikonat në adhurim)?*”, (bez autora), Budjenje, 8. maj 2005, str. 20.

¹¹⁹ Jug današnje Turske.

¹²⁰ (Ekrem Murtezai, “*Reçnikë vjere (Fjalori i feve)*”, str. 96).

kao jedan poseban kult, i izazvalo je velike sukobe unutar Crkve ... I ova rasprava nastavljena je sve do današnjeg dana.¹²¹

Ukoliko detaljno budemo proučavali vjeru i staru kulturu, proizići će činjenica da je Marija kao Majka Božija, bio uticaj više paganskog vjerovanja, tokom XI. vijeka p.n.e. (prije Hrista), nakon ulaska u Efesu (zapadna obala današnje Turske), različitih carevina. Osvajaci su vidjeli ljude koji su bili poznati po obožavanju Majke Carice, svetica koja će kasnije biti poznata kao efeska Artemisa. Kult Artemise je pustio korijenje u Efesu. Prije kralja Kresa, Cibela, Majka bogova, bila je glavna svetost koja se obožavala na tom mjestu. Stvorivši biološku vezu između Cibelesa i mita grčkih bogova ... tokom sredine šestog vijeka p.n.e., počelo je uzdizanje hrama Artemisa, sljedbenika Cibelesa.¹²² Tako da, obožavanje Cibelesa i Artemisa, zamijenilo se obožavanjem Marije kao Božije Majke. Kao što ističe: “Kult Marije u Efesu.... to je tradicija koja se nastavlja sa praktikovanjem sve do današnjeg dana, tradicija koja se ne može opisati bez poštovanje Artemisa”.¹²³

Neke od hrišćanskih sekti,¹²⁴ ne samo da ne praktikuju obožavanje Marije, nego čak smatraju da je to protiv biblijskog akta. Tako da ispoljavaju neku vrstu bojkota protiv ovog djela rekavši: “Ovo Marijino obožavanje ni Biblija nije

¹²¹ “Sudara obožavanja sa paganizmom (Aty ku u përplasën adhurimi i vërtet me paganizmin)”, “Kulla e rojës”, dvonedeljna novina, izdavač Watchtower Bible and Tract Society of New York, objavljeno u Italiji, Jehovinih Svedoka, Rim, 15 decembar 2004, str. 28; i “Da li se treba moliti djevici Mariji (A dubet t'i luteni virgëreshës Mari?)”, Budjenje, 8 septembar 2005, str. 26

¹²² Više vidi: “Sudara obožavanja sa paganizmom (Aty ku u përplasën adhurimi i vërtet me paganizmin)”, “Kulla e rojës”, 15 decembar 2004, str. 26-27.

¹²³ Isto, str.28.

¹²⁴ Protestanti, Jehovini Svjedoci itd...

autorizovala da se njoj molimo. Onima koji se mole Mariji, podučeni su da se mogu blagosiljati tako što ponavljaju posebne molitve, kao naprimjer mole se: Ave Maria, Oče naš, itd. Knjiga: “*Simboli Katolicizma (Original: Simbolet e katolicizmit)*”, navodi se “za hrišćane najrasprostranjeniji oblik obožavanja Marije bez sumnje je ono kroz dugmadi”.¹²⁵

U daljem istraživanju hrišćanstva i paganizma možemo vidjeti velike sličnosti iz čega možemo i zaključiti da je hrišćanstvo bilo pod velikim uticajem vjerovanja paganskih usvojenih rituala, koje je hrišćanstvo vremenom adaptiralo učinivši ga svojim vjerovanjem. Konkretno možemo navesti ikone, koje se pojavljuju po crkvama i manastirima, gdje na slici Marija drži svoga sina Isusa u krilu. Nešto slično možemo vidjeti u starim paganskim vjerovanjima.

Slično ovome kraljica “*Hator*”, često se pojavljivala držeći svoje dijete “*Horusa*”, u svome krilu i dojeći ga. U sličnom stanju kao što je “*Marija*” kod hrišćana, sa svojim sinom “*Isusom*”. Gotovo u svim rimsko-carskim provincijama možemo vidjeti kraljicu “*Izisil*”. Posljednji sveti kult koji je ostao bio je na poluostrvu *Fili*, zatvoren 560 god., n.e., pod naredbom *Justinijana* (527-565.).¹²⁶ Sličnosti možemo vidjeti i kod kraljice Babilona “*Semirami*” i personifikovani Bog u Sina; također i kod Indijske kraljice “*Devka*”, i njeno dijete “*Krišna*”; i indijska kraljica “*Isi*” i njeno dijete “*Isvara*”, itd. Sve su ovo kultu i paganski rituali, koji su kasnije pripojeni hrišćanstvu.

Ovo možemo elaborirati i sličnim slikama koje pokazuju paganske rituale Marije i Isusa¹²⁷:

¹²⁵ “*Da li se treba moliti djevici Mariji - (A dubet t'i luteni virgjëreshës Mari?)*, *Budženje*, 8 septembar 2005, str. 27.

¹²⁶ Gerhard G. Belinger, “*Veliki leksikon religije*”, str. 88.

¹²⁷ “*Babylon Mystery Religion*”, str. 13-15, preuzeto od “*Worship of Semiramis*”, web portala, www.montana.com.

Perëndesha Babilonase Semirami dhe Zoti - i personifikuar në Bir

Perëndesha Indiane Devka dhe foshnja e saj Krishna

Perëndesha Indiane Isi dhe foshnja e saj Isvara

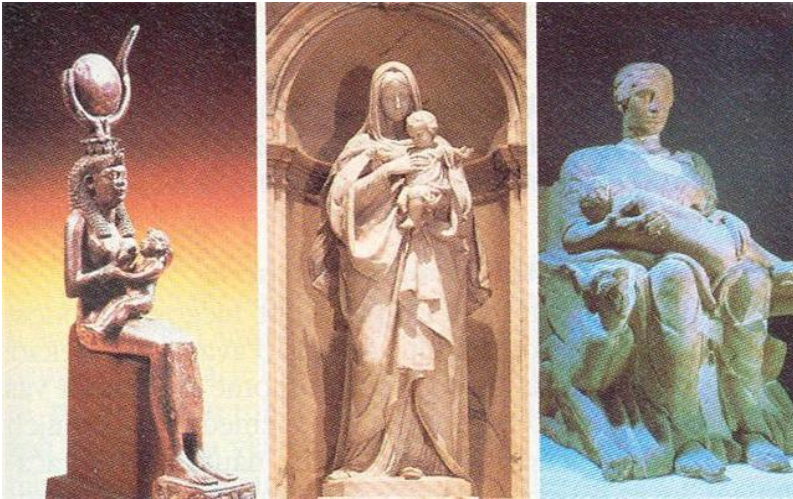
Perëndesha Egjiptiane Isis dhe djali i saj Horus

Romano Katolikë - Maria dhe Zoti i personifikuar në Jezusin

Prikazane slike su sačinjene od tri skulpture koje pokazuju veliku sličnost Marije i Isusa i skulpture drugih paganskih vjerovanja. Na lijevoj strani je Egipatska kraljica Izis, sa njenim sinom Horusin, u sredini je Marija, sa sinom Isusom, dok sa desne strane je rimska kraljica Mater Matuta.¹²⁸

¹²⁸ Opširnije o slikama vidi: Grupa autora, *“Čovječanstvo u potrazi za Bogom”*, (Njerëzimi në kërkim të Zotit), str. 277.

Također, sličnosti Marije i njenog sina Isusa možemo vidjeti i u budizmu, gdje vidimo Majku Božju sa njenim sinom u usporedbi Marije sa Isusom:¹²⁹

¹²⁹ Isto, str., 33.

Veliki broj hrišćana, naročito katolici i pravoslavci, obilaze sveta mjesta koja se pripisuju Mariji (kao Efes u Anadoliji i Nāsira u Palestini). Posebno mjesto u crkvi zauzima portret Marije i njene skulpture. Vjernici se mole za spas tražeći da im ona bude podsrednik.¹³⁰ Vjeruje se da se Marija, na kraju svoga života uzdignula na nebo i gore živi zajedno sa sinom. Sama ona sa duhom i tijelom je uzdignuta na nebo. U Novom Zavjetu nema definitivnih podataka o uzdignuću Marije na nebo. Ovo vjerovanje se zasniva na doktrini hrišćanske crkve, uvažavajući je i čineći je Svetom Marijom.¹³¹

Neki hrišćani su mišljenja da je treba obožavati, jer je bila blagosiljana i da Biblija ovo navodi. Možemo reći da Marija nije jedina blagosiljana žena u Bibliji, ima i drugih žena, kao npr., kod Svjedoka 5:24, pominje se i Jaela naziva se blagoslovljena žena. Možemo vidjeti u svemu navedenom da Biblija ne podstiče da se Marija treba obožavati.

¹³⁰ Ekrem Sarikçioğlu, *“Historija vjere od početka do danas - (Historia e feve - Prej fillimit deri sot)”*, Skoplje, 2007, str. 511.

¹³¹ Isto, str., 511-512.

Vjeronauka hrišćana, objavljena u Irskoj, tekstualno opisuje Trojstvo sačinjeno od Jozefa (oca Isusovog), Marija (njegova majka) i sam Isus. Navodi se: *“Srce Isusovo obožavati, Srce Marijino moliti, Čisto i pravedno srce Jozefovo; u ova tri srca oslanjam svoje vjerovanje”* (*“What Every Christian Must Know and Do”*, Rev. J. Furniss, objavljeno od James Duffy, Dublin.) Isto trojstvo je pronađeno na jednom drugom mjestu u Irskoj. Jedan svećenik nazvan “Paschal Duty, St. Mary’s Church, Bishopwearmouth 1859” kazivao je “Dragi hrišćani”: *“Blagoslovljen neka je Isus, Marija i Jozef. Isusu Mariji i Jozefu, dajem svoju dušu. Isus Marija i Jozef primite moj posljednji dah. Amen.”* Prema: *“Da li je Kur’an (5:19) grešan kada kaže da Hrišćani smatraju Mariju svetom? (A ʿšbtē Kur’ani (5:19) gabim kur thotē se tē krishterēt e konsideronin Marinē si hyni?)”*, obogaćeno komentarom H.Ibrahimija, od www.islamidhekrishterimi.com.

Također, Allah, dž.š., u Kur'anu, Njegovoj posljednjoj objavljenoj knjizi Muhamedu, s.a.v.s., opominje ljude, pogotovo hrišćane vezano za Isusa i njegovu majku, rekavši:

"Mesih, sin Merjemin, samo je poslanik – i prije njega su dolazili i odlazili poslanici – a majka njegova je uvijek istinu govorila; i oboje su hranu jeli. Pogledaj kako Mi iznosimo jasne dokaze, i pogledaj, zatim, njih kako se odmeću. Reci: "Kako se možete, pored Allaha, klanjati onome koji vam nije u stanju kakvu štetu učiniti, niti vam neku korist pribaviti, a Allah je Taj koji sve čuje i zna?!" (El Maide 75-76)

"A kada Allah rekne: "O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!" – on će reći: "Hvaljen neka si Ti! Meni nije priličilo da govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja to govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta ja znam, a ja ne znam šta Ti znaš; Samo Ti jedini sve što je skriveno znaš. Ja sam im samo ono govorio što si mi Ti naredio: 'Klanjajte se Allahu, i mome i svome Gospodaru!' I ja sam nad njima bdio dok sam među njima bio, a kad si mi Ti dušu uzeo, Ti si ih jedini nadzirao; Ti nad svim bdiš." (El Maide 116-117)

Albanski komentator (mufessir) Kur'ana, hfz. Ibrahim Daliu, kada je govorio o ovim ajetima, rekao je: "Bog je učinio bezvrijednim hrišćansko vjerovanje na tri načina:

- Isa, a.s., ima majku. Dakle, onaj čovjek koji ima majku je stvoren i onaj koji je stvoren, nikada ne može biti Bog.
- Isa, a.s., i njegova majka jedu, i oni koji imaju takve potrebe ne mogu biti Bog.
- Isa, a.s., je poslan od Boga, a onaj koji je poslan kao poslanik od Boga, nikako ne može biti Bog.

Dakle, Bog jasno daje do znanje hrišćanima da hazreti (plemeniti) Isa/Isus, a.s., je poslanik kao svi prijašnji poslanici; Bog kao što je svima dao čudotvorstva da bi uvjerio u njegovo poslanstvo, također je dao i Isau, a.s.; tako da, kao što

drugi poslanici nisu bogovi, ne može se reći da je i Isa, a.s., Bog. Ako oni kažu da je Isa, a.s., rođen bez oca ..., onda reci im: Da Adem koji je stvoren bez oca i majke, zašto ne kažete da je Bog?¹³²

Također, Allah dž.š., se obraća ljudima objašnjavajući im da (Isa, a.s., i njegova majka) “*da su se branili*”, nakon unošenja hrane dolazi izbacivanje same nje, dok izbacivanje hrane je nečistoća. Postavlja se pitanje: kako oni mogu biti bogovi kad od njih proizlazi nečistoća?! Koliko su samo jadni oni koji imaju ovakav stav i shvatanje prema Bogu!

Dok o ajetima 116-117, kaže: “*Pitanje koje će Bog postaviti Isa, a.s./ Isusu, “Jesi li ti govorio ljudima ...”* kako bi zatvorio usta hrišćanima i kako bi izveo na vidjelo da je njihovo vjerovanje bezvrijedno; inače zašto bi imao potrebe Bog da postavlja pitanja, kada je znao da Isa, a.s., nije izgovorio te riječi? Ovo pitanje se ne bi postavilo kako bi objasnio nešto što Bog ne zna, ono je postavljeno kako bi dalo odgovor hrišćanima od samog Isusa da je njihovo vjerovanje bezvrijedno.”¹³³

Temelji doktrine hrišćanstva se ne zasnivaju na Bibliji, nego na Starim grčkim mitovima, egipatskim, babilonskim, itd. Trojstvo je “crkveno učenje, a

¹³² H. Hafiz Ibrahim Dalliu, “*Najbolje od shvatanje Kur’ana (Ajka e kuptimeve të Kur’anit Kerijmit)*”, Tirana, 2005, str. 620.

¹³³ Isto, str. 651.

ne učenje koje je došlo od Isusa”.¹³⁴ Na kraju krajeva, dogma Trojstva je koncept, koji se pojavio u četvrtom vijeku.¹³⁵

Evandjelje prema Barnabi ¹³⁶, navodi riječi Isusa:

¹³⁴ Revista “Christian Century” u broju 20-27 maj 1998; oremaa “*Hrišćansvo prevarilo Boga i Bibliju - (Krišterimi ka tradhtuar Perëndinë dhe Biblën)*”, “Koji je cilj života”, izdato od Watchtower Bible and Tract Society of New York, objavljeno u Italiji, od Jehovinih Svjedoka na albanskom jeziku, Rim, 2000, str. 17; i “*Ko je jedini Bog istiniti - (Kush është i vetmi Perëndi i vërtetë)*”, Budjenje, 22. prill 2005, str. 6.

¹³⁵ “New Catholic Encyclopedia” (1967), prema “*Ko je jedini istiniti Bog - (Kush është i vetmi Perëndi i vërtetë)*”, Budjenje, 22. april 2005, str. 7; i M.A.C. Cave, “Is the Trinity doctrine divinely inspired”, (bez mjesto izdavanja) 1996, str. 31.

¹³⁶ Evandjelje po Barnabi je odbijeno od strane Crkve zbog: “sadržaj njegov je sumnjiv.” Interesantna činjenica je da su se hrišćani potrudili da prikriju ovu knjigu u XVI.vijeku, u biblioteci Pape Sixtus-a sa prevodom na latinski i nikome nije dozvoljen pristup njoj. Samo na početku XVIII. vijeka, palo je u ruke Johna Tolanda. Zatim, prolazivši kroz različite ruke, 1738. godine stiglo je u biblioteku Kraljevine Vijene. Prevod na engleskom jeziku ovog Evandjelja, objavljen je 1907. od izdavačke kuće Oxford - Clanderen. Izlaskom u prodaju, izazvalo je uznemirenje kod hrišćana i obuhvatilo skepticizam da širenje ove knjiga može biti razlog gubljenja hrišćanstva.

Gdje god se u literaturi pomenulo njegovo ime, odmah do njega je napisano da je riječ o lažnom Evandjelju, i savjetovano je da se odbije. Neki od hrišćanskih vjerskih neukih vođa su do te mjere otišli da su rekli da je ovo izmišljeno djelo od strane muslimana. Kako bi odbacili sumnju da Evandjelje Barnabe je djelo muslimana. Svako onaj koji pročita, ubijeden je da to nije djelo muslimana. U vrijeme Pape Gelasiusit I., da li je u tom vremenu neko mogao napisati lažno Evandjelje? Razlog zašto hrišćani odbijaju ovo Evandjelje, jeste jasno napominjane dolaska Muhameda, a.s., negiranje Isusa kao Božjeg Sina, ili Boga, navodi se da Isus nije razapet nego neko drugi umjesto njega, navodi nekoliko stavova sličnih Kur’anu itd. Više vidi: Qani Nesimi, “*Dialog sveta obaveza (Dialogu obligim hyjnor)*”, str. 158-160; Dok, da bi

*Kad me Bog uzme sa svijeta, Satana će opet podići ovu prokletu uzburu, tako što će učiniti da bezbožnici vjeruju da sam ja bog i sin Božji, zbog čega će moje riječi i učenje biti okaljano, tako da će ostati jedva trideset vjernika”.*¹³⁷

*Također je Isus Rekao: “Ja vas nisam stvorio, nego će Bog naš stvoritelj, koji vas je stvorio, zaštititi vas. Što se mene tiče, ja sam sad došao na svijet da pripremim put za Poslanika Božjega koji će svijetu donijeti spas. Ali pazite da ne budete obmanuti, jer će doći mnogi lažni proroci, koji će uzeti moje riječi i zatrovati moje Evanđelje”.*¹³⁸

U Bibliji “Jehovini Svjedoci,¹³⁹” na petoj stranici uvoda, ranije su naveli da: “Kopiranjem inspiriranih originala uvedeno je nedvosmisleno i ljudska slabost, i nijedna od hiljade kopija, ne postoji u originalu; predstavljaju se kao savršene kopije. Kao rezultat ovakvog stanja je razlog što se ne mogu pronaći ni sve iste

spoznao više i bolje, šta sve sadrži ovo Evanđelje pročitaj u *Evanđelje prema Barnabi (Ungjilli sipas Barnabes)*, prevedeno od Avdi Beriša, Priština, 1998.

¹³⁷ “*Evanđelje po Barnabi*”, poglavlje 96, preveo Avdi Berisha, Priština, 1998, str. 82.

¹³⁸ Isto, poglavlje 72, str. 64.

¹³⁹ Jehovi, Jehovini Svjedoci - vjerska grupa, pojavila se u drugoj polovini XIX. vijeka u SAD-u. Osnivač “Jehovinih Svjedoka” bio je Čarls Resel (1852-1916.), dok 1931. godine osnovana je “Organizacija Jehovinih Svjedoka.” U duhovnom pogledu jehova ne prihvataju zvaničnu hrišćansku Crkvu, jer po njihovom mišljenju, u njoj sada preovladava Satana. Jehovini Svjedoci ne prihvataju svetost Isusa... i to da Trojstvo nema oslonac u izvornom hrišćanstvu. (Ekrem Murtezai, “*Rječnik Vjere (Fjalori i fere)*”, str. 83; i vidi: Halit Muharremi, “*Rječnik Teologije (Fjalori i teologjisë)*”, str. 140-141.

kopije”. Sada se može vidjeti da cijeli “uvod”, koji sadrži 27 stranica je uklonjen iz njihove Biblije.¹⁴⁰

Profesor Abdul Ahad Davud, poznat kao David Benjamin Keldan, bivši svećenik kada govori o Isusovoj majci Mariji i o istinitom Bogu, navodi: “Da prikažeš tri ljudska stvorenja u krilu Boga i da Svemogući i Vječni je rođen od Djevice Marije, je teško ponižavanje Božjeg zakona i veliko idelopoklonstvo”.¹⁴¹ “Formula hrišćanskog svjedočenja: “*U ime Oca, Sina i Duha Svjetoga*”, čak se ne pominje ime Bog! Ovo je, znači, hrišćanski Bog! Dok: “*Bismillabirr-rrabmanirr-rrabim*” (u vjeri islamu), što znači: U ime Allaha, Milostivog i Samilosnog, je veliko suprotstavljanje formuli Trojstva”.¹⁴²

¹⁴⁰ Ahmed Didat, “*Da li je Biblija riječ Božja (A është Bibla fjalë e Zotit)*”, Mitrovica (bez godine izdanja), str. 33; kod istog autora vidi: “*The Choice*”, pog. II, New Delhi 2001; str. 100.

¹⁴¹ Nazim Juniku, “*Božje Poruke (pouke) - (Porositë hyjnore)*”, Džakovica, 1996, str. 126.

¹⁴² Isto, str. 127.

DRUGO
POGLAVLJE

TROJSTVO – VJEKOVNA MISTERIJA HRIŠĆANSTVA

BIBLIJSKO I KUR'ANSKO GLEDIŠTE NA DOKTRINU TROJSTVA

KONCEPT BOGA U BIBLIJI I KUR'ANU

Svete jevrejske knjige sakupljene zajedno sa svetim hrišćanskim knjigama i zajedno sačinjene nazvane su Biblija. Ovo ime potiče od grčkog imena “*He biblos*”, (ili *biblion*) što znači “Knjiga”, ili skup Knjiga.¹⁴³ Sačinjena je iz dva dijela: Stari Zavjet i Novi Zavjet. Stari Zavjet, sveta knjiga židova i od Novog Zavjeta, sveta knjiga hrišćana.

Dok, posljednja sveta knjiga objavljena od Boga je Kur'an časni, koji je objavljen čitavom čovječanstvu. Značenje riječi Kur'an jeste: “*onaj koji se čita*”, korijen od riječi *kar'e*, što znači “*čitanje*”.

Kur'an je bez premca! Allah, dž.š., ga je preko meleka Džibrila, a.s., objavio posljednjem poslaniku (Muhammedu, s.a.v.s.), napisan u Mushaf i prenesen vjerodostojnim lancem (tewatur), sve do nas. Njegovo učenje je ibadet (Bogu ugodno dijelo), počinje sa surom “*El-Fatiba*”, i završava surom “*En-Nas*”.¹⁴⁴

¹⁴³ *Biblija*, preveo i obradio Dom Simon Filipaj, Uroševac, 1994, str. 11; i Ekrem Murtezai, “*Rječnik vjere (Fjalori i feve)*”, str. 62.

¹⁴⁴ “*Kur'an - Prevod i komentar*”, H.Šerif Ahmetit, str. 10.

JEDNOĆA I OSOBINE BOGA U BIBLIJI I KUR'ANU

Bog je u Bibliji¹⁴⁵, pomenut nekim od ovih imena, kao: Otac, Svetost, Veličanstvenost, Bog, Jahve, Adonai, Eloha, itd.

U nastavku ćemo spomenuti biblijske citate koji pokazuju Jednoću i svojstva Boga, dž.š., koji jasno iskazuje da njihov izvor je od Boga Veličanstvenog, onako kako je bilo objavljeno u svojoj prvobitnoj originalnosti. Prema islamskom vjerovanju, svaki biblijski citat, koji se podudara sa kur'anskim načelima su citati vjerodostojni i kao takve trebamo ih vjerovati. Dakle, ovakav treba biti stav kada se radi o Bibliji, jer je historijski poznato da je tokom vremena izmjenjena i da je čovjekova ruka imala uticaj na nju.¹⁴⁶

Citati koji govore o jednoći Boga (monoteizmu), i Njegovim svojstvima, ima ih velikom broju, a navešćemo njih nekoliko:

- *“Čuj, Izraele! Jahve je Bog naš, Jahve je jedan!”* (Ponovljeni zakon, 6:4)

¹⁴⁵ U Bibliji u većini tekstova “Bog-Božanstvo”, piše se ukratko sa početnim velikim slovima. U arapskom, hebejskom i grčkom, nije izmijenjeno između velikih i malih slova, za razliku od drugih zapadnih država. Da li ovo možemo shvatiti kao nepoštovanje i ostavljati sa strane Boga pišući ga malim slovima. Dok, što se tiče citata Starog Zavjeta, su koristili velika slova kad su pisali božja imena. (Više o ovome vid: Ahmed Deedat, *“Combat Kit”*, Durban, 1992, str. 8-9.).

¹⁴⁶ Trebamo iznijeti glavnu razliku između hrišćanske Biblije i protestantske Biblije u njihovio sadržaju unutar knjiga. U hrišćanskoj Bibliji (*Biblija* – preveo i obradio Dom Simon Filipaj, Uroševac, 1994) i ona protestantska (*Bibla- Diodati i ri*, preveo 1991-94) razlika stoji u tome da hrišćanska Biblija ima sedam knjiga više nego li ona protestantska. Dok, sekte smatraju svoje knjige svetim. Onda, postavlja se pitanje zašto ovolika razlika između Biblija? Koja je zaista riječ Uzvišenog Boga?

- *“Tebi je to pokazano da znaš da je Jahve pravi Bog i da nema drugoga uz njega.... Danas, dakle, spoznaj i zasadi u svoje srce: Jahve je Bog gore na nebu i ovdje na zemlji - drugoga nema.”* (Ponovljeni zakon, 4:35, 39)
- *“Ti nećeš imati drugih bogova nasuprot meni ... Ti nećeš izrađivati idole, niti bilo što što bi imalo oblike onog što se nalazi gore na nebu, ovdje dolje na zemlji ili u vodama pod zemljom.”* (Izlazak, 20:3,4)
- *“I reče: Gospode Bože Izraelov! nema Boga takvoga kakav si ti gore na nebu ni dolje na zemlji.”* (1 Carevima, 8:23)
- *“Ja sam, ja sam Gospod i osim mene nema Spasitelja.”* (Isaija, 43:11)
- *“Nema među bogovima takvoga kakav si ti, Gospode, i nema djela takvih kakva su tvoja. ... Jer si ti veliki i tvoriš čudesa; ti si jedan Bog.”* (Psalam, 86:8,10)
- *“Ovako govori Gospod car Izraela i izbavitelj njegov, Gospod nad vojskama ja sam prvi i posljedni i osim mene nema Boga.”* (Isaija, 44:6)
- *“Ja sam Gospod, i nema drugoga osim mene nema boga: opasah te, premda me ne znaš. Da bi poznali od istoka sunčanog i od zapada da nema drugoga osim mene: ja sam Gospod i nema drugoga.”* (Isaija, 45:5-6)
- *“I ne idite za drugim bogovima da im služite i da im se klanjate, i ne gnjevite me djelom ruku svojih, i neću vam učiniti zla.”* (Jeremija, 25:6)

Prikazani citati su Starog Zavjeta. Sada ćemo citirati neke i iz Novog Zavjeta, gdje Isus naređuje da se Bog obožava, da se vjeruje i služi jednome Bogu, istinitom, i da nema drugog Boga osim Njega. I razgovor između Isusa i Sotone, a zatim Isusa i učenika koji su bili privrženi Bogu.

- *“Odlazi Sotono!” reče mu Isus.” U Svetome pismu piše: “Klanjaj se samo Bogu i njemu jednome služiti.”* (Matej, 4:10)

- *“Isus odgovori:” Najvažnija glasi: Čuj, o Izraelc! Naš Gospodin Bog jest jedini Bog. Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom pameti svojom i svom snagom svojom... Pismožnanac odgovori:” Učitelju, pravo si rekao da je Bog jedini i da nema drugih osim njega.”* (Marko, 12:29-30, 32)
- *“Zašto me zoveš dobrim?” upita ga Isus.” Dobar je samo Bog.”* (Luka, 18:19)
- *“...nema drugog Boga, i da postoji samo jedan Bog.”* (1 Korinćanima, 8:4)
- *“Samo je jedan Bog Otac nad svima nama koji prebiva u svima nama i djeluje kroz sve nas.”* (Efežanima, 4: 6)
- *“Jedan je i Bog i jedan je posrednik između Boga i ljudi, Čovjek Isus Hrist ...”* (1 Timitije, 2: 5)
- *“A vječni život jeste spoznati tebe, jedinoga, istinitoga Boga, Isusa Hrista koga si ti poslao.”* (Ivan, 17: 3)
- *“Kad su to čuli, svi podignu glas i jednodušno se pomole Bogu: “Gospodine, ti si stvorio nebo, zemlju, more i sve što je u njima!...”* (Djela apostola, 4: 24)

Ovo je nekoliko citata koji nam jasno pokazuju da je Bog jedan i da nema drugog osim Njega, koji pozivaju da se treba kloniti idopoklonstva i da samo Njega trebamo obožavati Jednoga, istinskoga Boga.

U nastavku ćemo navest nekoliko svojstava Boga, koje Biblija spominje, kao npr:

- *“Gospod dugo čeka i obilan je milošću, prašta bezakonje i grijeh...”* (Brojevi, 14:18)
- *“On, stijena, njegovo je djelo savršeno, svi njegovi putevi su mudri; to je vjeran Bog, nema u njemu nepravde, on je dobar i pravedan.”* (Ponovljeni zakon, 32:4)
- *“Doista Bog ne radi zlo i Svemogući ne izvrše pravde.”* (Ivan, 34:12)
- *“Ja sam Bog svemogući...”* (Postanak, 17:1)

- *“Ne činite kao oni jer vaš Otac dobro zna što vam je potrebno i prije nego što ga zamolite.”* (Matej, 6:8)
- *“Gle, ne drijema i ne spava čuvar Izraelov.”* (Psalam, 121:4)
- *“Jer je Gospod pravedan, ljubi pravdu; lice će njegovo vidjeti pravednici ...”* (Psalam, 11:7)
- *“Gospod će carevati dovijeka.”* (Izlazak, 15:18)
- *“Tebi, Gospode, veličina, snaga, sjaj, slava i veličanstvo, jer sve na zemlji tvoje je. Tebi, Gospode, kraljevstvo i vlast nad svim bićima...”* (1 Kronika, 29:11)

Iz prikazanih citata jasno vidimo da prava svojstva Boga su: milost, darežljivost, pravda, vlast i veličanstvenost. Ovo su dokazi koji pokazuju da je jedan dio Biblije i dalje zadržao svoj original, očuvan onako kako je objavljen od Plemenitog Boga, Njegovim poslanicima.

Bog zahtijeva od čovjeka da vjeruje samo u jednoga Boga i da Mu ne pripisuje ništa ravnim. Ovaj poziv o jednoći Boga je bio poziv prvom čovjeku i prvom poslaniku Ademu/Adamu, a.s., drugim poslanicima i općenito svim ljudima. Posljednja knjiga, plemeniti Kur'an, nam naređuje vjerovanje u jednoga Boga, Stvoritelja postojanja, kome se svi klanjaju na ovome svijetu, bilo to nama drago ili ne. Njegova svojstva su vječna, nemaju početak, nepotrošiva su i nikad ne mogu oslabiti, dok, svojstva čovjeka su stvorena kao i sam on. Bog, nikome nije sličan i niko nije sličan Njemu.

Imam Ahmed ibn Hanbel o ovome je rekao: “Bogu se ne pripisuje ništa osim ono što je On sam sebi pripisao u Kur'anu”.¹⁴⁷ Problem je u tome kada

¹⁴⁷ *Er-Revdatum nedijje*, str. 22; *Šerhul Akidetil vasitijje li Muhamed Halil Herras*, str. 21, prema: Naim Jasin, *“Vjera-Osnova, esencija i negacija -Besimi-Baza, esenca dbe negacioni”*, Priština, 2000, str. 25.

čovjek pomiješa Božija svojstva sa ljudskim i na taj način stvorenja čini svetim. Ova vrsta svetosti stvorenja je cilj i osnova idopoklonstva u svim njenim oblicima. Čovjek je dao Božija svojstva lažnim kultovima, i tako postaju objekat lažnog obožavanja umjesto Allaha ili zajedno sa Allahom, dž.š.¹⁴⁸

Najvažnije Allahovo, dž.š., stvojestvo jeste *Vudžūd* - postojanje. Kur'an govori o postojanju Boga na različite načine; ponekad kao Stvoritelja svega, na nekoliko mjesta kao onaj koji o svemu vodi brigu, na nekim mjestim kao neko ko je bez početka i kraja, za razliku od svih ostalih stvorenja, koja imaju svoj početak i svoj kraj. Kur'anske primjere o ovome možemo vidjeti u nastavku kao što slijede:

“To vam je Allah, Gospodar vaš, nema drugog boga osim Njega, Stvoritelja svega; zato se Njemu klanjajte; On nad svim bdi!” (En'am, 102)

“Onaj kome pripada vlast na nebesima i na Zemlji, koji nema djeteta, koji u vlasti nema ortaka i koji je sve stvorio i kako treba uredio!” (Furkan, 2)

Također:

“Allah je nebesa, vidite ih, bez stubova podigao...” (Err-Rrad, 2)

“On život i smrt daje i samo od Njega zavisi izmjena noći i dana, pa zašto ne shvatite?” (El-Muminun, 80)

Kur'an časni nam daje do znanja da je Allah Sveznajući i Sveobuhvatni, pa kaže:

“On zna šta na nebesima i na Zemlji postoji i zna šta krijete i šta pokazujete; Allah zna svačije misli.” (Tegabun, 4)

¹⁴⁸ Abu Ameenah Bilal Philips, “Osnovi Tevhida (Bažat e teuhidit)”, Priština (bez godne izdanja), str. 145.

Veliki je broj ajeta koji govore o spoznaji Allaha, dž.š., i Njegovih svojstava. Dok ćemo ovdje samo nekoliko njih navesti:

“Allah je – nema boga osim Njega – Živi i Vječni!” (Ali Imran, 2)

“A vaš Bog – jedan je Bog! Nema boga osim Njega, Milostivog, Samilosnog!” (Bekare, 163)

“Reci: “On je Allah – Jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!” (El-Ihlas, 1-4)

Također govori se o Njegovoj vječnosti gdje ćemo navesti dva citata iz Kur’ana plemenitog, koji kaže:

“On je Prvi i Posljednji, i Vidljivi i Nevidljivi; i On zna sve!” (El-Hadid, 3)

“...Sve što je na Zemlji prolazno je, ostaje samo Gospodar tvoj, Veličanstveni i Plemeniti!” (Err-Rahman, 26-27)

Kur’an časni nas podučava da Bog (Postojeći), nije nikome sličan, gdje kaže: *“...Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.”* (Eš-Šura, 11)¹⁴⁹

¹⁴⁹ Uzvišeni Allah ne ovisi o Svojim stvorenjima, niti su mu čak potrebna, Njegovo postojanje je neovisno (vidi: El-Fatir, 15-17; Nahl, 51); govori o svojoj Svemogućnosti i kaže da je sve pod Njegovim nadzorom i Stvoritelj svega (vidi: Nur, 45; Fatir, 3), itd.

RAZLIKE IZMEĐU BIBLIJE I KUR'ANA U VEZI SA OSOBINAMA BOGA

Do sada smo naveli kur'anske i biblijske citate Božijih svojstava. Sada ćemo predstaviti drugu stranu biblijskih citata, posebno one koje govore o osobinama i atributima Boga, povezane sa: bogohuljenjem, izmišljotinama i prevarama na Boga, gdje se jasno dokazuje uticaj čovjekove ruke i falsificiranje na nekoliko dijelova Biblije.

Narodi kroz historiju su se trudili vjerovati u Boga, smatrajući ga kao Oca, identifikujući ga na različite načine i kroz različite oblike, kao npr., kamenjem, drvom, opisujući Boga ljudskim svojstvima, također, opisujući ga kao nevjerovatno stvorenje, itd.

Sličan opis je uradila i Biblija, u kojoj se nalaze suprotnosti sa različitim gledišta, kao što smo vidjeli na nekoliko mjesta; Jednoća, razlikujući Boga od Njegovih stvorenja, obožavanje samo Njega. Dok ćemo u nastavku vidjeti suprotno ovome, drastičnu razliku kur'anskih citata vezano za svojstva i apsolutne attribute, koje posjeduje samo Uzvišeni Bog, upoređujući ih sa svojstvima koje opisuje Biblija, božija svojstva, koja su manjkava i koja ne pripadaju Bogu, nego imaginarnim bogovima, koje je čovjek stvorio svojim umom.

- Prema Bibliji, Bog se zamara i zato ima potrebu za odmor, upravo kao druga stvorenja, a ne kao Stvoritelj:

“...jer je za šest dana stvorio Gospod nebo i zemlju, a u sedmi dan počnu i odmori se.” (Izlazak, 31:17)

“I svrši Bog do sedmoga dana djela svoja, koja učini; i počnu u sedmi dan od svojih djela svojih, koja učini.” (Postanak, 2:2)

Dok Kur'an časnici jasno iskazuje da Bog ne posjeduje ova svojstva, umor, odmor i slično:

“Mi smo stvorili nebesa i Zemlju i ono što je između njih - za šest vremenskih razdoblja, i nije Nas opbrvao nikakav umor.” (Kaf, 38)

- U Bibliji se navodi da se Jakov borio protiv Boga, i da je čak Bog izgubio borbu:

“Tada mu reče: od sada se nećeš zvati Jakov, nego Izrail; jer si se junački borio i s Bogom i s ljudima, i odolio si.” (Postanak, 32:28)

Nešto sasvim nelogično je da Bog ratuje sa Svojim stvorenjima, kao što se spominje u navedenom citatu! U Kur'anu se navodi:

“Oni ne poznavaju Allaha kako treba; a Allah je, uistinu, moćan i silan.” (El-Hadždž, 74)

- Biblija ističe da Bog spava, čak Ga i u čudesnom stanju opisuje:

“Ustani, što spavaš, Gospode!?” (Psalam, 44:23)

“Najposlije kao iz sna probudi se Gospod, prenu se kao junak kad se napije vina.” (Psalam, 78:65)

“Probudi se, ustani na sud moj, Bože moj i Gospode, i na parnicu moju.” (Psalam, 35:23)

Kur'ani navodi:

“Allah je – nema boga osim Njega – Živi i Vječni! Ne obuzima Ga ni drijemež ni san!” (Bekare, 255)

- Također Biblija smatra Boga kao Nemilostivog:

“Zar će se dovijeka gnjeviti na nas Gospod, i neće više ljubiti? Zar je zasvagda prestala milost njegova, i riječ se prekinula od koljena na koljeno? Zar je zaboravio milostiv biti i u

gnjervu zatvorio milosrđe svoje?” (Psalam, 77:7-9)

Dok, Bog u Kur'anu kaže:

“Reci: “O robovi moji koji ste se prema sebi ogrješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijehе oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je Milostivi.” (Zumer, 53)

- U Postanku (3:8-9-10-11), navodi se kako Bog hoda vrtom kako bi pronašao čovjeka koji bježi od njega, Bog ga treba tražiti.

- Također ponovo pokazuje Božije neznanje, kao što se navodi u Bibliji:

“I začuše glas Gospoda Boga, koji iđашe po vrtu kad zabladi; i sakri se Adam i žena mu ispred Gospoda Boga među drveće u vrtu. A Gospod Bog viknu Adama i reče mu: Gdje si? A on reče: Čuh glas tvoj u vrtu, pa se poplaših, jer sam go, te se sakrih. A Bog reče: Ko ti kazа da si go? Da nisi jeo s onoga drveta što sam ti zabranio da ne jedeš s njega?” (Postanak, 3:8-9-10-11)

Dok, kur'anski citati navode:

“A Allahov je i istok i zapad; kuda god se okrenete, pa – tamo je Allahova strana. – Allah je, zaista, neizmјerno dobar i On sve zna.” (Bekare, 115)

“On je Allah na nebesima i na Zemlji, On zna i šta krijete i šta pokazujete, i On zna ono šta radite.” (El-Enam, 3)

- Biblija opisuje Boga kao jedno nevjerovatno stvorenje i da Bog sjedi na heruvima.¹⁵⁰:

¹⁵⁰ Heruvi prema biblijskom shvatanju (na jevrejskom *keruub*, množina *kerubim*). Heruvimi, iako su nebeska stvorenja i duhovna kao anđeli, razlikuju se od njih, jer anđeli pomenuti su od Boga, kao oni koji donose novosti, dok heruvimi, osim što veličaju Božiju Savršenost, imaju za dužnost da pomažu grešniku, kako bi ga

“Zatrese se i pokoleba se zemlja, temelji nebesima zadrmaše se i pomjeriše se, jer se on razgnjevi. Podiže se dim iz nozdruva njegovijeh i iz usta njegovijeh oganj koji proždire, živo ugljenlje otkakaše od njega. Savi nebesa i side; a mrak bijaše pod nogama njegovijem. I sjede na beruvima i poletje, i pokaza se na kerilima vjetrenijem.” (Samuelova, 22:8-11)

Dok Kur'an kaže da se Allahu ne smije ništa pripisivati sličnim Njemu i ne porediti ga sa nekim primjerom:

“Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi.” (Eš-Šura 11)

“Zato ne navodite Allahu slične! Allah doista zna, a vi ne znate.” (En-Nahl, 74)

- Da li se Bog može vidjeti? Biblija kaže:

“I Jakov nadjede ime onomu mjestu Fanuil; jer, veli, Boga vidjeh licem k licu, i duša se moja izbhavi.” (Postanak, 32:30)

“Potom otide gore Mojsije i Aron, Nadav i Avijud, i sedamdeset starješina Izrauiljevih.” (Izlazak, 24:9)¹⁵¹

Dok, Kur'an časnici kaže:

“Pogledi do Njega ne mogu doprijeti, a On do pogleda dopire; On je milostiv i upućen u sve.” (El-Enam, 103)

- Bog i Njegovi počeci ! Biblija kaže:

“Ovako kaže Gospod: Izrauil je sin moj, prijatelj moj.” (Izlazak, 4:22)

približili Bogu, jer je sveti i izvor života. (*Biblija- Diodati i ri*, (prevod na Albanskom jeziku) - (përkthim në gjuhën shqipe) 1991-94, (Odlomak II), str. 323-324.)

¹⁵¹ Vidi i u ovim biblijskim citatima gdje se navodi da su i drugi vidjeli Boga kao, Amos, (Amos, 7:7), Isaija, (Isaija, 6:1), Abraham, (Postanak, 18:1), itd. Dok, sa druge strane, Biblija često biva u kontradiktornosti, gdje se navodi “niko nije vidio Boga i niko ga ne može vidjeti”, Vidi: Ivan, 1:18;1 Ivan, 4:12; 1 Timotiju, 6:16, itd.

“Kad to vidje Gospod, razgnjevi se na sinove svoje i na kćeri svoje.” (Ponovljeni Zakon, 32:19)

“Ti si moj sin, ja te danas rodih.” (Jevrejima, 5:5)

“Kazaću naredbu Gospodnju; on reče meni: “ti si sin moj, ja te sad rodih.” (Psalam, 2:7)

- Da li Bog može imati djecu? Kur'an kaže:

“I da opomene one koji govore: “Allah je Sebi uzео sina. O tome oni ništa ne znaju, a ni preci njihovih. Kako krupna riječ izlazi iz usta njihovih! Oni ne govore drugo do neistinu!” (El-Kehf, 4-5)

“I jevreji i keršćani kažu: “Mi smo djeca Božija i miljenici Njegovi.” Reci: “Pa zašto vas onda On kažnjava zbog grijehova vaših?” A nije tako! Vi ste kao i ostali ljudi koje On stvara: kome hoće On će oprostiti, a koga hoće, On će kažniti. Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji i na onome što je između njih, i Njemu će se svi vratiti.” (El-Maide, 18)

“Nevjernici govore: “Allah je uzео sebi dijete.” Hvaljen neka je On! Naprotiv, Njegovo je sve ono što je na nebesima i na Zemlji. Njemu se sve pokorava. On je stvoritelj nebesa i Zemlje, i kada nešto odluči, za to samo rekne: “Budi!” – i ono bude.” (Bekare, 116-117)

Osim pomenutih ajeta, također Allah, dž.š., opominje dajući do znanja onima koji kažu da Bog ima djecu, govoreći im kako može imati djecu kada nema ženu. Svemoćnom Bogu ne pristaje imati ženu niti djecu.

“On je stvoritelj nebesa i Zemlje! Otkud Njemu dijete kad nema žene, On sve stvara, i samo On sve zna.” (El-Enam, 101)

“A On nije – neka uzvišeno bude dostojanstvo Gospodara našeg! – uzео Sebi ni drugе ni djeteta.” (El-Džin, 3)

Također plemeniti Kur'an ističe:

“Oni govore: "Milostivi je uzео dijete!" – Vi, doista, nešto odvratno govo-rite! Gotovo da se nebesa raspadnu, a Zemlja provali i planine zdrobe, što Milostivom pripisuju dijete. Nezamislivo je da Milostivi ima dijete.” (Merjem, 88-92)

- Relativnost Božijeg znanja iz Njegove skromnosti naređuje čovjeku da u svojim kućama postavi po jedan znak krvi, da kada Bog bude prošao pored, da uvidi znak kuće, i on neće ubijati, kao što se navodi:

“A krv ona biće vam znak na kućama, u kojima ćete biti; i kad vidim krv, proći ću vas, te neće biti među vama pomora, kad stanem ubijati po zemlji Misirskoj.” (Izlazak, 12:13)

Dok, Kur'an navodi:

“U Njega su ključevi svih tajni, samo ih On zna, i On jedini zna šta je na kopnu i šta je u moru, i nijedan list ne opadne, a da On za nj ne zna; i nema zrna u tminama Zemlje niti ičega siježeg niti ičega subog, ničega što nije u jasnoj Knjizi.” (En'am 59)

“Reci: "Objavljuje ih Onaj kome su poznate tajne nebesa i Zemlje; On mnogo prašta i samilostan je.” (Furkan, 6)

- Bog kažnjava čovjeka zbog krivice njihovih očeva! Biblija kaže:

“Pripravite pokolj sinovima njegovijem za bezakonje otaca njihovijeh.” (Isaija, 14:21)

Allah, dž.š., u Kur'anu nam daje do znanja da niko ne snosi tuđi teret, i da je svako odgovoran za svoja djela:

“Reci: "Zar da za Gospodara tražim nekog drugog osim Allaha, kad je On Gospodar svega? Što god ko uradi, sebi uradi, i svaki grješnik će samo svoje breme nositi. Na kraju Gospodaru svome ćete se vratiti i On će vas o onome u čemu ste se razilazili obavijestiti.” (En'am, 164)

- Također Biblija ističe da se Bog pokajao što je stvorio čovjeka na zemlji:

“Pokaja se Gospod što je stvorio čovjeka na zemlji, i bi mu žao u srcu. I reče Gospod: hoću da istrijebim sa zemlje ljude, koje sam stvorio, od čovjeka do stoke i do sitne životinje i do ptica nebeskih; jer se kajem što sam ih stvorio.” (Postanak, 6:6-7)

- Jedno drugo Božije svojstvo koje ističe Biblija i biva u protivječnosti sa svojim citatima je riječ o lažima i ne obećanju Boga!

U Bibliji se navodi da Bog laže Adama da će umrijeti na dan kada bude pojeo plod, dok je Adam živio i nakon toga, napustio Eden i živio 930. godina. (Postanak, 2:17 i 5:3-5).

“Ali s drveta od znanja dobra i zla, s njega ne jedi; jer u koji dan okusiš s njega, umrijet ćeš.” (Postanak, 2:17)

“I poživje Adam sto i trideset godina, i rodi sina po obličju svojemu, kao što je on, i nadjede mu ime Šit. A rodiv Šita poživje Adam osam stotina godina, rađajući sinove i kćeri. Tako poživje Adam svega devet stotina i trideset godina; i umrije.” (Postanak, 5:3-5)

Također kaže: “Bog ne laže, ne predomišlja se, i ne kajе se” (1 Samuelova 15:29), dok, kod 2 Selamika, 2:11 navodi se: “Bog laže”¹⁵²

Svemogući Bog će uništiti grad Tiro, ubiti će njegove stanovnike, zatim će biti opljačkani i u ruševinama grada se neće podići grad. (Ezekiel, 26:7-14) malo niže (Ezekiel, 29:18-20¹⁵³), Tirane samo da će se uništiti (i dan danas

¹⁵² *Također Biblija kaže: “Bog je nemoguć da laže” (Jevreji, 6:18’), dok kod (Ivana, 3:10, 1 Samuela, 2:30) Predomišlja se i neradi ono što kaže.*

¹⁵³ *“Sine čovječiji, Nabukodonosor car babilonski zadržade vojski svojoj tešku službu protiv Tira; svaka glava očelari i svako se rame odrije, a plate ne bi ni njemu ni vojski njegovoj od Tira za službu kojom služišе protiv njega.: Zato ovako veli Gospod Gospod: evo ja dajem Navubodonosoru caru babilonskom zemlju Misirsku, i on će odvesti narod i odnijeti plijen i pograbit grabež, i to će biti*

postoji), njihov otpor je bio toliko snažan da je babilonska vojska pobjegla glavom bez obzira, niti su ubijali, klali, pljačkali, niti uništavali! Tako da “bog”, još jednom razmišlja, da ih ne ostavi praznih ruku i obećava ovaj put Egiptu.

Dakle, ovim citatima kojim smo naveli, trebamo se zapitati: Je li zaista Bog takav, s ovim svojstvima kojima Ga opisuje Biblija? Ovakav opis ne samo da se ne nalazi u Kur'anu, nego se smatra i nevjerstvom prema Allahovoj Veličanstvenosti. Uzvišeni Allah u Kur'anu časnom kaže:

“Veličanstven je Gospodar tvoj, Dostojanstveni, i daleko od onoga kako Ga predstavljaju oni!” (Saffat, 180)

Kako mogu biti kontradiktorni Božiji zahtjevi? Kako Bog Njegovu Jednoću pretvara u idopoklonstvo?! Ovdje se jasno vidi uticaj čovjeka na svetu knjigu, dok, Kur'an časni konstantno traži od čovjeka da mu ne prepisuje sudruga sličnom Njemu, kao postojanje, Jednoću i sva druga svojstva. Podudarnost pojedinih biblijskih citata i onih kur'anskih nam pokazuje da nekoliko biblijskih dijelova su u originalu i da čovjek nije imao uticaj na njih, jer bi kao i Kur'an ostala unikatna, koja pozivaju u postojanje i Jednoću Boga, obožavanja i druga svojstva, upravo kao što je plemeniti Kur'an.

Od svega ovoga što smo do sada naveli i ono što ćemo navesti, sve ono što u sebi sadrži suprotnost, ne može biti od Apsolutnog, nego od relativnih stvorenja, koji su manjkavi, tako da i njihova djela su manjkava.

O ovome kaže Allah, dž.š., koji nam jasno daje do znanja i upućuje nas, rekavši u plemenitom Kur'anu:

“A zašto oni ne razmisle o Kur'anu? Da je on od nekog drugog, a ne

plata njegovoj vojsci. Za trud kojim se trudio oko toga dadoh mu zemlju Misirsku, jer se za me trudiše, govori Gospod Gospod.” (Ezekiel, 29:18-20)

od Allaha, sigurno bi u njemu našli mnoge protivrječnosti.” (Nisa, 82)

TRETIRANJE ISUSA/ISAA, A.S., U BIBLIJI I KUR’ANU

Muslimani su iznenađeni i zaprepašteni kada naiđu na tekstove učenih, što je najgore svećenika, koji pripisuju islamu i muslimanima kao da su Isusovi/Isau, a.s., neprijatelji. Također, neinformisani hrišćani ili pogrešno informisani, iznenađeni su kada čuju za neizmjereno poštovanje i ljubav muslimana prema Isusu/Isaa, a.s., i Mariji/Merjemi, jer su nam različita ubjeđenja.¹⁵⁴

Kur’an je izvor za upoznavanje Isa/Isusa, a.s., a koji je nepoznat hrišćanskim učenjacima. Kur’an nas upućuje da dobro spoznamo Isa, a.s., ali, u isto vrijeme povećava nam poštovanje prema njemu i njegovoj majci.

Kur’an nam ne pojašnjava život Isa, a.s., u detalje, govori nam i informiše nas o najbitnijim stvarima koje trebamo znati, jer nam je od koristi kako bismo obogatili našu svakodnevicu i klonili se izmišljenih laži hrišćana. Kur’an govori o historiji Isa/Isusa, a.s., o najbitnijim detaljima, kao što je: njegovo rođenje, čudotvorstva, njegova misija i ono što je najbitnije.

Ime Isa, a.s., spominje se 25 puta u Kur’anu u 11 poglavlja, dok, kao Mesih¹⁵⁵, spominje se 11 puta u 4 poglavlja, sveukupno 36 puta u 12

¹⁵⁴ Hassan Hathout, *“Leximi i mendjes së muslimanit”*, str. 23.

¹⁵⁵ Riječ ili ime “Mesih” nalazi se u Bibliji. Hrišćane se ovim imenom ponose misleći da su oni jedini dali ovo ime Isusu imajući veliku vrijednost do te mjere smatrajući ga svetim, kao konkretan slučaj smatrajući ga Bogom ili kao Njegovim Sinom. Ali, ako čitamo Bibliju vidjeti ćemo još puno drugih ličnosti sa ovakvim imenom. Riječ Mesih: Prevelo se u “Hrist” (Ivan, :41/ 4:25) Mesihje jedno od standardnih jevrejskih imena. Na grčkom se prevodi kao “Cristos”, koji ima značenje *Poliven!* Na svakom mjestu kada se spomene riječ “Preleven,pomazan”prevod engleskih

poglavlja.¹⁵⁶ U većini slučajeva njegovo ime se spominje sa njegovom majkom, Isa sin Merjemin, dajući do znanje da Isa/ Isus, a.s., nije Božiji sin.

Muslimani su obavezni da uvažavaju i vjeruju u poslanstvo Isaa a.s., i poštuju njegovu majku Merjemu.

POŠTOVANJE MERJEME/MARIJE

U Kur'anu, ako budemo i tražili, ne možemo pronaći ime oca ili majke Muhameda, s.a.v.s. Pa čak, ni imena njegovih žena ili kćerki, niti imena njegovih prijatelja.¹⁵⁷ Interesanto! Ipak, u Kur'anu možemo naći jedno čitavo poglavlje

Biblija (svih verzija). U originalnom jevrejskom je nepromjenjiva ova riječ "Mesih". Da vidimo nekoliko primjera sa ovim imenom u Bibliji: (a) *"Ja sam Bog od Vetilja, gdje si prelio kamen i učinio mi zavjet"*. Postanak, 31:13; (b) *Gospod će suditi krajevima zemaljskim, i daće snagu caru svojemu, i uzvisiće rog pomazaniku svojemu.."* (1 Samuelit, 2:10); (c) *"Ti si bio heruvim, pomazan da zaklanjaš ..."* (Ezekiel, 28:14); itd. Bog se čak obraća jednom paganskom Caru kao njegov Mesih, dakle ovo ime su dobijali i drugi, ne samo Isus. (Više o ovome vidi: Ahmed Deedat, *"Combat Kit"*, str. 24-25).

¹⁵⁶ *"Isa, Sin Merjemin (Isai Biri i Merjemes a.s.)"*, Omer Myrta, *Argumenti*, mjesečna novina izdavačka kuća "Dobrota (Mirësia)", Priština, Februar, 2006, str. 16; vidi i kod Hassan Hathout, *"Čitanje čovjekovog uma (Leximi i mendjes së muslimanit)"*, str. 23.

¹⁵⁷ Sa druge strane, ovo je dokaz da Kur'an nije djelo Muhammeda a.s., kada bi Muhamed a.s., bio autor Plemenitog Kur'ana, ne bi propustio priliku da ubaci i ime svoje majke Amine, i njegovu ženu - Hatidžu ili njegovu ćerku - Fatimu. Ali ne! Ovo se nikada nije moglo dogoditi, jer Kur'an nije produkt njegovog uma! Nije imao izbora, nije imao mogućnosti po svojim osjećajima ili svome umu. O ovome kaže Bog: *"A da je on o Nama koje kakve riječi iznosio! Mi bismo ga za desnu ruku uhvatili, a onda mu žilu kaucavicu presjekli, i niko ga između vas ne bi mogao od toga odbraniti."* (Hakka,

koje se zove Merjem, posvećeno Isusovoj majci Sura Merjeme 19. poglavlje plemenitog Kur'ana. U čast Merjeme, majke Isa, a.s., uvažavanje koje se ne može naći niti u hrišćanskoj Bibliji, bilo to 66 protestantskih knjiga (Biblija) i 73 hrišćanske knjige, romana (hrišćanske Biblije), niti jedan od njih nije naslovljen kao "Marija", niti imenom njenog sina Isusa.

Iz onog što smo naveli, ime Isusa/Isa, a.s., je pomenuto dvadeset i pet puta dok, ime poslanika Muhameda, s.a.v.s., samo pet puta. Razlog? Da li su Isa, a.s., i njegova majka vrijedniji od Muhameda, s.a.v.s.? Ne! Nimalo. Onda zašto je ovako pomenuto u Kur'anu? Prosto! Kako bi podigao njihov integritet, jer je bio u opasnosti. Bila su razna lažna optuživanja o majci i njenom sinu, koje su se trebale razjasniti. Tako da, obavijesti o čistom razumjevanju i njegovom rođenju, trebalo se zabilježiti. Niko nikada nije posumnjao o porijeklu poslanika Muhameda, s.a.v.s., u svakom vremenu, tako da, niti jedna riječ nije pomenuta o rođenju Muhameda, s.a.v.s., ili njegovom porijeklu. Kur'an nije životopis Muhameda, s.a.v.s. Teško shvatljivo od strane nemuslimana.¹⁵⁸

Kako Kur'an tako i Biblija, kada čitamo o historiji Merjeme/Marije, majke Isa/Isusa, a.s., govore nam da je blagosiljana i da ju Bog razlikovao vjerom i karakterom i također uzdigao nad svim ženama ovoga svijeta.

Ovo, kao što potvrđuje Biblija, također potvrđuje i Kur'an časni. Biblija iskazuje kontakt i dijalog anđela i Merjeme, gdje navodi: *"I usavši k njoj anđeo reče: raduj se, blagodatna! Gospod je s tobom, blagoslovena si ti među ženama."* (Luka, 1:28)

44-47) *"On ne govori po biru svome, To je samo Objava koja mu se obznanjuje."* (Nedžm, 3-4)

¹⁵⁸Ahmed Deedat, *Kuran - Čudotvorstvo svih čudotvorstava - (Kur'ani-Mrekullia e mrekkullive)*”, Podujevo (bez godine izdanja), str. 52.

Također i Kur'an časni spominje ovaj razgovor:

"I kada meleki rekoše: "O Merjema, tebe je Allah odabrao i čistom stvorio, i boljom od svih žena na svijetu učinio." (Ali Imran, 42)

Kur'anski ajeti nam pojašnjavaju i daju do znanja da je Merjema/Marija, bila i biti će istaknuta žena i jedna od uzdignutih žena ovoga svijeta. Bila je poštena i časna, odbijajući klevete jevreja prema njoj, koji je smatraju nemoralnom, čak i do dana današnjeg. Dok, hrišćanima savjetuje da je ne uzdižu do stepena svetosti, jer su ona i Isa a.s., njen sin, jeli i pili kao svi drugi ljudi. Allah, dž.š., to pojašnjava argumentima, ali ipak ljudi okreću leđa istini.

"Mesih, sin Merjemin, samo je poslanik – i prije njega su dolazili i odlazili poslanici – a majka njegova je uvijek istinu govorila; i oboje su hranu jeli. Pogledaj kako Mi iznosimo jasne dokaze, i pogledaj, zatim, njih kako se odmeću!" (Maide, 75)

Jedna od najvećih kontradiktronosti kod hrišćana, kao što smo i gore napomenuli ogleda se o poimanju Marije/Merjeme i njenog sina. Da li je ona majka čovjeka, ili Boga?! Da li je rodila Boga ili čovjeka? Ako je ona rodila Boga, kakvo treba biti njeno postojanje? Onda, ona treba biti božanstvo? I tako se ponovo vraćamo Starom grčkom paganizmu, kreirana božanstva čovjekovom imaginacijom, i u suprotnosti s onim sa čime je poslao Isa/Isus, a.s., da postoji samo Jedan istiniti Bog, kojeg trebamo obožavati, onako kako Ga je obožavala njegova majka Merjema/Marija i sam on.

LJUDSKOST ISUSA/ISA, A. S.

Također od kontradiktornih činjenica jeste i sam Isus/Isa, a.s. Da li je bio svetac ili čovjek? Da li je bio poslanik, koja je bila njegova misija, kako Biblija opisuje ovog čovjeka? U Bibliji, preciznije u Starom Zavjetu, i dalje postoje originalni tekstovi, koji se podudaraju sa zdravim razumom, tj., sa časnim Kur'anom, iako je Biblija pretrpjela velike promjene. Jasno nam kazuje da je

Isus bio čovjek odabran od Boga za određenu misiju u svome narodu. U izgubljenom stadu Izraela.¹⁵⁹

Biblijski citati dokazuju da Isus nikako ne može biti Bog, jer ova svojstva, koja ćemo sopomenuti su čovječija i nikako Božija.

- Porijeklo Isusa:

“Potomak cara Davida.” (Rimljanima, 1:3), *“Sljedbenik Davida i Abrahama.”* (Matej, 11:19)

- Isus, sin čovjekov:

“Dođe sin čovječji, koji i jede i pije ...” (Matej 11:19), *“Reče im Isus: Predaće se sin čovječji u ruke ljudske”* (Matej 17:22), *“Zaista ovaj čovjek bješe pravednik!”* (Luka, 23:47)

- Rođenje Isusa:

“I rodi sina svojega prvenca, i povi ga, i metnu ga u jaslje.” (Luka, 2:7), *“naći ćete dijete povito gdje leži u jasljima.”* (Luka, 2:12)

- Isusovo obrezivanje:

“I kad se navrší osam dana da ga obrežu, nadjenuše mu ime Isus.” (Luka, 2:21)

- Pol Isusa:

“I rodiće sina ...” (Matej, 1:21)

- Isusova porodica:

¹⁵⁹ Ovako naziva Biblija Isusa, jer je on poslan samo narodu Izraela, kao što se navodi kod Mateja, 15:24: *“Ja sam poslan samo k izgubljenijem ovcama doma Izrailova.”*

“Nije li ovo drvodjeljin sin? Ne zove li se mati njegova Marija, i braća njegova Jakov, i Josija, i Simon, i Juda?” (Matej, 13:55)

- Isusov otac:

“Isusa sina Josifova iz Nazareta!” (Ivan, 1:45),

“Šta učini nama tako? Evo otac tvoj i ja sa strabom traži smo te!”⁶⁰ (Luka, 2:48)

- Razvoj Isusa:

“A dijete rastijaše i jačaše” ... “I kad mu bi dvanaest godina” ... “I Isus napredovaše u premudrosti i u rastu.” (Luka, 2:40/42/52)

- Profesija Isusa:

“Nije li ovo drvodjeljin sin?” (Matej, 13:55); “Nije li ovo drvodjelja, sin Marijin.” (Marko, 6:3)

Iz navedenih citata možemo shvatiti da je Isus rođen, imao svoje porijeklo, bio sin čovjeka, imao svoj pol, porodicu, bio obrezan, razvijao se, radio, i sl. Tako da li je moguće da ova svojstva posjeduje Bog, kao što tvrde da je Isus Bog? Kako može Isus biti Bog, ako je rođen. Bog je rođen?! Da li ovo ima logike?! Da li je moguće da se Bog rodi? Svako ko se rodi i umre. Da li umire Bog? Ako se rađa i umire, onda ne zaslužuje da ga nazivamo Bogom. Da li Bog zaslužuje da bude malo dijete umotano u pelene?! Isus je učio, odrastao, kao što sva druga djeca odrastaju, sve su ovo ljudska svojstva, a ne Božija, jer Bog

¹⁶⁰ Čak, Biblija do te mjere ide daleko da mu poriče njegove mudžize, one koje mu je Kur'an dao, čak mu imenom naziva oca. Prema Kur'anu, Isus nije imao oca, to je prosto jedno Božije čudo s kojim Ga je tako stvorio. Ali, citiramo Biblijske citate kako bismo pojasnili hrišćanima kako je moguće, u istom vremenu, da Isus ima oca Jozefa, i da mu otac bude Bog, i također, u istom vremenu, da i on sam bude Bog!?

ne raste, niti podliježe biološkim i fizičkim zakonima onako kako podliježe čovjek.

- Isus neuk:

“Ali odmah u polovini praznika iziđe Isus u crkvu i učiše..” (Ivan, 7:14)

- Isus plače:

“Udariše suze Isusu.” (Ivan, 11:35)

- Isus slabičak:

“Ja ne mogu ništa činiti sam od sebe.” (Ivan, 5:30)

“A ukaza mu se anđeo s neba koji ga obrabri.” (Luka, 22:43)

- Isus gladan:

“I postivši dana četrdeset i noći četrdeset, naposljetku ogladnje.” (Matej, 4:2), *“A ujutru vraćajući se u grad ogladnje.”* (Matej, 21:18), *“Da li ima nešto za pojesti?”* (Djela, 24:41)

- Isus žedan:

“Žedan sam!” (Ivan, 19:28)

- Isus se umora:

“I Isus, umoran od puta.” (Ivan, 4:6)

- Isus spava:

“...a on spavaše.” (Matej, 8:24)

- Isus žalostan:

“Spopade ga žalost i tjeskoba ...I tada im reče: “Duša mi je nasmrt žalosna.” (Matej, 26:37-38)

- Isus uplašen:

“Tada počne drhtati i plašiti se” (Marko, 14:33), “Toga dana dakle odluče da ga ubiju.. Zbog toga se Isus više nije javno kretao među Židovima, nego je odatle otišao u kraj, blizu pustinje ...” (Ivan, 11:53-54)

- Isus potresan:

“Isus onda, ponovno potresen ...” (Ivan, 11:38)

- Isus u iskušenju:

“Tada Isusa odvede Dub u pustinju da ga đavo kuša.” (Matej, 4:1), “I bi ondje u pustinji dana četrdeset, i kuša ga sotona.” (Marko, 1:13)

- Isus ponižen:

“Tada pljunuše mu u lice, i udariše ga po licu, a jedni mu daše i priuške.” (Matej, 26:67)

- Isus se molio:

“i dok se molio nebo se otvorilo” ... “A on odlažaše u pustinju i moljaše se Bogu” ... “Isus se molio u samoći” ... “pade na koljena i moljaše se” ... “Onih dana iziđe na goru da se pomoli. I provede noć moleći se Bogu.” (Luka, 3:21 / 5:16 / 9:18 / 22:41 / 6:12), “I otišavši malo pade na lice svoje moleći se.” (Matej, 26:39)

- Isus nije poznavao godišnja doba:

“I vidjevši izdaleka smokvu s lišćem dođe ne bi li što našao na njoj; i došavši k njoj ništa ne nađe osim lišća; jer još ne bješe vrijeme smokvama.” (Marko, 11:13)

- Isus nezna o budućnosti:

“A o danu tome ili o času niko ne zna, ni anđeli koji su na nebesima, ni sin, do otac.” (Marko, 13:32)

- Isus je tražio magarca:

“Govoreći im: idite u selo što je prema vama, i odmah ćete naći magaricu privezanu i magare s njom: odriješite je i dovedite mi!” (Matej, 21:2), “Našavši jedno magare, Isus sjedne na njega.” (Ivan, 12:14)

- Isusovo siromaštvo:

“Reče njemu Isus: lisice imaju jame i ptice nebeska gnijezda; a sin čovječiji nema gdje glave zakloniti.” (Matej, 8:20)

- Isusovo krštenje¹⁶¹:

“Tada dođe Isus iz Galileje na Jordan Ivanu da ga on krsti.” (Matej, 3:13)

- Isus umro¹⁶²:

¹⁶¹ Krštenje – hrišćanska misterija, koja iskazuje prihvatanje čovjeka u krugu crkve; ritual se odvija ubacivanjem vode u usta, i poprskanje vodom itd. Korištenje vode kao dio čistoće ima korijene iz starih vremena. Ritual čišćenja vodom, također su bili praktikovani u Egiptu, Asiriji, Babilonije i Palestine. Beba tokom krštenja oslobađa se prvog grijeha, dok kada se krsti odrasla osoba, oprashtaju se svi grijesi koje je uradi prije krštenja. Na ovaj način, značenje čišćenja, kao prije hrišćansta, čuva se, samo što mu je modifikacija izmjenjena. (Halit Muharremi, *“Rječnik Teologije (Fjalori i teologjisë)”*, str. 251-252.

¹⁶² Ovdje je napomenuto iz biblijskog ugla kako ona opisuje Isusovu smrt. Dok prema Kur'anu nit su ga ubili, nit ga razapeli, vidi poglavlje Nisa, citat 157-158. Ali, ako se malo bolje prouči i proanalizira, neki od biblijskih citata jasno nam daju do znanja da ga nisu niti ubili niti razapeli, i da je drugi neko razapet umjesto njega (ako bismo obradili ovu temu oduzela bi nam dosta prostora u ovom radu). Vezano za ovo vidi u Knjigama: *Evangelje po Barnabi (Ungjilli sipas Barnabes)*, preveo Avdi Berisha, Priština, 1998, Baxhil, Hasan, *“Dijalog među hrišćanima i muslimanima (Dialog ndërmjet të krishterit dhe myslimanit)”*, Priština, 2001, Ibrahim, Halil, *“Islam i Hrišćanstvo (Islami dhe Krishterimi)”*, Priština, 2005, Abdullah, Misha'al Ibn, *“What did Jesus really say?”* USA, 2001, Deedat, Ahmed, *“The Choice”*, vol. II, New Delhi, 2001 itd.

“A Isus povika iz glasa, i izdahnu (umro).” (Marko, 15:37), “A došavši na Isusa, kad ga vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni.” (Ivan, 19:33)

Ovi citati nam jasno dokazuju da Isus/Isa, a.s., je Allahov, dž.š., rob i Njegov poslanik. Ako bismo ova svojstva pripisali Bogu, da se li zaista Bog iskušava, plaši, umara, slabi, ne zna o budućnosti, o godišnjim dobima, i svim svojstvima koja pripadaju čovjeku. Bog jaše na magarcu? Kakva apsurdnost! Isusova potreba za magarcem poriče karakter božanstva. Isus se molio? Kome se molio? Bogu? Njegova molitva je dokaz čovjekove prirode. On se moli Bogu! Što znači, Isus nije Bog, nego čovjek i Božiji rob.

Isusovo raspeće, kako može biti njegova misija “spasitelj grijehova” ili kako se može nazvati “bezgriješan” kad su mu grijesi očišćeni u rijeci Jordan?

Ako budemo vjerovali da je Bog sišao na Zemlju u obliku Isusa, onda čiji je to bio glas koji se čuo na nebesima?¹⁶³ Boga? Bog se spustio na zemlji u čovjekvom obliku? Bio u majčinom trbuhu devet mjeseci, kao što kaže Biblija. Ko je bio u majčinom stomaku, Bog koji se inkarnirao? Dakle, Bog se na Zemlju spustio i živio devet mjeseci u majčinom stomaku, onda kako je koristio Njegove moći kako bi upravljao svime što postoji iz majčinog stomaka, kao malo i slabašno stvorenje?

Ako zdravim razumom razmislimo, da li priliči Bogu da živi sa ovim manjkavim svojstvima, svojstvima kojima žive Njegova stvorenja? Nikako! I

¹⁶³ Vidi kod Mateja 3:16-17; Luke 3:21-22. Ako budemo vidjeli ove citate, vidjeti ćemo da je Bog govorio sa neba, rekavši: *“Ovo je moj Sin...”* Postavlja se pitanje kako je moguće da Isus u istom vremenu bude i Bog, a i Sin Božiji? Također u citatima možemo vidjeti i slabost Boga, prema Bibliji, imajući u vidu da je i Sveti Duh Bog (prema hrišćanskoj doktrini), u vrijeme krštenja Isusa navodi se *“Svetost Boga se spustila kao jedan golub”*, na Isusa. Ponovo se postavlja pitanje, da li ovo priliči Bogu, da se Bog pretvara u pticu, ili u neko drugo stvorenje?!

ovo je jedan od dokaza da je Isus bio samo jedan običan čovjek koji je poslan od Boga.

Kao što smo prethodno naveli, Kur'an nam ne opisuje životopis Isaa a.s., u detalje, nego nam govori i informiše nas o najbitnijim stvarima, koje trebamo poznavati, govori nam o istini i da se klonimo izmišljenih laži od strane hrišćana prema Isau/Isusu, a.s.

Allah, dž.š., nam pojašnjava u plemenitom Kur'anu rođenje Isaa, a.s., način kako je Bog poslao Merjemi/Mariji anđela Džibrila/Gabriela, da joj donese radosnu vijest o rođenju jednog djeteta, kao jedno veliko čudo od Svemoćnog Boga.

O ovome nam govore kur'anski ajeti Uzvišenog Stvoritelja koji kaže:

"I jedan zastor da se od njih zakloni uzela, Mi smo k njoj meleka Džibrila poslali i on joj se prikazao u liku savršeno stvorena muškarca. "Ujčem se Milostivom od tebe, ako se Njega bojiš!" - uzviknu ona. "A ja sam upravo izaslanik Gospodara tvoga" - reče on - "da ti poklonim dječaka čista!" (Merjem, 17-19)

Također kaže:

"A kada meleki rekoše: "O Merjema, Allah ti javlja radosnu vijest, od Njega Riječ: ime će mu biti Mesih, Isa, sin Merjemin, biće viđen i na ovome i na onome svijetu i jedan od Allahu bliskih." (Ali Imran, 45)

U ovom ajetu se spominje, "Njegova Riječ", "Božija Riječ". Riječ nije "Logos", ili druga osoba, kao što hrišćani smatraju (da Logos je Isus Bog), nego je to naredba ili komanda Allaha, dž.š.: "Kun", što znači. "Budi".

Allah, dž.š., kaže:

“On je stvoritelj nebesa i Zemlje, i kada nešto odluči, za to samo rekne: "Budi!" - i ono bude.” (Bekare, 117)

Također:

“Kako ću imati dječaka” - reče ona - “kad me nijedan muškarac dodirnuo nije, a ja nisam nevaljalica!” (Merjem, 20)

“Ona reče: “Gospodaru moj, kako ću imati dijete kada me nijedan muškarac nije dodirnuo?” - “Eto tako” - reče - “Allah stvara što On hoće. Kada nešto odluči, On samo za to kaže: ‘Budi!’ - i ono bude.” (Ali Imran, 47)

U suri Ali Imran, u 59. ajetu, Bog nam pojašnjava o Ademu, a.s., i Isau, a.s., otklanjajući sumnje onima koji misle da je Isus Bog, jer nije imao oca. Dolazak Isa, a.s., je sličan dolasku Adema, a.s., rekavši:

“Isaov slučaj je u Allaha isti kao i slučaj Ademov: od zemlje ga je stvorio, a zatim rekao: “Budi!” - i on bi.” (Ali Imran, 59)

Ajeti koji govore o rođenju Isa, a.s.:

“To je tako!” - reče on. “Gospodar tvoj je rekao: ‘To je Meni lahko’, i zato da ga učinimo znamenjem ljudima i znakom milosti Naše. Tako je unaprijed određeno!” (Merjem, 21)

Također:

“I ona zanese i bremenita se sklomi daleko negdje. I porođajni bolovi prisiliše je da dođe da stabla jedne palme. “Kamo sreće da sam ranije umrla i da sam potpuno u zaborav pala!” - uzviknu ona!” (Merjem, 22-23)

DA LI JE ISUS/ISA, A.S., BOŽIJI SIN?

Čitajući i koristeći hrišćansku literaturu možemo vidjeti da Isusa smatraju Božijim sinom, pripisujući Bogu sina. Smatrajući da je Isus "Sin" Božji, na taj način se predstavlja izvitoperenost Isusovih učenja i biblijske kotradiktornosti. Uzevši u obzir njihov Biblijski izvor vidjeti ćemo da Biblija pripisuje puno sinova Bogu, npr.:

- *"Videći sinovi Božji kćeri čovječije kako su lijepo uzimale ih za žene koje htješe."* (Postanak, 6:2)
- *"Ovako kaže Gospod: Izrail je sin moj, prijenac moj."* (Izlazak, 4:22)
- *"...jer sam Otac Izrailu, i Jefrem je prijenac moj."* (Jeremija, 31:9)
- *"Kazaću naredbu Gospodnju; on reče meni: "Ti si sin moj, ja te sad rodih."* (Psalam, 2:7)
- *"Rekoh: bogovi ste, i sinovi višnjega svi."* (Psalam, 82:6)
- *"Jer koji se vladaju po dubu Božjemu oni su sinovi Božji."* (Rimljanima, 8:14)
- *"Vi ste sinovi Gospoda Boga svojega ..."* (Ponovljeni zakon, 14:1)
- *"Blago onima koji mir grade, jer će se sinovi Božji nazvati."* (Matej, 5:9)
- *"On će me zvati: 'Oče moj! Bože moj i hridi spasa mojega.' A ja ću ga prvorodencem učiniti, najvišim među kraljevima svijeta."* (Psalam, 89:27-28)
- *"Ja ću mu biti otac, i on će mi biti sin ..."* (2 Samuelova, 7:14)
- *"Čujte, nebesa, i slušaj, zemljo; jer Gospod govori: Sinove odgojih i podigoh, a oni se okrenuše od mene."* (Isaija, 1:2)
- *"niste moj narod, reći će im se: sinovi Boga živoga."* (Osije, 1:10)

- "...I biću vam otac, i vi ćete biti moji sinovi i kćeri, govori Gospod svedržitelj." (2 Korinćanima, 6:18)
- "A koji ga primiše dade im vlast da budu sinovi Božji, koji vjeruju u ime njegovo." (Ivan, 1:12)
- "Opet jedan dan dođoše sinovi Božji da stanu pred Gospodom." (Job, 2:1/1:6)

Dakle, kao što smo mogli uočiti kod židova "Božji Sin", korišteno je kako bi imenovali iskrene Božje vjernike, podanike Njegove i robove Božije. U Bibliji se samo na dva mjesta spominje da se Isus obraća sebi kao Božjem Sinu, poglavlje 5 i 11 Ivanovog Evanđelja¹⁶⁴. Isus je sebe nazvao "čovjekov sin", čak više od 80 puta u Bibliji.

Ako budemo uzeli termine "Božji Sin - Bog", onda dakle svi smo mi bogovi. Ali pod riječju "Božiji Sin", u Bibliji podrazumijeva se Božiji rob. Kao što smo prethodno vidjeli u biblijskim citatima, riječima "Sin", božjim sinovima su bili nazvani jedan veliki broj proroka i običnih ljudi. Značenje riječi "Božji Sin", nije direktnog nego metaforičkog značenja. Koristi se za sve ljude koje Bog voli. Isus je rekao da nije Bog samo njegov Otac, nego, također i vaš Otac. Evo nekoliko citata koji potvrđuju ovo:

"Da budete sinovi oca svojega koji je na nebesima; jer on zapovijeda svome suncu, te obasjava i zle i dobre, i daje dažd pravедnima i nepravедnima... Budite vi dakle savršeni, kao što je savršen otac vaš nebeski." (Matej 5: 45, 48)¹⁶⁵

¹⁶⁴ Dr. Maneh Hammad Al Johani, *"Istina o Isusu, (E vërteta rreth Jezusit)"*, Tirana, 1993, str. 14.

¹⁶⁵ Hasan Baxhil, *"Dijalog među hrišćanina i muslimana (Dialog ndërmjet të krishterit dhe myslimanit)"*, Priština, 2001, str. 42.

“I ovo rekavši pokaza im ruke i rebra svoja. Onda se učenici obradovaše vidjevši Gospoda.” (Ivan, 20:17)

Riccardo Di Segni, svećenik iz Rima, kada su ga upitali “Da li je Hrist bio Božji Sin?”, veoma je prosto odgovorio: “Svi smo mi Božji sinovi i Isus je kao svi”. U tom vremenu na aramejskom jeziku riječ “Sin Božji” jer se koristila u aramejskom jeziku “sin” i “rob”, su istog značenja.¹⁶⁶

Grčke riječi novog prenošenja “Sin”, nazivaju “*pias*” i “*paida*”, koje imaju značenje “*sluga*” ili “*sin u značenju sluge*”. Izraz “*sin Božji*”, se ne može reći da je došao od strane samog Isusa¹⁶⁷, nego je neko to izmjenio u Starom Zavjetu.

Poznati istražitelj Ulfe Azizus Samed, o citatima koji predstavljaju Isusa kao “*sina*” Božijeg, ističe: “Ove fraze nam pokazuju bliskosti sa Bogom s ljubavlju”. Osnivač hrišćanstva je sam istakao da svaki čovjek, koji radi po volji Oca na nebu je njegov Sin. Ovo su oni koji žive bogobojazno, imaju iskrenost, zahvalnost koja čini čovjeka poniznim, takvi se nazivaju Božiji Sinovi”.¹⁶⁸ Ovo možemo potvrditi i u veliki broj Isusovih izreka:

“A ja vam kažem: ljubite neprijatelje svoje, blagosiljajte one koji vas kunu. Da budete sinovi oca svojega koji je na nebesima.” (Matej, 5:44-45)

Također reče: *“Blago onima koji mir grade, jer će se sinovi Božiji nazvati.”* (Matej, 5:9)

Dok islamski učenjak Ibn Tejmije, koji ističe nekoliko tačaka da je riječ “*Sin*”, metaforički upotrijebljena. Kaže Ibn Tejmije: “I sama činjenica Davuda,

¹⁶⁶ *“Isa, a.s., (Isus Hrist - Jezū Krishti)-(svetac ili čovjek-hyjnor apo njeretvor?)”*, Senad Maku, Takvim, 2008, Izdato od strane Islamske zajednice Kosova, Priština, 2008, str. 187.

¹⁶⁷ Dr. Maneh Hammad Al Johani, citirano djelo, str. 14.

¹⁶⁸ Ulfe Azizus Samed, *“Islam i hrišćanstvo (Islami dhe krishterimi)”*, str. 40.

a.s., koji je nazvan kao “Njegov Sin”, jasno nam pojašnjava da “Sin”, nije specifičnost samo Isa/Isusa, a.s., jer i drugi Njegovi robovi su nazvani ovim imenom. Tako da riječ “Sin”, nije od svojstva Svemogućeg Boga, nego za sve one robove koji obožavaju samo Njega”.¹⁶⁹

Nakon dugog istraživanja po starim dokumentima dr. Robert Alley, je došao do zaključka: “Biblijski paragrafi gdje Isus govori o Božjem Sinu su dodaci, koji su kasnije dodati ono što Crkva govori o njemu”.¹⁷⁰

Ako pažljivo pogledamo i proanaliziramo navedene citate vidjeti ćemo i suprotnosti među njima. Samo ćemo jedan spomenuti kod Jeremija, 31:9 kaže: “*i Jefrem je prijatelj moj*”, dok u Izlazak, 4:22 prvi sin je nazvan Izrael: “*Ovako kaže Gospod: Izrael je sin moj, prijatelj moj.*” Ko je zapravo prvi Božji Sin?

Dok Matej 1:1 navodi da je Isus Davudov sin, sina Abrahama: “*Knjiga korijena Isusa Hrista, Sina Davida, Abrahamova Sina.*”

Allah, dž.š., u Kur’anu časnom nam želi dati do znanja i demantirati klevete koje su pripisane Njemu, pripisujući mu dijete, o ovome kaže:

“Vi, doista, nešto odvratno govorite!. Gotovo da se nebesa raspadnu, a Zemlja provali i planine zdrobe, što Milostivom pripisuju dijete. Nezamislivo je da Milostivi ima dijete. Ta svi će oni, i oni na nebesima i oni na Zemlji, kao robovi u Milostivog tražiti utočište!” (Merjem, 89-93)

Također:

¹⁶⁹ Ibn Tejmije “*El-xberabus-sabihu limen bed-dele dinel mesih*”, prvi dio (bez godine izdanja), str. 2/238.

¹⁷⁰ Magazin “The Washington Post”, 5 Januar 1978, prema Dr. Maneh Hammad Al Johani, cit. djelo., str. 17.

“Nevjernici govore: "Allah je uzео sebi dijete." Hvaljen neka je On! Naprotiv, Njegovo je sve ono što je na nebesima i na Zemlji. Njemu se sve pokorava.” (Bekare, 116)

Stav islama o Božjem Sinu u cjelini i slučaj Isa/Isusa, a.s., je jasno definisan: Ne može se nazivati Bogom onaj koji rađa dijete ili onaj koji se rodio, onaj koji jede i pije, onda on ima vanjske potrebe, onda kako je moguće da on bude Bog iz koga izlaze vanjske nečistoće!? Ovo je veoma jasno i apsurdno, jer rođenje djeteta iskazuje čovjekovu slabost i antropomorfizam Stvoritelja. I ovo ne pripada Svevišnjem. Tako da Allah, dž.š., nam daje do znanja: Nije rodio i rođen nije, On je taj koji hrani i koji nema potrebu da se hrani.¹⁷¹

Zanimljiva činjenica je da pomenutim kur’anskim ajetima Allah, dž.š., objašnjava ime Mesiha, u riječi Ibnu Merjem (Mesih ibnu Merjem - Mesih/Isa sin Merjemin), kako bi se prekinula svaka kleveta, jer je on sin Merjemin (Ibnu Merjem), a ne Božiji Sin (Ibnullah).

DA LI JE ISUS/ISA, A.S., BOG?

Tokom elaboracije poglavlja o Isusu dokazali smo citatima i dokazima ljudskost Isusa, gdje se sam po sebi ne može nazvati Bogom, ali i dalje ćemo nastaviti argumentima dokazivati i demantovati ovu prevaru hrišćana vezano za Isusa poslanika Božijeg.

Predstaviti ćemo i elaborirati nekoliko biblijskih citata od stotine koji postoje, vezano za Isusa i poricanje da je on Bog. Kao npr.:

- Biblija kaže:

“Jer njemu valja carovati dokle ne položi sve neprijatelje svoje pod noge svoje.. A posljednji će se neprijatelj ukinuti smrti. Jer sve pokori pod noge njegove. Ali kad veli da je sve

¹⁷¹ Vidi citat: El-Ihlas, 2; El-En’am 14.

njemu pokoreno, pokazuje se da je osim onoga koji mu pokori sve. A kad mu sve pokori, onda će se i sam sin pokoriti onome koji mu sve pokori, da bude Bog sve u svemu.” (1 Korinćanima, 15: 25-28)

I kada ne bi bilo niti jednog drugog biblijskog citata, koji će se suprostaviti karakteru svetosti Isusa, ovo bi bilo dovoljno. Iz ovog biblijskog citata možemo izvesti nekoliko zaključaka:

- Isus nije imao nikakvu moć ili vlast, nego mu je Onaj dao na određeno vrijeme.
- Njegova misija je bila na određeno vrijeme, jer će doći vrijeme ispunjenja svoje misije i onda će se sam Isus pokoriti Onome koga je nazvao Bogom (Vladarom), svega što postoji.
- Nakon ovoga Isus će se vratiti prvobitnom stanju kada nije imao nikakvu moć i Bog - Otac biti će jedini Bog; *Vladati će direktno nad svima.*
172
- Drugi biblijski citat pokazuje njegovo mučenje gdje Isus pati:

“Eloi! Eloi! lama savabtani?”, što u prevodu znači: *“Bože moj! Bože moj! zašto si me ostavio?”* (Marko, 15:34)

Da li je moguće da ovakve riječi možemo čuti iz Božjih usta (ako je Isus Bog). Onda ovdje imamo mučenje i patnju čovjeka, koji se obraća Bogu i svome Gospodaru.¹⁷³ Ovo je jedna velika nesreća koju je Isus izgovorio na Krstu (po njihovim pretpostavkama). Ovo je jedna glasna objava i nevjerica

¹⁷² Halil Ibrahim, *“Islam i hrišćanstvo (Islami dbe krishterimi)”*, str. 12.

¹⁷³ Ulfe Azizus Samed, *“Islam i hrišćanstvo (Islami dbe krishterimi)”*, str. 38.

prema mišljenju teoloških zastupnika. Svi oni koji pripisuju takve sličnosti poslaniku su nevjernici prema svim objavljenim vjerama.¹⁷⁴

Ako je Isus bio tako glasan ili tako se obratio: *“Božje moj! Božje moj! Zašto si me napustio.”* Postavlja se pitanje, koga je pozivao Isus, kome se obraćao? Samome sebi? Zasižno takav poziv ne može biti od nekoga, koji sebe smatra Bogom. Ako je Isus bio Bog od koga je bio napušten? Od sebe lično? Ovo nema nikakve logike. Iz prikazanih citata vidimo Isus je bio razapet bez njegove volje (ne kao što kažu samovoljno). Ovo dokazuje da mu je učinjena nepravda i nije razapet kako bi očistio grijeha (kao što oni pretpostavljaju). Kada bi bio razapet po volji njegovoj zbog drugih, naravno da se ne bi žalio da ga je Bog napustio.

Također Isus reče:

“...Oče! u ruke tvoje predajem duh svoj. I rekavši ovo izdahnu.” (Luka, 23:46)

Ako je Isus bio Bog, zašto bi trebao predati dušu Ocu (Bogu)?

Još jedno pitanje vezano o ovome: Da li je razapet Bog? Ako je Isus Bog, da li Bog umire? Ili ako je Isus sin Božiji, da li je moguće da otac oprostí grijeha ljudima bez da žrtvuje svoga sina? Zasižno odgovor je “Da!”, jer suprotno ako Otac nije Svemogućí, onda ne može biti Bog. Onda ako Bog može oprostí ljudima bez da žrtvuje svoga sina, zašto bi ga žrtvovao?¹⁷⁵

Isus umro! Dobro, ko ga proživi iz smrti? Ako je umro ne može sam sebe

¹⁷⁴ Grupa prevodilaca, *“Pojašnjene značaja Kurana časnog na albanskom jeziku (Shpjegimi i kuptimeve të Kur’anit të lartë në gjuhën shqipe).”* Riad, 2000, str. 921 (Dodatak I, na kraju Kur’ana).

¹⁷⁵ Više o ovome vidi: Tahir Kukaj, *“Vjerodostojnost kuranskih i biblijskih citata (Besueshmëria e citateve kur’anore dhe atyre biblike)”*, Priština, 2005, str. 253, i, Mohamed Ghounem, *“200+ ways the Quran corrects the Bible”*, Brooklyn NY 2003, st. 173.

proživeti. Biblija kaže da je Isusa proživio Bog iz smrti pa kaže: *“Tog Isusa, Bog je uskrsnuo, mi smo svi svjedoci tome!”* (Djela, 2:32) *“Ali, Bog ga je uskrsnuo oslobađajući ga bolova smrti.”* (Djela, 2:24)

Jer Bog ne umire, besmrtn je. O ovome Biblija govori: *“Prije nego se gore rodiše i sazda se zemlja i vasiljena, i od vijeka do vijeka, ti si Bog.”* (Psalam, 90:2) *“Ali ti si taj isti i godine tvoje neće isteći.”* (Psalam, 102:27)

Nakon predpostavki proživljenja Isusa, kažu da je rekao Mariji Magdaleni: *“Reče joj Isus: ne dohvataj se do mene, jer se još ne vratih k ocu svojemu; nego idi k braći mojoj, i kaži im: vraćam se k ocu svome i ocu vašemu, i Bogu svome i Bogu vašemu.”* (Ivan, 20:17)

I ovo je jedan od dokaza koji jasno iskazuje da Isus nije Bog. Da je Bog, zašto bi rekao: *“Vraćam se k Ocu svome i ocu vašem, i Bogu svome i Bogu vašem.”* Ovdje nam jasno daje do znanja da njegov bog i njihov bog je samo Svemogućí Bog i niko drugi. Dakle kao što vidimo Bog nije samo Isusov Otac, nego i njegov Bog. Ako vjerujemo da je Isus Bog ili ličnost Božjeg Trojstva, da li možemo vjerovati “da bog ima Boga”. Vjerujem da je ovo sasvim dovoljno razmotreno i da nema potrebe za dodatne komentare.

- Također, fragment koji negira Isusa kao boga je, kada su Skribi upitali Isusa, ko prvi naređuje. Isus odgovorio: Prvi od svih koji naređuje je:

“Čuj Izraelu, Gospod je Bog naš Gospod jedini; I ljubi Gospoda Boga svojega svijem srcem svojijem i svom dušom svojom i svijem umom svojijem i svom snagom svojom. Ovo je prva zapovijest.” (Marko, 12:29-30)

Citati ukazuju i daju nam do znanja da im je Isus odgovorio da postoji samo jedan Bog, kako za njega tako i za sve druge. Ovdje jasno možemo vidjeti da Isus nije Bog, jer je rekao naš Bog. Vidimo jednoću Boga, nije rekao Bog Trojstva (Otac, Sin i Sveti Duh), nego rekao naš Bog, moj, ali i vaš.

Iste riječi možemo vidjeti i u Ponovljenom Zakonu, 6:4 u Starom Zavjetu, gdje kaže: “*Čuj, Izraele, Bog, Naš Bog je jedan jedini*”. U hrišćanskom prevodu Biblije (*New Jerusalem Bible*), ovako stoji: “*Čuj Izraele: Jakov je naš Bog, Jakov je jedan jedini*.”¹⁷⁶

Prema gramatici ovog citata riječ “*Jedan*”, nije modifikovan u množini kako bismo posumnjali da ima značenje nešto više od jednog individua.¹⁷⁷

- Također argumenat koji poriče Svetost Isusa/Isa, a.s., je njegovo rođenje i njegovo odrastanje (o ovome vidi u podnaslovu *Ljudskost Isusa*). Hrišćani se bore braniti svim snagama njihova ubjeđenja da je Isus Bog, jer je rođen bez oca i ovo po njima je veoma ubjedljiv dokaz.

Oni najprije zaboravljaju stvaranje Adema, a.s., koji je stvoren bez roditelja. Ako gledamo iz ugla očinstva, Adam bi trebao biti veci Bog od samog Isusa, jer Adam a.s., nije imao niti jednog roditelja. Dok Isus, da! Majku Mariju/Merjemu.

Hafiz Ibrahim Daliu, vezano za ovo kaže: “U stvaranju Isaa, a.s., sliči Ademu, a.s., Adem je stvoren i bez majke i bez oca, ali niko za Adema ne kaže da je Bog ili Božiji Sin. Tako da vi hrišćani! S kojim pravom kažete da je Isa, a.s., Božiji Sin? Ako ovako razmatramo onda bismo prije za Adema, a.s., trebali reći jer je on i bez oca i bez majke.”¹⁷⁸

U časopisu “*Buđenje*”, Jehovinih Svjedoka, piše: “*U puno segmenata je sličio Isus sa prvim čovjekom, Adamom. Kao npr., oboje su bili savršeni koji nisu imali čovjeka-oca*”

¹⁷⁶ Ovaj citat se nalazi i u “*Sveta pisma (Shkerimet e shenjeta)*”, preveo “(Novi svjet) Bota e re”, Rim, 2006.

¹⁷⁷ “*Da li trebaš vjerovati u trojstvo (A dubet të besosh në trinitet)*”, str. 13.

¹⁷⁸ H. Hafiz Ibrahim Daliu, “*Ajka e kaptimeve të Kur’anit Kerijmit*”, str. 332.

(Postanak, 2:7,15). Tako da, Biblija naziva Isusa “*Posljednji Adam*” “... *Život Isusa je bio jednak sa posljednjim čovjekom, Adama...*” (1 Korinćani, 15:45)¹⁷⁹

O stvaranju Adema, a.s., i Isa, a.s., nam najbolje definitivno opisuje Kur’ani časni u poglavlju Ali Imran, citat 59, gde Allah, dž.š., kaže: “*Isaov slučaj je u Allaba isti kao slučaj Ademov: od zemlje ga je stvorio, a zatim rekao: “Budi!” – i ono bi!*”

Prema Bibliji slično sa Isusom imamo i takozvanu Melkizedeku, gdje se navodi u Jevrejima, 7:1,3:

“Jer ovaj Melhisedek bješe car Salimski, sveštenik Boga najvišega, koji srete Avraama kad se vraćao s boja careva, i blagoslovi ga;... (Melkisedek) Bez oca, bez matere, bez roda, ne imajući ni početka danima, ni svršetka životu, a uspoređen sa sinom Božijim, i ostaje sveštenik do vijeka.” (Jevreji, 7;1, 3)

Ovdje se pojavljuje protu “kandidat” - bogu, jer samo Svemogućí Bog ima ova svojstva. Adam/Adem, a.s., je imao svoj početak, također i Isus/Isa, a.s., je imao svoj početak, Adem a.s., je imao svoj završetak, također je i Isa, a.s., imao sličan završetak.

Iz citata možemo vidjeti da Melhisedek, ima više zasluga da bude nazvan bogom prema Bibliji, nego li Adam i Isus. Melhisedek prema Bibliji nema oca, nema majku, nema porijeklo, nema niti početak niti kraj.¹⁸⁰ Postavlja se pitanje kako smatrati ovog čovjeka? Da li ga možemo nazvati bogom?

¹⁷⁹ “(Ko je Isus Hrist) Kush është Jezhu Krishti?”, Buđenje, 22 april 2005, str. 4.

¹⁸⁰ “New World Translation of The Holy Scriptures”, American Standard version, sipas “Pitanja čitaoca (Pyetje nga lexuesit)”, “Kulla e rojës”, 15 mart 1994, str. 31.

Jasno možemo vidjeti da se Biblija mjenjala tokom vremena i nije ista knjiga koja je bila objavljivana Božjim poslanicima, a.s., ona je u međuvremenu izvitoperena. I jasno je iz svega ovoga da Trojstvo nema nikakvu osnovu.

- Isus nikada nije rekao da je Bog. Sve što je o sebi govorio nikada nije sebe smatrao jednakim sa Bogom. U Bibliji se navodi:

“A Isus odgovarajući reče im: zaista, zaista vam kažem: sin ne može ništa činiti sam od sebe nego što vidi da otac čini ...” (Ivan, 5: 19)

“Jer sidob s neba ne da činim volju svoju, nego volju oca koji me posla.” (Ivan, 6:38)

“Tada im odgovori Isus i reče: moja nauka nije moja, nego onoga koje me je poslao.” (Ivan, 7:16)

- Prije nego što su uhapsili Isusa, pomolio se, gdje možemo vidjeti razliku između Isusa i Boga, rekavši:

“Govoreći: oče! kad bi htio da proneseš ovu čašu mimo mene! Ali ne moja volja nego tvoja da bude.” (Luka 22:42) Kome se moli? Sebi? Ne! Nego se molio svome Bogu, koji nije dio njega. Molio se Bogu, jer je bio jedini koji je mogao otkloniti njegove poteškoće i pomoći mu.

Također kod Mateja, 23:9-10, kaže:

“I ocem ne zovite nikoga na zemlji; jer je u vas jedan otac koji je na nebesima. Niti se zovite učitelji; jer je u vas jedan učitelj Hristos.” (Matej, 23:9-10)

Iz ovog citata možemo shvatiti:

- Ne postoji Otac na ovoj zemlji ili nema Boga na ovoj zemlji (osim istinitog). Znači Isus/Isa, a.s., je dao do znanja svome narodu da ga ne smatraju Bogom.
- Bog je jedan na nebesima, a ne kao što Crkva veli.

- Isus/Isa, a.s., je vodič (učitelj, poslanik), nije Bog, niti Sin Božiji. Mesih je lijepo razjasnio, Allah je Jedan, dok Mesih je vodič, ali Crkva ne želi ono što Mesih kaže.¹⁸¹

U Bibliji u 66 knjiga u protestantskoj verziji ili u 73 knjige rimokatoličke verzije, ne može se naći niti jedna tvrdnja da je Isus rekao: “*Mene obožavajte*”.¹⁸²

Također gotovo sličan citat možemo naći koji poriče Isusa kao boga i kod Timoteja, 2:5, u kome stoji: “*Jer je jedan Bog, i jedan posrednik Boga i ljudi, čovjek Hristos Isus.*”(Timoteju, 2:5)

Jedna od hrišćanskih knjiga “Osnovi Biblije”, u komentaru navodi:

- Ako je samo jedan Bog, onda je ne moguće da Isus bude Bog; ako je Otac Bog i također, Isus Bog, onda imamo dva Boga. “*Ali mi imamo samo jednoga Boga oca, od kojega je sve.*” (1 Korinćanima, 8:6) “*Bog Otac*”, je jedini Bog. Onda je nemoguće da postoji posebno stvorenje koje se naziva “*Božji-Sin*”, kao što govori lažna doktrina Trojstva. I Stari Zavjet kaže: “*Yahweh, jedini Bog, kao Otac*” (Isaija, 63:16/64:8).
- Osim jednoga Boga, je posrednik, čovjek Isus Hrist “*...i jedan je posrednik ...*” Riječ “*i*” nam pokazuje razliku među Hrista i Boga. “*Bog nije čovjek*”

¹⁸¹ Dr. Muhamed Ali El-Havli, “*Komparacija četiri evanđelja (Komperacioni mes katër ungjijve)*”, str. 69-70.

¹⁸² Ahmed Deedat, “*Hrist u Islamu (Krishti në islam)*”, Mitrovica, 1995, str. 45.

(Brojevi, 23:19) i jasno iskazuje da je Isus “čovjekov sin”, kao što se često navodi u Starom Zavjetu, “čovjek Isus Hrist.”¹⁸³

- Jedan mladi dečak upita Isusa, između ostalog, reče: “Blagi učitelju” *A Isus reče mu: što me zoveš blagijem? niko nije blag osim jednoga Boga.*” (Marko, 10:18)

Iz navedenog citata možemo uočiti da Isus odbija da se naziva blagim, i da je samo Jedan Bog, blagi i ja sam nisam blagi (dobar). Ako budemo analizirali ovaj citat u različitim prevodima, onda možemo vidjeti da se razlikuje riječ samo jednim slovom. Kao npr., Biblija na engleskom jeziku verzije kralja Džejmsa ili bilo koja Biblija na engleskom, riječ: “Bog” naziva se GOD, i razlikuje se od riječi “Dobar”, tj., GOOD, samo sa jednim “O”. Samo sa jednim “O”, može se shvatiti drugačije shvatanje biblijskog citata: “Zašto me nazivate dobrim (GOOD), da nije možda Isus rekao “Zašto me nazivate Bog (GOD)”. Ovaj primjer sam naveo iz razloga manipulacije biblijskih citata, koji su izmijenjeni tokom vremena.

- Razlika između spoznaje Boga i Isusa, Otkrivenje, 1:1, gdje se navodi: “*Otkrivenje Isusa Hrista, koje daje njemu Bog...*”. Ako je sam Isus bio dio Božanstva, da li je potrebno ovo otkrivenje, od drugog dijela Božanstva, to jest Boga? Naravno on je morao znati sve o ovom otkrivenju, jer je Bog znao. Ali, Isus nije sve znao, jer on nije Bog.¹⁸⁴

Buletin Ryljandi, ističe: “Trebamo se pomiriti s time da Novi Zavjet o ovome u ovih trideset ili četrdeset posljednjih godina, a kako se povećao broj

¹⁸³ Ovaj komentar možemo pronaći u *Osnovi Biblije- Udružim Kapitulysh* (Ispoljavanje radosti i mira pravog hrišćanstva), Izdato od Christadelphian Bible Mission (CBM), England (bez godinje izdanja), str. 154-155.

¹⁸⁴ “*Da li trebaš vjerovati u trojstvo (A dubet tē besosh nē trinitet)*”, str. 19.

izučavatelja i donosivši zaključak da Isus... zasigurno, nikada nije vjerovao da je on Bog”.¹⁸⁵

Preuzeto od “*A List of False Reading of the Scripture*”, od Theophilus Lindsey (1723-1808).¹⁸⁶ Lindsey je upitao one koji obožavaju Isusa, kakva bi bila njihova reakcija ako im se Isus pojavi i upita ih:

Zašto ovako govorite o meni? Da li sam vas ovako uputio ili sam sebe postavio kao objekat religioznog obožavanja?

A, nisam li se ja, sve do kraja besprekidno molio svome Bogu: “*I kaže: vraćam se k ocu svojemu i ocu vašemu, i Bogu svojemu i Bogu vašemu.*” (Ivan, 20:17)

Kada su moji apostoli tražili od mene da ih podučim kako se trebaju moliti (Luka 11:1-2), da li sam ih podučio da se meni mole ili nekom drugom mimo Ocu?

Da li sam ikada sebe nazvao Bogom ili da sam ja stvoritelj svijeta i da se ja trebam obožavati?”¹⁸⁷

Kako bi ti odgovorio, ako bi ovo pitanje tebi bilo postavljeno!?

Vezano za Isusa/ Isa, a.s., da je on Bog, plemeniti Kur’an nam daje do znanja onima koji kažu da je Isus Bog i Božiji Sin, rekavši:

“Mesih, sin Merjemin, samo je poslanik – i prije njega su dolazili i odlazili poslanici – a majka njegova je uvijek istinu govorila; i oboje su hranu jeli. Pogledaj kako Mi iznosimo jasne dokaze, i pogledaj, zatim, njih kako se odmeću. Reci: “Kako se možete, pored Allaha,

¹⁸⁵ Isto, str. 20.

¹⁸⁶ Halil Ibrahim, “*Islami i Hrišćanstvo (Islami dbe kerishterimi)*”, str. 27.

¹⁸⁷ Isto, str. 27.

klanjati onome koji vam nije u stanju kakvu štetu učiniti, niti vam neku korist pribaviti, a Allah je Taj koji sve čuje i zna?! (Maide, 75-76)

Također kaže:

"O sljedbenici Knjige, ne zastranjujte u svome vjerovanju i o Allahu govorite samo istinu! Mesih, Isa, sin Merjemin, samo je Allahov poslanik, i Riječ Njegova koju je Merjemi dostavio, i Dub od Njega; zato vjerujte u Allaha i Njegove poslanike i ne govorite: "Trojica su!" Prestanite, bolje vam je! Allah je samo jedan Bog – hvaljen neka je On! – zar On da ima dijete?! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji, i Allah je dovoljan kao svjedok." (Nisa, 171)

"A kada Allah rekne: "O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!'" – on će reći: "Hvaljen neka si Ti! Meni nije priličilo da govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja to govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta ja znam, a ja ne znam šta Ti znaš; Samo Ti jedini sve što je skriveno znaš. Ja sam im samo ono govorio što si mi Ti naredio: 'Klanjajte se Allahu, i momе i svome Gospodaru!' I ja sam nad njima bdio dok sam među njima bio, a kad si mi Ti dušu uzео, Ti si ih jedini nadzirao; Ti nad svim bdiš!" (Maide 116-117)

Hafiz Ibrahim Daliu, o ovim ajetima kaže: "Pitanje koje će Bog postaviti, Isau a.s., je "Da li si ti ljudima rekao ..." je kako bi zatvorio usta hrišćanima i objelodanio da je njihovo vjerovanje bezvrijedno, inače zašto bi ovo pitanje Bog postavio kada zna da Isa, a.s., nije rekao te riječi? Ovo pitanje nije postavljeno da bi odgovorio Bogu nešto što On ne zna, nego kako bi lično iz usta Isusa bilo rečeno hrišćanima, da je njihovo vjerovanje bezvrijedno."¹⁸⁸

¹⁸⁸ H. Hafiz Ibrahim Daliu, "Ajka e kaptimere të Kur'anit Kerjmit", str. 651.

RAZLIKE IZMEĐU ISUSA I BOGA

Uradić ćemo jednu komparaciju između Bog i Isusa, prema biblijskim citatima:

- Bog je bezsmrtan.

Biblija ističe da od svojstava Boga jeste, i da je Bog bez početka i kraja (vječan):

“Koji sam ima besmrtnost, i živi u svjetlosti kojoj se ne može pristupiti, kojega niko od ljudi nije vidio, niti može vidjeti, kojemu čast i država vječna.” (1 Timotije, 6:16)

“Prije nego se gore rodiše i sazda se zemlja i vasilna, i od vijeka do vijeka, ti si Bog.” (Psalam, 90:2)

“Ali ti si taj isti i godine tvoje neće isteći.” (Psalma, 102: 27)

Dok je Isus umro.

Biblija kaže: *“I povikavši Isus iza glasa reče: Oče! u ruke tvoje predajem duh svoj. I rekavši ovo izdahnu.”* (Luka, 23: 46)

“A došavši na Isusa, kad ga vidješe da je već umro, ne prebiše mu golijeni ...” (Ivan, 19: 33)

“A Isus povika iza glasa, i izdahnu.” (Marko, 15:37)

- Bog je Sveznajući,

Biblija kaže: *“Vi dakle ne budite kao oni; jer zna otac vaš šta vam treba prije molitve vašе.”* (Matej, 6:8)

“Ja sam Gospod, to je ime moje, i slave svoje neću dati drugome ni hvale svoje likovima rezanijem. Evo, pređašnje dođe, i ja javljam novo, prije nego nastane kazujem vam.” (Isaije, 42:8-9)

Dok Isus nije Sveznajući.

Kada su Isusa pitali o posljednjem danu, odgovorio je:

“A o danu tome ili o času niko ne zna, ni anđeli koji su na nebesima, ni sin, do otac.”
(Marko, 13:32, također: Matej, 24:36)

Također njegovo neznanje se navodi i u jednom drugom biblijskom citatu da je Isus prišao jednoj smokvi misleći da će pronaći voće, ali kada je otišao ništa nije pronašao, osim listova, jer nije bilo vrijeme smokvi.

“I vidjevši izdaleka smokvu s lišćem dođe ne bi li što našao na njoj; i došavši k njoj ništa ne nađe osim lišća; jer još ne bješe vrijeme smokvama.” (Marko, 11:13)

- Bog je Svemogući

Biblija kaže da je Bog Svemogući:

“Ja sam Svemogući Bog ...” (Postanak,17:1)

“... Svemogući Bog.” (Izlazak, 6:3)

Dok je Isus bio slab.

Tako da, Isus se opisuje kao slab u puno segmenata:

“Ja ne mogu ništa činiti sam od sebe.” (Ivan, 5:30)

“Tada pljunuše mu u lice, i udariše ga po licu, a jedni mu daše i pruiške. Govoreći: proroci nam, Hriste, ko te udari?” (Matej, 26:67-68)

“A ukaza mu se anđeo s neba koji ga obrabri.” (Luka 22:43)

Preciznije Isus nije uskrsnuo iz mrtvih, nego Isusa uskrsnu Bog: *“Ovoga Isusa uskrsnu Bog, čemu smo mi svi svjedoci!”* (Djela Apostola, 2:32) Ovdje možemo jasno vidjeti ko je pravi Bog. Kada bi Isus bio Bog, ne bi bio sposoban da sebe proživi?!

- Bog se ne umara i nespava.

Biblija govori o ovom Božijem svojstvu rekavši: *“Zar ne znaš? Zar nisi čuo? Jahve je Bog vječni, krajeva zemaljskih stvoritelj. On se ne umara, ne sustaje, i um je njegov neizmjerljiv.”* (Isaija, 40:28) *“Ne! On ne drijema niti spava.”* (Psalam, 121:4)

Dok se Isus umarao i spavao kao i svi mi.

Biblija kaže: *“...I Isus umoran od puta sjedaše na izvoru ...”* (Ivan, 4:6)

“I gle, oluja velika postade na moru da se lađa pokeri valovima; a on spavaše”. (Matej, 8:24) *“A on na krmu spavaše na uzglavlju; i probudiše ga, i rekoše mu: Učitelju! ...”* (Marko, 4: 38)

- Bog se ne može vidjeti

Biblija izričito kaže da se Bog ne može vidjeti i da ga niko nije vidio:

“I reče: ali nećeš moći vidjeti lica mojega, jer ne može čovjek mene vidjeti i ostati živ.” (Izlazak, 33:20) Istaknuti biblijski citat o slučaju Mojsija, koji je želio vidjeti Boga, ali Bog mu odgovori da ga niko ne može vidjeti i nakon toga nastaviti živjeti. Dok, Isus je rekao svojim prijateljima:

“I otac koji me posla sam svjedoči za mene. Ni glasa njegova kad čujete ni lica njegova vidjeste ...” (Ivan, 5: 37)

“Boga niko nije vidio nikad ...” (Ivan, 1:18)

Dok je Isus živio među ljudima.

Isusa su vidjeli i živio je među ljudima, imao je porodicu, bio je Božji poslanik, sl. Dok Biblija govori o ovome:

“Nije li ovo drvodjeljin sin? Ne zove li se mati njegova Marija, i braća njegova Jakov, i Josija, i Simon, i Juda?” (Matej, 13:55)

“A ljudi vidjevši čudo koje učini Isus govorahu: ovo je zaista onaj prorok koji treba da dođe na svijet.” (Ivan, 6: 14)

“I reče im: šta? A oni mu rekoše: za Isusa Nazarećanina, koji bješe prorok, silan u djelu i u riječi pred Bogom i pred svijem narodom.” (Luka, 24:19)

Također kod 1 Ivana 1:1 navodi se, kako su ljudi vidjeli Isusa i dodirnuli ga.

- Bog nije čovjek i ne živi na zemlji,

Bibla kaže: *“Bog nije čovjek da bi slagao, nije sin Adama da bi se kajao.”* (Brojevi, 23: 19)

“Jer nije čovjek kao ja da mu odgovaram, da idem s njim na sud.” (Job, 9:32)

“Ali hoće li doista Bog stanovati na zemlji? Eto, nebo i nebesa nad nebesima ne mogu te obuhvatiti, a kamo li ovaj dom što ga sazidab?” (1 Carevima, 8:27)

Isus je bio čovjek, sin čovjeka, i živio u Nazaretu.

Biblija kaže: *“Zaista ovaj čovjek bješe pravednik!”* (Luka, 23:47)

“Dođe sin čovječji, koji i jede i pije...” (Matej, 11: 19)

“A kad su hodili po Galileji, reče im Isus: predaće se sin čovječji u ruke ljudske.” (Matej, 17:22)

“I došavši onamo, namjesti se u gradu koji se zove Nazaret, da se zbude kao što su kazali proroci da će se Nazarećanin nazvati.” (Matej 2:23)

“I reče im: šta? A oni mu rekoše: za Isusa Nazarećanina, koji bješe prorok, silan u djelu i u riječi pred Bogom i pred svijem narodom.” (Luka, 24:19)

- Samo se Bog treba obožavati.

Biblija navodi kako se Isus obratio prisutnima, konkretno apostolima¹⁸⁹, koji su pitali Isusa o zakonima, dok je on odgovorio: “*Gospodu Bogu svojemu poklanjaj se i njemu jedino služi.*” (Matej, 4:10)

“*A ti kad se moliš, uđi u klijet svoju, i zatvorivši vrata svoja, pomoli se ocu svojemu koji je u tajnosti; i otac tvoj koji vidi tajno, platiće tebi javno.*” (Matej, 6:6)

Isus se ne obožava, čak je on sam obožavao Boga.

Dok Isusa nisu obožavali, Isus je naređivao da se obožava samo Bog, jer je i on sam obožavao Boga:

“*...i Isus pošto se krsti i moljaše se Bogu, otvori se nebo.*”, “*A on odlažaše u pustinju i moljaše se Bogu.*”, “*I kad se jedanput moljaše Bogu nasamo.*”, “*i kleknuvši na koljena moljaše se Bogu.*”, “*Isus ode u planinu za moliti i provede noć moleći Boga.*” (Luka 3:21/ 5:16/ 9:18/ 22:41/ 6:12),

“*I otišavši malo pade na lice svoje moleći se i govoreći: oče moj!*”. (Matej, 26:39) Ako je Isus, Bog, da li se Bog moli Bogu?!

Također, apostoli su upitali Isusa, kako se trebaju moliti? Rekao im je kako se ne trebaju moliti njemu, nego Bogu, rekavši: “*Gospodu Bogu svojemu poklanjaj se i njemu jedino služi.*” (Matej, 4:10)

“*A on im reče: Kad se molite Bogu govorite: oče naš koji si na nebesima, da se sveti ime tvoje; da dođe carstvo tvoje; da bude volja tvoja i na zemlji kao na nebu. Hljev naš potrebiti*

¹⁸⁹ Biskup. (lat. Discipulus- učenici), učenici sljedbenici jednog mišljenja, onaj koji slijedi doktrinu drugoga; sljedbenik. (Mikel Ndreca, “*Rječnik rječ i strane riječi (Fjalor fjalësh dhe shprehjesh të huaja)*”, str. 163.) Ovdje se konkretno odnosi na učenike-Sljedbenike Isusa/ Isaa, a.s.

daji nam svaki dan. I oprosti nam grijehbe naše, jer i mi opraštamo svakome dužniku svojemu; i ne navedi nas u napast; nego nas izbavi od zla.” (Luka, 11:2,3,4)

“I padnuvši pred nogama njegovima poklonih mu se; i reče mi: gle, nemoj, ja sam sluga kao i ti i braća tvoja koja imaju svjedočanstvo Isusovo. Bogu se pokloni; jer je svjedočanstvo Isusovo Duh Proroštva.” (Otkrivenje, 19:10)

- Bog ne pada na iskušenje od onoga što je loše.

Biblija kaže: *“Nijedan kad se kuša da ne govori: Bog me kuša; jer se Bog ne može zlom iskušati, i on ne kuša nikoga.”* (Jakovljeva, 1:13)

Dok je Isusa iskušao đavo.

Biblija kaže: *“Tada Isusa odvede Duh u pustinju da ga đavo kuša”. (Matej, 4:1)*
“I bi ondje u pustinji dana četrdeset, i kuša ga sotona.” (Marko, 1:13)

Citat govori kako je demon iskušao Isusa, ako je Isus bio Bog, onda kako je moguće da stvorenje iskuša svoga Stvoritelja? Argumenti su veoma jasni i ne trebaju dodatno pojašnjenje.

Isus poriče svoje mogućnosti i svoje prohtjeve, kao što Biblija kaže: *“Tada pristupi k njemu mati sinova Zevedejevijeh sa svojijem sinovima klanjajući mu se i moleći ga za nešto. A on joj reče: šta hoćeš? Reče mu: zapovijedi da sjedu ova moja dva sina, jedan s desne strane tebi, a jedan s lijeve strane tebi, u carstvu tvojemu. A Isus odgovarajući reče: ne znate šta išćete; možete li piti čašu koju ću ja piti, i krstiti se krštenjem kojijem se ja krstim? Rekoše mu: Možemo. I reče im: čašu dakle moju ispićete, i krstićete se krštenjem kojijem se ja krstim; ali da sjedete s desne strane meni i s lijeve, ne mogu ja dati, nego kome je ugotovio otac moj.”* (Matej 20:20-23)

“...Nego da vidi svijet da imam ljubav k ocu, i kao što mi zapovijedi otac onako tvorim. Ustanite, hajdemo odavde.” (Ivan, 14:31)

“I ustanši odande otiđe na krajere Tirske i Sidonske, i ušavši u kuću htio je da niko ne čuje za njega; i ne može se sakriti.” (Marko, 7:24)

Kada bi stvarno bio od Oca Boga, kao što oni ističu, onda bi trebao biti isti kao Otac u svojim prohtjevima i mogućnostima.

Ovo je bila kratka komparacija između Boga i Isusa. Dakle, oslanajući se na ove citate koje napomenusmo, da li se Isus može smatrati Bogom?

Također da ukratko proanaliziramo još nekoliko citata, koji nam daju do znanja da Isus nije Bog:

“..Jer je otac moj veći od mene.” (Ivan, 14:28)

“Zaista, zaista vam kažem: nije sluga veći od gospodara svojega, niti je poslanik veći od onoga koji ga je poslao.” (Ivan, 13:16)

“A kad mu sve pokori, onda će se i sam sin pokoriti onome koji mu sve pokori, da bude Bog sve u svemu.” (1 Korincanima, 15:28)

Zaista prije 2000 god., Isus je proreko da će ga obožavati i da će ga vjerovati u stvorenim doktrinama od strane ljudi a ne od Boga:

“No žaludu me poštuju učeci naukama i zapovijestima ljudskima.” (Matej, 15:9)
“I Poznaćete istinu, i istina će vas izbaniti.” (Ivan, 8:32)

ISUS/ISA, A.S., PEJGAMBER I BOŽJI POSLANIK

Sve od postanka prvog čovjeka započela je i misija poslanstva. Bog, dž.š., (Oje Adema/Adama, a.s., stvorio kao čovjeka ali ujedno i kao poslanika. Poslanstvo se ne dobija radom, mukom ili umorom, niti pokoronošću, to je blagoslovljenje od Allaha, dž.š., onome kome želi dati od Svojih robova. Poslanici su poslani kako bi upućivali ljude na pravi put, na put istine i

vjerovanja u jednoću Boga i pozivanje na pravi put od neistine i od mnogoboštva.

Allah, dž.š., je birao poslanike iz različitih mjesta. U svakom narodu je bilo poslanika. Dakle, njihova namjera je bila da olakšaju čovjekovom umu, kako bi što lakše pronašao pravi put, put vjerovanja u Allaha, dž.š., i kako bi uzdigao čovjekov moral.

Kada čitamo Bibliju u njoj samoj jasno možemo vidjeti da Isus/Isa, a.s., je poslan kao Allahov, dž.š., poslanik, tj., jedan je od njih. U nastavku ćemo spomenuti nekoliko citata, koji se spominju u četiri Evanđelja, kod Mateja, Marka, Luke i Ivana, ne oslonivši se samo na Stari Zavjet, iako ima veliki broj mjesta gdje se govori o Isusu i njegovom poslanstvu.

U Evanđelju Mateja 10:40-41, navodi se da se Isus obratio svojim učenicima:

“Koji vas prima, mene prima; a koji mene prima, prima onoga koji me je poslao... Koji prima proroka u ime prorocko, platu prorocku primiće; a koji prima pravednika u ime pravedničko, platu pravedničku primiće.” (Matej, 10:40-41)

Takoder Isus reče:

“Ko jedno ovakovo dijete primi u ime moje, mene prima; a ko mene primi, ne prima mene nego onoga koji je mene poslao.” (Marko, 9:37)

U Evanđelju Lukinim, navodi se da se Isus obratio učenicima:

“Ko vas sluša mene sluša; i ko se vas odriče mene se odriče; a ko se mene odriče, odriče se onoga koji je mene poslao.” (Luka, 10: 16)

Prenosi se od Isusa da je rekao:

I Isus im reče: *“Jelo je moje da izvršim volju onoga koji me je poslao, i da svršim njegov posao.” (Ivan 4: 34)*

Takoder kod Ivana, 5:37 navodi se da je Isus rekao:

“I otac koji me posla sam svjedoči za mene. Ni glasa njegova kad čujete ni lica njegova vidjeste.” (Ivan,5:37)

Citirani odlomci iz Biblije, jasno nam daju do znanja da je Isus Božji poslanik. Isus priznaje da ga je Bog poslao i ko prihvati njegovu poruku, prihvatio je Boga, koji je poslao Isusa. Također, potvrđuje da je poslanik, jer kaže: *“Onaj koji prihvata jednog poslanika, u ime poslanika dobiti će nagradu koja pripada poslaniku.”* I s ovim nam jasno daje do znanja da je Božji poslanik.

Biblijski citat: *“Jelo je moje da izvršim volju onoga koji me je poslao, i da svršim njegov posao.”*, Što dokazuje ljudima da je samo Božji poslanik i da je njegovo djelovanje volja Božija i da se on samo Njemu pokorava, i da poziva u objavu s kojom ga Bog obavezao. Ovdje jasno možemo vidjeti da Isus veoma jasno i čisto govori, za onoga koji želi da čuje i shvati da je Božji poslanik.

Riječi koje su spomenute u citatima “poslanik, poslao me”, “Božji poslanik”, jasno dokazuju i daju nam do znanja da je Isus bio poslanik. Vezano na ovu temu profesor dr. A. M. Renwick, kaže da riječ “poslanik”, je zaista značenja poslanik.¹⁹⁰

Isus reče drugovima:

“Isus im reče: Prorok se prezire u svojem zavičaju i u kući svojoj.” (Matej, 13: 57)

Također kritiku koju je uputio Isus svome narodu o njihovom nevjerstvu navodi i Luka, 4:24 riječima: *“Reče pak: zaista vam kažem: nikakav prorok nije mio na svojoj postojbini.”* Isus tvrdi da je poslanik i da ga Jevreji ne poznaju i ne prihvataju ga kao takvog.

¹⁹⁰ A.M. Renwick, *“The Story of the Church”*, Bristol: InterVarsity Press 1977, str. 19, prema: Marmarinta- Omar P. Mabaya, *“Božja Jednoća: Konačno rješenje proturiječnosti trojstva”*, str. 24.

U jednom drugom citatu Isus ističe: *“I drugijem gradovima treba mi proponjediti jevanđelje o carstvu Božjemu; jer sam na to poslan.”* (Luka 4: 43)

Ovaj citat iskazuje obavezu Isusa/Isa, a.s., da širi Dobre Vijesti (Objavu), i tvrdi da je poslanik. U Evanđelju Luke, 24:19, navodi se slučaj kada se dva učenika obraćaju Isusu, nakon raspeća (nakon pretpostavljenog raspeća), ne poznavajući ga, rekoše mu:

“I reče im: šta? A oni mu rekoše: za Isusa Nazarećanina, koji bješe prorok, silan u djelu i u riječi pred Bogom i pred svijem narodom.”

Također se i u drugim Biblijama navodi:

“A narod govoraše: Ovo je Isus prorok iz Nazareta Galilejskoga.” (Matej, 21:11)
“A strah obuže sve, i hvaljahu Boga govoreći: veliki prorok iziđe među nama. “A oni odgovarajući rekoše: jedni vele da si Ivan krstitelj, a drugi da si Ilija; a drugi da je koji ustao od starijih proroka”. (Luka, 7: 16; 9: 19) “A ljudi vidjevši čudo koje učini Isus govorahu: ovo je zaista onaj prorok koji treba da dođe na svijet.” (Ivan, 6: 14)

Iz ovoga jasno vidimo dokaze da je Isus za svoje učenike bio samo čovjek, koji je donosio vijesti, poslanik,¹⁹¹ tj., Božiji poslanik.

Vidimo da je veoma jasno, trebamo li jos više razjasniti? Za onoga ko želi uputu, za njega je veoma jasno.

Također, jedan veliki broj kur'anskih citata govori da je Isa/Isus, a.s., bio poslanik kao i drugi poslanici koji su bili prije njega u njihovoj misiji pozivanja o obožavanju samo jednoga Boga, Jedan bez druga, i kloniti se idopoklonstva, koje je bilo prisutno u njegovom narodu. Navest ćemo nekoliko ajeta u nastavku koji govore o ovome:

¹⁹¹ Riječ poslanik možemo naći i u drugim citatima, npr. kod Ivana, 7:18, Ivana, 8:29, Ivana, 8:42. itd.

“A kad je Isa očita znamenja donio, on je rekao: “Donosim vam mudrost i dolazim da vam objasnim ono oko čega se razilazite. Zato se Allaba bojite i meni se pokoravajte, Allah je moj i vaš Gospodar, pa se Njemu klanjajte, to je Pravi put!” (Zuhruf, 63-64)

“I Mi smo Musau Knjigu dali i poslije njega smo jednog za drugim poslanike slali, a Isau, sinu Merjeminu, očigledne dokaze dali i Džibrilom ga pomogli. I kad god vam je koji poslanik donio ono što nije godilo dušama vašim, vi ste se obolili, pa ste jedne u laž utjerivali, a druge ubijali.” (Bekare, 87)

Također u ovim kur’anskim citatima Allah, dž.š., nam daje do znanja da svaki poslanik, koji je poslan određenom narodu, je naređivao samo vjerovanje u jednoga Boga i da se klone idopoklonstva. Ovo je bio poziv svim poslanicima, Ibrahimu, Ismailu, Ishaku, Jakubu, Musau, Isau i svim drugim poslanicima bez iznimke (a.s.).

“Mi smo svakom narodu poslanika poslali: “Allahu se klanjajte, a kumira se klonite!” I bilo je među njima onih kojima je Allah na Pravi put ukazao, a i onih koji su zaslužili da ostanu u zabludi; zato putujte po svijetu da vidite kako su završili oni koji su poslanike u laž utjerivali.” (Nahl, 36)

“Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: “Nema boga osim Mene, zato se Meni klanjajte!” (Enbija, 25)

“Oni govore: “Budite jevreji, odnosno kršćani, i bićete na pravome putu!” Ti reci: “Ne, mi smo vjere Ibrahimove, koji je ispravno vjerovao; on nije nikoga Allahu ravnim smatrao.” Recite: “Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihovog; mi ne pravimo nikakve razlike među njima, i mi se samo Njemu pokoravamo.” (Bekare, 135-136)

ISUS/ISA, A.S., POSLANIK SAMO JEDNOG NARODA

Isus/Isa, a.s., bio je poslan kao poslanik samo jednom narodu, kao što su bili i drugi poslanici prije njega. Isus je bio poslan samo jevrejskom/židovskom narodu, koji je bio njegov narod, ovo dokazuje i Biblija.

U citatu Mateja, 1:21, u kome se navodi da je anđeo rekao Jozefu¹⁹²:

“Pa će roditi sina, i nadjeni mu ime Isus; jer će on izbaviti svoj narod od grijeha njihovijeh.”

Iz biblijskih citata riječi tipa *“moj narod”*, ima značenje da je to Isusov narod, to jest, Jevreji. U citatu se ne navodi *“spasiti ću čovječanstvo”* ili *“spasiti svijet”*, nego se jasno ističe: *“spasiti ću njegov narod.”* Iz razloga što Isus nije poslan čovječanstvu, nego samo Jevrejima, kao što su bili i drugi poslanici prije njega.

Ponovo u Evanđelju po Mateju 2:6, možemo vidjeti: *“I ti Vitlejeme, zemljo Judina! Ni po čemu nisi najmanji u državi Judinoj; jer će iz tebe izići čelovođa koji će pasti narod moj Izraela.”* (Matej, 2:6)

Iz prikazanih dokaza može se zaključiti poslanstvo Isusa poslanik jevreja/židova, poslan kako bi spasio svoj narod, koji nije bio na pravom putu, nego u zabludi; kako bi predvodio svoj narod na putu ka istini, vjerovanju u jednog Boga i obožavanju samo jednog Boga.

¹⁹² Prema Bibliji se navodi da je anđeo rekao Jozefu da će se roditi Isus, neistinita stvar, jer se ovo suprostavlja Plemenitom Kur'anu koji kaže da se anđeo Džibril obratio Merjemi, a ne Jozefu, gdje kaže: *“I jedan zastor da se od njih zakloni uzela, Mi smo k njoj meleka Džibrila poslali i on joj se prikazao u liku savršeno stvorena muškarca.”* Utječem se Milostivom od tebe, ako se Njega bojiš!“ – uzviknu ona.“A ja sam upravo izaslanik Gospodara tvoga” – reče on – “da ti poklonim dječaka čista!” (Merjem 17-19); *“A kada meleki rekoše: “O Merjema, Allah ti javlja radosnu vijest, od Njega Rječ: ime će mu biti Mesih, Isa, sin Merjemin, biće viden i na ovome i na onome svijetu i jedan od Allahu bliskih.”* (Ali Imran 45)

Po Mateju, 7:6 kaže se: *“Ne dajte svetinje psima; niti mećite bisera svojega pred svinje, da ga ne pogaze nogama svojim, i vrativši se ne rastrgnu vas.”* (Matej, 7:6)

Isus ovdje naređuje svojim učenicima da ne daju svetinje psima i pred svinje. U jevrejskoj tradiciji svinje su ljudi nejevrejskih nacionalista.¹⁹³ I ovo nam dokazuje da je Isus bio ograničen u svojoj misiji Sinovima Izraela.

Kada budemo čuli dvanaest njegovih apostola, Isus im poručuje, rekavši:

“Onijeh dvanaest apostola Isus i zapovjedi im govoreći: na put neznabožaca ne idite, i u grad samarijanski ne ulazite. Nego idite k izgubljenijem ovcama doma Izrailjeva.” (Matej, 10:5-6)

Isus je zabranio apostolima da Jevreje ne odbijaju od pozivanja u vjeru, niti rodbinu, niti Samarije. Njegova misija je bila ograničena samo ka izgubljenim ovcama doma Izraeljeva. Kod Mateja, 15:24 se ovo navodi: *“Ja sam poslan samo k izgubljenijem ovcama doma Izrailjeva.”*

U regijama Tira i Sidona, jedna žena koja je pristigla iz Kananeja, počela je pozivati i vrištati: *“O Bog sin Davudov! Moja ćerka je pod apsolutnom kontrolom Demona (Đavola!)”* Isus joj odgovori: *“Ja sam poslan samo k izgubljenijem ovcama doma Izrailiova”*. Zašto je Isus odbio liječiti ćerku žene iz Kananeja? Zato što je on, kao što se navodi, poslan samo narodu Izraela, *samo k izgubljenijem ovcama doma Izrailiova*, što znači, Božji poslanik židovskom narodu.

Luka ističe kako se Isus obraćao jednoj skupini Jevreja (Židova), riječima:

“Jer kako što Jona bi znak Ninevljanima, tako će i sin čovječiji biti rodu ovome.” (Luka 11:30)

¹⁹³ Dr. Muhamed Ali El-Havli, *“Komparacija medju četiri evanđelja (Komperacioni mes katër ungjijve)”*, str. 34.

Citat potvrđuje da je Isus/Isa, a.s., bio poslan samo za jedno mjesto i jedan narod. Jona (Junus, a.s.), prema citatu, bio je poslanik za stanovnike Ninove; također Isus je bio nagovještaj ove generacije. Riječ: “za ovu generaciju”, podrazumijeva se o mjestu događaja generacije u vrijeme postojanja, što znači, Isus je bio za sinove Izraelčana, samo toj generaciji (za određen narod i određeno vrijeme).

Također, kod Luke, 13:33-34, se navodi, kada su židovi tražili od Isusa da napusti Jeruzalem, rekao im je:

“Ali danas i sutra i prekosutra treba mi ići; jer prorok ne može poginuti izvan Jerusalima. Jerusalime, Jerusalime, koji ubijaš proroke i zasipaš kamenjem poslane k sebi! Koliko puta htjedoh da skupim čeda tvoja kao kokoš gnijezdo svoje pod kerila, i ne htjeste!”

Isus im je jasno rekao da je poslanik i da neće napustiti Jerusalem i neće napustiti stanovnike Jerusalema, dok je Jevreje optužio kao ubice poslanika. Također argument potvrđuje da je Isus poslan samo kod Izraelčana.

“I ti Vitlejeme, zemljo Judina! ni po čem nisi najmanji u državi Judinoj; jer će iz tebe izići čelovoda koji će spasti narod moj Izraila.” (Matej, 2: 6)

Ovo je bilo nekoliko citata – biblijskih argumenata, koji Isusa predstavljaju kao poslanika kod Jevreja. Postavlja se pitanje, ako je Isus bio Bog, onda zašto bi Bog došao samo kod Jevreja, a ne čitavom čovječanstvu?!

Također, i plemeniti Kur’an potvrđuje misiju Isa/Isusa, a.s., da je bio samo kod Benu Israila. Kur’an spominje riječi Isa, a.s., obraćajući se svome narodu:

“A kada Isa, sin Merjemin, reče: “O sinovi Israilovi, ja sam vam Allahov poslanik da vam potvrdim prije mene objavljeni Terrat ...” (Saff, 6)

“I poslati kao poslanika sinovima Israilovim: “Donosim vam dokaz od Gospodara vašeg ...” (Ali Imran, 49)

“A kad je Isa očita znamenja donio, on je rekao: “Donosim vam mudrost i dolazim da vam objasnim ono oko čega se razilazite. Zato se Allaha bojite i Meni se pokoravajte, Allah je moj i vaš Gospodar, pa se Njemu klanjajte, to je Pravi put!” (Zuhruf 63-64)

“On je bio samo rob koga smo Mi poslanstvom nagradili i primjerom za pouku sinovima Israilovim učinili.” (Zuhruf 59)

ISUSOVA ČUDOTVORSTVA

Čitajući hrišćansku literaturu vezano o Isusu vidimo da gotovo u svakom njihovom tekstu, objavljenom ili na internetu, čak i u razgovorima i debatama sa različitim misionarima, kada god se spomene svetost Isusa, oni pominju i čudotvorstva njegova, dokazujući njima karakter svetosti Isusa. Isus je proživljavao mrtve, hodao po vodi, liječio različite bolesti, sl., i ovo je po njihovom mišljenju razlog, kojim zaslužuje da dobije epitet Boga, dok je kod pojedinih kao sin Božji.

Jevreji koji su izvitoperili učenja Musa, a.s., i drugih poslanika, a.s., koji su bili poslani njima i koji su napuštali pravi put i čisto vjerovanje ukazivano od strane Božjih poslanika. Allah, dž.š., na poseban način pripremio je Isa, a.s., (Isusa), da bi nastavio misiju poslanstva njegovih predaka, pozivajući ljude na pravi put, vjerovanje u jednoga Boga, i da se klone krivog puta i višeboštva. Kao i svaki poslanik i Isus je imao svoja čudotvorstva uz pomoć Svemogućeg Boga kako bi pokazao ljudima da je Božiji poslanik i kako bi povjerovali u njegovu misiju.

Nažalost, hrišćani preko njegovih čudotvorstava se trude da ga uzdignu na stepen svetosti i da ga smatraju Bogom, misleći da čudotvorstva koje je Isus koristio niko nije prije njega radio, tako da je to dokaz da je on upravo Bog. Postavlja se pitanje: Isusova čudotvorstva, da li ga mogu pretvoriti u Sveto Stvorenje?

Ako proanaliziramo Bibliju u cjelini, s ovim čudotvorstvima koje je Isus radio, možemo vidjeti da on, iako () je imao ova čudotvorstva, ne može se smatrati bogom, iz razloga što je Bog ovo omogućio svim Njegovim poslanicima, da imaju čudotvorstva i da ova čudotvorstva može imati bilo ko.

Proanalizirajmo nekoliko čudotvorstava Isusa i drugih prijašnjih poslanika, kao naprimjer:

- Prema Bibliji se navodi da je Isus nahranio 5000 ljudi sa 5 komada hljeba i 2 ribe.

U Bibliji se navodi:

“I zapovjedi narodu da posjedaju po travi; pa uze onijeh pet hljebova i dvije ribe, i pogledavši na nebo blagoslovi, i prelomivši dade učenicima svojijem, a učenici narodu. I jedoše svi, i nasitiše se, i nakupiše komada što preteče dvanaest košarica punijeh. A onijeh što su jeli bješe ljudi oko pet hiljada, osim žena i djece.” (Matej, 14:19-21)

Ili je Isus nahranio 4000 ljudi sa 7 komada hljeba i nekoliko malih riba, kao što se navodi na jednom drugom mjestu:

“I odgovoriše mu učenici njegovi: otkuda ćemo uzeti hljeba ovdje u pustinji da ih nabranimo? I zapita ih: koliko imate hljebova? A oni kazaaše: sedam. I zapovjedi narodu da posjedaju po zemlji; i uzevši onijeh sedam hljebova i hvalu davši, prelomi, i dade učenicima svojijem da razdadu; i razdadoše narodu. I imahu malo ribica; i njih blagoslovivši reče da i njih razdadu. I jedoše, i nasitiše se, i nakupiše komada što preteče sedam košarica. A onijeh što su jeli bijaše oko četiri hiljade. I otpusti ih. I odmah uđe u lađu s učenicima svojijem, i dođe u okoline Dalmanutske.” (Marko 8:4-10)

Ista čudotvorstva imao je i Ilija i Elija. Ilija je nahranio 100 ljudi sa 20 komada hljeba od ječma i zrna u klasu.

“A dođe neko iz Val-Salise, i donese čovjeku Božjemu hljeba od prvina, dvadeset hljebova ječmenijeh, i novijeh zrna u klasu. A on reče: postavi narodu, neka jedu. A sluga

mu reče: kako ću to postaviti pred sto ljudi? Opet reče: postavi narodu, neka jedu; jer je tako kazuo Gospod: ješće, i preteći će. A on im postavi, te jedoše; i preteče po riječi Gospodnjoj.” (2 Carevima 4:42-44)

Također Ilije mu je dao ulje i rekao: ‘Idi, prodaj ulje i oduži se, a što preteče, onijem se brani sa svojim sinovima.’. (vidi: 2 Kraljevima, 4:1-7) Također vidi prvu knjigu Kraljeva, 17:16: ‘Brašno se iz zdjele ne potroši ni u ulja u krčagu nesta po riječi Gospodnjoj, koju reče preko Ilije.’ Također, u knjizi 1 Kraljevima, 17:6 navodi se: ‘I ondje mu gavrani donošaahu hljeba i mesa jutrom i večerom, a iz potoka pijaše.’¹⁹⁴

- Isus liječio od gube.

Drugo čudotvorstvo koje je Isus posjedovao bilo je liječenje gubavih:

‘I kad bješe Isus u jednom gradu, i gle, čovjek sav u gubi: i vidjevši Isusa pade ničice moleći mu se i govoreći: Gospode! ako hoćeš možeš me očistiti.’ I pruživši ruku dohvati ga se. I reče: hoću, očisti se. I odmah guba spade s njega.’ (Luka, 5:12-13) ‘I dođe k njemu gubavac moleći ga i na koljenima klečeci pred njim i reče mu: ako hoćeš, možeš me očistiti.’ A Isus smilovanši se pruži ruku, i dohvativši ga se reče mu: hoću, očisti se. I tek što mu to reče, a guba otide s njega, i osta čist.’ (Marko, 1:40-42)

Također je i Ilija rekao Nemanji, koji je bio gubav, da ode i okupa se u rijeku Jordan, gdje će se i izliječiti:

‘I tako siđe, i zaroni u Jordan sedam puta po riječima čovjeka Božjega, i tijelo njegovo posta kao u maloga djeteta, i očisti se.’ (2 Kraljevima, 5: 14)

- Zatim čudotvorstvo Isusa je bilo liječene izgubljenog vida.

Biblija navodi ovo čudotvorstvo i kaže:

¹⁹⁴ O ovim čudotvorstvima vidi kod: Hasan Baxhil, “Dijalog među hrišćana i muslimana (Dialog ndërmyet të krishterit dhe myslimanit)”, str. 36-37.

*“I odgovarajući reče mu Isus: šta hoćeš da ti učinim? A slijepi reče mu: Da progledam.”
A Isus mu reče: idi, vjera tvoja pomože ti. I odmah progleda, i otide putem za Isusom.”
(Marko, 10:51-52)*

*“I dođe u Vitsaidu; i dovedoše k njemu slijepa, i moljahu ga da ga se dotakne. I uzevši
za ruku slijepoga izvede ga napolje iz sela, i pljunuvši mu u oči metnu ruke na nj, i zapita
ga vidi li što. I pogledavši reče: vidim ljude gdje idu kao drva. I potom opet metnu mu ruke
na oči, i reče mu da progleda: i iscijeli se, i vidje sve lijepo.” (Marko, 8:22-25)*

Prema Bibliji isto čudotvorstvo posjedovao je i Ilija:

*“I pomoli se Jelisije govoreći: Gospode, otvori mu oči da vidi. I Gospod otvori oči momku,
te vidje, a to gora puna konja i kola ognjenijeh oko Jelisija..... A kad dođoše u Samariju,
reče Jelisije: Gospode, otvori im oči da vide. I Gospod im otvori oči, i vidjese, a to bijahu usred
Samarije.” (2 Kraljevima, 6: 17,20)*

Također i u 2 Kraljevima 6:18, navodi se da je Ilija mogao oduzimati vid:

*“A kad pođoše Sirci k njemu, pomolije Jelisije Gospodu i reče: oslijepi ovaj narod. I
oslijepi ih po rijeci Jelisijevoj.”*

- Isus je mogao proživljavati mrtve.

Ovo je jedno od čudotvorstava, preko kojeg se trude da Isusa uzdignu na stepen svetosti, imajući u vidu da je proživljavao mrtve, a prema njihovom mišljenju ovo stvojenje pripada samo Bogu. Pošto je Isus posjedovao ovo svojstvo onda on treba biti Bog! Ali, da li je ovo čudotvorstvo posjedovao samo Isus? Da vidimo u nastavku nekoliko odlomaka Biblije:

*“Onda Isus kad je vidje gdje plače, i gdje plaču Judejci koji dođoše s njom, zgrozi se u
dubu, i sam postade žalostan, i reče: gdje ste ga metnuli? Rekoše mu: Gospode! hajde da vidiš.
Udariše suze Isusu. Onda Judejci govorahu: gledaj kako ga ljubljашe, A neki od njih rekoše:
ne mogaše li ovaj koji otvori oči slijepcu učiniti da i ovaj ne umre? A Isus opet se zgrozi u
sebi, i dođe na grob; a bijaše pećina, i kamen ležашe na njoj. Isus reče: uzmite kamen. Reče*

mu Marta, sestra onoga što je umro: Gospode! već smrdi; jer su četiri dana kako je umro. Isus joj reče: ne rekoh li ti da ako vjeruješ vidjećeš slavu Božju? Uzme dakle kamen gdje ležao je mrtvac; a Isus podiže oči gore, i reče: oče! hvala ti što si me uslišio. A ja znadoh da me svagda slušaš; nego rekoh naroda radi koji ovdje stoji, da vjeruju da si me ti poslao. I ovo rekavši zovnu iz glasa: Lazare! iziđi napolje. I iziđe mrtvac obavit platnom po rukama i po nogama, i lice njegovo ubrusom povezano. Isus im reče: razdrijesite ga i pustite nek ide!” (Ivan, 11:33-44)

Iz citata jasno možemo vidjeti kako čudotvorstvo o proživljenju mrtvoga je zaista od strane Svemoćnog Boga, dok nikako od strane Isusa, jer je: “*Podigao oči naviše i rekao: “Oče, zahvalan sam ti što si me čuo.”*, i jasno daje do znanja da Isus nije bio u stanju ništa uraditi bez Božje pomoći i da je izvor čudotvorstva od strane Boga Svemoćnog, jer je Isus, također rekao: “*Ja ne mogu ništa činiti sam od sebe ...*” (Ivan, 5:30)

Ali, da li je samo Isus imao ovakva čudotvorstva? Prema Bibliji, ne! Isto čudotvorstvo o proživljenju mrtvih imao je i Ilija, npr., kod 1 Carevima, 17:22, gdje se navodi:

“I gospod usliši glas Ilijin, te se povratu u dijete duša njegova, i oživi.”

Također, kod 2 Carevima, 4:34:

“Potom stade na postelju i leže na dijete metnuv usta svoja na usta djetetu, i oči svoje na oči njegove, I dlanove svoje na njegove dlanove, i pruži se nad njim, te se zagrija tijelo djetetu.”

Čak i dotače se kostiju Jelisijevih, oživi kako bi se zaplašili:

“I dogodi se kad pogrebavahu nekoga čovjeka, ugledaše četru i baciše čovjeka u grob Jelisijev; i kad čovjek pade i dotače se kostiju Jelisijevih, oživi i usta na noge svoje.” (2 Carevima, 13:21)

Kada se navodi da je Jezekiel proživljavao više od samog Isusa:

“Ruka Gospodnja dode nada me, i Gospod me izvede u dubu, i postavi me usred polja, koje bijaše puno kosti. I provede me pokraj njih unaokolo, i gle, bijaše ih vrlo mnogo u polju, i gle, bijahu vrlo suhe. I reče mi: sine čovječji, hoće li oživjeti ove kosti? A ja rekoh: Gospode Gospode, ti znaš. Tada mi reče: prorokuj za te kosti, i kaži im: suhe kosti, čujte riječ Gospodnju. Ovako govori Gospod Gospod ovijem kostima: gle, ja ću metnuti u vas dub, i oživjetete. I metnuću na vas žile, i obložiću vas mesom, i navnuću ću na vas kožu, i metnuću u vas dub, i oživjetete, i poznaćete da sam ja Gospod. Tada stadoh prorokovati, kako mi se zaponjedi; a kad prorokovah nasta glas, i gle potres, i kosti se pribirahu svaka ka svojoj kosti. I pogledah, i gle, po njima izidoše žile i meso, i ozgo se koža navnuče; ali duba ne bješe u njima. Tada mi reče: prorokuj dubu, prorokuj, sine čovječji, i reci dubu: ovako veli Gospod Gospod: od četiri vjetra dodi, duše, i duni na ove pobijene da ožive. I prorokovah, kako mi se zaponjedi i ude u njih dub, i oživješe, i stadoše na noge, bješe vojska vrlo velika.” (Ezekieli, 37:1-10)

U Bibliji se spominje i Petar, kao Isusov apostol da je proživio Tavita nakon smrti: *“A Petar izgnanši sve napolje kleče na koljena i pomoli se Bogu, i okrenuvši se k tijelu reče: Tavito! ustani. A ona otvori oči svoje, i vidjevši Petra sjede.” (Djela, 9:40)*

- Isus je mogao hodati po vodi.

Biblija navodi da je Isus hodao po vodi:

“A u četvrtu stražu noći otide k njima Isus idući po moru.” (Matej, 14:25)

Ako dobro proanaliziramo i uradimo prostu usporedbu između Isusa i Mojsija (I Isus i Mojsije su imali čudotvorstva od Svemoćnog Boga), možemo uočiti da je Mojsije imao veća čudotvorstva nego li Isus. Mojsije je pružio svoju ruku preko mora i ono se otvorilo. Ovdje nemamo namjeru dati prednost jednom nad drugim poslanikom vezano za čudotvorstva, ili stvoriti neku utrku mudžizama (čudotvorstvima), nego samo navesti kao ilustraciju, jer su i drugi poslanici posjedovali čudotvorstva, pa čak i veća, onda je su li oni veći bogovi od samog Isusa? Prema hrišćanskom vjerovanju ovako stoje stvari, ali prema

zdravoj logici ovo pokazuje da je i Isus imao čudotvorstva kao i Mojsije/Musa, a.s., prije njega:

“I podoše sinovi Izraelovi posred mora subim, i voda im stajaše kao zid s desne strane i s lijeve strane.” (Izlazak, 14:22)

Također je i Petar hodao po vodi, kao što se navodi kod Mateja, 14:29:

“A on reče: hodi. I iziđavši iz lađe Petar iđavše po vodi da dođe k Isusu.”

- Isus je moga da izludi ili da udalji đavole.

Luka navodi da je Isus rekao: *“Reče im: idite te kažite onoj lisici: evo izgonim đavole i iscijeljujem danas i sutra, a treći dan svršiću ...”* (Luka, 13:32) Dok, Marko kaže:

“I bijaše u zbornici njihovoj čovjek s dubom nečistijem, i povika. Govoreći: prođi se, što je tebi do nas, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas pogubiš? Znam te ko si, svetac Božji. I zaprijeti mu Isus govoreći: umukni, i iziđi iz njega. I strese ga dub nečisti, i povika izu glasa, i iziđe iz njega.” (Marko, 1:23-26)

Isus je sam priznao da to mogu raditi i drugi. Vidi kod Mateja, 12:27 i Luke, 11: 19. I da su loše duše oslabljivanje od strane Isusovih, apostola, Matej, 7: 22:

“Mnogi će reći meni u onaj dan: Gospode! Gospode! njesmo li u ime tvoje prorokovali, i tvojijem imenom đavole izgonili, i tvojijem imenom čudesa mnoga tvorili?”

Pa čak, Isus je nagovijestio da će i drugi poslanici imati čudotvorstva pa čak i lažni proroci:

“Jer će izići lažni bristosi i lažni proroci, i pokazaće znake velike i čudesa da bi prevarili, ako bude moguće, i izbrane.” (Matej, 24:24)¹⁹⁵

Sva ova čudotvorstva koja je Isus koristio i drugi su poslanici koristili, pa čak i neki drugi obični ljudi.¹⁹⁶ Dakle, ova čudotvorstva je Isus koristio uz Božju volju i pomoć i zato veli: *“Ja ne mogu ništa činiti sam od sebe ...”* (Ivan, 5:30) i *“A ako li ja prstom Božjim izgonim đavole, dakele je došlo k vama carstvo Božje.”* (Luka, 11:20)

Iz svega navedenog, postavlja se pitanje: Možemo li konstatovati da je Isus Bog? Ako kažemo da, onda analogijom ove konstantacije svi drugi, koji su imali čudotvorstva poput Isusa, bili su bogovi?

Isus/Isaa, a.s., poslan je sa argumentima nadnaravnosti, koja je Allah, dž.š., omogućio i svim drugim poslanicima. Poslan je kako bi pokazao pravi put istine. Vjerovati u jednoga Boga, obožavati samo Njega, i ne vjerovati da je Isus Bog, sin Božji, ili dio Trojstva. Daleko neka su od Boga ovakve klevete.

Što se tiče Isusovih čudotvorstava, posljednja sveta knjiga Kur'an, navodi njegova čudotvorstva i da je njihov izvor Svemogući Stvoritelj, a ne sam Isus.

U suri Ali Imran, ajet 49 navodi Isusove riječi upućene Benu Israilu (Narod kome je poslan):

“I poslati kao poslanika sinovima Israilovim:”Donosim vam dokaz od Gospodara vašeg: napraviću vam od ilovače nešto poput ptice i puhnuću u nju, i biće, voljom Allahovom,

¹⁹⁵ O ovim i drugim čudotvorstvima vidi u knjigama: Hasan Baxhil, *“Dijalog između hrišćana i muslimana (Dialog ndërmjet të krishterit dhe myslimanit)”*, str. 36-37, i Tahir Kukaj, *“Vjerodostvojnost kuranskih i biblijskih citata (Besueshmëria e citateve kur'anore dhe atyre biblike)”*, str. 59-63.

¹⁹⁶ Uvijek se cilja prema Bibliji, onako kako Biblija ističe.

prava ptica. I iscijeliću slijepa od rođenja, i gubava, i oživljavaću mrtve, voljom Allahovom, i kaznivaću vam šta jedete i šta u domovima svojim gomilate; to će, uistinu, biti dokaz za vas, ako pravi vjernici budete.”

Isa/Isus, a.s., imao je i druga čudotvorstva, koja Biblija ne spominje, kao što je njegov govor dok je bio beba u kolijevci. Zatim, kada je narod napao njegovu majku Merjemu (Mariju), o prevari kad su je ugledali sa djetetom, jer je bila neudata rekavši joj, kako može roditi dijete neudata? Kad se zna od kakve časne porodice potičeš, kako si mogla učiniti takav grijeh? Ove optužbe i pitanja bila su usmjerena Merjemi, kao da je bila autor grijeha. Merjema (Marija), nije odgovarala, ćutala i pokazivala ka djetetu da s njim razgovaraju, jer će on odgovoriti na njihova pitanja i njihove optužbe. Svemogući Bog učinio je čudotvorstvo, omogućivši Isau, a.s., da govori kao mala beba i da demantuje njihove lažne optužbe usmjerene ka njegovoj majci. O ovome govori i Kur'an časni:

“I dođe ona s njim porodici svojoj, noseći ga. "O Merjemo," - rekoše oni - "učinila si nešto nečuveno! Ej ti, koja u čednosti ličiš Harumu, otac ti nije bio nevaljao, a ni mati tvoja nije bila nevaljalica." A ona im na njega pokazua. "Kako da govorimo djetetu u bešici?" - rekoše. "Ja sam Allahov rob" - ono reče - "meni će On Knjigu dati i vjerovjesnikom me učiniti i učiniće me, gdje god budem, blagoslovljenim, i narediće mi da dok sam živ molitvu obavljam i milostinju udjeljujem, i da majci svojoj budem dobar, a neće mi dopustiti da budem drzak i nepristojan. I neka je mir nada mnogom na dan kada sam se rodio i na dan kada budem umro i na dan kada budem iz mrtvih ustajao! To je Isa, sin Merjemin - to je prava istina o njemu - onaj u koga oni sumnjaju.” (Merjem 27-34)

Također u odlomku Ali Imran (Imranova Porodica) 46, navodi se čudotvorstvo kako je Isa/Isus, a.s., dok je bio u kolijevci, govorio ljudima:

“On će govoriti ljudima još u kolijevci, a i kao odrastao, i biće čestit.”

Drugo čudotvorstvo koje Biblija ne navodi, je spuštanje trpeze sa neba, kada su apostoli Isaa/Isusa, a.s., zatražili od njega da zamoli Boga da spusti jednu trpezu sa neba. Evo i citata Kur'ana časnog:

"A kada učenici rekoše: "O Isa, sine Merjemin, može li nam Gospodar tvoj trpezu s neba spustiti?" - on reče: "Bojte se Allaha ako ste vjernici." Mi želimo" - rekoše oni - "da s nje jedemo i da naša srca budu smirena i da se uvjerimo da si nam istinu govorio, i da o njoj budemo svidjeli." Isa, sin Merjemin, reče: "O Allahu, Gospodaru naš, spusti nam s neba trpezu da nam bude blagdan, i prvima od nas i onima kasnijim, i čudo Tvoje, i nabrani nas, a Ti si branitelj najbolji!" "Ja ću vam je spustiti" - reče Allah - "ali ću one među vama koji i poslije ne budu vjerovali kazniti kaznom kakvom nikoga na svijetu neću kazniti." (El-Maide 112-115)

U nastavku ajeta Bog navodi razgovor između Njega i Isa, a.s., blagodatima Njegovim prema Isau, a.s., i njegovoj majci, čudotvorstva koja mu je omogućio i spas od Benu Israila, kada su pokušali ubiti ga i način kako su neki poricali istinu i smatrali Isa, a.s., za proroka, itd.

"Kad Allah rekne: "O Isa, sine Merjemin, sjeti se blagodati Moje prema tebi i majci tvojoj: kada sam te Džibrilom pomogao pa si s ljudima, u bešici i kao zreo muš, razgovarao; i kada sam te pismenosti i mudrosti, i Terratu i Indžilu naučio; i kada si, voljom Mojom, od blata nešto poput ptice napravio i u nju udahnulo, i kada je ona, voljom Mojom, postala ptica; i kada si, voljom Mojom, od rođenja slijepa i gubavca iscijelio; i kada si, voljom Mojom, mrtve dizao; i kada sam od tebe sinove Israilove odbio, kad si im ti jasne dokaze donio, pa su oni među njima koji nisu vjerovali - povikali: 'Ovo nije ništa drugo do prava vradžbina!" (Maide 110)

ISUSOVA/ISAOVA, A.S., NAJAVA O MUHAMMEDOVOM, (S.A.V.S.) DOLASKU

U Kur'anu plemenitom Allah, dž.š., nam navodi riječi Isa, a.s., koji je nagovijestio svome narodu dolazak drugog poslanika nakon njega kome će ime biti Ahmed (Muhammed). I jasno iskazuje da je Muhammed, s.a.v.s., opisan u njihovim knjigama, Tevratu i Indžilu, svojstvima, i ovo se može potvrditi i u Bibliji, koja se danas nalazi u našim rukama¹⁹⁷, njegov dolazak kao poslanika, iako se hrišćani trude da ovo prikriju vezano o dolasku Muhammeda, s.a.v.s.,¹⁹⁸ Kur'an časni ističe:

¹⁹⁷ Više o ovome: Abdul Ahad Dawud, *“Muhammed u Bibliji (Muhammedi në Bibël)”*, Pristina, 1995; Ahmed Didat, *“Šta Biblija kaže o Muhamedu (Ç’rbotë Bibla për Muhamedin a.s.)”*, Tirana, 1992; Abdurrahman Ajgyn, *“Islamski prorok u Evandjelju Barnave (Profeti Islam në Ungjillin e Barnabeut)”*, Konja 1989; Rahmetullah El-Hindi, *“Trijums Istine (Trumfi isë vërtetës)”*, Skoplje, 1998., itd.

¹⁹⁸ Prva riječ koju je Allahu dž.š., objavio Muhammedu, s.a.v.s. preko Džibrila bila je “Ikre”, što znači “čitaj”, prvi ajeti sure Alek 1-5. Muhammed, s.a.v.s., nije znao čitati i pisati, odgovoriše: “Ja ne znam čitati”. Ova prva objava se pronađe i u Bibliji kod Isaija 29:12, gdje se navodi: *“I knjiga će se dati onome koji ne zna čitati, rekaći: ‘Molim te, čitaj!’, ali on odgovoriše: ‘Ne znam čitati.’* Redoslijed objave ajeta Kur’ana časnog nije prema redoslijedu koji danas imamo, što znači da prvi ajet prema vremenu objave nije napisan na početku Kurana, nego na početku imamo Fatihu, i ovaj redoslijed koji imamo je naređen od Svemogućeg Boga i Poslanika, s.a.v.s. Drugim riječima, prva objava nije na prvoj strani i posljednja objava nije na posljednjoj strani. Redoslijed ajeta Kur’an plemenitog je odredbom Allaha, dž.š., čak o ovome govori i Biblija kod, Isaije 28: 10-11 gdje se navodi: *“Jer zapovijest po zapovijest, zapovijest po zapovijest, pravilo po pravilo, pravilo po pravilo, ovdje malo ondje malo davaše. Zato će nerazumljivom besjedom i tuđim jezikom govoriti tome narodu.”* Tuđi jezik ovdje ima značenje drugačiji govor koji nije niti jevrejski niti aramejski, nego arapski. Muslimani

“A kada Isa, sin Merjemin, reče: “O sinovi Israilovi, ja sam vam Allahov poslanik da vam potvrdim prije mene objavljeni Tevrat i da vam donesem radosnu vijest o poslaniku čije je ime Ahmed, koji će poslije mene doći” - i kad im je on donio jasne dokaze, oni rekoše: “Ovo je prava vradžbina!” (Saff 6)

“Onima koji će slijediti Poslanika, vjerovjesnika, koji neće znati čitati ni pisati, kojeg oni kod sebe, u Tevratu i Indžilu ...” (El-A’raf 157)

ISUS/ISA, A.S., NIJE RAZAPET

Dok, citati u nastavku poriču njihova kazivanja i njihove klevete vezano o Isa, a.s., kojeg su kao ubili i razapeli, također ovo poriče i sama Biblija, ako je budemo dobro izučavali i jasno proanalizirali njene citate.¹⁹⁹

Allah, dž.š., kaže u Kur’anu časnom:

u čitavom svijetu se obraćaju Bogu, u svojim namazima na arapskom jeziku, na kome je i Kur’an časni objavljen. I ovo jezičko jedinstvo je prorečeno u knjizi Sofonia 3:9, gdje se navodi: “Tako da ću ja dati ljudima jedan jasan jezik kojim će se moći obratiti Bogu jednim glasom služivši im u zajedništvu”. Više o ovome vidi: Hasan Baxhil, *“Dijalog među hrišćana i muslimana- (Dialog ndërmet të krishterit dhe myslimanit)”*, str. 72-73.

¹⁹⁹ Imajući u vidu da se ovdje odvija stvar vezana o raspeću Isusa, promijenila bi se tematika ovoga rada o kome govorimo i zauzela bi nam dosta mjesta njenim odvijanjem prema Bibliji i Kur’anu, otkrivajući istinu jedne laži, koja se pripisuje Isusu, neka je Allahov mir njemu. Preporučujemo ove knjige: *Evangelje prema Barnabi (Ungjilli sipas Barnabes)*, prevod Avdi Berisha, Priština, 1998; Halil Ibrahim, *“Islam i hrišćanstvo (Islami dhe krishterimi)”*, Priština, 2005; Dr. Muhamed Ali El-Havli, *“Komparacija četiri evanđelja – (Komparacioni mes katër ungjijve)”*, Skoplje, 2002; Ahmed Deedat, *“Crucifixion or crucifixion”*, itd.

“I zbog riječi njihovih: ‘Mi smo ubili Mesiba, Isaa, sina Merjemina, Allahova poslanika!’ A nisu ga ni ubili ni razapeli, već im se pričnilo. Oni koji su se o njemu u mišljenju razilažili, oni su sami o tome u sumnji bili; o tome nisu ništa pouzdano znali, samo su nagađali; a sigurno je da ga nisu ubili, već ga je Allah uzdigao Sebi. - A Allah je Silan i Mudar.” (Nisa 157-158)

Kao zaključak možemo navesti da ko god bude rekao nešto više od onoga što nas je podučio Kur’an i Poslanik, s.a.v.s., o Isau, a.s., ili nekom drugom Allahovom poslaniku, pogriješio je i udaljio se od pravog puta. Sve teorije kao što su “Trojstva”, izjednačavanje Isusa sa Bogom, izjednačavanje Stvoritelja sa Njegovim stvorenjima, su one koje nose čovjeka u nevjerstvo i nevjerovanje u Allaha, dž.š., čineći mu sudruga, rivala, Svemogućem Bogu, radeći grijeha takve vrste, o kojima sam Bog kaže u Kur’anu časnom:

“Allah, sigurno, neće oprostiti da Njemu druge smatraju ravnim, a oprostiće kome hoće ono što je manje od toga. A daleko je zalutao onaj ko smatra da je Allahu neko ravan.” (Nisa 116)

Dok, naše vjerovanje je onakvo kakvo je bilo kod posljednjeg božijeg Poslanika, s.a.v.s., o drugim poslanicima. Allah, dž.š., nam govori o ovome rekavši u Kur’anu časnom:

“Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodaru njegova, i vjernici - svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: ‘Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.’ I oni govore: ‘Čujemo i pokoravamo se; oprostite nam, Gospodaru naš; tebi ćemo se vratiti!’ (Bekare 285)

ODNOS BIBLIJE I KUR’ANA PREMA SVETOM DUHU

Prema doktrini Trojstva, Sveti Duh poznat u Bibliji kao – Duh Sveti, je treća osoba Svetog Trojstva, jednaka kao Otac i kao Sin. Jedna od pravoslavnih

knjiga ističe: "Sveti Duh je apsolutni Bog".²⁰⁰ U jevrejskim pismima, češće korištena riječ o "duhu" je "RU'ACH" - duh, duša, dok prema grčkim pismima riječ "PNEU'MA" ima slično značenje.²⁰¹

Kur'an časni nam govoriti o duši općenito, i to da nemamo puno znanja o njoj, već onoliko koliko nas je podučio Svemogući Bog u Njegovoj Knjizi, Kur'anu, gdje je vezano o duši kojeg su pitali, obraća se Muhammedu, s.a.v.s., savjetovao ga da da ovaj odgovor:

"Pitaju te o duši. Reci: "Šta je duša - samo Gospodar moj zna, a vama je dato samo malo znanja." (El-Isra, 85)

Što se tiče Svetog Duha, u Kur'anu se spominje imenom Ruhul-Kudus, gdje se aludira na meleka Džibrila, (Gabriela).²⁰² Ovo se može potvrditi kur'anskim citatom, gdje se navodi da je od Allaha, dž.š., Muhamedu, s.a.v.s., prenio Kur'an, Sveti Duh:

Reci: "Od Gospodara tvoga objavljuje ga melek Džibril kao istinu, da još više učvrsti vjernike u vjerovanju, i da bude putokaz i radosna vijest svim muslimanima." (En-Nabl, 102)

Također u nekim drugim slučajevima, melek Džibril nazvan je kao "RUH". Kur'an časni govori o ovome:

²⁰⁰ Our Orthodox Christian Faith, prema: "Da li trebaš vjerovati u trojstvo (*A dubet të besosh në trinitet*)", str. 20.

²⁰¹ Isto, str. 20; Na grčkom "Duh" naziva se PNEUMA; latisnki SPIRITUS; dok, arapski RUH, slično RUAH na jevrejskom. (Vidi: Halit Muharremi, "Rječnik Teologije (Ejaları i teologjisë)", str. 98-99).

²⁰² Ismail Hakki, "Tefsir Rubul-bejan", prema Mehmed Karahodžić, *ISA a.s. u knjigama sufija*, Sarajevo, 2002, str. 43.

“Meleki i Džibril²⁰³ dozvolom Gospodara svoga, spuštaju se u njoj zbog odluke svake.” (Kadr, 4.)

Prema Bibliji, Sveti Duh, pored ovog imena ima i druga imena, kao anđeo koji prenosi riječi direktno od Boga, ali i Gabriel ili kao prenosilac objave poslanicima. Dok, u međuvremenu, ovaj Sveti Duh ili anđeo, ima ulogu kao oslobodilac ili kao branitelj ljudi, koji vjeruju i boje se Boga, i sl., dakle, Sveti Duh je jedan od bezbrojnih svetih duhova Svemogućeg Boga.²⁰⁴

KONCEPT SVETOGA DUHA U BIBLIJI

U Bibliji možemo primjetiti da Sveti Duh nije jedna osoba,²⁰⁵ jer korištenjem fraze “Sveti Duh”, ističe se, da je to jedna kontrolisana moć koju Bog koristi kako bi realizovao svoje različite namjere. Kao npr., u Bibliji se spominje:

- U Postanku 1:2, Biblija je deklarirše kao aktivnu moć: “I dub (jevrejski, RU’ACH)} Božji dižlaš se nad vodom.”
- Biblijska proročanstva su napisana kada Božiji narod je: “I pogurnut od strene duha (grčki: PNEU’MA) svetog”. (2 Petrova, 1:20, 21)

²⁰³ Riječ “Duh”, u ovom ajetu, koja u arapskom jeziku je “er-Ruh”, cilja na Džibrila, a.s., prema “Tefsir ibn Kesir”. Skraćeno izdanje (Izabrao najispravnije verzije Muhamed Nesib er-Rifa’i), Sarajevo, 2000, str. 1515.

²⁰⁴ Prof. Abdul Ahad Dawud, “Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)”, str. 27.

²⁰⁵ Riječ “person” prema rječniku: Person (je muškog roda). Čovjek kao individ; čovjek, sam ista osoba itd. Prema: Rječniku današnjeg albanaskog jezika (Fjalori i gjubës së sotme shqipe), str. 1404.

- Također, Sveti Duh navodi neke ljude ka vizijama i proročanskim snovima. (2 Samuelova, 23:2; Joeli 2:28-29; Luka, 1:67; Djela, 1:16/ 2:32-33)
- Preko Svetoga Duha, Bog izvršava svoje presude ljudima i narodima. (Isaija, 30:27-28/ 59:18-19)
- Duh Božji može dostići svuda, biti od koristi ili protiv ljudi. (Psalam, 139:7-12)²⁰⁶
- Duh otkriva volju Boga i u njegovoj je službi. (Ivan,14:26/ 16:13)

Iz navedenog možemo shvatiti da Sveti Duh, ili svetost, nije jedna osoba kao što se predstavlja, jer Biblija nam ističe različite funkcije Svetoga Duha, ali iako u Bibliji vidimo formulaciju koja ističe Svetoga Duha kao konkretnu osobu, kao što navodi i Don Noš Džolaj u nastavku. Hrišćanski teolog Edmund Fortman, u knjizi *“The Triune God”*, vezano o ovome ističe: “Tako se ovaj duh češće opisuje ličnim izrazima, jasno se vidi da pisari svetih jevrejskih pisama ne shvataju ili ne prezantiraju ovu svetost kao jednu različitu osobu”.²⁰⁷

Prema knjizi: *“Meditacija o Svetom Trojstvu”*, (*Meditime për Trininë e Shenjtë*) autora Don Noš Gjolaj, svećenik, u jednom od dijelova, gdje govori o Svetom Trojstvu, ističe: *“Sveti Duh nije anonimna sila, niti apstraktno načelo, nego konkretna osoba, s kojim je vjernik pozvan da izgradi međuljudski dijalog.”*²⁰⁸

Nekoliko primjera iz Biblije vezano za ovo:

²⁰⁶ Vezano za ovo i više vidi: *“Da li trebamo vjerovati u trojstvo (A dubet të besosh në trinitet)”*, str. 20-21.

²⁰⁷ *“Da li trebamo vjerovati u trojstvo (A dubet të besosh në trinitet)”*, str. 21.

²⁰⁸ Don Nosh Gjolaj *“Meditacija o Svetom Trojstvu (Meditime për Trininë e Shenjtë)”*, str. 51.

Kada je Marija Isusova majka, posjetila svoje bližnje Jelisavetu, Biblija ističe da je beba koja bila u trbuhu Jelisavete pomijerala se: *“I Jelisaveta se napuni Duhom svetoga.”* (Luka 1:41) Ako smatramo Svetoga Duha kao jednu ličnost, da li je logično da se jedna osoba *“napunila”*, nekom drugom osobom?

Kada je govorio svojim učenicima da je Isus bio onaj kojeg će slijediti, Ivan Pagzori, reče: *“Ja dakle krstim vas vodom za pokajanje; a onaj koji ide za mnom... on će vas krstiti Dubom svetijem i ognjem.”* (Matej, 3:11) Ivan nije shvatio da je Sveti Duh jedna osoba, kada je govorio ljudima da će se krstiti Svetim Duhom.²⁰⁹

Nije neobično da se dosta toga u Bibliji personifikuju, kao npr.,

- a) *“I opravdaše premudrost sva djeca njezina.”* (Luka, 7:35);
- b) *“Da kao što carova grijeh za smrt.”* (Rimljanima 5:14, 21);
- c) Grijeh je čuvar na vratima, kao što je navedeno: *“A kad ne činiš dobro, grijeh je na vratima. A volja je njegova pod tvojom vlašću.”* (Postanak, 4:7);
- d) Dok, kod 1 Ivan 5: 6-8, navodi se da Voda i Krv su svjedoci;

e) Kod Mateja, 28:19 pogled prema Svetome Duhu je: *“U ime ... Svetoga Duha.”* Ali, riječ “ime”, ne podrazumijeva uvijek jedno lično ime, bilo na grčkom, bilo na drugim jezicima. Kada kažemo “u ime zakona”, ne odnosi se na jednu osobu. Shvatamo da zakon predstavlja njegov autoritet. Od navedenog vidimo da razum, grijeh, smrt, voda, krv, su ličnosti; tako da i Sveti Duh nije jedna osoba. Dakle i kada nekoliko odlomaka Biblije ističu da Duh govori, drugi citati govore da je zaista govor pomoću ljudi ili anđela. (Vidi citate: Matej, 10:19-20; Djela, 4:24-25/28:25; Jevreji, 2:2)²¹⁰

²⁰⁹ *“Da li je osoba (ličnost) sveti duh (A është person fryma e shenjtë?)”* “Budženje”, jul, 2006, str.14.

²¹⁰ *“Trebaš li vjerovati u Trojstvo (A duhet të besosh në trinitet)”*, str. 21-22.

U Biblijskoj enciklopediji, stoji: “Što se tiče Svetoga Duha, tekstovi koji pripadaju ovom poretku su mnogi, ali nijedan od njih, ako ih pogledamo, ne mogu dokazati ličnost Svetoga Duha”.²¹¹

Da vidimo u nastavku nekoliko Biblijskih citata vezano o ovome:

Kod Zaharije Sveti Duh se opisuje kao anđela, riječima:

“Vidjeh noću, a to čovjeka jahaše na konju riđu, i stajaše među mirtama koje bijahu u dolu, a za njim bijahu konji riđi, šareni i bijeli. I rekoh: šta je ovo, gospodaru moj? A anđeo koji govoraše sa mnom reče mi: ja ću ti pokazati što je ovo.” ... A Gospod odgovori anđelu koji govoraše sa mnom, dobrijem riječima, milijem riječima.” (Zaharija, 1: 8,9,13)

“Potom vrati se anđeo koji mi govoraše, i probudi me kao čovjeka koji se budi od sna. I progovorih anđelu koji govoraše sa mnom, i rekoh: šta je to, gospodaru moj?”

A anđeo koji govoraše sa mnom odgovori i reče mi: zar ne znaš što je to? I rekoh: ne, gospodaru moj.” (Zaharija, 4: 1,4,5)

U Otkrivenju, 22:6 navodi se da je anđeo prenosilac riječi (objave), i tajni Boga odabranim ljudima kao što su poslanici:

“I reče mi: ovo su riječi vjerne i istinite, i Gospod Bog svetijeh proroka posla anđela svojega da pokaže slugama svojim šta će biti skoro.”

Kod Danijela i Luke predstavlja se kao anđeo Gavrilo:

“A kad vidjeh ja Danilo ovu utvaru, i zaiskah da razumijem, gle, stade preda me kao čovjek i čuh glas čovječji nasred Ulaja, koji povika i reče: Gavrilo, kaži ovome utvaru i dođe gdje ja stajah; i kad dođe uplaših se, i padoh na lice svoje; a on mi reče: pazi, sine čovječji, jer je ova utvara za posljednje vrijeme.” (Daniel, 8: 15-17)

²¹¹ *Encyclopaedia of Byblical, Theological and Ecclesiastical Literature*, tom. X, Harper&Brothers Publishers, New York 1894, str. 551.

“...Dok još govorah moleći se, onaj čovjek Gavrilo, kojega vidjeh prije u utvari, doletje brzo i dotaće me se o večernjoj žrtvi.. I nauči me i govori sa mnom i reče: Danilo, sada izidoh da te urazumim.” (Daniel, 9: 21-22)

“A u šesti mjesec posla Bog anđela Gavrila u grad galilejski po imenu Nazaret. K djevojci isprošenoj za muža, po imenu Josifa iz doma Davidova; i djevojci bješe ime Marija.” (Luka, 1: 26-27)

Dok kod Isaija nazvan je anđeo branitelj;

“U svakoj tuži njihovoj On bješe tužan, i anđeo, koji je pred Njim, spase ih. Ljubavi svoje radi i milosti svoje radi On ih izbavi, i podiže ih i nosi ih sve vrijeme. Ali se odmetaše i žalostiše Sveti Dub Njegov; zato im posta neprijatelj, i ratova na njih.” (Isaija, 63: 9-10)

Anđeli koji izvršavaju Božiju volju:

“Blagosiljajte Gospoda anđeli njegovi, koji ste silni kerjepošću, izvršujte riječ njegovu slušajući glas riječi njegove. Blagosiljajte Gospoda sve vojske njegove, sluge njegove, koje tvorite volju njegovu.” (Psalam, 103: 20-21)

Anđeo Gavrilo upozorava o rođenju proroka:

“A njemu se pokazza anđeo Gospodnji koji stajaše s desne strane oltara kadionoga. I kad ga vidje Zarija uplaši se i strah napade na nju. A anđeo reče mu: ne boj se, Zarija; jer je uslišena tvoja molitva; i žena tvoja Jelisaveta rodiće ti sina i nadjeni mu ime Ivan.... I odgovarajući anđeo reče mu: Ja sam Gavrilo što stojim pred Bogom, i poslan sam da govorim s tobom i da ti javim ovu radost.” (Luka, 1: 11-13, 19)

“A u šesti mjesec posla Bog anđela Gavrila u grad galilejski po imenu Nazaret. K djevojci isprošenoj za muža, po imenu Josifa iz doma Davidova; i djevojci bješe ime Marija i ušavši k njoj anđeo reče: raduj se, blagodatna! Gospod je s tobom, blagoslovena si ti među ženama. A ona vidjevši ga poplaši se od riječi njegove i pomisli: kakav bi ovo bio pozdrav? I reče joj anđeo: ne boj se, Marija! Jer si našla milost u Boga.” (Luka, 1: 26-30)

“*Anđeo Gospodov joj reče: `Ti si trudna i rodit ćeš sina, dat ćeš mu ime Ismael jer Gospod je opazio tvoju nevolju.*” (Postanak, 16: 11)

Silazak Svetoga Duha u ljudsko biće je razlog kako bi proglasio toj osobi volju i čudotvorstvo Allahovo i kako bi ga imenovao poslanikom.²¹²

Razni izvori tvrde da Biblija ne podržava ideju da je Sveti Duh treća osoba Trojstva. U hrišćanskoj enciklopediji se navodi: “Nigdje tokom Starog Zavjeta ne možemo vidjeti jasnu naznaku treće osobe.” Tako da niti Jevreji niti stari hrišćani, nisu smatrali Svetog Duha dijelom Trojstva. Ovakva učenja su proizišla vijekovima kasnije i objavljeno je u Saboru u Aleksandriji, 362. god., i zvanično u Saboru Carigrada 381. godine.²¹³

Jedna od teza prema kojoj se hrišćani trude odbraniti stav da je Isus Bog ili sin Božiji, navode da je Isus bio ispunjen Svetim Duhom. Ako je Isus Bog ili sin Božiji, jer je bio ispunjen “Svetim Duhom”, onda kako možemo dokazati ili nazvati druge, koji su istim “Svetim Duhom” bili ispunjeni? Da vidimo u nastavku citate vezane za ovo:

“*I Zarija otac njegov napuni se Duba svetoga.*” (Luka, 1: 67)

“*...I Jelisaveta se napuni Duba svetoga.*” (Luka, 1: 41)

“*Tada Petar napunivši se Duba svetoga ...*” (Djela, 4: 8)

“*I napuniše se svi Duba svetoga.*” (Djela, 2: 4)

“*A Savle koji se zvaše i Pavle, pun Duba svetoga ...*” (Djela, 13: 9)

²¹² Prof. Abdul Ahad Dawud, “*Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)*”, str. 188-189.

²¹³ “*Trebaš li vjerovati u trojstvo (A dubet të besosh në trinitet)*”, str. 22-23; i kod “*Pitanja čitalaca (Pyetje nga lexuesit)*”, “Kulla e rojës”, 15 maj 2004, str. 29.

“Ivan Pagzori napuniće se Duha svetoga još u utrobi matere svoje.” (Luka, 1: 13-15)

“I mi smo njegovi svjedoci ovijeh riječi i Dub Sveti kojega Bog daje onima koji se njemu pokoravaju.” (Djela, 5: 32)²¹⁴

Profesor Abdul Ahad Davud, kada govori o Svetome Duhu, navodi: “Razmišljati o vjerovanju da treća osoba Trojstva silazi među ljude²¹⁵, čineći ih svetim, a zatim dopustiti im da griješe, da padnu u herezu i ateizam, da budu od onih koji izvršavaju ubistva i masakre. Da li je ovo moguće? Istina je da hrišćani nemaju definitivni koncept vezano za Svetog Duha, koji čini svetim krštenog hrišćanina. Da je Božji duh, onda kako se smije približiti đavolu da prevari čovjeka koji je sveti? Između ostalog, najbitnija stvar je kako može uticati da đavo otjera Svetoga Duha i da se sam ubaci u srce krštenom heretiku ili krštenom ateisti?”

Sa druge strane, ako Sveti Duh podrazumijeva anđela Džibrila (Gavriilo), ili nekog drugog anđela, onda su crkve lutale u raznim pričama, jer anđeo nije (Bog), Svemogućí. Ako je ovaj duh “Sam Bog”, jer takvo je njihovo vjerovanje

²¹⁴ O svetome duhu vidi i ove biblijske citate: Djela 6:5, 2 Pjetar 1:21, 2 Timotije 1:14, 1 Korinćanima 2:12-16, Ivan 20:22, itd.

²¹⁵ Pravoslavni hrišćani vjeruju da svakom, tokom krštenja, silazi Sveti Duh: “Pokajte se, i da se krstíte svaki od vas u ime Isusa Hrista za oprostjenje grijeha; i primičete dar svetoga Duha, jer je za vas obećanje i za djecu vašu, i za sve daljne koje će god dozvati Gospod Bog naš.” (Djela, 2: 38-39). Sveti Duh također, je Božija inspiracija ljudima. Čini svetim poslanike, kraljeve i svećenike Starog Zavjeta. Također pominje se i u tekstovima Biblije, prema kojoj je sišao u obliku vrabca na Isusa Hrista tokom razapeća od strane Ivana (Ivan, 3:21-22). Više o ovome vidi: Čani Nesimi, “*Pravoslavlje kod Albanaca (Ortoksizijski te shqiptarët)*”, str. 164-165.

u tri osobe- Bog Trojstva, onda svi kršteni hrišćani se trebaju osjećati kao sveti i da su bezgriješni”.²¹⁶

SVETI DUH MEĐU PRAVOSLAVCIMA I KATOLICIMA

Što se tiče Svetoga Duha nesuglasice su prisutne između Katoličke i Pravoslavne crkve. Prema pravoslavicima razlika između tri sveta elemenata stoji u tome da, Otac nije rođen, Sin je rođen od Oca, dok izvor Svetoga Duha jeste samo Otac. Dok prema Katoličkoj crkvi izvor Svetoga Duha jeste i Otac i Sin.²¹⁷

Međutim, kroz historiju crkve bilo je različitih rasprava o razlikama između sina i oca, koji je rođen od Oca i da izvor Duha Svetoga jeste Otac. Dakle, prvi je rođen, dok drugi izvire. Prema Pravoslavnoj crkvi od važnosti je shvatiti odnose Sina i Duha sa Ocem i međusobne odnose, također, njihove odnose sa svijetom. Dok, prema Svetom Vasiliju, sve rečeno o Bogu, također i da je “rođen” i “da izvire”, ne može se sve reći o Bogu i svetosti, jer imaju manjkavosti u izrazima božanske istine. Ljudi mogu upoznati Boga samo pomoću učenja, koja je On dao, dok je gotovo nemoguće da čovjek izađe iz tog okvira. To znači da izrečene riječi realno ne izražavaju dovoljnost.²¹⁸ Kao zaključak na sve ovo postavlja se pitanje: ako Sveti Duh izvire od Oca, da li je

²¹⁶ Prof. Abdul Ahad Dawud, “*Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)*”, str. 186-187.

²¹⁷ Čani Nesimi, “*Pravoslavlje kod Albanaca (Ortoksizmi te shqiptarët)*”, str. 152, 163; vidi i Dr. Ivan Cvitković, “*Rječnik religijski pojmova*”, str. 430.

²¹⁸ Vidi Veliki Vasili, “*O Svetome Dubu – (Mbi Shpirtin e Shenjtitë)*”, KOASh (bez mesta i datuma izdanja), str. 85, prema Qani Nesimit, “*Pravoslavlje kod Albanaca - (Ortoksizmi te Shqiptarët)*”, str. 164.

i duh Sin Božji (Očev)? Ako ne, zašto? Ako izvire od Sina, da li je Duh unuk Boga (Oca)? Ako ne, zašto?

Irinej (130. -202. n.e), ističe da Sveti Duh i Sin su Božje sluge. Nakon izjave Irineja, dva vjeka kasnije, uzdignuti su dostojanstvom Boga i proglašavaju se kao dvije svete osobe u društvu sa jednim istinskim Bogom, od koga su oni stvoreni. Džastin²¹⁹, nazvan “Martir” (100-167) i Teofilus (120-180) da izrazom “Sveti Duh” nikad ne podrazumjeva svetu osobu. Ova dva oca i grčki pisci drugog vijeka naše ere, nisu imali definitivno znanje u vezi vjerovanja Svetoga Duha Trojstva četvrtog vijeka i onih u nastavku.²²⁰

JEVREJSKO GLEDIŠTE O SVETOME DUHU

Kaufman Kohler²²¹ i Krauss Samuel²²², kada pišu o “Trojstvo prema židovskom gledištu”, o Svetom Duhu kažu: “Ideja Svetoga Duha je kao ličnost, dok treći iz Trojstva može imati izvore samo iz paganskih zemalja, jer se zasniva na jezičkim greškama. “Evangelje prema gledištu židova”, koje je imalo veliku popularnost posebno prema Ebionitima i dalje smatraju izrazom

²¹⁹ Džastin je rođen 100. godine, pri Flavia Neapolis, Palestina, današnji Nablus, umro 165., u Rimu Italiji. Jedan je od najznačajnijih grčkih filozofa u Staroj hrišćanskoj crkvi. Više o ovome vidi: “Justin Martyr, Saint.” Encyclopædia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite. DVD.

²²⁰ Abdul Ahad Dawud, “*Muhamed u Bibliji – (Muhamedi në Bibël)*”, str. 203-204.

²²¹ Dr. Kaufmann Kohler, është Rabbi Emeritus në Temple Beth-El, New York; si dhe president i Hebrew Union College, Cincinnati, Ohio. Marrur od web portal www.erasmusi.org/afisho_temat.php?f=44, Kaufman Kohler & Krauss Samuel, “Trojstvo prema jevrejskom pogledu – (Triniteti në këndvështrimin bebraikë)”.

²²² Pr.dr. Samuel Krauss, profesor općeg koledža, Budimpešta, Mađarska. -Isto.

“majka”, podjednakim sa “Svetim Duhom”²²³, jer budući da na aramejskom jeziku, jezik ovog evanđelja i prema svemu sudeći je početni dijalekat svih evanđelja, ime “ruha” (duh), je u ženskom rodu²²⁴. Ofinci štoviše su učili o Trojstvu sačinjenom od Oca, Sina i Majke²²⁵, i činjenica da je otac crkve Hipolit, pronašao među njima doktrinu Trojstva duha²²⁶ i opravdava sličnost doktrine Trojstva sa konceptima antike. Također i Mandeasi vjeruju da RUH (duh), je Majka Mesije, jer su ih smatrali kao dva demoni.²²⁷

Ljudi iz crkve “Svetoga Duha”, su pretvorili u sastavni dio Trojstva i vratili ga u Boga. U nastavku citat ističe: “...*Koliko će više otac nebeski dati Duha svetoga onima koji ištu u njega?*” (Luka, 11:13) Iz citata možemo shvatiti da je Duh s ciljem dat, kako bi se darovao i podijelio s onima koji traže. Kako je onda moguće da se Sveti Duh dijeli ljudima, ako je Duh “Bog”?! Da li Bog dijeli Sebe?! Riječ Sveti Duh i riječ Bog, su od najzamršenijih riječi u Evanđelju. Na svakom listu možemo naići na različito shvatanje ovih riječi!²²⁸

U *Novoj hrišćanskoj Enciklopediji*, što se tiče Svetoga Duha, ističe se: “Većina tekstova Novog Zavjeta otkriva duh Boga, kako postati *nešto*, a ne *neko*; ovo se

²²³ Origen, *Commentary on John II*. 12; vidi, Preuschen, “*Antilegomena*”, Giessen, 1901, str. 4; Henneke, “*Neutestamentliche Apokryphen*”, Tübingen 1904, str. 19.

²²⁴ Uporedi gnostičku tvrdnju Irenæus, “*Adversus Hæreses*”, I. 271.

²²⁵ Hilgenfeld, “*Ketzergeschichte*”, str. 255.

²²⁶ Isto str. 259.

²²⁷ Brandt, “*Die Mandäische Religion*”, Leipsic, 1889, str. 124. Ovaj citat je preuzet od strane web portala ... www.erasmusi.org/afisho_temat.php?f=44, Kaufman Kohler & Krauss Samuel, “*Triniteti në këndvështrimin hebraik*”.

²²⁸ Dr. Muhamed Ali El-Havli, “*Komparacija četiri evanđelja Komperacioni mes katër ungjijve*”, str. 159.

posebno može vidjeti u usporedbi između Duha i Božije moći”. Dok u jednom od hrišćanskih rječnika stoji: “U cjelini, kao Novi Zavjet, tako i Stari Zavjet govore o Duhu kao o jednoj energiji ili uzvišenoj snazi”.²²⁹ Sveti Duh nije jedna osoba i nije dio jednog Trojstva. Sveti Duh jeste Božia aktivna sila koju koristi, kako bi djelovao po svojoj volji. Nije podjednaka sa Bogom nego je uvijek na usluzi Njegovoj i Njemu priklonjena.²³⁰

KONCEPT SVETOGA DUHA U KUR’ANU

Kur’an časni naziva Svetoga Duha pod imenom “*Ruhul-Kudus*”, ali i drugim izrazima, tipa: “*Ruh*”, s imenom kojim je nazvan melek Džibril, a.s./anđeo Gabriel. Dok u pojedinim slučajevima izraz “*Ruh*”, daje do znanja da se radi o Svetom Duhu,²³¹ kao Božije stvorenje, koje ga šalje u majčin trbuh kao fetus.

Ovdje ćemo istaći nekoliko kur’anskih citata, gdje se govori o Svetome Duhu- *Ruhul Kudus*. Od tih ajeta su:

“I Mi smo Musau Knjigu dali i poslije njega smo jednog za drugim poslanike slali, a Isau, sinu Merjeminu, očigledne dokaze dali i Džibrilom (svetim duhom) ga pomogli.” (El Bekare, 87)

“Neke od tih poslanika odlikovali smo više nego druge. S nekima od njih je Allah govorio, a neke je za više stepeni izdigao. A Isau, sinu Merjeminu, jasne smo dokaze dali i Džibrilom (svetim duhom) ga podržali.” (El-Bekare, 253)

²²⁹ “Da li trebaš vjerovati u trojstvo – (A duhet të besosh në trinitet)”, str. 22.

²³⁰ Isto, str. 23.

²³¹ Vežano o čovjekovoj duši, vidi ove ajete: Sedždžde, 9; Sad, 72; Hidžr, 29; El-Enbija, 91; Et Tahrim, 12, itd.

Reci: "Od Gospodara tvoga objavljuje ga meleke Džibril "Rubul Kudus" – (sveti duh) - kao istinu, da još više učvrsti vjernike u vjerovanju, i da bude putokaz i radosna vijest svim muslimanima." (En-Nahl, 102)

"Kad Allah rekne: "O Isa, sine Merjemin, sjeti se blagodati Moje prema tebi i majci tvojoj: kada sam te Džibrilom (svetim duhom) pomogao pa si s ljudima, u bešici i kao zreo muškarac, razgovarao; i kada sam te pismenosti i mudrosti, i Tavrati i Indžilu naučio; i kada si, voljom Mojom, od blata nešto poput ptice napravio i u nju udahnuo, i kada je ona, voljom Mojom, postala ptica; i kada si, voljom Mojom, od rođenja slijepa i gubavca iscijelio; i kada si, voljom Mojom, mrtve dižao; i kada sam od tebe sinove Israilove odbio, kad si im ti jasne dokaze donio, pa su oni među njima koji nisu vjerovali - povikali: 'Ovo nije ništa drugo do prava vradžbina!" (Maide, 110)

Prikazani ajeti jasno nam daju do znanja da je Sveti Duh, Džibril, a.s., (Gabriel)²³², koji dostavlja objavu od Boga, dž.š., poslanicima Njegovim; također ojačavao je i Božije poslanike, dok u ovim slučajevima spomenutih citata radi se o poslaniku Isau, a.s., to jest Isusu.

Dok, što se tiče ajeta u kojima se Džibril (Gabriel), pominje izrazom "Er-Rub", su od ovih:

"I Kur'an je, sigurno, objava Gospodara svjetova donosi ga povjerljivi Džibril na srce tvoje, da opominješ." (Aš-Šu'ara, 192-194)

U gore pomenutom citatu Bog, dž.š., naziva Džibrila, a.s., (Gabriela), "Rubul Emin"- "Vjerni Duh", koji je dostavio objavu posljednjem poslaniku Muhammedu, s.a.v.s., knjigu Kur'an²³³. Dok, u sljedećem ajetu, koji

²³² Vežano o ovom Kuranskom ajetu m, vidi komentar Ibn Kesira o svetome duhu, "Tefsir ibn Kesir", Skraćeno izdanje, str. 74, 166, 729, 398.

²³³ Također ovo potvrđuje i Ibn Kesir u njegovom tefsiru, "Tefsir ibn Kesir", Skraćena verzija, str. 966.

nam dolazi iz poglavlja Gafir, ajetu 15, riječima "Er-Rub", Svemogućí Bog govori o Džibrilu, a.s., (Gabrielu), da dostavlja objavu onima koji su Njegovi robovi:

"Onome najuzvišenijem, koji svemirom vlada, koji šalje Objavu, riječi Svoje—kome hoće od robova Svojih, da upozori na Dan susreta međusobnog." (Gafir, 15)

Allah, dž.š., u nastavku sljedećeg ajeta ističe rođenje Isa, a.s., na način kako ga je Bog poslao kod Merjeme, meleka (anđela), Džibrila (RUH), kako bi je obradovao vijestima o rođenju jednog djeteta, kao čudotvorstvo od strane Svemogućeg Boga.

"I jedan zastor da se od njih zakloni uzela, Mi smo k njoj meleka Džibrila poslali i on joj se prikazao u liku savršeno stvorena muškarca. "Utječem se Milostivom od tebe, ako se Njega bojiš!" - uzviknu ona. "A ja sam upravo izaslanik Gospodara tvoga" - reče on - "da ti poklonim dječaka čista!" (Merjem, 17-19)

Ovdje smo istakli nekoliko ajeta plemenitog Kur'ana vezano za meleka Džibrila (Gabriela), a.s., koji je arapskim jezikom nazvan imenima: *Ruhul Kudus* (Sveti Duh); *Rub* (duh); *Ruhul Emin* (vjerni duh), i sl.

Profesor Abdul Ahad Davud (David Benjamin Keldani, bivši hrišćanski svećenik), navodi:

"Sama promjena odnosa, koju prihvataju da postoji između osoba Trojstva bez sumnje nam daje do znanja da nisu jednaki jedni sa drugima niti se mogu identificirati jedni sa drugima. Otac rodio nije rođen; sin je rođen i nije Otac; Sveti Duh je kao rezultat dvije osobe; prva osoba je opisana kao kreativna i destruktivna; druga osoba kao spasitelj i otkupitelj, dok treća osoba kao životvorac. Tako da, niko od njih nije samo Stvoritelj, Otkupitelj ili Životvorac. Zatim se navodi da je druga osoba riječ prve osobe postao čovjek i žrtvuje se na krstu, kako bi zadovoljio pravdu Oca i Njegova utjelovljenja i uskrsnuća su provedena i završena od strane treće osobe.

Zatim se navodi da svaka osoba Trojstva ima posebna svojstva, koja ne pripadaju drugima. Ova svojstva nam pokazuju, prema logici i ljudskim jezikom međusobnu prednost. Otac uvijek naginje na desnu stranu i uvijek je ispred Sina. Sveti Duh ne samo da je posljednji kao treći, nego je i niže postavljen u usporedbi sa prvom dvojicom. Nije li grijeh ako inverzijom imena obrnuto ponovimo? A, ne bi bilo uočljivo od strane Crkve kao nedostatak predanosti krštenjem preko elemenata euharistije, ako bi se formula postavila ovako: “U ime Svetoga Duha, Sina i Oca”? Ako su jednaki i slični, onda redoslijed spominjana nije bitno promatrati tako pažljivo.

I na kraju, da podsjetim hrišćane, ako ne vjeruju u apsolutnu Jednoću Boga i ne odreknu se vjerovanja u tri Božanstva, onda su bez sumnje nevjernici u pravoga Boga. Realno hrišćani su politeisti, uz razliku da su paganski bogovi lažni, dok tri crkvena Boga imaju izvanredan karakter, od kojih Otac – sa epitetom Stvoritelj je Bog Jedan i Jedini, dok Sin je samo jedan poslanik i služitelj Bogu i treća osoba od bezbrojnih svetih duhova koji su u službi Bogu Svemogućem”.²³⁴

RAZLIKE IZMEĐU OCA, SINA I SVETOGA DUHA

U nastavku ćemo navesti nekoliko razlika između Oca, Sina i Duha Svetoga, nekoliko kontradiktornosti, grešaka i problema, koji se nalaze u ovoj doktrini.

²³⁴ Benjamin Keldani, “*Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)*”, izdato od Qendra Erasmus, 2004, str. 27-29.

- Kod Ivana, se navodi razlika između Isusa i Svetoga Duha. Ističe se da Isus i Sveti Duh nisu u jednakom omjeru, jer Sveti Duh treba primiti od Isusa, znači, prenijeti drugima:

“A kad dođe on, Duh istine, uputiće vas na svaku istinu; jer neće od sebe govoriti, nego će govoriti što čuje, i javiće vam što će biti unaprijed dakle On će me proslaviti, jer će od mojega uzeti, i javiće vam: Sve što ima otac moje je: zato rekoh da će od mojega uzeti, i javiti vam.” (Ivan, 16:13-15)²³⁵

Zatim sljedeća razlika Oca i Duha Svetoga, gdje se navodi da Duh Sveti poslan je od Oca i izvor je Njega, potvrđeno je kod Ivana, 15:26: *“A kad dođe utješitelj, koga ću vam poslati od oca, Duh istine, koji od oca izlazi, on će svjedočiti za mene.”*

- Također, u Bibliji se navodi:

“I ako ko reče riječ na sina čovječjega, oprostiću mu se; a koji reče riječ na Duha svetoga, neće mu se oprostiti ni na ovome svijetu ni na onome.” (Matej, 12:32)

“I svaki koji reče riječ na sina čovječjega oprostiću mu se, a koji buli na svetoga Duha neće mu se oprostiti.” (Luka, 12:10)

Matej i Luka navode Isusove riječi gdje se ističe velika razlika između Isusa i Svetoga Duha. Zašto bogohulstvo nije oprostivo protiv Svetoga Duha, dok, ako je protiv Isusa onda je oprostivo? Zašto razlika? Nisu li podjednaki Isus i Sveti Duh, nisu li dio zajedničkog Trojstva?

²³⁵ Iako ovaj citat aludira na dolazak posljednjeg Poslanika, Muhammeda s.a.v.s, mi ćemo uzeti onako kako kažu hrišćani, kao Sveti Duh. Kao ovaj i drugi citati, koji ističu dolazak Muhammeda a.s., u Bibliji, vidi: Abdul Ahad Dawud, *“Muhamed u Bibliji (Muhamed i në Bibël)”*, Priština, 1995; Ahmed Didat, *“Šta Biblija kaže o Muhamedu a.s., (Ç’thotë Bibla për Muhamedin a.s.)”*, Tirana, 1992; Rahmetullah El-Hindi, *“Triumpf Istine (Triumpf isë vërtetës)”*, Skoplje, 1998. itd.

- Matej i Luka nam kažu:

“I krstivši se Isus iziđe odmah iz vode; i gle, otvoriše mu se nebesa, i vidje Duha Božjega gdje silazi kao golub i dođe na njega; I gle, glas s neba koji govori: ovo je sin moj ljubazni koji je po mojoj volji.” (Matej, 3:16-17)

“A kad se krsti sav narod, i Isus pošto se krsti i moljaše se Bogu, otvori se nebo, I siđe na nj Duh sveti u tjelesnome obliku kao golub, i ču se glas s neba govoreći: ti si sin moj ljubazni, ti si po mojoj volji!” (Luka, 3: 21-22)

Ovi citati nas navode na nekoliko pitanja koja zahtijevaju odgovor:

a) Bog razgovarao sa Isusom sa neba rekavši mu: “Ovo je moj Sin...” Postavlja se pitanje, kako je moguće da u istom vremenu, Isus bude i Bog i Sin Božiji? Kako je moguće da Bog bude i na nebu i na zemlji i da Bog, Bogu kaže ti si moj sin?! Ako je vjerovanje da je Bog sišao na zemlju u Isusovom obliku onda čiji je bio glas koji se čuo sa neba? Božiji?

b) Također, u citatu možemo primijetiti još jednu slabost Boga, prema Bibliji, imajući u vidu da i Sveti Duh je Bog (prema hrišćanskoj doktrini), prilikom krštenja Isusa, ističe se da “Duh Boga spustio se kao jedan golub”, na Isusa. Ponovo se postavlja pitanje, da li Bogu dolikuju takva svojstva, da se Bog pretvara u pticu, ili u neko drugo stvorenje? Zaista, ovo iznenađuje i kao takvo se kosi sa zdravim razumom!

- Ako je Sveti Duh Bog ili Isus Bog, zašto onda nemaju dovoljno znanja o posljednjem danu ili posljednjem času, nego o tome zna samo Otac kada će se desiti, kao što se navodi kod Marka, 13:32, i Mateja, 24:36: “*A o danu tome ili o času niko ne zna, ni anđeli koji su na nebesima, ni sin, do otac.*”

- Ako Sveti Duh je podjednaki dio trojstva, zašto Biblija govori uvek o njemu kao poslanik koji je poslat od Oca, ili od Isusa?

“A utješitelj Duh sveti, kojega će otac poslati u ime moje, on će vas naučiti svemu i napomenutiće vam sve što vam rekoah.”

“A kad dođe utješitelj, koga ću vam poslati od oca, Duh istine, koji od oca izlazi, on će svjedočiti za mene.” (Ivan, 14:26/ 15:26)

- Ako je Isus na prijestolju, kako može stajati na desnoj strani kod Boga? Sjedi ili stoji na nogama? Kod Marka, 16:19 navodi se da sjedi: *“A Gospod pošto im izgovori uzđe se na nebo, i sjede Bogu s desne strane.”* Kako može sjediti Bog kod Boga?

Dok u Djela, 7:55 navodi se da stoji na nogama: *“... i vidje slavu Božju i Isusa gdje stoji s desne strane Bogu.”*

Ili pak, Isus stoji u naručju očinom? Kod Ivana, 1:18 navodi se: *“... jedinoroi sin koji je u naručju očinom, on ga javi.”* Veoma kontradiktorni citati. Dok, Sveti Duh gdje se nalazi, kad je i on dio Trojstva?!

- Ako je Isus nepromjenjivi i vječni Bog, kako može imati kraj njegovo carstvo i da se on pokori Ocu? Vidi 1 Korinćanima, 15:25-28:

“Jer njemu valja carovati dokle ne položi sve neprijatelje svoje pod noge svoje. A posljednji će se neprijatelj ukiniti smrt. Jer sve pokori pod noge njegove. Ali kad veli da je sve njemu pokoreno, pokazuje se da je osim onoga koji mu pokori sve. A kad mu sve pokori, onda će se i sam sin pokoriti onome koji mu sve pokori, da bude Bog sve u svemu.”

- Kod Mateja se navodi da Isus naredio svojim apostolima da ga razapnu u ime Oca, Sina i Svetoga Duha.

“Idite dakle i naučite sve narode krsteći ih va ime oca i sina i svetoga Duha.” (Matej, 28:19)

Dok su ga apostoli razapeli samo u ime Isusa (Vidi: Apostolska Djela 2:38/ 8:16/ 10:48/ 19:5, itd).

- Biblija ističe da je Isus umro, a zatim uskrsnuo. Postavlja se pitanje, ko je proživio Isusa, jer u Bibliji nailazimo na kontradiktornosti. U Bibliji, u Apostolskim djelima se navodi da je Isusa proživio Bog:

“Kojega Bog podiže, razdriješivši veze smrtne, kao što ne bijaše moguće da ga one drže.”
(Djela, 2:24)

Kod Ivana, se navodi da je Isus sam sebe uskrsnuo :*“Isus odgovori i reče im: razvalite ovu crkvu, i za tri dana ću je podignuti. A Jevreji rekoše: četrdeset i šest godina građena je ova crkva, a ti za tri dana da je podigneš? A on govoraše za crkvu tijela svojega.”*
(Ivan, 2:19-22)

Dok u Pismu Rimljana se navodi da je sveti duh taj koji je uskrsnuo Isusa:
“A ako li živi u vama Duh onoga koji je uskrsnuo Isusa iz mrtvih, onaj koji je podigao Hrista iz mrtvih oživljeće i vaša smrtna tjelesa Duhom svojijem koji živi u vama.”
(Rimljanima, 8:11) Onda, koliko puta je uskrsnuo Isus? Šta je od ovoga istina?

- Ako je Sveti Duh Bog, onda se može nazvati Bogom loši duh, jer duh je od strane Boga kako se navodi u Bibliji: *“Neka gospodar naš zapovjedi slugama svojim koje stoje pred tobom, da potraže čovjeka koji zna udarati u gusle, pa kad te napadne zli duh Božji, neka udara rukom svojom, i olakšaće ti.”* (1 Samuelova, 16:16)

“Potom zli duh Gospodnji napade Saula kad sjedaše kod kuće i držaše koplje u ruci, a David udaraše rukom o gusle.” (1 Samuelova, 19:9)

- *“Zato sada eto, Gospod je metnuo lažljiv duh u usta svijem tvojim prorocima, a Gospod je izrekao zlo po te.”* (1 Carevima, 22:23) Ako je duh Bog. Dakle, Bog laže?!
- *Da postavimo nekoliko pitanja, kako bismo presudili što pravednije:*

Ako je Isus Bog, zašto je onda Isus, rekao: *“...jer je Otac moj veći od mene.”*
(Ivan, 14:28)

Ako je Isus Bog, zašto je onda Isus, rekao: “...*vraćam se k ocu svojemu i ocu vašemu, i Bogu svojemu i Bogu vašemu.*” (Ivan, 20:17)

Ako je Isus Bog, zašto je onda Isus, rekao: “*I povikavši Isus iz glasa reče: oče! u ruke tvoje predajem duh svoj.*” (Luka, 23:46)

Ako je Isus Bog, zašto je onda Isus, rekao: “...*Gospodu Bogu svojemu poklanjaj se i njemu jedino služi.*” (Matej, 4:10)

Ako je Isus Bog, zašto je onda Isus, rekao: “*Boga niko nije vidio nikad ...*” (Ivan, 1:18) “*Boga niko ne vidje nikad ...*” (1 Ivanova, 4:12), itd.

Pomenute suprotnosti nam jasno daju do znanja da su laži i izmišljotine ili najblaže rečeno, dodatne greške od strane ljudi u ovim citatima. Kao zaključak možemo reći da, Biblija, koju danas posjedujemo teško se može nazvati kao Božija riječ. Također, činjenica je da hrišćani se zaista trude da biblijskim citatima pruže svoje argumente, pružajući prepolovljene citate, ne pružajući čitav citat, nego dio citata iz konteksta. O ovome teolog, Mike Brown, u jednoj od njegovih tema knjige nazvana pod imenom: “*Tumačenje i lažno tumačenje*”, ističe:

“Interpretacija Biblije je veoma bitna. Ponekad je veoma lahko da u Bibliji pronađemo jednu osnovu kako bismo oslonili na to naša učenja, uzimajući prepolovljen citat iz konteksta i vezivajući ga s nekim drugim dijelom neke druge Biblije, i on izdvojen iz konteksta, gdje je iskorišten, vezivajući oba odlomka možemo formirati jednu novu doktrinu, koja se uopće ne tiče citata koje smo koristili, preuzeli, kako stoji ispravno u kontekstu. Onako kako kažu: “Lahko je sačiniti Bibliju da govori sve ono što mi želimo da ona kaže”.²³⁶

²³⁶ Mike Brown, “*Odgovori o Jehovinim svjedocima – (Përyjigjet për Dëshmitarët e Jehovës)*”, Priština, 1999, str. 12.

Jedan od teoloških rječnika na italijanskom jeziku, koji je plod rada više od 114 stručnjaka sa različitih katoličkih fakulteta, spomenuta realnost se navodi ovim riječima: “Trebamo utvrditi da dokaz o Trojstvu i nije od velike važnosti savremenog hrišćanstva. Mudri vjernici, uronjeni bitnim pitanjima, ne mogu sakriti neku vrstu sramote ispred doktrine, koju zaista smatraju vrijednom, ali zatvorenu [...] Nastavlja se ponavljati da je Trojstvo temeljna istina vjere, ali nije teško shvatiti da nije temeljna istina kod većine vjernika. Možemo se usuditi postaviti hipotezu da je Trojstvo trenutno jedna “izbledjela” istina iz zajednice savjesti vjerovanja, u kome preživljava, drugačije rečeno, slabi hrišćanski monoteizam, koji se ne razlikuje, koji karakteriše jedan većinski dio “vjernika”, šalje hrišćanstvo u krizu identiteta, koji stvara potrebne uslove o stvaranju jednog novog ateizma”.²³⁷

Na Nikejskom saboru, 325. godine., donijeli su odluku o prirodi Isusa, ali ne i o ulozi Svetoga Duha. Ako je Trojstvo jasno biblijsko učenje, zašto nisu donijeli odluku i o Svetome Duhu na tom istom saboru, nego se ovo kasnije desilo?

Kasnije, na Carigradskom saboru, koji je održan 381. god., prisvaja se vjera, koja se danas naziva hrišćanska vjera, da “Sveti Duh” proizilazi od strane Sina Božijeg. Zatim, ovaj sabor prihvata da se Sveti Duh dovede do nivoa vrijednosti sa Bogom i Hristom. Po prvi put, Trojstvo, takozvano hrišćanstvo, počinje da bude u centru pažnje.²³⁸

²³⁷ Dizionario Teologico Interdisciplinare della Marieti, str. 472-73; vidi i “*The Promise of the Trinity*”, Gunton, str. 31. prema http://www.erasmusi.org/afisho_temat.php?f=69, “*Paradoksi trinitar*”, Rezart Beka.

²³⁸ “Constantinople, Council of” Encyclopædia Britannica 2007 Ultimate Reference Suite. DVD; “*Trebaš li vjerovati u trojstvu – (A dubet tē besosh nē trinitet)*” str. 8; Hajrudin

U američkoj Enciklopediji se navodi: “Trojstvo IV. vijeka je zabluda početnih hrišćanskih učenja”.²³⁹ Također i *Nova hrišćanska enciklopedija* dopušta mišljenje da doktrina Trojstva, nije bila poznata za stare hrišćane i da je odluka donešena o ovome u posljednjoj četvrtini IV. vijeka.²⁴⁰

Dok, prema jednoj ilustriranoj enciklopediji, vezano za ovo se ističe: “Njegovi (Isusovi) sljedbenici, nakon smrti, promjenili su njegov poziv, jer je on pozivao kao i svi drugi poslanici u vjerovanje u jednoga Boga, a ne u nešto drugo”.²⁴¹

Dok, Allah, dž.š., u plemenitom Kur’anu, skreće nam pažnju vezano za Trojstvo riječima:

“Nejvernici su oni koji govore: "Allah je jedan od trojice!" A samo je jedan Bog! I ako se ne okane onoga što govore, nesnosna patnja će, zaista, stići svakog od njih koji nejvernik ostane.” (El-Maide, 73)

Pekarić- Dino, *“Sljedbenici Knjige”*, str. 133; Dr. Muhamed Ali El-Havli, *“Komperacioni mes katër ungjijve”*, str. 70; Victor Paul Wierwille, *“Jesus Christ is not God”*, str. 25; i kod: Marmarinta- Omar P. Mabaya, *“Božja Jednoća: Konačno rješenje proturiječnosti trojstva”*, str. 8; Dok prema Ivan Cvitkoviću i njegovoj knjizi: *“Religije suvremenoga svijeta”*, str. 169, kaže: *“U dva sabora, Nike 325 i (Konstantinopola) 381, je određena osnova hrišćanskog vjerovanja”*.

²³⁹ *“The Encyclopedia America”*, prema *“Da li trebaš vjerovati u trojstvo - A duhet te besosh në trinitet”*, str. 8.

²⁴⁰ Ulfe Azizus Samed, *“Islam i hrišćanstvo - Islami dhe krishterimi”*, str. 35.

²⁴¹ Driton Sejdiu, *“Ilustrirana svjetska i albanska Enciklopedija – (Enciklopedi, e ilustruar botërore dhe shqiptare. Almanak 2007)”*, Priština, 2006, str. 166.

TREĆE
POGLAVLJE

VJERODOSTOJNOST TROJSTVA

O CITATIMA DOKTRINE TROJSTVA

Dokaz da u Bibliji ne postoji nijedan citat, koji na veoma jasan i eksplicitan način govori o Trojstvu i o zajedničkom svojstvu svetih ličnosti od kojih je sastavljeno i međusobnih odnosa, bio je razlog da se hrišćanski teolozi obrate ljudskoj filozofiji i tako stvaraju više zabune nego prije, i ne rješavajući nijedan problem koji dodiruje ovu doktrinu.

Spomenuta doktrina ne može dostići, objasniti istinsku prirodu Boga, za koju se obavezala pojasniti. Koja je priroda Oca, Sina, Duha Svetoga? Kako li su povezani i njihovi odnosi, imaju li ove tri svete ličnosti veze jedni sa drugima, kako Bog odlučuje, kada se zna da u Njemu postoje tri ličnosti sa savjestima i neovisnoj volji? Slična pitanja, kao i druga, učinile su da različite špekulacije zauzmu mjesto logičkim opravdavanjima.

Hrišćanski teolozi krenuli su u istraživanje dokaza, koji će dokazati ovu zbunjenost. Na ovaj način oni vide kroz tekstove, ne ono što tekstovi govore nego što je njima volja da tekst govori. Na taj način, dolaze do pogrešnih zaključaka. Trude se dokazati biblijske citate, koji se zasnivaju na ovoj doktrini, argumentirajući njima. Razmotriti ćemo nekoliko hipoteza i vidjeti ćemo tačnost i njihovu istinitost, da li zaista zasnivaju ovu doktrinu ili ne?

Da vidimo u nastavku:

“RIJEČ JE BOG.” (IVAN, 1:1)

Kod Ivana, 1:1 vidimo: *“U početku bijaše Riječ, i riječ bijaše okrenuta k Bogu, i Riječ bijaše Bog.”* (Ivan, 1:1)

O ovom citatu hrišćani ističu da *“Riječ”*, koja se ovdje spominje, aludira na Isusa i da je on Bog. Ako pažljivo proanaliziramo citat, gdje Ivan, kaže: *“I riječ bijaše okrenuta k Bogu”*, postavlja se pitanje: Kako neko može biti pri nekoj drugoj osobi, a da u isto vrijeme bude ista osoba? ²⁴² Dakle, kako možemo zdravim razumom donijeti ovakav zaključak?!

U hrišćanskoj Bibliji ovaj citat ovako stoji: *“U početku bješe riječ, i riječ bješe u Boga, i Riječ beše Bog”*,²⁴³ Kada proanaliziramo odlomak *“Riječ je Bog”*, onda nam daje da shvatimo: *“Na početku bješe Bog, i Bog bješe u Boga.”* Kakvo je ovo značenje? Kako je moguće da Bog bude u Boga?! ²⁴⁴

Da vidimo nekoliko primjera. Ako kažemo *“Bog je dobar”*, uživamo li u Njegovim dobrima ili Njegovim dobrim djelima. Ali ga ne možemo opisati, rekavši *“Bog je dobrota.”*, jer dobrota nije Bog. Ako kažemo *“Bog je Sveznajući.”* ne možemo reći *“Znanje je Bog.”* Ili pak: *“Kur’an ili Biblija je božja riječ.”*, ne možemo ih nazvati: *“Kur’an ili Bibliju, Bog”*, jer nisu.

²⁴² Grupa autora, *“Šta zaista podučava Biblija (Çfarë mëson vërtet Bibla)”*, izdata od Watchtower Bible and Tract Society of New York, Štampana u Italiji, od strane Jehovinih svedoka na albanskom jeziku, Rim, 2005. str. 203.

²⁴³ *Biblija*, preveo i obradio Don. Simon Filipaj.

²⁴⁴ Dr. Muhamed Ali El-Havli, *“Komparacija četiri evanđelja (Komperacioni mes katër ungjijve)”*, str. 182.

Tako da, ovdje “Riječ”, ne možemo smatrati Bogom, kao što se vjeruje, jer “Riječ”, je korištena u Bibliji kao zapovijed, preko koje Bog zapovijeda, kao npr., u Postanku, 1:3, 20:

“I reče Bog: neka bude svjetlost. I bi svjetlost. Potom reče Bog: neka vrve po vodi žive duše, i ptice neka lete iznad zemlje pod svod nebeski.”

Dok Kur’an plemeniti ističe, ovako:

“Ona reče: “Gospodaru moj, kako ću imati dijete kada me nijedan muškarac nije dodirnuo?” - “Eto tako” - reče - “Allah stvara što On hoće. Kada nešto odluči, On samo za to rekne: ‘Budi!’ - i ono bude.”

“Isaov slučaj je u Allaha isti kao i slučaj Ademov: od zemlje ga je stvorio, a zatim rekao: “Budi!” - i on bi.” (Ali Imran, 47, 59)

Prva riječ s kojom je počelo Evanđelje Ivana, je pronevjerena od strane “Unitarne odluke”²⁴⁵, koji ističu njihov tekst kao što je: “Na početku bješe “Riječ”, a “Riječ” bila s Bogom i Božja riječ bješe”.²⁴⁶ Može se primijetiti da je grčki oblik ženskog roda “Teon”, što znači “Božja”, je izmijenjena u “Teos”, što znači “Bog”,

²⁴⁵ Unitar, Unitarizam-sljedbenici hrišćanske doktrine koji poriču misao Trojstva Boga. Ova doktrina je počela u vrijeme formiranja glavnog mislioca hrišćanskog Trojstva (II-IV vijeka.). Sljedbenici su u početku nazvani antitrojstvo (grčki. protiv Trojstva). (Halit Muharremi, “Rječnik teologije – (Fjalori i teologisë)”, str. 334.).

Srž unitarizma stoji u naglasku izražavanja na spoznaj i jedinstvu Boga kao lično biće; tako da logično slijedi odbacivanje: a) Svetog Trojstva, b) prirode svetosti Isusa i Duha Svetoga itd. Unitarizam je prihvatilo i branilo puno poznatih mislilaca, od njih: Migel Servetosi (1509-1553), Hugo Grociusi (1583-1645), Samuel Klarku (1675-1729), Xhozef Pristli (1733-1804), Ricard Prajsi (1723-1791), Xhon Miltoni (1608-1674), itd., (Ekrem Murtezai, “Rječnik vjere (Fjalori i feve)”, str. 568.).

²⁴⁶ Prof. Abdul Ahad Dawud, “Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)”, str. 21.

što stoji ime u nominativu.²⁴⁷ Ibni Hazm islamski učenjak, kada komentariše ovaj citat između ostalog kaže da je veoma loše i potvora koja se radi Isusu.²⁴⁸

U knjizi: *“Osnovi Biblije”*, izdata od strane hrišćana, o pomenutom citatu kaže: “Ovaj citat je od dijelova, koji je pogrešno shvaćen, učeći da je Isus postojao na nebesima prije njegovog rođenja. Ispravno shvatanje ovakvih učenja ovisi od vrijednosti značenja riječi *“Riječ”*. Ne može se reći da se radi direktno o jednoj osobi, jer jedna osoba ne može biti “S Bogom”, ujedno biti i Bog u istom vremenu. Grčka riječ *“logos”*, koja se prevodi kao *“riječ”*, ovdje nema značenje *“Isus”* u istini”.²⁴⁹

²⁴⁷ Prof. Benjamin Keldani, *“Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)”*, izdato od Qendra Erasmus, 2004., str. 25 (trebam napomenuti da u ovom radu kao izvore korišteni su dva prevoda istog autora i iste knjige *“Muhamed u Bibliji (Muhamedi në Bibël)”*, jer radi se o dva prevodioca. Tako da je prevod 1995. godine izdat u Prištini, i drugi prevod 2004. god. u Tirani iz centra Erasmus, ima par razlika, tako da mi je bilo potrebno koristiti dva izdanja ove knjige. Tipa odlomak koji su citirani prethodno nema u prevodu knjige 1995. god., dok, na engleskom jeziku postoji ovaj citat (Vidi: *“Muhamed in the Bible”*, str. 16-17), dok u ovom izdanju je jedan izmak prevodioca).

²⁴⁸ *“Ibn Hazm El-Andalusi i njegovi pogledi na doktrinu trojstva – (Ibën Hazm Al- Andalusi dhe vështrimet e tij mbi doktrinën e trimisë)”*, Muhamed Uruçi, Takvim, 2003, str. 98.

²⁴⁹ *Osnovi Bilije – (Bazat e Biblës - Udhëzimet Kapitujsh)* (Ispoljavanje radosti i mira pravog hrišćanstva), izdato od Christadelphian Bible Mission (CBM), England (bez god., izdanja), str. 146.

Taust, član škole spiritual III.vijeka, ističe:

“Veliki je broj onih koji znaju da Evanđelje nije pisano od strane Isa, a.s., niti od apostola, pa čak, puno kasnije od strane nepoznatih osoba, koji znajući da ljudi neće vjerovati autorima koje nisu sami vidjeli i na taj način postavljali imena apostola, ili osoba s kojima su se družili”.²⁵⁰

Veoma citirani odlomak: “*Na početku bijaše riječ, a Riječ bijaše s Bogom, i Riječ bijaše Bog*”, je citat jednog paganskog rada o platonskoj filozofiji, po svemu sudeći napisan od strane Irineja. Često citiran od Ameliusa, paganskog filozofa, kao da je riječ posebno samo o Logosu, ili Merkura, Riječ, kao što možemo vidjeti da se radi o svjedočenju o jednom paganskom caru ... Tako znači, vidimo da naslov “*Riječ*” ili “*Logos*”, koji se pripisuje Isusu, je sa jednim drugim elementom, paganska mješavina sa hrišćanstvom. U ovom obliku nije dobio legitimitet u hrišćanstvu sve do drugog vijeka nakon Hrista.

I stari Rimljani koji su bili pagani su obožavali kult Trojstva. U jednom orakulu²⁵¹, navodi se da je izjavio da je na početku bio: “Prvo Bog, zatim Riječ, i s njima Duh”. Ovdje, u Starom Rimu, vidimo jasno poređenje, Boga, Logosa, i Svetoga Duha, mjesto gdje je hram nazvan imenom glavnoga grada on i Jupiter Capitolinus je posvećen carevima, koji su obožavani sve troje na isti način.”²⁵²

²⁵⁰ Osman Nuri Topbash, “*Lanac poslanika – (Varyu i profetëve) – Knjiga 3.*”, str. 238.

²⁵¹ Orakul m. god., 1. Mjesto, hram gdje su prije puno godina paganski svećenici predviđali budućnost, ili govorili u ime boga; vjerovali su da predviđaju budućnost. *Orakulli i Dodone. Orakulli i Defa. Odgovor Orakula.* 2. fig.knjiga. Onaj koji predstavlja riječi, misli i svoja predviđanja kao istinita i nesuprostavljiva. *U uložji orakula.* (“*Rječnik albanskog današnjeg jezika – (Fj. i gj. së sotme shqipe)*”), str. 1306.

²⁵² T.W.Doane, “*Bible Myths and Their Parallels in Other Religions*”, str. 375-376.

Izučavanje od strane Geoffrey Parrinder, vezano za ovaj citat i slične njemu, ističe da se radi o uticaju vjere *Memfisa*²⁵³, i na Starogrčko vjerovanje, a pogotovo vezano za “Riječ” - “*Logos*”, koja je kasnije imala direktan uticaj i na hrišćanstvo, čak, na samo Evanđelje, rekavši: “Ptah je, također, bio Bog, koji je stvorio grad *Menf*, koji je u međuvremenu nazvan “*At i Em*”. U “Teologiji menfisa”, koji je jedan izvanredan dokument i koji potiče od staroga grada. U dokumentu stoji da stvaranje zemlje je planirano od strane božjeg uma, dok alat izvršavanja je bila “*Rječ*” koju je izgovorio, - interesantna utrka vjerovanja Grka, koja se pojavila nakon dugog vremena “*logos-a*” ili “*Svete Rječ*”. Vrijedno je uraditi usporedbu sa Evanđeljem Ivana, te možemo vidjeti sličnost između “*Rječ*” u oba teksta: “*U početku bijaše riječ, i riječ bijaše u Boga, i Bog bijaše riječ. Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo.*” (Ivan, 1:1-3)²⁵⁴

“U IME OCA I SINA I SVETOGA DUHA.” (MATEJ, 28:19)

Jedan od najistaknutijih primjera, kojim hrišćani dokazuju doktrinu Trojstva, je i da sadrži promjenu biblijskih citata s namjerom da uzdigne Isusa na nivo božanstva i odredbom vjerovanje u Trojstvo, je citat Mateja, 28:19:

“Idite dakle i naučite sve narode krsteći ih u ime oca i sina i svetoga Duh.” (Matej, 28:19)

Hrišćani tvrde da ovaj citat dokazuje da je Isus pozivao u Trojstvo, koristeći riječ “*Ime*” u jednini, i spominjući formulu Trojstva; dok ovo, po njihovom

²⁵³ Grad u starom Egiptu, oko 25 km na jugu današnje Koreje, blizu slavnihi egipatskih piramida. [Vidi: elektronska Enciklopedija: DVD, Enciclopedia Britannica Library 2007, “*Memphis*”.

²⁵⁴ Geoffrey Parrinder, *citirano djelo*, str. 47, prema Dr. Zija Abdullahu, “*Uvod u vjerska izučavanja*”, str. 38.

mišljenu, treba se shvatiti da je Bog Jedan, jedino Božanstvo, ali sačinjeno od tri ličnosti. Ipak, ne postoji nijedan dokaz tokom prvih vijekova hrišćanstva, koji će usaglasiti autentičnost ovog citata sa onima, koji se danas nalaze u većini današnjih Biblija. Više o ovome tokom prva tri vijeka nakon Hrista pa čak, do polovine četvrtog vijeka, ovo je fraza od strane crkvenih propovjednika kao što su: Euzebius, Justin Martir, Origen, Afrates, itd., citirali ga u drugom obliku: *“I odite formirati apostole u moje ime”*, ne pominjajući uopšte krštenje ili formulu Trojstva. Nakon Nikejskog vijeća, ovaj citat se počeo naglo koristiti u današnjem obliku, sadržavajući formulu Trojstva i krštenja. Tako da, kroz veliki broj primjera, otkrivajući stare tajne hrišćana, izašla je na vidjelo nepravda učinjena Isusovim tekstovima.²⁵⁵

“KO JE VIDIO MENE, VIDIO JE OCA.” (IVAN, 14:8-9)

Također, citat, s kojim argumentuju nalazi se kod Ivana, 14:8-9:

“Reče mu Filip: Gospode! pokaži nam oca i biće nam dosta.” Isus mu reče: “Toliko sam vrijeme s vama i nijesi me poznao, Filipe? koji vidje mene, vidje oca; pa kako ti govoriš: pokaži nam oca?” (Ivan, 14:8-9)

Ovdje se navodi kako je Filip htio vidjeti Boga, ali nešto ovako nije moguće, jer, malo naniže, u ovom Evandjelju, navodi se da je Isus rekao: *“Niko, nikada nije vidio Boga”*. (Ivan, 1:18) Također i kod 1 Ivan, 4:12 navodi se: *“Niko, nikada nije vidio Boga”*.

²⁵⁵ Kako se razvilo vjerovanje u Trojstvo – (*Si u zħvillua besimi mbi trininë?*), prema <http://mesohu.net/showthread.php?t=578>.

Tako da, jasno je, da je Isus govorio Filipu da su djela i njegova čudotvorstva dovoljan dokaz postojanja Boga (*Ko je vidio mene vidio je i Boga*).²⁵⁶

Ponovo od Ivana, 5:37, navodi se: *"Otac koji me posla sam svjedoči za mene. Ni glasa njegova kad čujete ni lica njegova vidjeste."*

Istu stvar argumentuje i Kur'an časn, koji kaže da je nemoguće vidjeti Boga:

"Pogledi do Njega ne mogu doprijeti, a On do pogleda dopire; On je milostiv i upućen u sve." (El-Enam 103)

"I kad Nam Musa dođe u određeno vrijeme, i kada mu Gospodar njegov progovori, on reče: "Gospodaru moj, ukaži mi se da Te vidim!" - "Ne možeš Me vidjeti" - reče - "ali pogledaj u ono brdo, pa ako ono ostane na svom mjestu, vidjećeš Me!" I kad se Gospodar njegov onome brdu otkeri, On ga sa zemljom sravn, a Musa se onesviješćen strovali. Čim se osvijesti, reče: "Hvaljen neka si! Kajem Ti se, ja sam vjernik prvi!" (Araf, 143)

Djela i čudotvorstva Isusa/Isa, a.s., su dovoljni dokazi za postojanje Boga. Onaj, koji prihvata Isusa kao poslanika, prihvata i Boga, koji ga je poslao. Onaj, koji prezire Isusa, prezire i Oca, da vidimo citate u nastavku:

"Tada mu govorahu: gdje je otac tvoj? Isus odgovori: ni mene znate ni oca mojega; kad biste znali mene, znali biste i oca mojega." (Ivan, 8:19)

"A Isus povika i reče: ko mene vjeruje ne vjeruje mene, nego onoga koji me posla." (Ivan, 12:44)

"Onaj koji mene mrzi, mrzi također i mog Oca." (Ivan, 15:23)

²⁵⁶ Misha'al Ibn Abdullah, *"What did Jesus really say?"*, str. 58.

“Koji vas prima, mene prima; a koji mene prima, prima onoga koji me je poslao. Koji prima proroka u ime proročko, platu proročku primiće; a koji prima pravednika u ime pravedničko, platu pravedničku primiće.” (Matej, 10:40-41)

Navedeni citati su toliko jasni da nam ne preostaje sumnja o istini. Dakle, Isus nije Bog, nego je poslanik, poslan Božjom objavom svome narodu. Vađenje riječi iz konteksta predstavlja naivno djelovanje.

“JA I OTAC SMO JEDNO.” (IVAN, 10:30)

“Ja i otac smo jedno.” (Ivan, 10:30) Ovaj citat je često citiran od strane starih hrišćana kako bi dokazali doktrinu Trojstva, iako se ovdje niko ne spominje od ličnosti Trojstva?! Ako budemo pročitali navedeni citat kod Ivana, 10:29, vidjeti ćemo riječi Isusa, koji je rekao: *“Otac moj, koji mi daje, veći je od svih.”* Riječ *“Svih”*, obuhvata svakog i samog Isusa. Dok u suprotnom biti će kontradiktorno između ova dva citata.

Sam Isus, iznosi kakvo ima značenje *“jedan”*, sa Ocem. Citirajući nekoliko citata kod Ivana, 17:20-23, možemo shvatiti:

“Da svi jedno budu, kao ti, oče, što si u meni i ja u tebi; da i oni u nama jedno budu, da i svijet vjeruje da si me ti poslao. I slavu koju si mi dao ja dadob njima, da budu jedno kao mi što smo jedno. Ja u njima i ti u meni: da budu sasvijem ujedno, i da pozna svijet da si me ti poslao i da si imao ljubav k njima kao i k meni što si ljubav imao.” (Ivan, 17:20-23)

Iz ovih navedenih citata, riječ: *“Jedan”*, korištena je ista grčka riječ HEN, dakle, ne samo kako bi opisao Isusa i Oca, nego i Isusa, Oca i jedanaest ili dvanaest Isusovih apostola. Tako da, ako ovakve citate tekstualno shvatimo, u ovom slučaju ne da ćemo imati Trojstvo, nego trinaestotrojstvo. Dakle, Isus i

Otac su jedno, a ne Trojstvo ili Božanstvo. Iz jednog razloga je i to da je Isus jedan sa apostolima i sa vjericima u namjeri stvaranja Božje volje.²⁵⁷

Dakle, grčka riječ *HEN* - "*Jedan*", koja je korištena u ovom citatu kod Ivana, 10:30, također i kod Ivana, 17:20-23, pokazuje isto djelovanje. Tako da, kada se koristi riječ "*Jedan*" (*Hen*), u ovakvim slučajevima odnosi se na jedinstvo misli i djelovanja.²⁵⁸

Vežano za citat Ivana, 10:30, Džon Kelvin (trojstvenik), u svojoj knjizi je rekao: "Naši stari su počinili grešku koristeći ovo kako bi dokazali da je Hrist... u osnovi jednak sa Ocem. A zapravo Hrist ne govori o jedinstvu i sadržaju, nego o dogovoru koji ima sa Ocem".²⁵⁹

Riječ "*Otac*", koja se dosta koristi u Starom Zavjetu naziva se EBB ili ABB-A u prevodu, dok riječi RABB je Bog, Bog svjetova. Riječ "*Otac*" - Ebb, prema hrišćanima znači: "*Onaj koji je Rodio sina Isusa.*"²⁶⁰ Svemogući Bog preko Muhameda, s.a.v.s., je odbranio islam i muslimane, ostavljajući riječ "*Otac*" (EBB) za Boga, van vjerskog rječnika. Interesantna činjenica jeste da Kur'an časni nabraja devedeset i devet Bozijihi svojstava (imena), obuhvatajući i riječ RABB, koja na arapskom podrazumijeva - Bog, Bog svjetova, Stvoritelj, dok riječ EBB, koja podrazumijeva "*Otac*", na arapskom jeziku (EBB) i na

²⁵⁷ Odlomak "*Ja i otac smo jedno – (Unë dhe Ati jemi një)*", preuzeto sa web portala: www.islamidhekrishterimi.com/jezusifajca.html.

²⁵⁸ "*Da li trebaš vjerovati u trojstvo – (A duhet të besosh në trinitet)*", str. 24.

²⁵⁹ Commentary on the Gospel According to John, sipas: "*Da li trebaš vjerovati u Trojstvo (A duhet të besosh në trinitet)*", str. 24.

²⁶⁰ Ahmed Deedat, "*Kur'an čudotvostvo-čudotvostva (Kur'ani-Mrekullia e mrekullive)*", str. 63.

jevrejskom (Aba), nikada nije korištena, tako da je sačuvao muslimane od izmišljotina vezanih za jedinoga rođenoga sina.²⁶¹

“OVO TROJE JE JEDNO.” (1 IVAN, 5:7)

Ovdje se radi o jednom drugom citatu kod 1 Ivana, 5:7-8, kojeg možemo pronaći u tri različita prijevoda. Prema Bibliji, Novi Diadot (Diodati i Ri), prevod 1991-1994., stoji ovako: *“Troje su oni koji svjedoče na nebo: Otac Riječ i Dub Sveti, i svo troje su jedno.”*

Prema Bibliji koju je preveo Dom Simon Filipaj, stoji: *“Ovo, troje su oni koji svjedoče: Sveti Dub, voda i krv. Ovo troje sačinjavaju jedno svjedočenje.”*

²⁶¹ Isto, str. 65.

Kao što smo prethodno naveli, ime Boga u hrišćanstvu “Otac” nije jedan od devedeset i devet svojstava, imena, koje Kur’an časni navodi. Ako kažemo da je poslanik Muhammed, s.a.v.s., bio onaj koji je napisao Kur’an časni, onako kako ga napadaju neprijatelji islama, onda kada govori o “Allahu, dž.š.” se kloni riječi “Otac” tokom dvadeset i tri godina, koje su bile godine objave? Arapska riječ (Ebu) ili židovska riječ (Aba), je prostija od riječi (Rabbu), što znači Bog, Bog svjetova, Stvoritelj, Onaj koji se brine i sve je pod Njegovom kontrolom itd., ipak, stvojestvo “Rabb/Bog” je najkorištenija riječ u posljednjoj božijoj objavi, Kur’anu časnom. Razlog nekorištenja riječi Otac, od svojstava i lijepih imena Svemogućeg Boga, jeste također, deformacija koncepta, nazivajući Boga, dž.š., Ocem, opisujući ga kao roditelja, koji je rodio svoga jedinca Isusa (Ivan, 3:16), upoređivajući Oca sličnim ljudima gledajući sa materijalnog aspekta i ljudskim svojstvima, davajući Mu formu. Tako da, ova riječ nije korištena u Kur’anu očuvajući istinu o Bogu, Svemogućem Bogu i davajući do znanja ljudima da budu oprezni i da se čuvaju izmišljotina, da je Bog rodio svoga sina Isusa. (Slavljen neka je Gospodar, i daleko od izmišljotina koje Mu se pripisuju).

U starim pismima, prevedeno od *“Novi Svijet (Bota e Re)”*, stoji: *“Jer su troje oni koji svjedoče, dub, voda i kruv, i svo troje su podudarljivi jedni sa drugim.”*

Također, ovdje možemo uvidjeti razliku među samim biblijskim citatima. Spomenuti citat (Otac, Riječ i Sveti Duh ovo troje su jedno), se ne pominju nigdje u starim biblijskim pismima, nego su kasnije dodati, kako bi podržali doktrinu Trojstva. Ipak, učenjaci znaju da su takve riječi lažne i u današnjim biblijskim prevodima su izostavljene.²⁶²

Citat: *“Otac, Riječ i Sveti Duh i sve troje su jedno”*, možemo naći i u verziji cara Džejmsa, izdato 1916. godine i u tom vremenu sačinjavalo je jednu od najjačih osnova doktrine Trojstva. Ali, sada, taj dio je otklonjen *“Revised Standard Version”*, 1952 i 1971 god., također i iz velikog broja Biblija, jer je pogrešno ubačen.²⁶³

Dakle, ovdje se ponovo radi o Riječi *“Jedan”*, kako smo prethodno obradili citat: *“Ja i otac smo jedno.”* (Ivan, 10:30) Posmatrajući i citate drugih Biblija, ovdje možemo shvatiti da Riječ *“Jedan”*, ne znači unitet (jedinstvo), aludirajući na Trojstvo, nego s razlogom djelovanja o jedinom svjedočenju, koje je podudarno s drugima. Kao npr., ako tri osobe na sudu daju podjednaku izjavu, ne znači da su tri osobe jedna te ista osoba, nego samo njihovo svjedočenje je isto. Ali, ovdje

²⁶² *“The Eerdmans Bible Dictionary”*, Edited by Allen C. Myers, p.1020, prema: Misha'al Ibn Abdullah, *“What did Jesus really say?”*, str. 36-37; i kod: *“Kako možemo pronaći put ka Raju (Si mund ta gjejmë rrugën për në Parajsë)”*, izdato od Watchtower Bible and Tract Society of New York, objavljeno u Italiji, od Jehovinih Svjedoka na albanskom jeziku, Rim, 1993, str. 2.

²⁶³ Hasan Baxhil, *“Dijalog između hrišćana i muslimana – (Dialog ndërmjet të krishterit dhe myslimanit)”*, str. 27.

jasno možemo vidjeti da je dodat jedan biblijski citat, kako bi podržali doktrinu Trojstva.

Godine 1690. Isak Njutn (1642-1727), je napisao jedan tekst o podmićenju teksta Starog Zavjeta, što se tiče citata 1 Ivan, 5:7 i 1 Timotije, 3:16, naslovljen je: “*A Historical Account of Two Notable Corruptions of Scripture*” (Historijski prikaz o dvije značajne korupcije Pisama). Vezano za citat 1 Ivana, 5:7, Njutn kaže, da se ovaj lanac prvi put pojavio u trećem izdanju Starog Zavjeta, kod Erasmusa.

“Kada su formirali Trojstvo; u njegovom izdanju su dodali puno toga iz svojih tekstova, ako su imali nešto slično, kao almanah je prošlo to vrijeme. Da li je moguće, da ove nečiste metode zadovolje razumnog čovjeka? ... Opasnije je nego li što je korist u vjerovanju, da to čuvaš u slomljenoj posudi.”²⁶⁴

Ovaj citat posjeduju stare izdate Biblije kao što su: “*The revised standard version*”, “*The new revised standard version*”, “*The new american standard bible*”, “*The new english bibla*”, “*The philips modern english bibla*”, i puno drugih. Zašto je ovako? Prevodilac Benjamin Willson, daje objašnjenje: “Ovaj tekst se ne može pronaći u nijednom staro-grčkom tekstu, koji je napisan prije XV. vijeka, nije citiran od bilo kojeg autora niti od starih latinskih očeva...” Također i dr. Herbert W.

²⁶⁴ A. Wallace, “*Anti-Trinitarian Biographies*”, tom, III, pp. 428-439, 1850, prema:

www.geocities.com/alcislam/tjera/njutn_bibel.html; shih edhe te: Misha'al Ibn Abdullah, “*What did Jesus really say?*”, str. 39. Vezano o pogledima Isaka Njutona o Trojstvu, podatke možete naći i u Britanskoj Enciklopediji, na njihovom zvaničnom webportalu: www.britanica.com/eb/article?eu=115657&ctocid=12258&query=isaac%20newton.

Amstrog, se slaže da je ovaj citat dodatak, jer se ne nalazi ni u jednom starogrčkom tekstu.²⁶⁵

O ovome istraživač zaključuje: “Mislim da doktrina Trojstva nema veze i ne radi se samo o temeljima hrišćanskog vjerovanja; jer iz prikazanih dokaza jasno se daje do znanja da ne možemo pronaći ništa pisano direktno u Novom Zavjetu; dok jedino mjesto, gdje je riječ o troje, koji su svjedoci navodi se kod (1 Ivan 5:7), bez sumnje je laž i stil njegovog pisanja je sasvim neprirodan, dokaz ovome je koliko stranoga je sadržano u stilu pisanja Novog Zavjeta”.²⁶⁶

“BOG SE PRIKAZA U TIJELU” (1 TIMITIJE, 3:16)

Također, citati u kojima po mišljenju hrišćana se zasniva doktrina Trojstva je kod 1 Timotija 3:16: “Bog se javi u tijelu”- (*Biblija: Novi Diodati-Diodati i Ri*), koji pokazuje da se Bog pojavio u tijelu i postao čovjek. Ako pogledamo isti citat kod *Biblije* Dom Simona Filipaja, možemo vidjeti da je Isus došao u prirodi čovjeka, a ne kao Bog: “*Hrist se pojavio u čovjekovom liku*”. Dok u Bibliji starih tekstova, piše: “*On se pojavio u tijelu*”(Ovdje se aludira na Isusa), vidi se jasna razlika između Boga i Isusa; u prvom citatu se ističe Bog, dok u druge dvije Biblije riječ je o Isusu. Kakva drastična razlika!

²⁶⁵ Hajrudin Muja “*Pavlovo Hrišćanstvo - Krishterimi paulian*” vidi web portal: www.zerislam.com i www.bibladhekurani.com.

²⁶⁶ Neander, “*History of Christian religion*”, tom. II, str. 286, prema www.erasmusi.org, “*Nekoliko izreka vezano o Trojstvu –(Disa thënie në lidhje me trinitetin)*”, Sakupio Rrezart Beka.

U drevnim rukopisima ne stoji: “*Bog se pojavio u tijelu*”, nego “*On se pojavio u tijelu*”, ali otkriveno je da su drevni rukopisi bili samo prevara.²⁶⁷ William Miller, ističe: “Bog nema tijelo kao što čovjek ima i nije ograničen u mjestu ili vremenu, nego je svuda prisutan.”²⁶⁸

Bart Ehrman, vezano za ovaj biblijski citat kaže: “U Aleksandrovom kodeksu, koji se sada nalazi u Britanskoj biblioteci (British Library), došli smo do zaključka da kod 1 Timoteja, 3:16, većina novijih rukopisa govore o Hristu kao :“Bog koji se pojavio u tijelu”. Ovi stari rukopisi opisuju Hrista kao: “onaj koji je postao i pojavio se u tijelu”. Na grčkom jeziku razlika je veoma mala. Razlika stoji između *theta* i *omikroni*, koji su grafički manje više jednaki, tako da: ÈÓ i OÓ. Kasnije pisari su promijenili početni tekst i zato tu više ne postoji “koji”, nego “Bog” (koji se pojavio u tijelu).

Drugim riječima, naknadni ispravci su promijenili tekst na takav način kako bi se bolje istaklo božanstvo Isusa”²⁶⁹

“BOG SLIČAN ČOVJEKU” (POSTANAK, 1:26)

U Postanaku, 1:26 piše: “*Potom reče Bog: da načinimo čovjeka po svojem obličju, kao što smo mi ...*”

Također, oni ulažu trud dokazujući svoju doktrinu ovim citatom, da je Isus bog i da se bog pretvorio u njegov oblik. Prema citatu ovdje općenito se

²⁶⁷ Halil Ibrahim, “*Islam i hrišćanstvo – (Islami dhe krishterimi)*”, str. 50.

²⁶⁸ William Miller, “*Vjerovanje i hrišćanski rituali (Besimet dhe ritet e krishtera)*”, England, 1991, str. 2.

²⁶⁹ Bart D. Ehrman, “*Da pogrešno citiraš Isusa – i zašto se Biblija promijenila (Të keq citosh Jezusin - Si dhe përshe u ndryshua Bibla)*”, str. 86.

prikazuje da su ljudi slika Božja, što znači da smo mi nalik na Boga (Neka je slava Bogu kome ne pripadaju ovakve klevete).

Postavlja se pitanje: da li je Bog nalik nama ili mi nalik Bogu? Ako malo dublje razmislimo, onda Bog prema Bibliji je u različitim oblicima, jer ljude imamo i bijele i crvene i žute, različitih oblika, a također, i rodova, ženskog muškog, itd. Kojoj grupi ljudi pripada Bog?! Ovdje možemo vidjeti jednu veliku neistinu, jedna velika kleveta prema Svemogućem Bogu. Kada čitamo druge biblijske citate, vidimo kotradiktornosti među tekstovima i vidimo spomenute citate, koji su se suprotstavili jedni drugima. Znači, pošto postoje citati, koji se suprotstavljaju spomenutima, spomenuti ćemo samo par njih.

Prorok Jeremija, suprotstavlja se citatu riječima: *“Niko nije kao ti Gospode ... nema takoga kakav si ti.”* (Jeremija 10:6-7) Također, i Isus se suprotstavljao kada je govorio: *“Ni glasa njegova kad čujete ni lica njegova vidjeste.”* (Ivan, 5:37)

Ovdje se jasno vidi način manipulacije ljudima putem Biblije.

Jedna od poznatih religijskih enciklopedija, vezano za ovo ističe: “Danas teolozi su istog mišljenja da jevrejska Biblija ne sadrži doktrinu Trojstva, iako je bilo uobičajeno da u prošlosti u dogmatskim tekstovima vezano za Trojstvo citirali su se slični tekstovima onih u Postanaku, 1:26 ‘Bog reče: ”Načinimo čovjeka na našu sliku, prema izgledu našoj i nek .” (Vidi također Postanak, 3:22, 11:7; Isaija 6:2-3), kao dokaz o mnoštvu bogova. Iako židovska Biblija prikazuje Boga kao oca Izraela i koristi personifikaciju Boga kao: riječ (davar), duh (ruah), mudrost (hokhmah), i prisutnost (šekhinah), bilo bi van namjere duha Starog Zavjeta ovog koncepta povezivati sa doktrinom Trojstva, koja se kasnije pojavila.²⁷⁰ U drugoj poznatoj enciklopediji, također, se nalazi i ovaj izraz:

²⁷⁰ *“Encyclopaedia of Religion”*, Mircea Eliade, editor in chief, 1987, tom 15, (Macmillan Publishing Company, NY) str. 54.

“Teško se mogu pronaći tragovi Trojsva u Starom Zavjetu...”²⁷¹ I na kraju nećemo izostaviti ne spomenuvši Levi Leonarda Painena, profesora historije hrišćanstva, koji u jednom od svojih djela ističe: “Stari Zavjet je strogo monoteistički. Bog je jedan, zasebno postojanje, jedna osoba. Ideja da u njemu postoji Trojstvo ... je apsolutna bez osnove”²⁷²

“JA SAM U BOGU. BOG JE U MENI.” (IVAN, 14:11)

Ivan navodi da je Isus rekao: “*Vjerujte meni da sam ja u ocu i otac u meni.*” (Ivan, 14:11)

Nekoliko citata koji nam slijede ponovo su iz Ivanovog Evanđelja, prihvataju da je Isus rekao apostolima: “*Da svi jedno budu, kao ti, oče, što si u meni i ja u tebi; da i oni u nama jedno budu ...*” (Ivan, 17:21)

Dakle, ovdje se navodi kako Bog i Isus su jedno, ali, također, i apostoli su jedno sa Isusom i Bogom, jer je on uz Boga. Ako je Isus bog, zašto onda i apostoli nisu bog, kad su već jedno sa Isusom, jesu li božanstvo? Ako Otac, Isus

²⁷¹ “*Encyclopaedia of Religion and Ethics*”, Charles Scribner’s Sons, tom. XI, New York 1928, fq. 458. Ista stvar se ističe i potvrđuje u hrišćanskoj novoj enciklopediji, vidi M.A.C. Cave, “*Is the Trinity doctrine divinely inspired*”, str. 36.

²⁷² Levi Leonard Paine, “*A Critical History of the Evolution of Trinitarianism*”, 1900, [Houghton, Mifflin, and Company, Boston and New York; The Riverside Press, Cambridge] str. 4; vidi i kod: “*Harper’s Bible Dictionary*”, edited by Paul J. Achtemier, San Francisco: Harper and Row, 1985, str. 1098; ky citat gjindet edhe tek “*Trebaš li vjerovati u trjostvo – (A dubet të besosh në trinitet)*”, str. 12.

i Duh Sveti su Trojstvo, zašto ne bismo prisvojili i apostole, zajednica božanstava bi sadržavala petnaest ličnosti.²⁷³

Također, kod Ivana, 14:20 se navodi: *“U onaj ćete vi dan doznati da sam ja u ocu svojem, i vi u meni, i ja u vama.”* I kod Efežane 4:6 se također navodi: *“Jedan Bog i otac sviju, koji je nad svima, i krozga sve, i u svima nama.”*

Niko nije rekao da su apostoli ili efežani Bog, jer veličanstvenost, ponižavanje, ljubav i sl. se pripisuju slabima, dok uzvišenima se pripisuje na metaforički način, tako da, Isus, o Apostolima u Matejevom Evanđelju 10:40, je rekao: *“Koji vas prima, mene prima; a koji mene prima, prima onoga koji me je poslao.”*²⁷⁴

“JA SAM.” (IVAN, 8:58)

Pozivanje hrišćana braneći njihovu tezu po kojoj Isus je Bog, citatom, koji Isus kaže da je bio prije Abrahama riječima *“Ja Sam”*, kod Ivana, 8:58: *“A Isus im reče: zaista, zaista vam kažem: ja sam prije nego se Avram rodio.”*

Ako je Isus Bog zbog toga što je javio da je prije Abrahama, onda šta ćemo reći za druge, koji su bili, također, prije Abrahama, pa čak i prije stvaranja brda i izvora, prije stvaranja zemlje, kao što navodi Biblija o Solomonu, Melhisedeki, Jeremiji, Kirinu i drugim. Evo nekoliko spomenutih citata:

“Jer ovaj Melhisedek bješe car Salimski, sveštenik Boga najvišega ... Bez oca, bez matere, bez roda, ne imajući ni početka danima, ni svršetka životu, a uspoređen sa sinom Božjim, i ostaje sveštenik do vijeka.” (Jevrejima, 7:1,3)

²⁷³ Hasan Baxhil, *“Dijalog između hrišćana i muslimana – (Dialog ndërmjet të krishterit dhe myslimanit)”*, str. 29.

²⁷⁴ El-Hindi, *“Triumfi istine – (Triumfi i së vërtetës)”*, Skoplje, 1998, str. 91.

“Prije nego te sazdah u utrobi, znanh te; i prije nego iziđe iz utrobe, posvetih te; za proroka narodima postavih te.” (Jeremija, 1: 5)

“Ovako govori Gospod pomazaniku svomemu Kiru, kojega držim za desnicu, da oborim pred njim narode i careve raspašem, da se otvaraju vrata pred njim i da ne budu vrata zatvorena.” (Isaija, 45:1)

Dakle, iz pomenute citate možemo li reći da su i oni Bogovi? Ne! Ali spomenuta riječ Isusa “Ja Sam”, ne znači da je Bog. Da bismo usporedili izraz “ja sam” navesti ćemo istu riječ kod Ivana, 9:9, gdje prosjak koristi ovu riječ, kada ga je Isus izliječio od slijepoće, možemo li onda reći da je prosjak bio Bog? *Pojedini su govorili: “Jedni govorbahu: on je; a drugi: nalik je na njega. A on govoraše: ja sam.”*

Jedna od hrišćanskih knjiga nazvana: *“Osnovi Biblije”* ističe: “Sam opis Marije u Evanđelju kao *“Majka”* Hrista, uništava ideju njegovog postojanja prije njegovog rođenja od svoje majke Marije”.²⁷⁵

“BOG ISUS.” (MARKO, 16:19)

U Evanđelju po Marku, 16:19 navodi se: *“A Gospod pošto im izgovori uzze se na nebo, i sjede Bogu s desne strane.”* Između riječi *“Bog Isus”*, kao što navodi (Novi Diode - Diodati i Ri), i ono u Bibliji Don Simon Filipaj i u Starim Zapisima, gdje ga možemo pronaći kao potencijalnog *“Gospod Isus”*, vidimo razliku.

Kao drugo, ako je Isus Bog, kako bog sjedi sa Bogom? Ali, ako je Isus dio Trojstva, gdje onda sjedi Sveti Duh na nebu, pošto pored Boga ima samo jedno mjesto; sa desne strane Boga? Ako hrišćani smatraju da riječ *“Bog”* ili *“Gospod”*, koji su se obraćali Isusu je jednaka i trude se odbraniti svoju tezu, onda šta ćemo

²⁷⁵ *“Osnovi Biblije – (Bazat e Biblës - udhëzimet kapitujsh)”*, (Ispoljavane radosti i mira istinskog hrišćanstva), str. 141.

reći kada u Bibliji imamo različite ličnosti, koje su ,također, nazvane “*Gospodom*”. Npr., riječ “*Gospod*”, koristi se o Isusu, koji je nazvan Gospod, (pogledaj Zanafilla 32:4), također i Jozef je nazvan Gospod, (Zanafilla 44:20), David , također, nazvan je “imzot” što znači “Bože moj” (onda, možemo li reći da je on Bog?) (1 Samuelova, 25:24) i mnogi drugi.

Dakle, možemo li reći da su oni Bogovi? Ne ! Jer riječ: “Gospodin” ne aludira na “Boga”.

Također, Biblija ističe da je riječ Bog korištena kao zamjena za ime Gospod i ne za Stvoritelja nebesa i zemlje. U situaciji kada je Marija otišla na grobu misleći da vrtlar nazva ga gospodom, tako su i svećenici nazvali Pilatina bogom. Dakle, jasno nam se daje do znanja da riječ Bog u Bibliji, kada se obraća ljudima kao što je Isus, Pilat i drugi, ima značenje gospodin , a ne Bog. Da vidimo šta Biblija o ovome kaže:

“Isus joj reče: ženo! što plačeš? koga tražiš? A ona misleći da je vartčar reče mu: gospodine! ako si ga ti uzео kažj mi gdje si ga metnuo, i ja ću ga uzeti.” (Ivan, 20:15)

“Sjutradan pak po petku sabraše se glavari sveštenički i fariseji kod Pilata, i rekoše: gospodaru! mi se opomenusmo da ovaj lažja kaža još za života: poslije tri dana ustaću ...” (Matej, 27:62-63)

Kao što se navodi i u 1 Korinćanima: “*Ne vidjeh li ja Isusa Hrista, Gospoda našega?*” (1 Korinćanima, 9:1)

Prema R. P. Roge, citat 16:19 Markovog Evandjelja, sadrži u svom tekstu *“kasnije dodato”*, iako je crkva kanonska!^{276 277} Citati od 9. pa sve do 16. poglavlja Markovog Evandjelja, je dosta toga uklonjeno iz Biblije. Vidi o ovome u bilješkama: *“Revised Standard Version”*, *“New American Standard Bible”*, *“New World Translation of Holy Scriptures.”*²⁷⁸

Ako se zaista prema citatima vjeruje da je Isus bio svetac, jer je uzdignut na nebo, zašto se i drugi poslanici ne prihvataju kao sveci, jer su, također, uzdignuti na nebo? Vidi, također, kod 2 Carevima, 2:11-12: *“... i Ilija otiđe u vihoru na nebo. A Jelisije videći to vikaše... I ne vidje ga više ...”* Također je Bog uzdigao na nebu i Enoha: *“I živeći Enoh jednako po volji Božjoj, nestade ga, jer ga uzze Bog.”* (Postanak, 5:24) Ovo se također ponalja kod Jevreja, 11:5.²⁷⁹

“OBOŽAVANJE ISUSA” (MATEJ, 28:17)

Izraz da je *“Isus Bog”* opravdava se time da ga je narod obožavao, kao što se navodi kod Ivana, 9:38, i Mateja, 28:17, gdje stoji: *“I kad ga vidješe, pokloniše mu se; a jedni posumnjaše.”*

²⁷⁶ *Kanon-i* (gr.) - norma, mustra, kriteriji, odredbe ili crkveno pravo; u hrišćanskoj vjeri, također, i u pravoslavnoj, svi oni pisani tekstovi koji se tiču hrišćanske vjere, koju vlast ili ovlaštena osoba od strane crkve je otkrila i potvrdila kao prave, izvorne, bez sumnje i kao takve, svete. (Ekrem Murtezai, *“Rječnik vjere- (Fjalori i fere)”*, str. 178).

²⁷⁷ Dr. Maurice Bucaille, *“Biblija Kur'an i Nauka -(Bibla, Kur'ani dhe Shkenca)”*, str. 120.

²⁷⁸ Hasan Baxhil, *“Dijalog među hrišćana i muslimana – (Dialog ndërmjet të krishterit dhe myslimanit)”*, str. 50.

²⁷⁹ Isto, str. 50.

Prevedene riječi “*obožavanje*” ili “*molitva*” su grčke “*Prosekumesan*” izvadena iz riječi “*Proskumeo*” (Pros-ku-neh’o), koja književno ima značenje “*poljubac (poljubiti)*”. Također, ima opće značenje, kao: pozdrav, stoji, produžetak riječi, gaženje, ili leži na zemlju. U ovom slučaju je čin ljubljena nečije ruke, u znak poštovanja.²⁸⁰

Ako pogledamo Bibliju - stare zapise, vidjeti ćemo da se ne podudara sa spomenutim citatom, jer riječ “*obožavanje*” cilja na riječ: “*poštovanje*”.

Citat glasi ovako: “*Onda on rekne: Ja iskazujem vjerovanje njemu, Gospodu i poštujem ga*”. Dok drugi citat kod Mateja 28:17 glasi: “*I kad ga vidješe, pokloniše mu se (iskazaše mu poštovanje); a jedni posumnjaše.*” I jasno vidimo razliku između riječi “*obožavanje*” i “*poštovanje*” i njihovo pogrešno prevođenje, negdje kao “*obožavanje*”, a negdje “*okrenuto naopako*”.

Slični biblijski izrazi se ne odnose samo na Isusa nego i na druge, kao npr:

“*A kad Avigeja ugleda Davida, brže siđe s magarca, i pade pred Davidom na lice svoje i pokloni se do zemlje.*” (1 Samuelova, 25: 23)

“*I ona ušavši pade k nogama njegovijem, i pokloni mu se do zemlje, i uzevši sina svojega otide.*” (2 Carevima, 4: 37)

“*Poslije dođoše i braća njegova i padoše pred njim i rekoše: evo smo sluge tvoje.*” (Postanak, 50: 18)

Možemo li reći da su ovo bogovi, jer su im se ljudi poklonili, licem na zemlji?

²⁸⁰ Hajrudin Muja, “*Pavlovo brižanstvo - (Krishterimi paulian)*”, vidi i na webportalu: www.zerislam.com i www.bibladhekurani.com.

“SAMOROĐENI SIN” (IVAN, 1:14/ 3:16,18)

Biblija je nazvala Isusa “*Samorođenog sina*” - Boga. (Ivan, 1:14/ 3:16,18) Trojstvenici tvrde da je Bog vječni, a također, () i sin Božiji da je vječan. Dobro, kako je moguće da jedna osoba bude sin, a istog godišta kao Otac?

Trojstvenici, također, tvrde vezano za Isusa da “*Samorođeni*”, znači da se Isus sam rodio, kao i sam Bog što je samorođen! Zašto onda Biblija koristi istu grčku riječ, “*Samorođen*” kako bi opisala odnose između Izaka i Abrahama? Prema Bibliji svetih pisama jevrejskih knjiga 11:17, govori o Izaku kao “*Samorođenom*”²⁸¹ i Avramu.²⁸² Da li možemo reći da su Izak i Abraham Bogovi, jer su korištene iste riječi kao kod Izaka, na grčkom “*Samorođeni*”. Grčka riječ “*Samorođeni*” prevedena u slučaju Isusa i Izaka, je: MO-NO-GE-NES. Tako da, monogenes je određena kao: “*Samorođen*” što znači: “jedini sin”. (*A Greek and English Lexicon of the New Testament*, od E. Robinson)²⁸³

“ISUS NIJE SA OVOGA SVIJETA” (IVAN, 8:23)

U Evanđelju kod Ivana, 8:23 se navodi da se Isus obratio rekavši im:

“I reče im: vi ste od nižijeh, ja sam od višijeh; vi ste od ovoga svijeta, ja nijesam od ovoga svijeta.”

²⁸¹ “Vjerom privede Abraham Isaka kad bi kušan, i jedinorodnoga prinošaše, pošto bješe primio obećanje, pokušao pokloniti svoga sina.” (Jevrejima, 11:17) Ovaj citat se može pronaći “*Sveta Pisma*”, prevod “Novi svjet – (Bota e re)”, Rim, 2006.

²⁸² “*Trebaš li vjerovati u trojstvo – (A dubet të besosh në trinitet)*”, str. 15.

²⁸³ Isto, str. 16.

Ova izreka je u suprotnosti sa realnošću; jer Isa/Isus, a.s., je bio sa ovoga svijeta, ali oni su ovako komentirali kako bi argumetnirali njegovu svetost, dok, ovaj komentar je besmislen iz dva razloga:

a) Jer je u suprotnosti sa logičkim dokazima i određenim tekstovima.

b) Jer, Isus je ove riječi izgovorio i za svoje učenike, ali niko nije rekao da su oni bogovi.²⁸⁴

Vidi kod Ivana, 17:14-16, gdje iste riječi, koje je prethodno naveo i za svoje učenike je naveo:

“Ja im dadoh riječ tvoju; i svijet omrznu na njih, jer nijesu od svijeta, kao i ja što nijesam od svijeta. Ne molim te da ih uzmeš sa svijeta, nego da ih sačuvaš od zla, od svijeta nijesu, kao ni ja što nijesam od svijeta.”

EMANUEL – BOG S NAMA (ISAIJA, 7:14 / MATEJ, 1:23)

Također imamo još jedan biblijski citat, kojim hrišćani pokušavaju da dokažu svetost Isusa, riječima drugog proroka nazvanog Isaija, koji je u svojoj knjizi u Starom Zavjetu prorokao: *“Zato će vam sam Gospod dati znak; eto djevojka će zatrudnjeti i rodiće sina, i nadjenuće mu ime Emanuelo.”* (Isaija, 7:14)

Vežano za ovaj citat veliki broj hrišćanskih teologa nakon analize, istaklo je svoja mišljenja o ovom biblijskom citatu, komentirajući ga na osnovu originalnosti ovog citata. Autori Novog Zavjeta komentarisali su dijelove Starog Zavjeta, koji su po njihovom mišljenju prepuni proročanstava o Isusu Hristu²⁸⁵.

²⁸⁴ El-Hindi, *“Trijumf istine”*, str. 90.

²⁸⁵ Isti citat kao kod Isaije, 7:14, je posudio Matej u svom Evanđelju kako bi utvrdio proročanstvo Isaija vezano za Isusa i njegovu svetost, vidi Matej, 1:23: *“Eto, djevojka će zatrudnjeti, i rodiće sina, i nadjenuće mu ime Emanuelo, koje će reći: s nama Bog.”*

Broj ovih citiranih djelova je zaista veliki. Među Evanđeljima, Matej je bio onaj, koji je ovu pojavu učinio karakterističnom u svom Evanđelju.

Ovo proročanstvo Isaija, odnosi se na događaj koji se desio sa kraljem Armena Rezin iz Damaska (Sirije) i kralja Pekah Izraela (Efraim: Istočno kraljevstvo), koji su organizirali pobunu protiv tadašnje velesile Asirije. Kralj Aš-az je odbio da se njima pripoji i zbog toga su se okrenuli protiv njega opkolili su Jeruzalem i pokušali su ga svrgnuti sa vlasti i dovesti na vlast nekog Judaha, koji će se njima pokloniti. Kralj Ahaz, da bi sebe spasio razmišljao je da traži pomoć od kralja Tiglat-Pilesera iz Asirije. U tom trenutku Isaija je zabranio kralju da traži pomoć, jer je bio siguran nakon što asirijski kralj uništi protivnike, također, Judu će pretvoriti u državu, koja će im se morati pokloniti. Kralj je uradio kako je bio savjetovan, ali opasnost da budu uništeni i dalje je bila veoma velika. Sve se ovo dogodilo 735-734. god. p.n.e., dok su kralj Ahaz i njegovi sljedbenici bili veoma uplašeni. Onda je Bog poslao Isaija, da im osigura da *“dva kralja”*, jer nisu bili u mogućnosti da izvrše invaziju. Najinteresantniji dio ovog izlaganja, jeste, onaj kada Bog želi dati *“znak”*, da bi smirio kralja Ahaza, tako da kralj Ahaz nije želio dovesti u iskušenje kraljevstvo i na ovaj način nije htio tražiti od Boga znak. Ali, želja Boga je bila da to potvrdi preko riječi Isaija: *“Zato će vam sam Gospod dati znak; eto djevojka će zatrudnjeti i rodiće sina, i nadjenuće mu ime Emanuelo. Jer prije nego nauči dijete odbaciti zlo a izabрати dobro, ostaviće zemlju, na koju se gadiš, dva cara njezina.”* (Isaija, 7:14-16)

Kao što možemo vidjeti, ovo proročanstvo je bilo tokom života Ahaza, a ne nekoliko vijekova kasnije, kao što nas želi ubijediti Matej, jer dati znak bio je razlog smiraja kralja Ahaza i njegovog naroda od neprijatelja. Nakon što je Bog natjerao Ahaza da traži znak, da je on sa njim i njegovim narodom, i nakon što je odbio da traži znak da ne bi razburkao carstvo, sam je Bog preduzeo inicijativu i pokazao znak Ahazitu o Emanuelu.

Prije nego što je ovaj dječak sazrio, kraljevi koji su napadali narod kralja Ahaza su bili uništeni. Dakle, kraljevi koji su ulivali strah Ahazu, su uništeni mnogo prije rođenja Isusa. Informacija prema kojoj ovaj dječak koji će jesti med i piti mlijeko, dok se ne nauči boriti protiv lošeg i odabirati dobro, je jedan drugi elemenat, koji identifikuje ovog dječaka sa aktuelnom situacijom koju je prolazio Judah u tom vremenu, gdje med i mlijeko su bili agrarni elementi tom narodu, bili su sastavni dio njegove ishrane. Ovi ljudski oblici su donijeli djete u vrijeme kada je ovo proročanstvo već bilo završeno. “Primijenjeno na Mesiju, čini neprimjerno i pretjerano.”²⁸⁶

To znači, da se proročanstvo dogodilo mnogo prije rođenja Isusa (uporedi 2 Carevima, 15: 27-29; 16: 1 dok, niže; 2 Krončanima, 28:1 i još niže). Dakle, u ovom pročanstvu nema mjesta za Isusa i njegovu časnu majku.

Ako uradimo drugu usporedbu između biblijskih tekstova, vezano za rođenje Isusa i njegovo ime, možemo se osvrnuti ponovo na Mateja, 1:20, koji ističe, kako se jedan anđeo pojavio u snu Josifu, i naređuje mu da oženi Mariju, i dijete koje će se roditi je koncepcija Svetoga Duha, te da će se dijete zvati Isus: “No kad on tako pomisli, a to mu se javi u snu anđeo Gospodnji govoreći: Josife, sine Davidov! ne boj se uzeti Marije žene svoje; jer ono što je u njoj začelo od Duha je svetoga.” I također: “I ne znadijaše za nju dok ne rodi sina svojega prijenca, i nadjede mu ime Isus.” (Matej, 1:25) Dok, u citatu Evanđelja po Luki, možemo vidjeti da se anđeo pojavio Mariji, kojoj joj donio vijest da će zatrudniti i da će mu dati ime Isus: “I reče joj (Mariji) anđeo: ne boj se, Marija! Jer si našla milost u Boga. I evo zatrudnjećeš, i rodićeš sina, i nadjeni mu ime Isus.” (Luka, 1:30-31)

²⁸⁶ “An Introduction to the Old Testament”, od Samuel Davidson, Tom III, 1863, str. 78; prema: “Znak Emauela- (Šbenja e Emmanuelit)”, od Rrezart Beka, na www.erasmusi.org; vezano o ovom događaju vidi i kod Harputli Ishak Efendija, “Nije mogao odgovoriti”, Istanbul-Temmuz, 2006, str. 74-75.

Iz citata jasno možemo vidjeti da je njegovo ime bilo Isus, a ne Emanuelo, kako se navodi kod Mateja, 1:23, dok autor ovog Evanđelja je posudio ovaj citat od Isaija, 7:14. Također, u citatima Evanđelja po Mateju i Luke možemo uočiti kontradiktornosti između imena: Isus i Emanuelo (Matej, 1:25; Luka, 1:31 Matej, 1: 23). Ali, ne smijemo zaboraviti jednu stvar, da Isus nije rekao niti se deklarirao pred drugima da je njegovo ime Emanuel.²⁸⁷

I, kao zaključak, možemo reći da se u tekstu Isaija ne radi o nekakvom proročanstvu, ili bilo kakvom proročanstvu, o nekakvom nevinom rođenju, koje će se dogoditi vijekovima kasnije. Matej preuzevši samovoljno ovaj dio od Isaija iz njegovog početnog konteksta, i pogrešno prevevši tekst, došao je do zaključka da se radi o proročanstvu rođenja nevine Marije i svetosti Isusa.

“BOG MOJ I MOJE BOŽANSTVO” (IVAN, 20:27-28)

U Evanđelju Ivana, navodi se i to, da kada je Toma vidio Isusa da je proživio samoga sebe,²⁸⁸ nije mogao vjerovati da je to Isus, kojeg je ugledao ispred sebe, i kada je potvrdio da je to on, onda je rekao: Gospod moj ! Bože moj: *“Potom reče Tomi: pruži prst svoj amo i vidi ruke moje; i pruži ruku svoju i metni u rebra moja, i ne budi nevjernan nego vjeran! I odgovori Toma i reče mu: Gospod moj i Bog moj!”* (Ivan, 20:27-28)

Prema spomenutom citatu hrišćani se trude da kroz Tomine riječi, kojima se obratio Isusu *“Gospod moj i Bog moj”*, dokažu da je zaista Isus Bog, i njihov Bog. Ako uporedimo i proanaliziramo druge biblijske citate i riječi Tome, kojima se obratio Isusu, daje nam do znanja da Toma nije imao namjeru da

²⁸⁷ Vezano o ovome vidi, Harputli Ishak Efendija, *“Nije mogao odgovoriti”*, str. 74.

²⁸⁸ Prema njihovim pretpostavkama.

Isusa uzdigne na nivo svetosti i nije mislio na Svemogućeg Boga, jer izraz kojim se obratio Isusu *“Gospod moj, Bože moj!”* možemo slično vidjeti na puno mjesta u Bibliji, obrativši se i drugim prorocima, običnim ljudima, anđelima, pa čak i đavolu, tako da možemo li reći da su i oni Bogovi?

Prvo i osnovno prema Bibliji, Boga ne može vidjeti niko, niti ga je iko ikada vidio. Tako da, Isus se obraća ljudima rekavši im: *“Boga niko nije vidio nikad.”* (Ivan, 1:18) *“Boga niko ne vidje nikad.”* (1 Ivan, 4:12) Ponovo kod Ivana, 5: 37 Isus, je rekao: *“I otac koji me posla sam svjedoči za mene. Ni glasa njegova kad čujete ni lica njegova vidjeste.”* I sl.

Zatim, drugo, u Bibliji se navodi da Manoje, gledajući anđele Božije na nebu, reče svojoj ženi: *vidjesmo Boga*, ili kao što stoji kod Sudije: *“Jer kad se podiže plamen s oltara k nebu, anđeo Gospodnji podiže se u plamenu s oltara; a Manoje i žena njegova videći to padoše ničice na zemlju; A anđeo se Gospodnji ne javi više Manoju ni ženi njegovoj. Tada Manoje razumje da je anđeo Gospodnji. I reče Manoje ženi svojoj: Zajelo ćemo umrijeti, jer vidjesmo Boga.”* (Sudije, 13: 20-22) Također, Biblija se obraća anđelima riječima, da su oni: *“Oni koji liče na Boga.”* (Psalam, 8:5; Jevreji, 2:7)

Također, u jevrejskoj Bibliji smatraju se Bogom: *“Rekoh: bogovi ste, i sinovi višnjega svi.”* (Psalmi, 82:6) Biblija, i njih nazva Bogovima, također vidi i kod (Ivan, 10:34, 35; Psalmi, 82:1-6). Pa čak, i satanu kod 2 Korinćanima, 4:4, nazvan: *“Bog ovoga svijeta”*.²⁸⁹ Također, izrazom Bože moj, ili Bog, Gospod moj, i sl., nazvani su i božiji poslanici kao što su: Abraham, Jozef, David, Esau, i drugi, (vidi: Postanak, 18:12; Postanak, 44:20; 1, Samuelova, 25:24; Postanak, 32:4)²⁹⁰

²⁸⁹ Vidi kod: *“Da li trebamo vjerovati u Trojstvo – (A dubet të besosh në trinitet)”*, str. 28; i: *“Da li postoji samo jedan istiniti Bog – (A ka vetëm një Perëndi të vërtetë?)”*, Buđenje, Februar 2006. str. 29.

²⁹⁰ Više o ovome vidi: Misha'al Ibn Abdullah, *“What did Jesus really say?”*, str. 66-67.

Riječ Bog koristi i Marija Magdalena, kada je obišla grob Isusa i nije ga pronašla unutra, i kada joj se približio vrtlar, nazva ga Bogom: *‘Isus joj reče: ženo! što plačeš? koga tražiš? A ona misleći da je vrtlar reče mu: gospodine! ako si ga ti uzео kažј mi gdje si ga metnuo, i ja ću ga uzeti.’* (Ivan, 20: 15) Također i svećenici i fariseji su nazvali Pilata Bog, vidi kod Mateja: *‘Sutradan pak po petku sabraše se glavari sveštenički i fariseji kod Pilata, i rekoše mu: Gospodaru! mi se opomenusmo da ovaj lažja каза još za života ...’* (Matej, 27:62-63)

Na sve ovo što spomenusmo u izrazima Bog, Bože Moj (Imzot), Božanstvo, ili Gospode moj, možemo postaviti pitanje, možemo li reći da su i oni Bogovi?! Ako da, onda su svi ljudi Bogovi!!

“PO OBLIČJU BOŽIJOJ” (2 KORINĆANIMA, 4:4)

Kod 2 Korinćanima, 4:4 navodi se: *“... Slava Hristu, koji je po obličju Bog.”* Ako je Isus Bog, jer je primjer i obličje Božije, kao što ističe ovaj biblijski citat, onda ćemo reći da su svi ljudi u cjelini po naličju Božijoj, kao što Biblija, navodi u Postanku, 1:26-27, gdje stoji:

“Potom reče Bog: da načinimo čovjeka po svojemju obličju, kao što smo mi ... I stvori Bog čovjeka po obličju svojemju, po obličju Božjemju stvori ga; muško i žensko stvori ih.” Ako dobro obratimo pažnju na citat, možemo li reći da su svi ljudi bogovi, jer smo smi mi po naličju Boga?²⁹¹

²⁹¹ O ovome vidi u sedmom redoslijedu istog artikla.

Začudeni smo kada u pojedinim poznatim teološkim djelima naiđemo na ove riječi: “U Novom Zavjetu postoji izričita izjava o doktrini Trojstva”²⁹² “Teolozi su se složili da u Novom Zavjetu ne postoji jasna doktrina o Trojstvu”.²⁹³

Imajući u vidu citate koje smo spomenuli vezano o Trojstvu, bili su uglavnom iz Ivanovog Evanđelja, gdje istraživačelji i profesori Pariškog Univerziteta, članovi Francuske Naučne Akademije i dr., Maurice Bucaille kaže da je ovo Evnadelje koje nas vodi ka vjerovanju, jer ga je () pisalo nekoliko učenika iza kojih stoji Pavle.²⁹⁴

Bart D. Ehrman, kaže: “Kakvu korist ima da se kaže, da originalni tekstovi Biblije su sveti? Mi ne posjedujemo originalne tekstove Biblije, imamo samo jednu kopiju, prepunu grešaka, i većina ovih starih rukopisa su napisana vijekovima nakon originala.”²⁹⁵ “Jasno je da je bilo problema u tvrdnji i da je Biblija verbalna i nadahnuta u svakoj riječi. Kao što smo naučili u jednom od prvih kurseva slijedenih od strane instituta, mi ne posjedujemo originalne tekstove Starog Zavjeta. Ono što mi posjedujemo je jedna kopija ovih tekstova, napisana puno godina kasnije. Prije svega, nijedna od ovih kopija nije potpuno tačna, imajući u vidu da, pisari koji su to pisali, namjerno ili nenamjerno su izmijenili dosta toga na različitim mjestima. Svi pisari su ovo radili. Tako da, umjesto da imamo nadahnute riječi autora (znači: original) Bibliju, ono što posjedujemo su samo kopije napisane sa velikim brojem grešaka.”²⁹⁶

²⁹² Walter A. Elwell, “*Evangelical Dictionary of Theology*”, Baker Book House, Grand Rapids, Mičigan 1984. str. 112.

²⁹³ Mircea Eliade, “*The Encyclopedia of Religion*”, editorinchief, 1987, Vol. 15, (Macmillan Publishing Company, NY) str. 54.

²⁹⁴ Muhamed Gazali: “*Islam ili Kršćanstvo izazov vremena*”, str. 10.

²⁹⁵ Bart D. Ehrman: “*Të keqçitosb Jezusin-Si dhe përse u ndryshua Bibla*”, str. 27.

²⁹⁶ Isto, str. 23.

Ovo je bilo nekoliko citata, kojima hrišćani argumentuju odbranu njihove teze da je Isus Bog. Ali, do sada možemo primjetiti da citati imaju ispuste, kako u prevodu, tako i u promjenama, dodatke citata u Bibliji, kako bi dostigli svoje ciljeve i dokazali svetost Isusa.

Analizirajući sve ovo, Sveti Fausti, jedan od apostola iz V. vijeka, pisao je Svetom Augustinu veoma bolno, rekavši mu: “Mnogo su dodali naši preci u svetim pisanjima Gospoda našeg, koji iako posjeduju njegovo ime, ne slažu se sa njegovim tekstovima. Ovo nije začuđujuće, jer smo često bili svjedoci da ove stvari nisu pisane od samoga njega, niti od njegovih apostola, više su zasnivane na pričama svojih predaka, sa dosta nesuglasnosti među njima i postavivši imena apostola na svoje tekstove sa svojim lažima i izmišljotinama.”²⁹⁷

MIŠLJENJA POZNATIH LIČNOSTI OKO DOKTRINE TROJSTVA

Tokom obrade ovoga rada vidjeli smo kako iz historijskog ugla tako i iz same Biblije, jedno poricanje doktrine Trojstva, dok, Isus se smatra kao poslanik, čovjek, a ne Bog, dokazivajući to sa veliki broj bibliskih i kur'anskih dokaza. U nastavku prikazati ćemo mišljenja i stavove hrišćanskih teologa, zatim, drugih različitih ličnosti i njihova djela koja poriču ovu doktrinu, i dokazavši da Isus nije sveto stvorenje nego da je ljudsko stvorenje i da je poslanik kao i svi drugi poslanici. Također, obratiti ćemo se različitim poznatim svjetskim enciklopedijama vezano za ovo:

²⁹⁷ Halil Ibrahim, *“Islam i hrišćanstvo – (Islami dbekrishterimi)”*, str. 44; vidi i kod Rahmetullah Kairanvi, *“Trijum Istrine – (Ngadbnjimi i së vërtetës)”*, Tirana, 2003. str. 53.

- Nova katolička enciklopedija je mišljenja, da doktrina Trojstva nije bila poznata kod starih hrišćana, i postavljena je u posljednjoj polovini IV. vijeka.²⁹⁸
- U jednom od teoloških rječnika na latinskom jeziku, koji je plod rada više od 114 specijalista različitih hrišćanskih fakulteta, o realnosti svega spomenutog ističu: “Trebamo konstantovati, da dokazima Trojstva, ne treba se obratiti velika pažnja u savremenom hrišćanskom životu. Najškoloraniji vjernici [eklezisti i specijalisti], temeljito upoznati s ovim, ne mogu sakriti neku vrstu poteškoće pred doktrinom koju istinski cijene. [...] I nastavljaju samo ponavljati da je Trojstvo istinito i temelj vjere, ali nije teško shvatiti da nije istinito i temelj ubjeđenja većine hrišćanskih vjernika. Možemo se usuditi reći da hipoteza Trojstva je nešto što je obrisano iz zajedničke savesti vjerovanja, koja preživljava, inače je moneteizam oslabljen u hrišćanstvo [...] monoteizam ,koji se ne razlikuje i koji karakteriše većinu “vjernika” [...] i ovo može odvesti hrišćanstvo u krizu identiteta, koja otvara mogućnosti pojavljivanja ateizma.”²⁹⁹
- Dr. Annold Meyer, profesor teologije na Univerzitetu u Cirihi, kaže: “Ako pod hrišćanstvom podrazumijevamo vjerovanje u Hrista, kao nebeskog Sina Boga, koji nije pripadao ljudima ovoga svijeta, koji je živio podjednako i u slavi sa Bogom, koji se spustio sa neba na zemlju i

²⁹⁸ “*The New Catholic Encyclopedia*” (1967), artikal “The Holy Trinity”, tom 14, str. 295, prema Ulfe Azizus Samed, “*Islam i hrišćanstvo - Islami dbe krishterimi*”, str. 35; Hassan Hathout, “*Citanje čovjekovog uma - Leximi i mendjes së muslimanit*”, str. 28, i kod M.A.C. Cave, “*Is the Trinity doctrine divinely inspired?*”, str. 32.

²⁹⁹ “*Dizionario Teologico Interdisciplinare della Marieti*”, str. 472-73; vidi: “*The Promise of the Trinity*”, Gunton, str.31, prema www.bibladhekurani.com, Rrezart Beka, “*Neshvaćeno Trojstvo -Triniteti i pakuptuesbëm.*”

pretvorio se u ljudskost i uzeo oblik čovjeka preko nevine Marije kako bi otkupio grijeh čovječanstva žrtvovavši sebe, koji se zatim probudio iz mrvih i ustao na desnoj strani Boga kao Gospodar svoga naroda koji je u njega povjerovao; koji sluša njihove molitve; brani ih i predvodi; i koji živi i radi lično sa svakim od njih; koji će se ponovo vratiti kako bi presudio svijetu; i uništi sve Božije neprijatelje i uzeti će svoj narod sa sobom u kući nebeskog svjetla i tako će oni postati dio njegovog tijela - ako je ovo hrišćanstvo, onda takvo hrišćanstvo je osnovao Sveti Pavle, a ne naš Bog!³⁰⁰

- Biblijski rječnik *“The Illustrated Bible Dictionary”* tvrd da Riječ: “Trojstvo” se ne nalazi u Bibliji ... formalno, za nju nije bilo mjesta u crkvenoj teologiji sve do IV. vijeka”.³⁰¹
- Andrews Norton, u jednoj od svojih knjiga kaže: “Možemo slijediti historiju ove doktrine i izučiti njen izvor ne zbog hrišćanstva nego zbog platonske filozofije ... Trojstvo nije doktrina Trojstva i njegovih apostola, nego prevara platonskih škola, koje su se pojavile kasnije.”³⁰²
- “Hrišćanska crkva nije preuzela doktrinu Trojstva iz Biblije, baš suprotno, na silu žele imponirati njihovu teologiju, više od 700 godina, koja nije ništa drugo nego li želja kako zapravo Bog izgleda, pomiješavši ga sa grčkom

³⁰⁰ *“Jesus or Paul”*, str. 122, Evangelju prema Barnabi - *Ungjilli sipas Barnabes*, preveo Avdi Berisha, str. 179.

³⁰¹ *“Da li trebaš li vjerovati u Trojstvo - A dubet të besosh në trinitet”*, str. 5.

³⁰² Andrews Norton. *“A Statement of Reasons”*, 1872. Fifth edition, (American Unitarian Association, Boston, MA) str. 94, 104.

filozofijom, sa izmišljenim vjerama Babilonaca i njihovom ličnom interpretacijom Biblije.”³⁰³

- U enciklopediji Britanika, u podnaslovu “Trojstvo”, piše: “Niti riječ Trojstvo niti slična njoj, ne mogu se naći u Novom Zavjetu, niti Isus niti iko od njegovih sljedbenika nisu imali namjeru suprostaviti se zakonu Starog Zavjeta: “*Čuj, Izraelu: Gospod je Bog naš jedan jedini Gospod.*” (Ponovljeni Zakon, 6:4) Doktrina trojstva je postepeno nastajala tokom vijekova i kroz puno kontroverzi ...”³⁰⁴
- Ne postoji nijedan dokaz, koji će potvrditi, da su autori Starog Zavjeta razmišljali, pa čak i nadaleko o postojanju trojade unutar svetosti. Ne posedujemo niti jedan tekst, koji eksplicitno i bez suprostavljanja dokazuje postojanje Trojstva u Starom Zavjetu. Za Jevreje doktrina Trojstva je ta, koja sadrži klevete o Bogu. Oni misle da ova doktrina, dijeli Boga na tri druga dijela, podjednako vrijedna. Tokom vijekova je stvorila udaljenost među hrišćanima i Jevrejima i tako otežala dijalog među ovim religijama. Po njihovom mišljenju ova je doktrina bila sasvim nepoznata poslanicima i Božijim ljudima, koji su bili poslanici u lancu Izraela, pa čak, do te mjere, da je u suprotnosti sa njihovim učenjima, i stoga je neprihvatljiva.³⁰⁵
- Napoleon Bonaparta je rekao: “Musa (Mojsije), je sa objavljenom Božjom vjerom poslan svome narodu, Isa (Isus) rimskom svijetu, dok Muhamed, s.a.v.s., čitavom svijetu. Arabija je bila paganska zemlja. Šest

³⁰³ Robert M. Bowman Jr., “*Why you should believe in the Trinity*”, 1989. str. 32.

³⁰⁴ Halil Ibrahim, “*Islam i hrišćanstvo - Islami dhe krishterimi*”, str. 23; i kod, Jeff Rath, “*An Appeal to Trinitarian Christians*”, str. 4.

³⁰⁵ Vidi: “*The Jewish Encyclopedia*”, tom XII, KTAV Publishing House str. 260-261.

vijekova nakon Isaa, a.s, dok Muhammed, s.a.v.s., je upoznao svijet sa vjerovanjem u Jednog Jedinog Boga, koji je Bog Ibrahima, Musaa i Isaa, a.s., Arijevci i druge različite sekte, zbuniše svijet doktrinom Trojstva: Ocu, Sinu i Svetome Duhu. Vidimo da je Muhammedu objavljeno da je Bog Jedan, dok, Trojstvo prisiljava ideju mnogoboštva.”³⁰⁶

- U jednoj od poznatih religijskih enciklopedija možemo vidjeti: “Teolozi se slažu da u Starom Zavjetu ne postoji jasna doktrinu o Trojstvu.”³⁰⁷
- Jedan od poznatih rječnika tvrdi: “Sveto Trojstvo od strane Crkve se definiše kao vjerovanje u Boga sa tri ličnosti, koji su jednake prirode. Ovo vjerovanje, definisano na ovaj način, je postignuto samo u IV. i V. vijeku naše ere, i kao takvo se ne može smatrati kao jasno ili kao zvanično biblijsko vjerovanje.”³⁰⁸
- Dr. Joseph Priestly (1871.): “Ako je istina, zašto doktrina Trojstva nije objavljena u sasvim otvorenom obliku i definitivno određena, pa makar u Novom Zavjetu, onako kako je razrađena kao jedinstvana doktrina Trojstva u Starom i Novom Zavjetu? I zato je doktrina Trojstva toliko nerazrađena i bez iznimke bila u korist Trojstvu, kako bi mogla zaustaviti svaku moguću grešku vezanu za nju.”³⁰⁹ “Hrišćani su očuvali istu vjeru

³⁰⁶ Ajni Sinani, “*Drugi o Islamu - Të tjerët për islamit*”, str. 127.

³⁰⁷ Mircea Eliade, “*The Encyclopedia of Religion*”, editorinchief, (Macmillan Publishing Company, NY), Poglavlje. 15, str. 54.

³⁰⁸ John L. McKenzie, “*Dictionary of the Bible*” 1995., (vidi: podnaslov *Trinity*, nejasno je fotokopirano i ne vide se brojevi).

³⁰⁹ Priestly, Joseph. “*A history of the Corruptions of Christianity*”. The British and foreign Unitarian Association, London, 1871, str. 321, prema www.erasmusi.org, “*Nekoliko izreka vezano za Trojstvo - Disa thënie në lidhje me trinitetin*”, Sakupio Rrezart Beka.

vjerovanjem u jedinstvo Boga i ljudskost Hrista, tokom čitavog vremena, i oni koji su uspjeli upoznati ih, počeli su se udaljavati od njih, odmah nakon toga; i odstupanje je tako brzo napredovalo, tokom jednog vijeka ili nešto malo više, originalna doktrina u cjelini bila je osuđena kao heretična.³¹⁰

- Od poznatih mislioca, koji poriču Sveto Trojstvo, svetost Isusa Hrista i Duha Svetog, bili su: Migel Servetosi (1509-1553.), Hugo Grocius (1583-1645.), Samuel Klark (1675-1729.), Džozef Pristli (1733-1804.), Ricard Prajs (1723-1791.), Džon Milton (1608-1674.), Ralf Valdo Emerson (1803-1882), i još dosta drugih.³¹¹
- Francuski orijentalista H. Serouya, je rekao: “Kur’an je od Boga, velikog je stila i savršen je. Sa njegovim stilom ne može se uporediti niti jedan ljudski stil. Istovremeno je revolucija na polju vjere, ne poznaje papinstvo niti bilo kakvu drugu crkvenu instituciju ili svećeničku. Islam nikad nije pokazao dozu straha ili se bojao rasuđivačkih logičko-filozofskih načela. Ako islam usporedimo sa hrišćanstvom i judaizmom, naći ćemo crtu razilaženja, a pogotovo sa hrišćanstvom. Hrišćanski i jevrejski sistem se razlikuje od islamskog. U islamu ne postoji jaz između Stvoritelja i čovjeka. Ova praznina kod jevreja i hrišćana je prepuna posrednika, ono što je u suprotnosti sa islamom. Muhammed, a.s., iako je bio čovjek i Božiji Poslanik, nije se

³¹⁰ Isto str. 7.

³¹¹ Ekrem Murtezai, “*Rječnik vjere – (Ejalori i feve)*”, str. 568, nazvani su trojstvenici, srž unitarizma stoji u isticanju jednoće i jedinstvenosti Boga kao lično postojanje; odavdje logično slijedi odbacivanje: a) Svetog Trojstva, b) svetost Isusa i Duha Svetoga, itd. Ovo je bilo nekoliko mislilaca, historičara, teologa koji poriču doktrinu Trojstva.

pojavio i poricao misiju Musaa ili Isaa. Sav njegov trud zasnivao se na tome, kako bi uklonio od Boga sve ono što su mu ranije ljudi pripisivali, a jedno od toga jeste, također, i Trojstvo.

Opominjao je da Isa, a.s., nije drugo, nego li sin Merjemin i nikako Božiji sin, jer izreka da 'Bog ima sina' je politeizam (širk) teško nevjerstvo, od kojeg se može nebo rascijepiti, zemlja polomiti i brda letjeti. Dok, Sveti Duh je melek (anđeo), Džibril, kojem je bila misija da Isau i Muhammedu, a.s., dostavi sveti poziv Marija (Merjema), je čestita žena, a nikako Božija majka."³¹²

- U britanskoj Enciklopediji, tom. V. str. 636., se navodi ovako: "Isus se nikad nije smatrao da je van prirodnog elementa, niti je rekao da je van ljudske prirode."³¹³
- John Milton, (1608-1674.): "Ja slijedim samo ono što je napisano u svetim tekstovima i ništa drugo, herezu ili sektu. Ako je, dakle, Otac Bog Hrista i kao takav je naš Bog, i ako nema drugog Boga osim Njega, onda ne može biti drugog Boga osim Oca."³¹⁴ "Argumenti Milтона su više nego logični i veoma jasno shvatljivi: Zašto je bilo potrebno stvoriti izmišljotine, koje se ne nalaze u Bibliji? John Locke i Isaac Newton,

³¹² Ajni Sinani, "Drugj o Islamu- Të tjerët për Islamin", str. 106-107.

³¹³ Osman Nuri Topbash, "Lanac poslanika -3 -(Vargu i profetëve -3)", str. 229; i "Hrišćanska vjera i zapadna civilizacija – (Feja e krishterë dhe qytetërimi perëndimor)", Dr. Qazim Qazimi, "Dituria Islame", br. 178, str. 27.

³¹⁴ Citirano od Stannus Hugh, H. "A history of the Doctrine of the Trinity in the Early Church". 1882. London, Christian Life publishing Co. 281 Strand, London, str.29, prema www.erasmusi.org, "Nekoliko izreka vezanih za Trojstvo – (Disa thënie në lidhje me trinitetin)", Prikupio Rrezart Beka.

zajedno sa Miltonom, tri najpoznatija imena tog vremena (1650.) nisu mogli pronaći u Bibliji nijednu referencu o Trojstvu.”³¹⁵

- Sakupljajući historijske dokaze, Alvan Lamson u svom djelu: “*The Church of the First Three Centuries*”, kaže: “... Današnja doktrina Trojstva ne može se pronaći ni u jednom dokumentu ili u nekoj drugoj crkvenoj relikviji u prva tri vijeka nakon Hrista... Što se tiče svega što je preostalo i sačuvano od tog vremena, preživjevši do današnjeg vremena, nijedna od njih nema veze sa ovom doktrinom. Doktrina je kasnijeg porijekla.”³¹⁶
- Najozbiljnija izučavanja Biblije istakla su da ona sadrži jedan veliki dio dodataka, koja nije rekao Isus, niti njegovi autori Evanđelja. Crkva, kao što je istakao Heinz Zahrnt, “izrečeno je dosta toga u Isusovo ime, što nikada nije rekao i također, veliki broj djela koja nikada uradio nije.” Također, jedan od njih koji je istakao najviše činjenica za koje nema osnove, a za koje je Crkva rekla o Isusu, jeste Rudolf Augustein, u njegovoj knjizi “Isus čovjekov sin”. (Izdana u Njemačkoj 1972 god., i prevedena je na engleski jezik 1977. god.)³¹⁷
- Školski biblijski radovi Jeruzalema, (R. P. Benoit i R. P. Boismard) govore veoma jasno da su Evanđelja napisana, više puta pregledana i

³¹⁵ Christopher Mill, “*Milton and the English Revolution*”, str. 286, 295, prema www.erasmusi.org, “*Nekoliko izreka vezano o Trojstvu – (Disa thënie në lidhje me trinitetin)*”, Prikupio Rrezart Beka.

³¹⁶ Alvan Lamson, “*The Church of the First Three Centuries*”, 1869 edition, (Horace B. Fuller, Boston, MA), str. 57, 58.

³¹⁷ Dr. Maneh Hammad Al Johani, “*Istina o Isusu – (E vërteta rreth Jezusit)*”, str. 13.

prepravljena. Tako da, privukli su pažnju čitalaca “u više slučajeva da trebamo odustati od onoga što direktno čujemo od glasa Isusa.”³¹⁸

- I na kraju, u još jednoj od poznatih religijskih enciklopedija, možemo pročitati da: “Nekoliko teologa su došli do zaključka, da je cijela doktrina Trojstva postbiblijska primorana/diktirana/ne razumna.”³¹⁹

Oslonivši se na sve spomenute probleme, nekoliko hrišćanskih teologa su proglasili “Misteriju” doktrine Trojstva. Kardinali Džon O’Kaner, izjavio je: “Znamo da je ovo jedna veoma duboka misterija, koju i ne možemo shvatiti”,³²⁰ Dok, Papa Džon Pali II. govori o ovome kao: “nerazjašnjiva misterija o božanstvu Trojstva.”³²¹

³¹⁸ Dr. Maurice Bucaille, *“Biblija, Kur’an i nauka – (Bibla, Kur’ani dhe shkenca)”*, str. 127.

³¹⁹ Mircea Eliade, *“The Encyclopaedia of Religion”*, editor in chief, (Macmillan Publishing Company, NY), Tom. 15, str. 54; vidi i: *“The HarperCollins Encyclopaedia of Catholicism”*, 1995; A Statement of Reasons for Not Believing the Doctrine of the Trinitarians Concerning the Nature of God and the Person of Christ 1833., Andrews Norton; Sipas: Arthur Weigall, *“The Paganism in Our Christianity”*, 1928, (G. P. Putnam’s Sons, NY, London) str. 31; također i: *“A Short History of Christian Doctrine”*, by Bernhard, 1966., (Fortress Press, Philadelphia, PA) str. 38.

³²⁰ *“The New Yorker”*, (magazine; New York, NY) 23. Mart, 1987., str. 64, prema www.bibladhekurani.com, Rrezart Beka, *“Nerazumno Trojstvo – (Triniteti i pakuptueshëm)”*; vidi i kod, M.A.C. Cave, *“Is the Trinity doctrine divinely inspired”*, str. 29.

³²¹ *“L’Osservatore Romano”*, (newspaper; Vatican City) 10 Gusht, 1987., str. 4; vidi i kod: *Dictionary of Doctrinal and Historical Theology*, str. 765; također i: *The Voice of Prophecy radio broadcast*, H. M. S. Richards, speaker, Los Angeles, Dec. 20., 1958., prema: www.bibladhekurani.com, Rrezart Beka, *“Triniteti i pakuptueshëm”*; vidi i kod, M.A.C. Cave, *“Is the Trinity doctrine divinely inspired”*, str. 29.

Tako da, na ovaj način svaka nesuglasica o pojašnjenju Trojstva će otkriti suprotnosti i praznine, koje možemo vidjeti tokom izučavanja ove teorije, završena je korištenjem koncepta “misterije”. Zasiurno možemo reći da ova metoda nije pravedna, jer je na ovaj način omogućeno istraživanje ove teorije.

Postoji jedan veoma rijedak fenomen da obožavaš teoriju, da navodiš druge da vjeruju, pa čak, u momentu kada ova teorija ispoljava otvorenu suprotnost s onim što navodi, da nju proglašiš kao “najvažniju misteriju vjere”. Istu stvar mogu uraditi i hindusi ili svi oni koji najprije predlažu sličan paradoks, kojeg iako nisi u stanju objasniti proglasili su ga ‘misterijom’. Ovo daje za pravo jednom hindusu, koji vjeruje da je njegovo božanstvo krava, kako bi dokazao njegovu tezu, tako što će se osloniti na teoriju misterije. Svaki pokušaj otkrića nemogućnosti ove teorije je samo pogoršanje ove teorije.

Proglašenje ove doktrine kao misterije, kao i njena neshvatljivost i kao rezultat ovoga u modernom vremenu da doktrina Trojstva bude što manje prisutna u svakodnevnom životu hrišćana. Danas, poznati teolozi i historičari ove dogme tvrde da je doktrina Trojstva izgubila ulogu centralne doktrine hrišćanstva.³²²

Da li je ikada Trojstvo shvaćeno tokom ovih 2000 godina? Upravo zbog paradoksa kojeg iskazuje ova doktrina: “Na Zapadu, na doktrinu Trojstva se gleda veoma kritički... Tokom dugo vremena doktrina Trojstva, tretirana je kao jedan problem i ne kao osnova hrišćanskog Evandjelja.”³²³ Upravo iz tog razloga po Papi Ivanu Pavlu II., ova doktrina će i dan danas ostati kao “nerazjašnjiva

³²² Isto, www.bibladhekurani.com, Rrezart Beka, “*Nerazumno Trojstvo- (Triniteti i pakuptuesbëm)*”.

³²³ Gunton, “*The Promise of the Trinity*”, str. 31.

misterija božanskog Trojstva.” Riječi Ivana Pavla II. sadrže i dan danas dovoljno dokaza o poništavanju ove hipoteze.

KUR’ANSKA GLEDIŠTA O DOKTRINI TROJSTVA

Imajući u vidu historijsku hronologiju svete objave između Indžila /Evandjelja i Kur’ana, plemeniti Bog nam je jasno pojasnio devijaciju hrišćana vezano za Isusu/Isa, a.s., i njihovo vjerovanje u Trojstvo. Istraživajući i dokazivajući jednu od najvažnijih doktrina hrišćanstva, kao što je doktrina Trojstva, u interesu je bilo pogledati, šta Kur’an kao posljednja objava govori o njoj?

Čovječanstvo je Isusa, shvatilo na ove načine: prema ateistima, Isus nije uopšte postojao. Prema jevrejima Isus je njihov protivnik, rođen od nemoralne žene i ne može se nikako nazvati Spasiteljem. Hrišćani ga Bogom smatraju ili Sinom Božijim. Dok prema Islamu on je Božiji Poslanik, a.s.³²⁴

Uticaem Rimljana, koji, iako su prihvatili hrišćanstvo, nisu napustili svoje mitološke bogove i nisu postali pravi monoteisti, oni su bili inkorporirani unutar Crkve i transplatisani su njihovi mitovi unutar hrišćanskih učenja. I tako je hrišćanstvo izopačeno ubacivanjem mita o Trojstvu kao neodvojivog dijela vjerovanja. Dok, u međuvremenu, Islam je kategoričan u tome da Bog i stvorenja su ontološki podjednaki, tako da, niti se Stvoritelj transformiše u stvorenje niti se stvorenja mogu uzdignuti ili pretvoriti u Boga.³²⁵ To znači, da

³²⁴ Dr. Murad Hofmann, *“Islami në mijëvjeçarin e tretë”*, Skopje, 2007, str. 193.

³²⁵ Ismail Raxhi El Faruki, *“Tevhid, njegove implikacije o mišljenju i životu – (Tevhidi, implikimet e tij për mendimin dhe jetën)”*, Priština, 2006, str. 40.

je ne mogući silazak Boga na zemlju i Njegova inkarnacija u čovjekovom tijelu, kao što propovijeda doktrina hrišćana.

Uvidjevši skretanje ljudi sa pravoga puta i izmjenu unutar objavljenih knjiga od Gospodara plemenitog, Allah, dž.š., je prije 14 vijekova poslao Svoga posljednjeg poslanika Muhammeda, s.a.v.s., uz posljednju poruku čovječanstvu. Prijašnje objavljene knjige nisu sačuvane u originalu onako kako su bile objavljene. Današnja Biblija je izmiješana tragovima Božije riječi sa riječima proroka, historičara, raznih autora i drugih ljudi, tako da se precizno ne znaju ni autori knjiga.

Prema gledištima Islama, Kur'an je onaj, koji je proživio i obnovio vjeru Isaa, a.s./ Isusa i vjeru svih drugih prijašnjih poslanika. Glavna tačka sa kojom je Islam ili Kur'an došao je kako bi pojasnio koncept Boga, što je i primarna stvar u vjeri. Koncept Boga u hrišćanstvu je dostigao tu mjeru da svojstva Boga uspoređuju sa svojstvima čovjeka, pripisujući mu sudruga, ortaka, i obožavaju drugoga umjesto Njega.

Kur'an je uputa koja razdvaja svijetlo od tame i pokazuje nam najbolje šta se treba vjerovati i šta se ne smije vjerovati iz Biblije.³²⁶

³²⁶ Razlika između Kur'ana i Biblije je u činjenica da Kur'an konstantno nameće izvor svetosti od Boga svjetova. (Vidi ove Kuranske citate: Ali Imran 164; Nisa 82; Nisa 105; Junus 57; Nahl 64; Fussilet 53; Ali Imran 3; Ibrahim 1) Vjera islam je vjera dokazana Kur'anom, kao što je dokazano da je Kur'an objavljen od Svemogućeg Boga, dok u Bibliji ne možemo pronaći neki citat, koji dokazuje vjeru hrišćanstva. Nigdje se u Bibliji ne može naći, da se Bog obraća narodu Musa, a.s., ili sljedbenicima ovoga naroda, istaknuvši da je njihova vjera judaizam ili objava hrišćana, da je njihova vjera hrišćanstvo. Drugim riječima, imena poput judaizma i hrišćanstva nisu posjedovali svoju originalnost i svoju prirodnost. Onda, dosta vremena nakon odlaska Isusa sa ovoga svijeta, njegovoj vjeri je dato ime hrišćanstvo. Dok o islamu, Kur'an časni kaže: *"Allahu je prava vjera jedino - islam. A podvojili su se oni kojima je data*

Neispravne vjere imaju zajednički koncept o Bogu: ili spekulišu da su svi ljudi Bogovi ili priroda je Bog ili Bog je samo dio čovjekove imaginacije. Dakle, možemo reći da osnovna poruka izmišljenih vjera je da se Bog može obožavati u Njegovom stvorenom obliku. Vjere koje ne govore istinu pozivaju ljude na obožavanje stvorenog ili sa njihovog aspekta. Naprimjer, poslanik Isa/Isus, a.s., je pozivao svoje sljedbenike da vjeruju u Boga, ali oni, koji se smatraju njegovim sljedbenicima, danas pozivaju ljude da vjeruju u njega (Isusa), tvrdeći da je on Bog.³²⁷

Dakle, Kur'an je došao da udalji čovjeka od raznih paganskih obožavanja, da ga udalji sa krivoga puta i uputi na pravi put, kao što su i drugi Božiji poslanici to prije radili.

Knjiga baš onda kada im je došlo saznanje, i to iz međusobne zavisti. A sa onima koji u Allahove riječi ne budu vjerovali Allah će se brzo obračunati.” (Ali Imran, 19) “A onaj koji želi neku drugu vjeru osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onome svijetu nastradati.” (Ali Imran, 85.)

Tokom oprostajnog hadždža, u kojem je Poslanik, s.a.v.s., održao posljednji govor pred mnoštvom ashaba, tog istog dana, Allah, dž.š., mu je objavio ajet: *“Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam islam bude vjera.” (Al Ma’ide, 3)* Spomenuti ajeti Kur’ana su kao pečat, koji iskazuje da je Allah dž.š., jedini autor Kur’ana i da je vjera Islam ta kojoj se trebamo pridružiti. Također, Bog ne samo da je objavio Kur’an, imavši u vidu da treba ostati kao poruka čovječanstvu do kraja svijeta, on treba ostati onako kako je objavljen, i obećanje Boga o očuvanju originalnosti Kur’ana jeste jedno veliko čudotvostvo, o ovome kaže Allah, dž.š., u Kur’anu: *“Mi, uistinu, Kur’an objavljujemo i zaista ćemo Mi nad njim bdjeti!” (Al-Hidžr, 9).*

³²⁷ Ebu Emine Bilal Filips, *“Ispravna Božija vjera - Feja e vërtetë e Zotit”*, Priština, 2006. str. 15-16.

Poznata Italijanka, koja se bavi orijentalizmom, dr. Laura Veccia Vaglieri u svojoj knjizi *“An Interpretation of Islam”*, je istakla:

“Poslanik koji je bio Arap, nadahnut jakom vezom sa svojim Stvoriteljem, koji je pozivao u čisti monoteizam obožavaoće raznih vjera i sljedbenike hrišćanstva i judaizma... Čast Islamu, paganizam u svim njegovim oblicima, vizija kozmosa, religijski rituali i tradicija društvenog života su oslobođeni od svih zastranjenja, kojim su pogođeni, dok čovjekov razum je oslobođen predrasuda. Čovjek, koji je, konačno, postao razuman svoga dostojanstva, klanja se samo Stvoritelju, koji je Vladar svih ljudi...”³²⁸

Francuski orijentalista, E. Demerngem, je rekao:

“Mesih, a.s., u Kur’anu, ima posebno mjesto. Njegovo rođenje nije bilo standardno, kao kod svih drugih. On je bio Božiji poslanik s kojim je Bog razgovarao... Kur’an ima za cilj pravo hrišćanstvo kada kaže: “Isa, a.s., je kao rezultat Božije riječi prenešene Merjemi i on je čovjek. Kur’an se bori protiv doktrine koja vjeruje da je Isa, a.s., (Isus) Bog... On se ne bori protiv pravog hrišćanstva. Tako da, hrišćanin treba biti zadovoljan borbom Kur’ana prema Trojstvu”.³²⁹

Napoleon Bonaparta je rekao:

“Musa (Mojsije), je sa objavljenom Božijom vjerom poslan svome narodu, Isa (Isus), rimskom svijetu, dok, Muhammed, s.a.v.s., čitavom svijetu. Arabija je bila paganska zemlja. Šest vijekova nakon Isa, a.s, dok, Muhamed, a.s., je upoznao svijet sa vjerovanjem u Jednog Jedinog Boga, koji je Bog Ibrahima, Musa i Isa, a.s., Arijevci i druge različite sekte, zbuniše svijet o doktrini Trojstva:

³²⁸ Ulfe Azizus Samed, *“Islam i hrišćanstvo - Islami dhe krishterimi”*, str. 52.

³²⁹ Ajni Sinani, *“Drugji o Islamu - Të tjerët për islamit”*, Pristina, 2005. str. 149.

Ocu, sinu i Svetome Duhu. Vidimo da je Muhamedu objavljeno da je Bog Jedan, dok, Trojstvo imponuje ideju mnogoboštva”.³³⁰

Necemo izostaviti da ne spomenemo i poznatog teologa, Hansa Künga, profesora Teološkog hrišćanskog fakulteta, Tubingas Univerziteta, od 1960. do 1979, zatim direktora Teološke Institucije, spomenutog univerziteta, koji tvrdi:

“Informisani muslimani, kao i jevreji, do sada nisu mogli shvatiti ideju Trojstva ... Stvorene razlike doktrine Trojstva između jednog i tri Božanstva, nisu zadovoljili muslimane, jer su veoma nejasno objašnjeni teološki termini, koji su sirijskog, grčkog ili latinskog porijekla. Muslimanima su sve ovo iste riječi... Zašto bi neko trebao nešto dodati konceptu identiteta i unikatnoj prirodi Božanstva, stvar koja samo umanjuje ili gubi identitet i njegovu unikatnu prirodu.”³³¹

Plemeniti Kur’an strogo poriče doktrinu Trojstva, svetosti Isusa, poriče da je Isus Bog i da se njegova majka Merjema (Marija) obožava, kao što to rade pojedine hrišćanske sekte. Također, Kur’an poriče da se bilo koje dijete Bogu pripisuje, itd... Allah, dž.š., o ovome kaže:

“Nevjernici su oni koji govore: "Allah je jedan od trojice!" A samo je jedan Bog! I ako se ne okane onoga što govore, nesnosna patnja će, zaista, stići svakog od njih koji nevjernik ostane.” (Al-Ma’ide, 73.)

“Mesih, sin Merjemin, samo je poslanik - i prije njega su dolazili i odlazili poslanici - a majka njegova je uvijek istinu govorila; i oboje su branu jeli. Pogledaj kako Mi iznosimo jasne dokaze, i pogledaj, zatim, njih kako se odmeću. Reci: "Kako se možete, pored Allaha, klanjati

³³⁰ Isto, str. 127.

³³¹ “Christianity and the World Religions” by Hans Kung, 1986., (Doubleday & Co., Inc., Garden City, NY) str. 113, prema www.bibladhekur'ani.com, “Neshvaceno trojstvo-Triniteti i pakuptueshem” od Rrezart Beka.

onome koji vam nije u stanju kakvu štetu učiniti, niti vam neku korist pribaviti, a Allah je taj koji sve čuje i zna." (Al-Ma'ide, 75-76.)

"A kada Allah rekne: "O Isa, sine Merjemin, jesi li ti govorio ljudima: 'Prihvatite mene i majku moju kao dva boga uz Allaha!" - on će reći: "Hvaljen neka si Ti! Meni nije priljučilo da govorim ono što nemam pravo. Ako sam ja to govorio, Ti to već znaš; Ti znaš šta ja znam, a ja ne znam šta Ti znaš; Samo Ti jedini sve što je skriveno znaš. Ja sam im samo ono govorio što si mi Ti naredio: 'Klanjajte se Allahu, i mome i svome Gospodaru!' I ja sam nad njima bdio dok sam među njima bio, a kad si mi Ti dušu uzeo, Ti si ih jedini nadzirao; Ti nad svim bdiš." (Al-Ma'ide, 116-117.)

Također, imamo kur'anski ajet koji slijedi, a gdje se Allah, dž.š., obraća sljedbenicima knjiga, Jevrejima i hrišćanima preko njegovog posljednjeg Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., riječima:

"O sljedbenici Knjige, ne zastranjujte u svome vjerovanju i o Allahu govorite samo istinu! Mesih, Isa, sin Merjemin, samo je Allahov poslanik, i Riječ Njegova koju je Merjemi dostavio, i Dub od Njega; zato vjerujte u Allaha i Njegove poslanike i ne govorite: "Trojica su!" Prestanite, bolje vam je! Allah je samo jedan Bog - hvaljen neka je On! - zar On da ima dijete?! Njegovo je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji, i Allah je dovoljan kao svjedok." (An-Nisa, 171.)

Kao što smo napomenuli, Trojstvo je ništa više nego li uticaj paganskih religija na hrišćanstvo, imitacija izreka starih nevjernika. Ovo najbolje potvrđuje Allah, dž.š., u plemenitom Kur'anu:

"Jevreji govore: "Uzejr je - Allahov sin", a kršćani kažu: "Mesih je - Allahov sin." To su riječi njihove, iz usta njihovih, oponašaju riječi nevjernika prijašnjih - ubio ih Allah! Kuda se odmeću?" (At-Tewba, 30.)

Također, Kur'an poziva hrišćane i jevreje da vjeruju u jednoga Boga i da samo Njega obožavaju:

Reci: "O sljedbenici Knjige, dođite da se okupimo oko jedne riječi i nama i vama zajedničke: da se nikome osim Allahu ne klanjamo, da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i da jedni druge, pored Allaha, bogovima ne držimo!" (Ali-Imran, 64.)

"O sljedbenici Knjige, došao vam je poslanik. Naš da vam ukaže na mnogo šta što vi iz Knjige kerjete, i preko čega će i preći. A od Allaha vam dolazi svjetlost i Knjiga jasna, kojom Allah upućuje na puteve spasa one koji nastoje steći zadovoljstvo Njegovo i izvodi ih, po volji Svojoj, iz tmina na svjetlo i na Pravi put im ukazuje." (Al-Ma'ide, 15-16.)

"Nejermici su oni koji govore: "Bog je - Mesih, sin Mejemina." Reci: "Ko može spriječiti Allaha da, ako hoće, uništi Mesiba, sina Mejemina, i majku njegovu, i sve one koji su na Zemlji? Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji i na onome što je između njih; On stvara što hoće, i Allah sve može." (Al-Ma'ide, 17.)

Kur'an poziva ljude da vjeruju u jednoću Boga, i da nije rodio i nije rođen. Jedan je i bez sudruga. O ovome plemeniti Allah u Kur'an govori:

"I jevreji i kršćani kažu: "Mi smo djeca Božija i miljenici Njegovi." Reci: "Pa zašto vas onda On kažnjava zbog grijehova vaših?" A nije tako! Vi ste kao i ostali ljudi koje On stvara: kome hoće On će oprostiti, a koga hoće, On će kazniti. Allahova je vlast na nebesima i na Zemlji i na onome što je između njih, i Njemu će se svi vratiti." (Al-Ma'ide, 18.)

"Allah kaže: "Dvojici bogova se na klanjajte! - samo je jedan Bog - i samo se Mene bojite!" (An-Nahl, 51).

"On je Prvi i Posljednji, i Vidljivi i Nevidljivi; i On zna sve!" (Al-Hadid, 3.)

"Stvoritelj nebesa i Zemlje! On vas kao parove stvara - a stvara parove i od stoke - da vas tako razmnožava. Niko nije kao On! On sve čuje i sve vidi." (Aš-Šura, 11.)

"Reci: "On je Allah - Jedan! Allah je Utočište svakom! Nije rodio i rođen nije, i niko Mu ravan nije!" (Al-Ihlas, 1-4.)

Prof. Abdul Ahad Dawud, (bivši glavni apostol, David Benjamin Keldani) ističe: Formula hrišćanske doktrine je: "U ime Oca, Sina i Svetoga Duha" ne spominje ime Bog. Allah nije otac sinu, niti sin ocu. On nema majku (nije rođen). Vjerovanje u "boga Oca, boga Sina, i boga Svetoga Duha" je direktno

poricanje jednoće Boga... koje je zasnovano na tri nesavršena stvorenja, bilo to zajedno ili zasebno, ne mogu biti pravi Bog.³³² Matematika kao nauka nas podučava jasno da jedan ne može biti više ni manje od jedan: jedan nikad nije veći od jedan, i ako mu dodamo plus jedan plus jedan. Drugačije rečeno, jedan ne može biti podjednak niti sa tri niti suprotno. Konstantacija da $1+1+1=1$ nije matematička, je apsurdna konstatacija.³³³

U jednom pismu³³⁴, napisano od Lan Nikolajević Tolstoj³³⁵, 15. marta 1909. god., između ostalog se navodi: "... moram reći nemam nikakvu sumnju

³³² Abdul Ahad Dawud, "*Muhamedu u Bibliji - Muhamedi në Bibël*", str. 23-24.

³³³ Isto, str. 24-25.

³³⁴ Ovo pismo je upućeno Jeleni Vekilovi, koja je bila uplašena za svoju djecu vezano za to kojoj vjeri trebaju služiti (njena djeca su tražila dozvolu da pređu na vjeru svoga oca, jer je njihov otac bio musliman, dok majka hrišćanka). Jelena Vekilova, 2. marta 1909., je poslala pismo Lav Tolstoju, smatrajući da, osim inteligentnog pisanja Tolstoja, niko drugi ne može joj pružiti korektniji i odlučniji odgovor vezano za ovo veoma bitno porodično pitanje. Na postavljeno pitanje, Tolstoj joj je odgovorio 15. marta 1909. Originalno pismo, koje je Lav Tolstoj poslao Jeleni Velikovi, danas se nalazi u muzeju Lav Tolstoja u Moskvi, kada je poslao 1978. godine sin Jelene, Farisi (Borisi) pisma tako da i dan danas se javno prikazuju u spomenutom muzeju. Više o ovim podacima vidi kod: Leon Nikolajević Tolstoj, "*Tolstoj o Muhamedu – (Tolstoi për Muhamedin (salallahu alejhi ves-sel-lem)*", Skopje 2006, str. 82-91.

³³⁵ Lav Nikolajević Tolstoj je rođen 1828. godine u Jasna Poljana (Rusiji). Po profesiji je bio romanopisac, poeta, novelist, kritičar. Njegova djela imali su veliki uticaj na evropsku i svjetsku književnost. Tolstoj je bio i dalje je izvanredna pojava u evropskoj i svjetskoj književnosti. Od poznatih njegovih djela su: (*Rat i mir- Ljfta dhe paqja*) (1864-1869.); *Ana Karenina* (1873-1877.); (*Proživljenje- Ringjallja*) (1889-1899.); itd., i ove knjige su prevedene na više od sto različitih jezika i izdate su u više od 220

da, prema njegovom ispoljavanju pogotovo vanjskom, Islam je na većem nivou i neuporediv sa Hrišćanskom crkvom. Ako govorimo o prednosti između hrišćanske crkve i vjere islama, svaki pametan čovjek umjesto Svetog nerazumnog Trojstva, opraštanju grijeha, komplikovanih vjerskih rituala, molitvi upućenih majci Isusovoj, bezbroj molitvi upućenih svecima i njihovim slikama bez imalo sumnje, vjeru islam može smatrati uzdignutijom, vjerom koja poziva u vjerovanje u jednoga Boga, gdje Muhammed, s.a.v.s., je rob i Njegov poslanik. I ovo ne može biti nikako drugačije”.³³⁶

U Buharinoj zbirci hadisa se navodi da je Allahov Poslanik, s.a.v.s., rekao:

*“Allah kaže: Čovjek me psuje i ako nema pravo na to. Utjeruje me u laž i ako nema pravo na to. A njegovo psovanje Mene je njegov govor da Ja imam dijete. Njegovo utjerivanje Mene u laž je to što tvrdi da ga ne mogu vratiti/ oživiti kakvim je bio.”*³³⁷

Također se prenosi u Muslimovom Sahihu, da je Poslanik, s.a.v.s., rekao:

miliona primjeraka. (Biografija preuzeta iz knjige: *“Tolstoj o Muhamedu - Tolstoj për Muhamedin (salallahu alejhi ves-sel-lem)”*).

³³⁶ Lav Nikolaevč Tolstoj, *“Tolstoj o Muhamedu- Tolstoj për Muhamedin (salallahu alejhi ves-sel-lem)”*, Skoplje, 2006, str. 87.

³³⁷ Buharija u svome Sahihu, kitabu: bed’ul halk, babu: ma xhae fi kavilil-lahi vehuve jebde’ul halk. br. hadisa 2954. (Elektronska Enciklopedija na CD-u devet kolekcija hadisa, verzija II.) Dok u knjizi Ibn Kesira imamo također ovaj hadis, gdje se navodi da je Poslanik, s.a.v.s., rekao: “Uzvišeni Allah veli: “Čovjek Me utjeruje u laž, a na to nema pravo. Vrijeda me kada kaže: “Allah je sebi uzeo dijete, a Ja sam Jedan i nepromjeniv, nisam rodio, niti sam rođen, i niko Mi ravan nije!” (Buharija u njegovom Sahih, 59/1/3193- Fet’hul Bari; Nesai u Es-Sunenul Kubra, 21/118, prema Hafiz albn Kesir, *“Priče o Allahovim Poslanicima – (Rrëfime për të dërguarit e Allahut)”*, Priština, 2005, str. 626.)

*"Niko nije strpljiviji od Allaha na uvrede koje mu se nanose. Ljudi Mu pridružuju druga božanstva, pridaju Mu dijete, a On ih i pored toga podržava u zdravlju i brinjava ih životnim potrebama."*³³⁸

Allah, dž.š., u Kur'anu se obraća Muhammedu, .a.s., da kaže onima koji varaju:

"Reci: "Oni koji o Allahu laži iznose neće postići ono što žele." Uživajte kratko na ovome svijetu, a zatim će se Nama vratiti i Mi ćemo im dati da iskuse nesnosnu patnju zato što nisu vjerovali." (Junus, 69-70)

"Zato nevjernicima još vremena dadni, još koji trenutak ih ostavi." (Tarik 17)

Ova poglavlja završavam časnim ajetima u kojima Allah dž.š., kaže: *"O sljedbenici Knjige, zašto u Allahove dokaze ne vjerujete, a da su istina, dobro znate? O sljedbenici Knjige, zašto istinu neistinom zamračujete i svjesno istinu krijete?"* (Ali Imran, 70-71)

"Allah kaže: "Dvojici bogova se ne klanjajte! – samo je jedan Bog – i samo se Mene bojite!" (En-Nahl, 51)

"Zar vi, zaista, tvrdite da pored Allaha ima i drugih bogova?" Reci: "Ja ne tvrdim." Reci: "Samo je On – Bog, i ja nemam ništa s tim što vi smatrate druge Njemu ravnim!" (El-Enam, 19)

"U vjeru nema prisiljavanja – Pravi put se jasno razlikuje od zablude!" (Bekare, 25)

³³⁸ Muslim u svome Sahihu, kitabu: sifetul kijameti, vel xhenneti ven-nar, babu: la ehadun esbere minell-Llah ala edhen. br. Hadisa 5016. (Elektronska Enciklopedija na CD-u devet kolekcija hadisa, verzija II.)

TROJSTVO - VJEKOVNA MISTERIJA HRIŠĆANSTVA

ZAKLJUČAK

Tokom izučavanja Doktrine Trojstva, jasno smo otkrili bjelodano iz biblijskih i kuranskih tekstova kao i istorijskih činjenica u vezi sa tim, negaciju jedne ovakve doktrine. Uvidjeli smo veliki uticaj paganskih doktrina i njihovo stapanje sa takozvanim hrišćanstvom.

Razvoj vjere u trojstvo je impliciran iz više faktora. Prije svega, paganski uticaj je bio ogroman u prvim vijekovima hrišćanstva. Tlo u koje su uklesane hrišćanske doktrine bila je arena koja je sa svih strana snažno pod uticajem blasfemije paganstva. Kao što smo naveli u ovom radu, poznato je vrlo dobro, trojstvo u starim paganskim vjerama i njihov uticaj tokom formiranja hrišćanskih doktrina je bio neminovan. Takođe, da ne zaboravimo da je Egipatska Aleksandrija jedno od glavnih žarišta gdje je formirana hrišćanska doktrina. Isto tako, paganska vjerovanja o trodjelnim božanstvima bila su poznata i rimljanima i babiloncima. I starogrčki filozofi su razvijali mistične ideje o trojstvu.

Saznali smo da je ova doktrina ozvaničena od Crkve u IV vijeku i istovremeno je postalo očito da ova doktrina nije bila dio Isusovog učenja niti njegovih sledbenika.

Tokom istraživanja koje smo po tom aspektu uradili iznijeli smo na vidjelo i izveli nauku da Doktrina Trojstva nije usklađena sa ljudskom logikom, niti je

u skladu sa Isusovim učenjem, koji nije naređivao da se vjeruje u ovu doktrinu. Ove doktrine su uspostavljene mnogo poslije Isusa kao rezultat uticaja od strane paganskih vjerovanja. Ove dogme istovremeno pokazuju da je Biblija protokom vremena doživjela mnoge izmjene i da je hrišćanstvo dosta udaljeno od učenja i jasnog vjerovanja u jednog Boga, kao što nas je učio Isus.

Uporedo sa ovim političkim i teološkim razvojem na štetu jasnog monoteističkog vjerovanja, veliki uticaj u razvoj trojstva se nalazi i u činjenici da nije sačuvana jedna neizmjenjena forma svetih spisa. Zavjet i ostali spisi koji će kasnije biti vrednovani kao kanon Biblije, prošli su kroz nekoliko izmjena dok nisu dobili današnji oblik. Pronalaženje manuskripti iz ranih vjekova hrišćanstva omogućili su nam da saznamo na najbolji način kako su teološki uticale različite crkve i direktno radile na izmjenama Biblije sa ciljem da uspostave razne dogme koje Isus nije nikada ispovijedao.

U Bibliji postoje mnoge protivrječnosti, greške, dodaci, i druge stvari koje na neki način čitaoca dovode u situaciju da ne povjeruje da je Biblija Božija riječ. Ovo stavlja u ozbiljnu dilemu izrečenu tvrdnju da je Biblija nepromjenjiva i van svake sumnje Božija riječ. Ovo se može verifikovati argumentima iznijetim u ovom radu.

Ovo je i jedan od glavnih ciljeva poslanstva zadnjeg peygamera Muhameda, s.a.s.v., od Allaha, dž.š., da bi se jednom za sva vremena uspostavila jasna vjera u Jednog Jedinog Boga i da kao takva bude van uticaja paganskih vjerovanja. Da odvoji istinu od neistine. Ovo je postignuto putem očuvanja Kurana, Zadnje Objava koja je data čovječanstvu od Svemogućeg Boga. Čisti monoteizam, onako kako je objavljen i sačuvan u Kur'anu ne ostavlja mjesta nikakvoj sumnji vezanoj za prirodu Boga.

Istinitost ove doktrine može vidjeti svaki čovjek sa zdravim razumom i logikom, i da se kloni neistine. Jer pravi put kojeg treba da se držimo je jasan i

razlikuje se od krivog, kao što nam Allah, dž.š. u Kur'anu časnom pominje: *“Nema prinude u vjeri, pravi put se veoma jasno razlikuje od krivog”* (Bekare, 256) A drugoj strani poručujem: *„Zar sam postao vaš neprijatelj, govoreći vam istinu?”* (Galaćanima, 4:16) jer *„ Oni su izmjenili Božiju istinu u laž i obožavali su i služili stvorenju umjesto Stvoritelju, koji je svet zauvijek.”* (Rimljani, 1:16)

Svestan sam manjkavosti, jer se radi o jednoj ozbiljnoj i opširnoj temi, tako da kako bi bila obrađena potrebno je puno znanja i rada, i zato nesmatram da rad sadrži posljednju riječ, jer još puno toga možemo govoriti na ovu temu. Potrudio sam se da u kratkim crtama elaborišem i predstavim argumentima pomenutu doktrinu. Možemo slobodno reći da ovaj rad će koristiti kao vjetar u daljem istraživanju kako bismo obogatili duh ove tematike, i problematike koja se tiče nje.

Dok, najbolja dova jeste:

“Da zahvala pripada samo Allahu, Gospodaru svih svjetova.“ Amin!

SENAD MAKU

SADRŽAJ KNJIGE NA ARAPSKOM JEZIKU:

الحمد لله الذي يقول الحق وهو يهدي السبيل ، والصلاة والسلام على نبينا محمد خاتم النبيين وإمام المرسلين ، جدد الله به رسالة السماء ، وأحيا ببعثته سنة الأنبياء ، ونشر بدعوته آيات الهداية ، وأتم به مكارم الأخلاق وعلى آله وأصحابه ، الذين فقههم الله في دينه ، فدعوا إلى سبيل ربهم بالحكمة والموعظة الحسنة ، فهدى الله بهم العباد ، وفتح على أيديهم البلاد ، وجعلهم أمة يهدون بالحق إلى الحق تحقيقاً لسابق وعده : { وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ } فشكروا ربهم على ما هداهم إليه من هداية خلقه والشفقة على عباده، وجعلوا مظهر شكرهم بذل النفس والنفيس في الدعوة إلى الله تعالى.

من خلال هذا البحث الذي يتحدث عن نظرية التثليث، ظهر من خلال نصوص الإنجيل والقرآن رفضها، وأرينا - أيضاً- التأثير الكبير لظريات المشركين والتي أصبحت بعد زمن جزء من الدين الذي يسمى دين النصارى.

تطور الإيمان حول التثليث تأثر بعدة أسباب

أولاً: تأثير نظريات المشركين والتي كانت كبيرة خلال القرن الأول للدين النصراني. والمكان الذي صنع فيه نظرية النصارى كان يؤثر عليه من جميع جوانبه عقائد المشركين.

عرفنا جيداً أن عقائد المشركين القديمة وتأثيرهم في نظريات النصارى كان لا بد أن يحدث ولا ننسى أن نذكر أن الإسكندرية في مصر كانت المكان الذي ولد فيه عقيدة النصارى، أيضاً الإيمان بالتثليث كان معروفاً عند الرومان والبابليين والفلاسفة اليونانيون طوروا نظرية التثليث.

علمنا أن هذه النظرية أصبحت رسمية في القرن السابع الميلادي تحت يد قسطنطين العظيم الذي فرض فكرته في التثليث ووضع آراء المشركين عملياً كي يحافظ على ملكه.

وعلمنا أن نظرية التثليث لم تكن من دروس عيسى عليه السلام ولا الحواريين.

نظرية التثليث تتعارض مع العقل البشري وتناقض وصايا المسيح عليه السلام لأنه لم يأمر بالإيمان بهذه النظرية.

هذه النظريات وضعت بعد المسيح بعد زمن طويل بسبب التأثير بعقائد المشركين.

هذه النظريات تخبرنا أن الإنجيل تبدل ودين النصارى قد ابتعد عن الإيمان في الله ما علمنا المسيح عيسى عليه السلام.

من خلال هذه التطورات السياسية والدينية ضد الإيمان بوحدانية الله تعالى كان التأثير الكبير جدا في نظرية التثليث عدم الكتابة للإنجيل.

الإنجيل والكتابات الأخرى التي بعد مدة ستكون قانون للإنجيل مروا بعدة مراحل حتى وصلت إلينا بهذا الشكل.

في الإنجيل نرى كثيرا من النصوص المتعارضة الخاطئة والتي زادها الناس التي جعلت القارئ أن يتيقن أنها ليست من الله.

هذا يضع في الشك أن الإنجيل الذي قيل أنه من الله ولا ريب فيه ولا يتبدل ولا يتغير وأنه كلام الله، وهذا ما سيظهر من خلال البحث.

ومن مقاصد إرسال النبي الخاتم محمد صلى الله عليه وسلم من الله تعالى كي يجدد عقيدة الوحدانية في الله تعالى ويزيل ما تأثر فيها من عقائد المشركين، ويفرق الحق من الباطل، وهذا قد حصل من خلال حفظ القرآن آخر الكتب المنزلة من الله تعالى.

صدق هذه النظرية يمكن أن يعرفها كل من له عقل سليم وبيتعد عن الكذب.

لأن الطريقة التي يجب أن يتبعها واضحة لا ريب فيها كما قال الله تعالى: " لا إكراه في الدين"، قد تبين الرشد من الغي.

أعرف أنه ضمن هذا البحث يوجد أخطاء لأن الموضوع واسع جدا ولكي يكون بالشكل الأمثل لا بد فيه من القراءة والاجتهاد.

ولا أقول أن هذا البحث قد بلغ الغاية لأن الحديث عن نظرية التثليث يحتاج إلى مواضيع أخرى حاولت أن أخص الأدلة التي تبطل هذه النظرية.

يمكن الاستفادة من هذا البحث للتطوير ببحوث أخرى حول هذا الموضوع خاصة باللغة الألبانية وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين

Prevod:

Ma. Sci. Mirsad Aslani

SENAD MAKU

TRINITY - A CHRISTIAN MISTERY OVER CENTURIES

SUMMARY AND CONCLUSION OF THIS BOOK IN ENGLISH

SUMMARY

“In the name of Father, the Son and the Holy Ghost”, is the doctrine which Christianity offers to mankind. This is the essence, the basis of Christianity which, if you do not believe in it or do not submit yourself to it you cannot be a Christian. This doctrine is one of the most important teachings of the Church. It is considered as the corner stone of the Christian theology. Thus, the doctrine of trinity teaches that God exists in three persons (hypostases), each of them is a Deity, eternal, almighty, neither greater nor smaller than the other. This statement always has been confusing the reader, whether Christian or not, who after reading such a passage always asked: how can the Father be a god, the Son a god and also the Holy Ghost a god and still we do not have three gods but One!?

Scholars of Biblical theology over centuries endeavoured to give a pleasant answer to this and many similar questions which show the rational impossibility of such a doctrine. However, each attempt in this regard has resulted more confusion and rebellion.

In order to avoid issues regarding this doctrine, Christian theologians declared the Doctrine of Trinity as “Mystery”. Cardinal John O’Conner states “we are aware that this is quite a deep mystery that we are unable to understand”. Making this doctrine a mystery, along with inabilities to understand it, made it less important among modern Christians. Today, famous

theologians and historians of the doctrines state that Doctrine of Trinity has lost its central position in Christianity.

The question arises: has ever the Doctrine of Trinity been understood by mankind throughout these 2000 years? Exactly due to the paradox that this doctrine shapes, Gunton in his book “The Promise of the Trinity” states: “In the West the Doctrine of Trinity is seen more and more within the eyes of criticism... for a long time it was treated as an issue and not as the essence of the Christian Gospel”. Accurately for this reason for Pope John Paul II (the Second) this doctrine will remain forever an “unresolved mystery of the three hypostatical deity”. Statements of Pope John Paul II prove sufficiently the invalidity of this hypothesis.

Due to the importance of this doctrine in Christianity and endeavours to understand it, and then to explain it to the others, I chose to study it, always showing the truth as it will be noticed during the elaboration of the topic, based on the Holy Qur’an, Bible, and clear rationalism; under critical thinking which often is the standard measurement for all mankind.

This work is separated into three chapters:

First chapter I have entitled “HISTORY OF TRINITY” where I basically talked about the Doctrine of Trinity in other religions, its history as a doctrine and its realism according to the Christian belief.

Chapter I

History of Trinity

The Doctrine of Trinity in other religions

Babylonian Trinity

Egyptian Trinity

Greek-Roman Trinity

Hindus-Indian Trinity

Palmyra Trinity

Samaritan Trinity

Hittites Trinity etc.

Christian Doctrine of Trinity

History of the Christian Doctrine of Trinity

Paul- the Architect of Christianity

History of Trinity in Council Nicaea

Development of Trinity in other councils, especially council of Constantinople (381 CE)

Considering Maryam/Mary as mother of God

Then the second chapter I entitled “BIBLICAL AND QURANIC VIEW OF THE DOCTRINE OF TRINITY” where I talked about the biblical and qur’anic outlook of this doctrine, mentioning all the consisting elements of this doctrine such as: the Father, the Son and the Holy Ghost (Spirit) elaborating each of them accordingly in accordance with the biblical and qur’anic verses.

Chapter II

Biblical and Qur’anic View of the Doctrine of Trinity

1. The concept of God in the Bible and the Qur’an

1.1. Oneness and attributes of God in the Bible and the Qur’an

1.2 Difference between the Bible and the Qur’an regarding attributes of God

2. Biblical and Qur'anic treatment of Jesus/ Isa a.s.

2.1. the Respect of Maryam (Mary)

2.2. the Humanness of Jesus

2.3. Is Jesus son of God?

2.4. Is Jesus God?

2.5. Difference between Jesus and God (Deity)

2.6. Jesus Prophet (Messenger) of God

2.7. Jesus sent only to one people

2.8. Miracles of Jesus

2.9. Isa presaged Muhammad's coming

2.10. Isa was not crucified

3. Biblical and Qur'anic Treatment of Holy Ghost (Spirit)

3.1. the Concept of the Holy Ghost in the Bible

3.2. the Holy Ghost between Orthodox and Catholics

3.3. Hebrew outlook on the Holy Ghost

3.4. the Concept of the Holy Ghost in the Qur'an

3.5. Difference between the Father, the Son and the Holy Ghost (Spirit)

The third and the last chapter of this book I have entitled "TRINITY AND ITS VERACITY" where I looked over the verses that the Christians use to prove this doctrine. Then I discussed the opinions of different famous personalities about the Trinity and finally I brought the qur'anic viewpoint about this doctrine.

Chapter II

Trinity and its Veracity

1. About the verses of the Doctrine of Trinity

The Word was the Lord (John1:1)

In the name of Father, the Son and the Holy Ghost (Mathew 28:29)

Who saw me, he has seen the Father (John14:8-9)

I and the Lord are one (John 10:30)

These three are one (1 John 5:7)

The Lord appeared in flesh (1 Timothy 3:16)

The Lord like unto man (Genesis 1:26)

I am in the Lord and he is in me (John 14:11)

I am (John8:58)

The Lord Jesus (Marc 16:19)

Jesus' Obedience (Mathew 28:17)

The Only Begotten Son (John 1:14, 3:16, 18)

Jesus is not from this world (John 8:23)

Emanuel- God is with us (Isaiah 7:14, Mathew 1:23)

Like-unto God (2 Corinthians 4:4)

2. Opinions of famous personalities about the Doctrine of Trinity

3. The Qur'anic viewpoints about the Doctrine of Trinity

I endeavoured to present the Doctrine of Trinity from the biblical and qur'anic point of view authentically and proven. I presented the Christian view firstly followed by the Islamic one. This approach in fact points out the real and appropriate reflection, in the historical aspect of the chronology of the appearance of this doctrine as well as the confrontation, mistakes, and falsehood which was done to Christianity throughout the history.

Conclusion

During this work on the Doctrine of Trinity, through biblical and qu'ranic verses and also historical facts related to this issue, we exposed clearly that there are many facts which deny this doctrine. Also we noticed the great impact of the pagan doctrines which were jointed into the so-called Christianity.

The development of the belief on trinity was influenced by several factors. Firstly the pagan reflections were enormous during the first centuries of Christianity. Then the land where the Christian doctrines were carved was a powerful area of the pagan mythologies. As we noted throughout this thesis the trinity was well known among ancient pagan faiths and the impact of these pagan faiths on Christianity was inevitable. Thus, pagan beliefs on three hypostasis deities were well known among Romans and Babylonians, and also the pagan Greek philosophers developed mystical ideas about trinity. Therefore, we should not neglect the fact that Alexandria, in Egypt, was one of the main seats where the Christian doctrine was formed and as such it was highly influenced by the ideas of the Greek philosophers.

During this work we learnt that the Doctrine of Trinity was officialised by the Church only in the IVth century (CE) and it was not from the teachings of Jesus nor his disciples. During this research we got to know that the Doctrine of Trinity does not compile with the human logic, it is not in accordance with Jesus' teachings since he did not preach it neither asked his people to believe it.

This doctrine was joined to Christianity long time after Jesus as a result of the pagan influence. This dogma also indicates that throughout ages the Bible has been changed and Christianity got far away from the real teachings of believing in One God Alone, as Jesus preached.

Beside these political and theological developments, in the disadvantage of the real monotheistic belief, the lack of the unchanged form of Holy Scriptures has a great impact on the development of trinity. The Gospels and other writings, which later were described as the Biblical Canon, went through different changes until they got the actual form that they have today. Recent finds of the early Christian manuscripts are the best fact on how the early theological influences of different churches worked directly on changing the Bible with the purpose of setting different dogmas, which, in fact, never were preached by Jesus.

There are a lot of contradictions, errors, additions, and different things which give to the reader the impression that Bible is not the word of God. This puts in the dilemma the claim which we were told that Bible is unchangeable word of God. This issue will be proven through this work.

So this was one of the reasons why the last Prophet, Muhammad (PBUH), was sent by Allah the almighty in order to reset finally the true monotheistic belief in One God Alone and as such to not be influenced by pagan beliefs. In order to separate the truth from the falsehood the Almighty God revealed the last revelation, the Holy Qur'an, to the mankind and prevented it from all the errors and contradictions. The real monotheism as it was revealed by God is saved in the Holy Qur'an and as such it leaves no doubt to anybody about the nature of God.

The reality of this doctrine can be observed by every rational person and thus he/she can avoid the falsehood. Therefore, the right path that we should

follow is very distinctive from the falsehood as Allah the Almighty states in the Holy Qur'an: "there is no compulsion in faith; the right path is distinctive from the falsehood" (Bakare, 256), whereas to the other side I would like to tell them: "Did I become your enemy because I tell you the truth?" (Galatasy 5: 16) because "They changed the truth of God into a lie and worshiped and served the creature instead of Creator, who is blessed forever" (Romans: 1: 25).

Prevod sadržaja na engleskom jeziku:

Mr. Sci. Driton Morina

BIOGRAFIJA AUTORA

Senad Maku, rođen je 07.04.1982, Ulcinj, Crna Gora.

Osnovnu školu završio u rodnom gradu Ulcinju, dok srednju školu u Prištini, "Alauddin" Medresu.

Fakultet u Prištini, na Fakultetu Islamskih Nauka, također na Fakultetu Pravnih Nauka.

Postdiplomske studije nastavio na pomenutim fakultetima kako islamskog tako i pravnog. Smjer Islamskih Nauka: "Islamska teologija u evropskom kontekstu." (Teologji Islame në kontekstin Evropian), dok na pravnom Civilno Pravo na Prištinskom Univerzitetu: "Hasan Priština", Master studije, smjer: Pravne Nauke.

Širok spektar izdavačkih i naučnih radova kroz časopise i novine.

Aktivni učesnik na konferencijama i simpozijumima, i drugim vjerskim i naučnim aktivnostima, u zemlji i van nje.

UŽA SPECIJALNOST:

Islamogija, Međureligijsko upoređenje, Islam – Hrišćanstvo (Izučavanje svetih knjiga)

Političke nauke – Pravo, Pravno upoređenje između Šeriatskog i Laičkog prava.

IZDATE KNJIGE:

“*Shpifjet ndaj të vërtetave Islame* (Potvore o istinama islama)”, prvo izdanje, 2007; drugo izdanje, 2020. (Albanskom jeziku).

“*TRINITETI – Misteri shekullor i krishterimit* (Trojstvo - vjekovna misterija hrišćanstva)”, prvo izdanje, 2009; drugo izdanje, 2017. (Albanskom jeziku).

SENAD MAKU

“Trojstvo – Vjekovna misterija hrišćanstva”, prvo izdanje, 2020. (Bosanski jezik)

“Potvore o istinama islama”, prvo izdanje, 2020. (Bosanski jezik)

DJELA KOJA JOŠ NISU IZDATA:

“Institucija braka, iz laičkog i šeriatskog aspekta”.

“Pravno nasljedstvo i uporedba između šeriatskog i laičkog prava”.

“Doktrina Isusovog razapeća iz ugla hrišćanstva i islama”.

LIČNI WEB PORTAL

www.bibladhekurani.com

LITERATURA:

KNJIGE, ENCIKLOPEDIJE, RIJEČNICI:

NA ALBANSKOM JEZIKU:

1. Kur'ani- Prevod Besim Korkut
2. *Shpjegimi i Kuptimeve të Kur'anit të lartë në gjuhën shqipe*, Grup përkthyesish, Riad, 2000
3. *Bibla- Diodati i Ri*, përkthim 1991-94, Tiranë, 1999
4. *Shkrimet e Shenjta*, përkthim “Bota e re”, Romë, 2006
5. *Bibla*, përktheu dhe shtjelloi Dom Simon Filipaj, Ferizaj, 1994
6. *Bibla*, Shoqëria biblike, Tiranë, 2003
7. *Ungjilli sipas Barnabes*, përktheu Avdi Berisha, Prishtinë, 1998
8. Al Johani, Dr. Maneh Hammad, “*E vërteta rreth Jezusit*”, Tiranë, 1993
9. Abdullbaki, Muhamed Fuad, “*Klasifikimi tematik i ajeteve kur'anore*”, Shkup, 1995
10. Ajgyn, Abdurrahman, “*Profeti Islam në Ungjillin e Barnabeut*”, Konja, 1989
11. Abdullahu, Zija, “*Hyrje në studimin e feve*” (punim i pabotuar)
12. Baxhil, Hasan, “*Dialog ndërmjet të krishterit dhe myslimanit*”, Prishtinë, 2001

13. Bucaille, Dr. Maurice, *"Bibla, Kur'ani dhe shkencat"*, Gjakovë
14. Brown, Dan, *"Kodi Da Vinçi"*, Tiranë, 2004
15. Brown, Mike, *"Përgjigjet për Dëshmitarët e Jehovës"*, Prishtinë, 1999
16. *Bazat e Biblës - Udhëzime Kapitujsh* (Shpalosja e gëzimit dhe paqes së Krishtianizmit të vërtetë), Botuar nga Christadelphian Bible Mission (CBM), England (pa vit botimi).
17. Çupi, Fatmir, *"Autoriteti dhe saktësia e shkrimit të shenjtë"*, Tiranë, 2003
18. Dawud, Abdul Ahad, *"Muhamedi në Bibël"*, Prishtinë, 1995
19. Dalliu, H. Hafiz Ibrahim, *"Ajka e kuptimeve të Kur'anit kerijmit"*, Tiranë, 2005
20. Didat, Ahmed, *"Krishti në islam"*, Mitrovicë, 1995
21. Didat, Ahmed, *"A është bibla fjalë e Zotit"*, Mitrovicë
22. Deedat, Ahmed, *"Kur'ani - Mrekullia e mrekullive"*, Podujevë (pa vit botimi)
23. El-Hindi, Rahmetullah, *"Trumfi i së vërtetës"*, Shkup, 1998
24. El-Havli, Dr. Muhamed Ali, *"Komperacioni mes katër ungjijve"*, Shkup, 2002
25. El Faruki, Ismail Raxhi, *"Tevhidi, implikimet e tij për mendimin dhe jetën"*, Prishtinë, 2006
26. Et-Terxhuman, Abdullah, *"Rruga e priftit në islam"*, Novi Pazar, 2006
27. Ehrman, Bart D., *"Të keqçitosh Jezusim - Si dhe përse u ndryshua Bibla"*, botoi qendra studimore fetare "Erasmus",viti 2007.

28. *Fjalori i gjuhës shqipe*, Tiranë, 1980
29. Filipi, Ebu Emine Bilal, *‘Feja e vërtetë e Zotit’*, Prishtinë, 2006
30. Grup Autorësh, *‘T’i afrohem Jehovait’*, Romë, 2003
31. Grup Autorësh, *‘Çfarë mëson vërtet Bibla?’*, Romë, 2005
32. Gjolaj, Don Nosh, *‘Meditime për Trininë e Shenjtë’*, Prishtinë, 1999-2000
33. Hart, Majkël, *‘100 Njerëz më me ndikim në histori’*, Shkup, 2000
34. Houssney, Dr. Georges, *‘Perënditë paraislame të arabëve’*, Prishtinë, 2004
35. Hathout, Hassan, *‘Leximi i mendjes së muslimanit’*, Tiranë, 2006
36. Hofmann, Dr. Murad, *‘Islaim në mjëvjeçarim e tretë’*, Shkup, 2007
37. Ibrahim, Halil, *‘Islami dhe krishterimi’*, Prishtinë, 2005
38. Ibën Kethir, Hafidh, *‘Rrëfime për të dërguarit e Allahut’*, Prishtinë, 2005
39. Jasin, Muhamed Naim, *‘Besimi, Bazat-Esenca-Negacioni’*, Prishtinë, 2000
40. Juniku, Nazim, *‘Porositë hyjnore’*, Gjakovë, 1996
41. Kutub, Sejjid, *‘Islami dhe paqja universale’*, Tetovë, 2005
42. Keldani, Benjamin, *‘Muhamedi në Bibël’*, botuar nga Qendra Erasmus, 2004
43. Kukaj, Tahir, *‘Besueshmëria e citateve kur’anore dhe atyre biblike’*, Prishtinë, 2005
44. Kairanvi, Rahmetullah, *‘Ngadhnjimi i së vërtetës’*, Tiranë, 2003
45. Kutub, Muhammed, *‘Bota në fokusin islam’*, Tiranë, 2006
46. McDowell, Josh dhe Don Stewart, *‘Përgjigje & argumente’*, Albania, 2002

47. Miller, William, *“Besimet dhe ritet e Krishtera”*, England, 1991
48. Murtezai, Ekrem, *“Fjalori i feve”*, Prishtinë, 2000
49. Mutahhari, Dr. Murteda, *“Shkaqet e animit ndaj materializmit”*, Gjiilan, 1997
50. Muharremi, Halit, *“Fjalori i teologjisë”*, Tiranë, 2006
51. Nesimi, Qani, *“Ortodoksiçmi te shqiptarët”*, Tetovë, 2005
52. Nesimi, Qani, *“Dialogu obligim hyjnor”*, Shkup, 2005
53. Ndreca, Mikel, *“Fjalor fjalësh dhe shprehjesh të buaja”*, Prishtinë, 2000
54. Nikë Prela, *“Fjalori biblik”*, Ferizaj, 1994
55. Philips, Ebu Ameenah Bilal, *“Bazat e Tevhidit”*, Prishtinë
56. Presheva, Ekrem, *“Tregues i Kur’anit”*, Gjiilan
57. Samed, Ulfe Azizus, *“Islami dhe Krishterimi”*, Prizren, 1992
58. Sinani, Ajni, *“Të tjerët për islamit”*, Prishtinë, 2005
59. Sarikçioçlu, Ekrem, *“Historia e Feve – Prej fillimit deri sot”*, Shkup, 2007
60. Sejdiu, Driton, *“Enciklopedi, e ilustruar botërore dhe shqiptare (Almanak 2007)”*, Prishtinë, 2006
61. Tresmontant, Claude, *“Shën Palë”*, Prizren, 1999
62. Tërnavë, Naim, *“Islami, besimi i vërtetë dhe fetë e tjera- Akaidi 2”*, Prishtinë, 1998
63. Tolstoi, Leon Nikollaeviq, *“Tolstoi për Muhamedin (salallahu alejhi ves-sel-lem)”*, Shkup, 2006

64. Topbash, Osman Nuri, *“Vargu i profetëve- 3”*, Stamboll, 2004
65. Topaloglu, Prof. Dr. Bekir, *“Egzistenca e Zotit”*, Prishtinë, 2002
66. Takvim 2003, Prishtinë, 2003
67. Takvim 2008, Prishtinë, 2008
68. Tërnavë, Naim, *“Përgjësia, njeriu dhe përgjësia- Akaidi 3”*, Prishtinë, 1999

NA BOSANSKOM JEZIKU:

1. Belinger, Gerhard J., *“Veliki leksikon religija”*, Beograd, 2004
2. Cvitković, Dr. Ivan, *„Rječnik religijski pojmova”*, Sarajevo, 2005
3. Cvitković, Dr. Ivan, *“Religije suvremenoga svijeta”*, Sarajevo, 2005
4. Grup Autorësh, *“Čovječanstvo u potrazi za Bogom”*, Brooklyn, New York, 1995
5. Gazali, Muhamed, *“Islam ili Kršćanstvo izazov vremena”*, Sarajevo, 2005
6. Harputli, Ishak Efendija, *“Nije mogao odgovoriti”*, Istanbul-Temmuz, 2006
7. Karahodžić, Mehmed, *ISA a.s. u knjigama sufija”*, Sarajevo, 2002
8. Marmarinta- Omar P. Mabaya, *“Božija Jednoća: Konačno rješenje proturiječnosti trojstva”*, Sarajevo, 2003
9. Pekaric, Hajrudin -Dino, *“Sljedbenici knjige”*, Tuzla, 2003
10. *„Tefsir ibn Kesir”*, Skraćena izdanje (Izabrao najispravnije verzije Muhamed Nesib er-Rifa’i), Sarajevo, 2000

NA ENGLESKOM JEZIKU:

1. *The Holy Bible*, King James Version, Michigan
2. Abdullah, Misha'al Ibn, "*What did Jesus really say?*" USA, 2001
3. Abdurrahman, Abuhuraira, "*The Bible or the Quran which one is the word of God?*" Malaysia, 2001
4. Abbott, Lyman, "*A Dictionary of Religious Knowledge*", 1875, (Harper & Brothers, Publishers, NY)
5. Achtemier, Paul J., "*Harper's Bible Dictionary*", San Francisco: Harper and Row, 1985
6. Buzzard, Anthony F. & Hunting, Charles F., "*The Doctrine of the Trinity - Christianity's Self-Inflicted Wound*", 1994 (pa vend botimi)
7. Buzzard, Anthony, "*Who is Jesus?*" (pa vit dhe vend botimi)
8. Bowman Jr., Robert M., "*Why you should believe in the Trinity*", 1989
9. Bernhard, "*A Short History of Christian Doctrine*", 1966, (Fortress Press, Philadelphia, PA)
10. Cave, M.A.C., "*Is the Trinity doctrine divinely inspired?*" - 1996
11. Charles Scribner's Sons, "*Encyclopaedia of Religion and Ethics*", vol. XI, New York, 1928
12. Dawud, Abdul Ahad, "*Muhammed in the Bible*", Kuala Lumpur, 1969
13. Deedat, Ahmed, "*Christ in Islam*", Al Ain- U.A.E.
14. Deedat, Ahmed, "*The Choice*", vol. II, New Delhi, 2001
15. Deedat, Ahmed, "*Combat Kit*", Durban, 1992

16. Doane, T.W., *"Bible Myths and Their Parallels in Other Religions"*, (pa vit dhe vend botimi)
17. *"Dictionary of New Testament Background"*, InterVarsity Press, Illinois, 2000
18. *Encyclopaedia of Byblical, Theological and Ecclesiastical Literature*, vëll. X, Harper&Brothers Publishers, New York, 1894
19. Elwell, Walter A., *"Evangelical Dictionary of Theology"*, Baker Book House, Grand Rapids, Michigan, 1984
20. Eliade, Mircea, *"The Encyclopedia of Religion"*, 1987, Vol. 15, (Macmillan Publishing Company, NY)
21. Elsaie, Dr. Adel, *"Please revise the Bible, Again"*, pa vend dhe vit botimi
22. Enciklopedia Britanica 2007, DVD
23. Ghounem, Muhamed, *"200 + ways the Quran corrects the Bible"*, Brooklyn NY, 2003
24. Gunton, *"The Promise of the Trinity"*, (pa vit dhe vend botimi)
25. Hugh, H., Stannus, *"A History of the Doctrine of the Trinity in the Early Church"*, London, 1882, Christian Life Publishing Co. 281 Strand London
26. Hislop, Alexander, *"The Two Babylons"*, 1916 (pa vend botimi)
27. Lamson, Alvan, *"The Church of the First Three Centuries"*, 1869 (Horace B. Fuller, Boston, MA)
28. Mckenzie, John L., *"Dictionary of the Bible"*, 1995
29. Microsoft Encarta Premium 2009 (DVD)

30. Norton, Andrews, "*A Statement of Reasons*", 1872, Fifth edition, (American Unitarian Association, Boston, MA)
31. "*New Catholic Encyclopedia*", 1967, vëll. XIV
32. Paine, Levi Leonard, "*A Critical History of the Evolution of Trinitarianism*", 1900 (Houghton, Mifflin, and Company, Boston and New York; The Riverside Press, Cambridge)
33. Rath, Jeff, "*An Appeal to Trinitarian Christians*", (pa vend botimi), 1997
34. Richardson, Alan, "*A Dictionary of Christian Theology*", SCM Press LTD, 1969
35. Thomson, Ahmad & Ata'ur-Rahim, Muhammad, "*For Christ's Sake*", London, 1996
36. The Harper Collins, "*Encyclopedia of Catholicism*", 1995
37. "*The Jewish Encyclopedia*", vëll. XII, KTAV Publishing House
38. The Harper Collins, "*Encyclopaedia of Catholicism*", 1995 (pa vend botimi)
39. Wierwille, Victor Paul, "*Jesus Christ is not God*", Ohio, 1985
40. W. R. Halliday, "*The Pagan Background of Early Christianity*", Liverpool: University of Liverpool, 1925
41. Weigall, Arthur, "*The Paganism in Our Christianity*", 1928, (G. P. Putnam's Sons, NY, London)

NA ARAPSKOM JEZIKU:

1. Ibn Kethir, Ismail, "*Tefsirul Kur'anil Adhim*", Bejrut, 1969

2. Ibn Tejmije, “*El-xberabus-sahibu limen bed-dele dinel mesih*”, pjesa e parë (pa vend dhe vit botimi)
3. Enciklopedia elektronike në CD e nëntë koleksioneve të haditheve, versioni II.

NA DRUGIM JEZICIMA:

1. Lachatre, Maurice, “*Nouveau Dictionnaire Universel*”, Vëll. 1, Paris 1467
2. Hadot, P., “*La fine del paganesimo - Le Religioni del mondo classico*”, (nën kujdesin e H.-C. Puech), Roma-Bari 1987

KNJIŽNICE, ČASOPISI:

1. Libërth “*A dubet të besosh në trinitet?*”, Romë, 1996
2. Broshurë “*Cili është qëllimi i jetës?*”, Romë, 2000
3. Revista “*Zgjobuni*”, maj 2006
4. Revista “*Zgjobuni*”, 8 maj 2005
5. Revista “*Zgjobuni*”, 8 shtator 2005
6. Revista “*Zgjobuni*”, shkurt 2006
7. Revista “*Zgjobuni*”, 22 prill 2005
8. Revista “*Zgjobuni*”, korrik 2006
9. Revista “*Kulla e rojës*”, 15 dhjetor 2004, Romë
10. Revista “*Kulla e rojës*”, 15 maj 2004, Romë

11. Revista “*Kulla e rojës*”, 15 mars 1994, Romë
12. Broshurë “*Si mund ta gjejn rrugën për në parajsë*”, Romë, 1993
13. Revista “*Argumenti*”, shkurt 2006, nr. 2 (47), Prishtinë
14. Revista “*Dituria Islame*”, viti XIX, nr. 178, maj 2005, Prishtinë

WEB PORTALI:

www.zerislam.com

www.islamidhekrishterimi.com

www.bibladhekurani.com

www.geocities.com/bibladhekurani

www.geocities.com/alcislam

www.erasmusi.org

www.mesohu.net

www.usislam.org

www.montana.com

SENAD MAKU

SADRŽAJ

RIJEČ RECEZENTA	5
RIJEČ PREVODIOCA	9
PREDGOVOR.....	11
PRVO POGLAVLJE	16
HISTORIJA TROJSTVA	19
DOKTRINA TROJSTVA KOD DRUGIH RELIGIJA.....	19
VIDI I UPOREDI TROJSTVO KROZ NEKOLIKO SLIKA.....	33
.....	38
DOKTRINA TROJSTVA KOD HRIŠĆANA	40
HISTORIJA DOKTRINE TROJSTVA U HRIŠĆANSTVU	42
PAVLE – HRIŠĆANSKI ARHITEKTA	46
HISTORIJA TROJSTVA NA NIKEJSKOM VIJEĆU	57
RAZVOJ TROJSTVA NA OSTALIM VIJEĆIMA, NAROČITO ONOG U	
KONSTANTINOPOLJU (v. 381)	62
SMATRANJE I MERJEME/MARIJE “MAJKOM BOŽIJOM”	70
DRUGO POGLAVLJE.....	83
BIBLIJSKO I KUR’ANSKO GLEDIŠTE NA DOKTRINU TROJSTVA85	
KONCEPT BOGA U BIBLIJI I KUR’ANU	85
JEDNOĆA I OSOBINE BOGA U BIBLIJI I KUR’ANU	86
RAZLIKE IZMEĐU BIBLIJE I KUR’ANA U VEZI SA OSOBINAMA BOGA ..	92
TRETIRANJE ISUSA/ISAA, A.S., U BIBLIJI I KUR’ANU	100
POŠTOVANJE MERJEME/MARIJE	101
LJUDSKOST ISUSA/ISA, A. S.	103
DA LI JE ISUS/ISA, A.S., BOŽIJI SIN?.....	112
DA LI JE ISUS/ISA, A.S., BOG?	116
RAZLIKE IZMEĐU ISUSA I BOGA	127

ISUS/ISA, A.S., PEJGAMBER I BOŽJI POSLANIK.....	133
ISUS/ISA, A.S., POSLANIK SAMO JEDNOG NARODA.....	138
ISUSOVA ČUDOTVORSTVA	141
ISUSOVA/ISAOVA, A.S., NAJAVA O MUHAMMEDOVOM, (S.A.V.S.) DOLASKU	151
ISUS/ISA, A.S., NIJE RAZAPET	152
ODNOS BIBLIJE I KUR'ANA PREMA SVETOM DUHU	153
KONCEPT SVETOGA DUHA U BIBLIJI.....	155
SVETI DUH MEĐU PRAVOSLAVCIMA I KATOLICIMA.....	162
JEVREJSKO GLEDIŠTE O SVETOME DUHU.....	163
KONCEPT SVETOGA DUHA U KUR'ANU	165
RAZLIKE IZMEĐU OCA, SINA I SVETOGA DUHA.....	168
TREĆE POGLAVLJE.....	177
VJERODOSTOJNOST TROJSTVA	179
O CITATIMA DOKTRINE TROJSTVA.....	179
“U IME OCA I SINA I SVETOGA DUHA.” (MATEJ, 28:19)	184
“JA I OTAC SMO JEDNO.” (IVAN, 10:30).....	187
“OVO TROJE JE JEDNO.” (1 IVAN, 5:7)	189
“BOG SE PRIKAZA U TIJELU” (1 TIMITIJE, 3:16)	192
“BOG SLIČAN ČOVJECU” (POSTANAK, 1:26).....	193
“JA SAM U BOGU. BOG JE U MENI.” (IVAN, 14:11)	195
“JA SAM.” (IVAN, 8:58).....	196
“BOG ISUS.” (MARKO, 16:19).....	197
“OBOŽAVANJE ISUSA” (MATEJ, 28:17)	199
“SAMOROĐENI SIN” (IVAN, 1:14/ 3:16,18).....	201
“ISUS NIJE SA OVOGA SVIJETA” (IVAN, 8:23).....	201
EMANUEL – BOG S NAMA (ISAIJA, 7:14 / MATEJ, 1:23).....	202
“BOG MOJ I MOJE BOŽANSTVO” (IVAN, 20:27-28)	205
“PO OBLIČJU BOŽIJOJ” (2 KORINĆANIMA, 4:4)	207
MIŠLJENJA POZNATIH LIČNOSTI OKO DOKTRINE TROJSTVA	209
KUR'ANSKA GLEDIŠTA O DOKTRINI TROJSTVA	219
TROJSTVO - VJEKOVNA MISTERIJA HRIŠĆANSTVA	229

ZAKLJUČAK.....	229
SADRŽAJ KNJIGE NA ARAPSKOM JEZIKU:	233
TRINITY - A CHRISTIAN MISTERY OVER CENTURIES.....	237
SUMMARY AND CONCLUSION OF THIS BOOK IN ENGLISH.	237
SUMMARY	237
BIOGRAFIJA AUTORA	245
UŽA SPECIJALNOST:.....	245
IZDATE KNJIGE:	245
DJELA KOJA JOŠ NISU IZDATA:	246
LIČNI WEB PORTAL.....	246
LITERATURA:	247
KNJIGE, ENCIKLOPEDIJE, RIJEČNICE:	247
NA ALBANSKOM JEZIKU:	247
NA BOSANSKOM JEZIKU:	251
NA ENGLESKOM JEZIKU:.....	252
NA ARAPSKOM JEZIKU:.....	254
NA DRUGIM JEZICIMA:	255
KNJIŽNICE, ČASOPISI:	255
WEB PORTALI:	257

Naslov:
Trojstvo vjekovna misterija hrišćanstva

Autor:
Ma.sci. Senad Maku

Kontakt, E-Mail:
senad_maku@yahoo.com
senadmaku@gmail.com
Mob.: +382 69 649 664
www.bibladhekurani.com

Recenzent:
Prof. Dr. Zija Abdulahu

Preveo na bosanskom jeziku:
Ma.sci. Mirsad Aslani

Prvo izdanje:
Tiraž: 3000

Ulcinj, 2020

CIP - Каталогизација у публикацији

Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-9991-0-0
COBISS.CG-ID 40071440